כ"ד אייר תשל"ח, 31.5.78 שנה 42 המחיר: 13.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2126

העולם הזה

מדוע הוא מתקשה לתפקד?

מחלת בגין

תשקיף

דיין נפגש עם

אריק בנבי־צאלח

שר־החקלאות אריאל („אריק") שרון, ערך השבוע ביקור בהתנחלות נבי־צאלח בגדה המערבית, שעמדה בשבוע שעבר במרכז פרשת הפקעת הקרקעות בגדה, ושבית־המישפט העליון הורה להסיר את הגדר הבלתי־חוקית שהקימו בה המתנחלים סביב קרקעות של ערבים מתושבי המקום.

ביקורו של אריק נועד לחיפוש שטחי קרקע אלטרנטיבים שיעובדו בידי המתנחלים, במקום הקרקעות שנלקחו מהם זמנית. תחילה הוצע למתנחלים לעבד קרקעות הנמצאות בתוך תחום תחנת המשטרה בנאבי צאלח, אולם אחרי התייעצות עם היועץ־המשפטי לממשלה החליט שר־החקלאות שלא לאשר שטחים נוספים לעיבוד עד תום הבירור המשפטי בפרשת הקרקעות.

מטה צבאי

במישרד־הביטחון

הרעיון שהסתתר מאחרי בחירתו של רפאל („רפול") איתן דווקא לתפקיד הרמטכ"ל, עומד להתממש.

במישרד־הביטחון עומדים להגשים את הריאורגניזציה במיבנה המישרד, שבמיסגרתה יוצאו משליטת צה"ל כל הנושאים המדיניים ויועברו לתחום האחריות של מישרד־הביטחון.

כך, למשל, יוצא כל התיכנון האסטרטגי מידי אגף התיכנון של המטה־הכללי, שימשיך לטפל רק בתיכנון בנושאים צבאיים מובהקים. המטרה היא להקים ליד שר־הביטחון מטה צבאי מיוחד, שיאפשר לו פיקוח ובקרה על המתרחש בצבא ובתחומי הביטחון. המטה יאוייש באזרחים, שמרביתם קציני־צבא בכירים לשעבר.

גובר המחסור

בחיילות בצה"ל

רישומו של חוק גיוס הבנות החדש, המקל בהליכי הפטור של בנות מגיוס לצה"ל, החל כבר נותן אותותיו בצבא. אלפי בנות ניצלו את התיקון בחוק כדי להשתחרר משירות.

כתוצאה מכך יחסרו לצה"ל, בתיכנון כוח האדם לשנת העבודה הבאה, כ־ חיילות, נוסף על החיילות שהיו חסרות גם קודם־לכן, בשנים קודמות, לאיוש תפקידים שניתן לשחרר מהם חיילים־גברים.

הופסקה חקירת

פסח בלקין

חקירתו של ראש מועצת רמת־השרון, פסח בלקין, בידי מהלקת־ההונאות של המישטרה הופסקה, למרות שנקבעו מראש עוד כמה ימים של חקירה, וכנראה שלא תחודש.

החקירה הופסקה אחרי שבמהלכה הסתבר כי אחד העדים המרכזיים שהעידו בחקירה, גיזבר המועצה יורם הורביץ, היטעה את החוקרים במידע כלתי־מדוייק.

מסקנות החקירה יסוכמו עד ה־15 בחודש יוני.

חרות רוצה

לשלוט בקק"ל

צפויה הדחתו של יו"ר הדירקטוריון של הקרן־הקיימת, משה ריבלין. תנועת החרות טוענת, כי במיסגרת חלוקת התיקים בהנהלת הסוכנות היהודית, שבה תקבל לידיה את תיק ההתישבות, דרוש תיאום בין המחלקה להתישבות לבין הקק"ל ומשום כך היא מבקשת להחליף את ריבלין באיש חרות. כבר עתה, עוד לפני שהוחלט על הדחתו של ריבלין, מונעים ממנו לקבל החלטות תקציביות.

האיש המיועד על־ידי חרות לתפקיד יו"ר הדירקטוריון של הקרן־הקיימת הוא, ככל הנראה, ח"כ מתתיהו דרובלס, איש המישבים של חרות.

עזר סרב

לדבר עם פורוש

ח"כ אגודת ישראל, מנחם פורוש, שניסה לעשות הון פוליטי מפרשיות מקרי־המוות של חיילי ישיבות־ה־הסדר בבית־הספר לשיריון של צה"ל, חזר בו מהאשמותיו והצהיר כי יש לו „אימון מלא בשר־הביטחון," רק אחרי ששר־הביטחון עזר וייצמן סרב לשוחח עמו טלפונית.

פורוש ביקש לשוחח עם עזר רק אחרי שערך מסיבת־עיתונאים בה העלה את האשמותיו. וייצמן רגז עליו בשל כך והודיע לפורוש באמצעות מזכירתו כי הוא מסרב לשוחח עמו. „היית צריך לברר את העובדות לפני שיצאת בהאשמות," נמסר לפורוש.

סיכסוך בין גוש־

אמונים לאנשי כהנא

סיכסוך חריף פרץ באחרונה בין גוש־אמונים לבין תומכי הרב מאיר כהנא.

אנשי כהנא מאשימים את גוש־אמונים באחריות לפירוק גרעין ההתנחלות „מיצפה יריחו", כיוון שמרבית אנשיו תמכו בכהנא.

במיוחד תוקפים אנשי כהנא את חנן פורת, מאשימים אותו כי הפך עסקן פוליטי ואינו דואג עוד להתנחלויות.

שופט הורה

לחקור עורך־דין

שופט בית־מישפט־השלום בתל־אביב הורה למישטרה לחקור את עורך־דין שימעון מיזרחי, יו"ר מחלקת הכדורסל של מכבי תל־אביב, בעניין האשמה של הדחה לעדות־שקר.

ההאשמה הועלתה על־ידי המסעדן ג'קי רונן, שנידון לשלושה חודשי מאסר על מתן עדות שקר, אחרי ששינה את עדותו במהלך מישפט על תאונת־דרכים שאירעה מול מיסעדתו.

רונן הודה באשמה, אך טען כי פרקליט אחד הצדדים במישפט, עורך־הדין מיזרחי, הוא שהדיח אותו לשנות את עדותו.

שלום בטוח –

תפקיד בטוח

הפעילות בתנועת שלום־בטוח — תנועת הנגד שהוקמה ביוזמת הליכוד כלפי תנועת שלום־עכשיו — משתלמת.

אחד מיוזמי „שלום בטוח" ומפעיליה המרכזיים, הצייר חנן אברמסון, זכה באחרונה בשליחות־הסברה לארצות־הברית מטעם הממשלה.

צימצומים ב„דבר"

כ־15 עובדים במערכת „דבר" צפויים לפיטורין בזמן הקרוב, נוכח החלטה לצמצם את מיספר העובדים כדי להקל על מצבו הכספי הקשה של העיתון, שהפסדיו מגיעים למיליונים רבים.

כמה מהעובדים הוותיקים של העיתון כבר הסכימו לפרוש, קיבלו פיצויי־פיטורין בסכומים של מאות אלפי ל"י.

ספר על

היועץ־המישפטי

יחיאל („חיליק") גוטמן, מי שהיה עוזר שר־המישפטים, עומד להשלים בימים הקרובים כתיבת ספר על תפקידיו ומעמדו של היועץ־המישפטי־לממשלה, הספר יקיף את פעילותם של כל היועצים המישפטיים לממשלה, החל מיעקוב שימשון שפירא וכלה בפרופסור אהרון ברק. הוא יכלול גילויים בלתי־ידועים עד כה על מעורבותם של היועצים המישפטיים לממשלה בפרשיות שונות.

נדחתה בקשת בושס

להחלפת שופט

בית־המישפט העליון דחה לפני שבוע את עירעורה של מבקרת הרדיו והטלוויזיה של הארץ, הדה בושס, על החלטת בית־המישפט המחוזי שעל־פיה אין מקום לתביעתה ששופט־השלום שאול אלוני יפסול את עצמו מלדון בעניינה.

השופט אלוני, הדן בתביעת־הדיבה שהגישה העיתונאית נילי טל נגד הדה בושס, בעיקבות ביקורתה על תוכנית טלוויזיה שלה, העיר במהלך המישפט לפרקלטה של בושס, עורך־הדין שלמה ליבליך, כי שולחתו „נמצאת במצב קשה מאד." ליבליך ביקש, בעיקבות הערה זו כי השופט יפסול את עצמו מלדון בתביעה.

אלוני סרב לפסול את עצמו, והעירעורים שהוגשו על החלטתו — לבתי־המישפט המחוזי והעליון — נידחו.

בגין יפגוש את

מגלם דמותו

ראש־הממשלה מנחם בגין יקבל ל־ראיון אישי את כוכב־הטלוויזיה פיטר שטראוס, המוכר יותר כמגלמו ג'ורד־ דאש, הדמות המרכזית בסידרה הט־לוויזיונית „עני ועשיר".

שטראוס עומד להגיע לארץ במחצית חודש יוני, כאורח שבועון הבידור „להיטון", כדי להשתתף בטכס הכת־רת נערת־היופי שעורך השבועון. את ביקורו בארץ ינצל שטראוס, שהוא יהודי במוצאו, כדי להכיר את בגין שאת דמותו הוא עומד לגלם בסרט שיוסרט על־פי סיפרו של בגין, „המרד". כמו־כן מתוכננות לשטראוס פגישות נוספות עם ראשי המדינה וכן ביקור בצה"ל.

פרסום מלניק/רפאל טירן

בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סימון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קורא יקר •

בשבועון־המיליונים הגרמני, שטרן („כוכב"), קיים מדור המקביל למדור זה. שם מדווחת המערכת על עבודתה, מעלה על נס מיבצעים מייוחדים או משתתפים מצטיינים.

לפני שבועיים הופתעו קוראי השטרן בישראל לפגוש במדור זה בתמונותיהם של שני ישראלים: אורי אבנרי ושבתאי טל.

ההזדמנות: לרגל יום־העצמאות ה־30 של מדינת ישראל פירסם שטרן כתבת־ענק, פרי ידיהם של שניים אלה.

כותבת מערכת שטרן על טל: „לאיש שלנו בתל־אביב, כתב־שטרן שבתאי טל, קשה כפליים. לא זו בילבד שבתור אזרח ישראלי הוא כפוף לחובת־השירות, ושב־39 שנות חייו כבר עבר חמש מילחמות, אלא שביגלל השתייכותו לשטרן הוא סובל מדי פעם מהשמצות. מטיחים בפניו שהוא מלכלך את הקן,* כאשר הוא מתמודד באופן ביקורתי עם היבטים שונים של ה־מדיניות הישראלית.

„אז לא עוזרת לו העובדה ששבועון זה מטיל — בשעת הצורך — אור ביקורתי גם על ארצות־הברית של קארטר, על ברית־המועצה של ברז'נייב ועל גרמניה של שמידט. או העובדה שהאופוזיציה ב־ישראל עצמה היא התובעת עתה מבגין להסכים לוויתורים על שטחים, תחת ה־סיסמה ,שלום עכשיו'.

„שבתאי טל שומע השמצות אלה שוב ושוב — גידופים ליליים בטלפון, דברים חריפים בעיתונים ימניים."

מוסיף שטרן:

„הכתבה המצולמת היא עבודתם המשו־תפת של טל עם העיתונאי והפוליטיקאי הישראלי אורי אבנרי. אבנרי נולד ב־1923 בווסטפאליה (בגרמניה המערבית), בא ב־1933 לארץ־ישראל. הוא היה חבר מחתרת האירגון ולחם במילחמת־העצמאות של 1948 בשורות הקומנדו שכבש את מידבר ה־נגב. אז נפצע קשה. מאז 1950 הוא המו"ל של שבועון־החדשות הישראלי הפופולרי העולם הזה, שמרבים לצטטו בעולם. הוא פירסם כמה ספרים, הקים מיפלגה והיה במשך שמונה שנים חבר הכנסת, הפרלמנט הישראלי."

הכתבה עצמה תופסת 12 עמודים — כמות בלתי־רגילה בשבועון הגרמני — ולדיברי אבנרי, גם זהו רק שליש מן הכתבה המקורית שהכין ושבה ניסה לחדור לעומקן של בעיות המדינה: תפיסת־היסוד של המדינה היהודית, הסיכסוך ההיסטורי בין ישראל והעולם הערבי, הבעייה ה־פלסטינית, העימות בין העדות בישראל ובין המדינה והדת. את עיקר תשומת־הלב הקדיש לבעייה עתידנית: מה תהיה דמותה של ישראל אחרי שיפרוץ השלום והמ־דינה תשתלב במרחב הטיבעי שלה.

אבנרי הכין את מאמר־הענק בקאהיר, בעת ביקורו האחרון, כי, לדבריו, „רק שם היה לי המרחק וזווית־הראייה שהיו דרושים לי כדי להתמודד עם הבעיות היסודיות ביותר של המדינה, בפרספקטיווה היסטורית ומרחבית."

■ ■ ■

כמה קוראים פנו אלינו בשבוע האחרון בטענה. „מדוע לא מצא העולם הזה לנכון להתייחס לפרשת הטירטורים של חניכי ישיבות־ההסדר בבית־הספר לשיריון, ש־העסיקה את כל אמצעי־התיקשורת?" קבלו. כמה מהם אף הרחיקו לכת. „התעלמתם במתכוון מהפרשה משום שמדובר בחיילים דתיים," האשימו. „אילו היה מדובר ב־חיילים הילוניים, הייתם מרעישים עולמות."

ברור שלטענות והאשמות אלה אין כל יסוד. פרשת הטירטור של חניכי ישיבות ההסדר, עלתה על סדר היום הציבורי כ־תוצאה מחקירה עיתונאית שערך הכתב הצבאי של ביטאון פועלי אגודת־ישראל. חקירתו וגילוייו, חמורים וחשובים ככל שיהיו, לא היו בבחינת סקופ עיתונאי יוצא־דופן, שחשף תופעה בלתי־ידועה.

העולם הזה התייחס לבעיית הטירטורים בצה"ל — כולל הנושא של טירטור חיילי ישיבות ההסדר בבית־הספר לשיריון — זמן רב לפני שכתב שערים מצא לנכון לחקור בפרשה. למעשה היה העולם הזה העיתון הישראלי היחידי עד כה שערך מחקר מקיף בתופעה על כל היבטיה, פירסם אותו בהרחבה.

...ronbeschimpfungen, ...
tare in ·
rechtsgeric...
ten Zeitungen.
Nun berichtet der
STERN wieder
uber Israel, das
am 11. Mai sei-
ne 30jährige Unab-
hängigkeit
feiert. Der Bild-
Report ist
eine Gemein-
schaftsarbeit
von Tal und dem is-
raelischen
Journalisten und
Politiker Uri
Avnery. Avnery,
1923 im west-
fälischen Beckum
geboren, kam
1933 nach Palastina.
Er war Mitglied der Untergrundbewegung
Irgun und kämpfte im Unabhangigkeitskrieg
von 1948 in den Reihen jenes Kommandos,
das die Wüste Negev eroberte. Damals wurde er
schwer verletzt. Seit 1950 ist er Her-
ausgeber des vielzitierten, populären is...
lischen Nachrichtenmagazins »Haol...
Hazeh« (»Diese Welt«). Er hat...

Uri Avnery,
Herausgeber der
israelischen
Zeitschrift »Haolam Hazeh«
und Sternkorre-
spondent Shabtai Tal
... der Arbeit

הכתבה ב„שטרן"
מי מלכלך את הקן?

הסידרה על הטירטור בצה"ל התפרסמה מעל עמודי העולם הזה לפני שלוש שנים (העולם הזה 1974־1975), השתרעה על־פני חמישה עמודים. גילויים של כתב שערים לא חידשו הרבה לגבי מה שפורסם באותה סידרת כתבות. לא מצאנו כל סיבה להת־ייחס מחדש לנושא שכבר טופל בהרחבה בעיתון זה, ובצורה מעמיקה ויסודית יותר.

(ההתיחסות היחידה בגיליון הקודם ל־פרשה זו היתה ידיעה במדור תשקיף, שנועדה לתקן את הרושם שנוצר בציבור בעקבות חקירת שערים, כאילו יש קשר בין התאבדות חייל ישיבת־ההסדר בבית־הספר לשיריון, לבין פרשת טירטור חיילי הישיבות באותו מיתקן צה"לי.)

רק לשם תיזכורת, כדאי לצטט מיספר קטעים מאותה סידרת כתבות שנשאה את הכותרת „הטירטור".

במחקר על מקורו של הכינוי, המודבק להתעלליוות מפקדים בחייליהם בצה"ל, גילה אז העולם הזה: „אין ספק כי ה־פלמ"ח היה אבי הטירטור. אז קראו לצורה זו של מציאת תעסוקה לחיילים ,טיעטור', הוא אבי המושג הקיים היום, טירטור, ה־מוגדר במילון כ,רעש, משק גלגלים'. אך הוספת האות נו"ן למילה טירטור היה בה לא רק משום שיבוש לשוני, אלא הערכה שונה לגמרי אל עצם המעשה."

„הטירטור בצה"ל בא בגלים, שיש להם מאפיינים קבועים," קבעה אז חקירת העו־לם הזה. „אחרי כל מילחמה, בכל תקופת רגיעה מבחינת המתח הביטחוני — ובכל תקופה שבה חלה נסיגה בעם, ובעקבות זאת גם בצה"ל, בכל הנוגע לערכים — מופיע הטירטור במלוא היקפו."

באותה סידרת כתבות התייחס העולם הזה לראשונה לבעיית טירטור חיילי ישי־בות־ההסדר, עוד הרבה לפני שהחוגים ה־דתיים הפכו את הבעייה נשק פוליטי.

גילה אז העולם הזה (1975): „אחת מ־תקריות הטירטור החמורות ביותר שידע צה"ל, ולכן אף התאמצו רשויות הצבא להסתירה ככל האפשר, היתה התקרית עם חיילי ישיבות־ההסדר. בני־ישיבות אלה, ההסדרניק'ים, כפי שהם מכונים, מבוקשים ביותר על־ידי מפקדי היחידות בצה"ל, מאחר שהם ידועים כטובי־החיילים. בתחי־לת שנות השיבעים התגלע סיכסוך בין יחידת־חניכים בקורס הראשוני לשיריון מקרב ההסדרניק'ים, לבין המפקדים הזוט־רים שלהם.

„בין המפקדים, חיילי־שיריון ותיקים יותר, לבין תלמידי־הישיבה שזה אך הת־גייסו, פרץ ויכוח: הראשונים טענו כי האדם הוא המשרת את הטנק. ההסדרניק'ים לא יכלו להסכים לכך, טענו כי הטנק הוא שמשרת את האדם. בוויכוח פילוסופי זה היתה, כמובן, ידם של ההסדרניק'ים על העליונה.

„כדי לזכות במערכה העבירו מדריכים את הוויכוח למישור של טירטורים. ועדת־חקירה שהוקמה אחר־כך כדי לבדוק את הפרשה, הגיעה למסקנה שהמדריכים הת־עללו בחייליהם הן כבני־אדם והן כשומרי מסורת ודת.

„הפרשה כולה לא היתה מתגלה לעולם. החיילים המטורטרים הקפידו שלא להוציא זאת החוצה. אולם איכשהו הגיעה השמועה לאוזניו של רבם, הרב קוק, והוא הזעיק שמיים וארץ, פנה אל שרי המפד"ל, אל ראש־הממשלה ושר־הביטחון ואל הרמטכ"ל. המפקדים המתעללים הועמדו לדין ונפסקו להם עונשים כבדים."

■ ■ ■

מסתבר כי בעיית הטירטור בבית־הספר לשיריון של צה"ל הטרידה את ה־קצונה הבכירה זמן רב לפני שהגיעו לשם חניכי ישיבות־ההסדר.

בסידרת הכתבות על הטירטור, נכלל גילוי מאלף: „בשנת 1964 שימש האלוף מנחם („מנדי") מירון מפקד יחידה בגיי־סות השיריון — הנקרא תח"ש — תורת חיל־שיריון. על פי יוזמת מפקד גייסות השיריון דאז, דויד אלעזר, הזמין מירון דרך מדור המחקר בענף סיווג וקידום באכ"א — אירגון, מחקר תוכנית הדרכה לבית־הספר לשיריון.

„את המחקר ערכו שני פסיכולוגים: אילנה צימרמן וד"ר יהודה רוזנברג, שהוא כיום ח"כ המפד"ל יהודה בן־מאיר. בפרק האחרון של המחקר שלהם, תחת הכותרת ,טירטור', כתבו השניים: ,בעיית הטיר־טורים הועלתה על־ידי החניכים והמדרי־כים כאחד. החניכים התלוננו על הטיר־טורים הרבים, תרגילי־המשמעת, מיסדרי־המיטות וכו', טענו שהם הפריעו להם ללימודים. המדריכים תמכו בטענות החני־כים. התרשמנו שהטירטורים מפריעים ל־לימודים בשתי דרכים שונות: החניכים עייפים כתוצאה מהפסד שינה... לדבר הש־פעה שלילית על מוראל החניכים... מוצע לבטל, ככל האפשר, ,תרגילי משמעת' ו־טירטורים בלילה במשך הקורס."

דומני שגם כיום, אין להוסיף בנושא זה דברים חדשים על החומר שפורסם באותה סידרת כתבות בהעולם הזה, מלבד אולי בנקודה אחת.

באותה חקירה לא הסתפק העולם הזה בגילויים על בעיית הטירטור בצה"ל. הוא ניסה לחפש גם את שורש הרע. בין השאר, הגיעה החקירה למסקנה כי אי־היכולת ל־התגבר על בעיית הטירטור בצה"ל נובעת מכך שהאחריות לפתרון הבעייה מוטלת על ארבעה גופים בצה"ל: מיפקדת קצין־חינוך־ראשי, היחידה הפסיכולוגית הצבאית, מחלקת־ההדרכה וענף רפואת־הנפש במיפ־קדת קצין־רפואה ראשי.

קבע אז העולם הזה: „מחדליהן של אר־בע זרועות־צבא אלה, שתפקידן להיות הרבה יותר יסודיות בנושא יחסי־האנוש בצבא, מחווירים לעומת המחדל העיקרי: מעולם לא נערכה ישיבה משותפת של כל ארבעת הגורמים, כדי להעלות לפחות את הבעיה, אפילו אם לא היה בכוונתם לנסות לפתור אותה...

„נראה כי המטה הכללי, ואותן יחידות בצה"ל המופקדות על נושא זה, יצטרכו לתת עליו את הדעת. וככל שהדבר יתבצע יותר מהר, כן תימנע בכייה לדורות. על האחראים בצה"ל להפסיק לנסות לכבות דליקות הפורצות אחת לכמה שנים. במקום זאת כדאי שידונו בנושא יחסי־האנוש מ־הבחינה הצבאית, הפסיכולוגית, המדעית ו־הלאומית, יגדירו את הנושא, יאתרו את בעייתיותו, ימצאו פתרונות למכה חולה זו ויתחמו, הן מבחינת החוק, אך בעיקר מבחינות ההדרכה והחינוך הצבאי, את אחת הבעיות החמורות שבפניהן ניצב צה"ל — הטרטור."

מאז נכתבו הדברים, לפני שלוש שנים, לא חלה כל התקדמות בתחום זה. הדברים שנכתבו אז יפים באותה מידה גם כיום.

אבל כיוון שפטור בלא־כלום אי־אפשר, תוכל למצוא בגיליון זה התייחסות מחודשת לתופעת הטירטור בצה"ל. הפעם, זוהי ראייה מזווית אישית ושונה, של הפרשן הצבאי של העולם הזה, בנימין עמידרור (ראה עמודים 15־14) וזו של אורי אבנרי (עמוד 16). גם עתה חשוב לעורר ויכוח ציבורי בנושא, ולו רק על־מנת שלא יירד מסדר־היום של שילטונות צה"ל. קוראים הסבורים שיש בידם לתרום לוויכוח זה, מוזמנים לעשות כן.

---

* ביטוי גרמני, המשמש השמצה נגד מותחי הביקורת על ארצם. הכוונה היא לציפור המלכלכת את הקן של עצמה. זהו ביטוי חביב במיוחד על הלאומנים הגר־מנים.

עלית 18 קראט קפה נמס גבישי

טעים כמו קפה טרי-מהיר כמו קפה נמס
בצנצנת של 50 גרם
ובצנצנת גדולה של 200 גרם.

טוב לי עם קפה

שיחת הסאחבק

משחרר העיר העתיקה

רגלינו עומדות בשערי העיר העתיקה. מימינכם אתם רואים את החומה. כאן למטה נמצא שער שכם. מולכם מתנשא החזה של אוסנת.

מיותר לציין (לכן אינני מציין זאת), כי הטיול לעיר העתיקה לא היה רעיון של סאחבק. לי כשלעצמי די באוסנת, ואין חפץ לי בשום מקומות קדושים נוספים. אך הנערה משפלת החוף התעקשה לבקר במקומות המרגשים אותה, וסאחבק נגרר למסע־סיוט מן הקשים הזכורים לו.

במיסגד אל־אקצה, מול בוהק ריצפת־העץ, לא הצלחתי לחשוב על שום דבר מלבד על ירכיה הבהירות של אוסנת. מדוע, שאלתי את עצמי, הירשה לה סאחבק, מתי נתחיל ללמוד מן הערבים?

מייד, תוך דקה, התאסלמתי. ניגשתי אל הקאדי הכורע והמתפלל, ירדתי על ברכי, שילשלתי לכיסו צרור־כסף מצלצל, וקניתי ממנו את אוסנת בתו יחד עם אחותה הצעירה ועוד בת־דודה רזרווית. שיהיה.

שלושת נשותי הצייתניות הוכנסו אל ביתנו המקומר. נעלתי את הדלת וזרקתי את המפתח לבאר.

חיי כגבר מוסלמי עריץ לא נמשכו ימים רבים. בעיית המילואים התעוררה. בסיירת המיוחדת לא יסכימו למוסלמי, אפילו שסאחבק נשאר מישמר־הגבול, אך ממי שהתרגל ל„גליל" קשה לדרוש שיעבור לאמ־16.

זה־עתה סיימנו את סיורנו במיסגדים, עזבנו את הרובע המוסלמי והגענו אל הרובע הנוצרי. מימינכם אתם רואים את שפתיה המלאות של אוסנת.

בכנסיית־הקבר הייתי מוכרח לחבק את אוסנת. לא יכולתי להתאפק למראה כתפיה הדקות החשופות, צווארה הגבוה, שפתיה המלאות שכבר הוזכרו והכוך האפל, שכאילו נחצב בסלע במיוחד עבור שנינו.

אוסנת, מבוהלת מהתנהגותו של סאחבק במקום הקדוש, חמקה מידי וביקשה מיקלט בתוך קבוצת נזירים שחורים שתקנים.

„אתה מאניאק!" לחשה.

האם ייתכן שהיא צודקת? האם תאוותי שאינה יודעת שובע ואינה פוסקת אף במקומות קדושים, מעידה על מאניאקיות? האם אגמור כאנס־קטינות?

בהחלטה מהירה והחלטית, של איש חזק אמיתי, החלטתי לשים לזה קץ. המין גומר אותי, הורס אותי. כל חיי סאחבק — רק מין ומין. כמו אחת החיות. סאחבק עובר דרך החיים בלי לדעת על קיומם של דברים אחרים. מי יודע אילו הנאות אני מפסיד בלי לדעת בכלל? עלי לחפש מרפא לנישמתי בהינזרות מוחלטת מנשים. מחר אפנה לאב המינזר ואבקשו לקבל אותי. סאחבק יתפרסם בעולם כולו כגדול הנזירים השתקנים והצנועים. אם אוסנת רוצה, גם היא יכולה לחיות נזירה. אבל היא לא מעניינת אותי יותר.

לא התעלמתי מן הבעיות העתידות לצוץ נוכח אמונתי החדשה. יכולתי לשמוע בבהירות את לחישותיהם של השכנים, שעה שהם רואים את אמי ואבי ברחוב:
„סאחבק, הבן שלהם, התנצר!"

כדי למנוע סבל ממישפחתי החלטתי להמשיך ללכת, כמו כולם, בחגים לבית־הכנסת. כשאגיע לביקור בשכונה אלבש דובון מעל גלימת הנזירים השחורה.

אז נזכרתי כי נזירים, אפילו למישמר־הגבול לא מקבלים. מה אני אחיה במילואים? השקמיס"ט הנזיר? לשמע רעמי הצחוק של החבר'ה הרואים אותי מופיע לאימון זחל"ם בגלימת־נזירים שחורה, נפלה הנצרות מעל הפרק.

ביקרנו, כמובן, בכותל המערבי. אוסנת, ששוב היתה מותרת לי, לא התעקשה הפעם בנושא הידיים של סאחבק.

ישבן מחוטב קלאסי יש לה, חשב סאחבק, כשידו גלשה למטה ועיניו נשואות אל מרום הכותל. מדוע בעצם לא מקימים מחדש את בית־המיקדש? הן הר־הבית בידינו!

בשל דרגתו הצבאית ונסיונו הקרבי יוזמן סאחבק, מייד עם הקמת בית־המיקדש, לחיות הכוהן הגדול. זבח הפסח מתחיל. שורות־שורות מסודרים הקורבנות. בקצה השורה, על מינשא מיוחד, עקודה בחבל — אוסנת.

„אתה הורג אותי," לוחשת הקורבנה.

אברכים בקפוטות ושטריימלים התקהלו סביבנו. רב אחד, של נטורי־קרתא, ניגש וביקש להתנהג בהתאם לכבוד המקום. התלהבנו כנראה יותר מדי מעניין העקדה.

„רבי!" פניתי אחריו, „איכפת לך להשיא אותנו?"

לאוסנת הנדהמת הסברתי, כי זוהי החלטתי הנחושה האחרונה. סאחבק חוזר בתשובה. ברגע של התעלות הנפש, מול המקום הקדוש ביותר לדתנו, אני חש משיכה עזה לחיק היהדות.

„„אני אהיה תלמיד בישיבת הכותל, הסברתי לזוגתי שתחיה. „נגור ברובע היהודי. נשמור על קדושת השבת. נדליק נרות. נתפלל. נקפיד על קדושה וטהרה. יהיה כיף!"

כאן, סוף סוף, לא התעוררו שום בעיות עם המילואים. כתלמיד־ישיבה אני פטור מזה לכל החיים!

למזלי, אוסנת שמרה על שפיות ולא הסכימה להתחתן אתי. האם ידעתם כי קדושה וטהרה פירושם ששבועיים בחודש אסור להתקרב לאשה?

לסיכום: היה טיול נפלא. לעולם לא נשכח איך שילמנו חמישים לירות עבור המרבד שקנינו ברחוב השוק, במקום מאתיים לירות שהמוכר דרש בתחילה. והחומוס! הכי טוב בארץ! שתי מנות אכלנו אצל אבו שוקרי, כולל חמוצים ופיתות חמות.

אוסנת הנלהבת הציעה להמשיך בטיול לכיוון מישכנות שאננים וטחנת־הרוח של מונטיפיורי, אך ביציאה מהעיר העתיקה גילינו את מיגדל דוד.

על המצודה ניצבו שני חיילים עם חגור וגלילים. שומרים על דויד המלך המציץ לבת־שבע. לקחנו קו 19 עד הביקתה.

שם נפרץ שער האריות. הצנחנים הסתערו. החומה נפלה. שוחררה העיר העתיקה. הר־הבית בידינו.

אם אשכחך ירושלים — סימן שיש לי דברים אחרים בראש.

יאיר כספי.

מכתבים

ארליך, שבה הואשמה ממשלת ישראל כי לא עשתה די לביטול עיסקת הנשק ה־אטומי בין ארצות־הברית לכל מדינות־ערב, ענה מר ארליך: „האם אתם דורשים מאיתנו, שאחרי שלוש שנים נתקן את כל מה שלא עשו הם במשך שלושים שנה?"

איילה שווילי, נתיב הל"ה

● ● ●

הערבי של כהנא

מכיוון שאתם ידועים ב„יפי־הנפש" שלכם, וכדוגלים ב„אחווה" יהודית־ערבית; ומכיוון שאתם מפורסמים בשינאה הצרופה לתנועת „כך" ולרב מאיר כהנא, הייתי מעוניין לדעת כיצד תגיבו על הידיעה שערביי־ישראלי מתושבי המשולש התלווה לרב כהנא למסע־הסברה בארה"ב! והערבי הנ"ל קורא לערביי ישראל להירשם להגירה. אז מה? זה ערבי רע?

ובעניין אחר, אני מבין שכואב לכם שהשילטון החדש מרוחק מעמדותיכם. אך הירידות שלכם על נאמני ארץ־ישראל השלמה (כמו על הסופר ה„פאשיססטי" משה שמיר), מורות על צרות־עין. עם כל הכבוד למוסריותכם הציבורית, נסו להיות קצת הגונים, לפחות לגבי קוראיכם.

דני שגב, גיבעתיים

● ● ●

לבטל את נתניה!

מי שסבור כי המיכשול לשלום טמון ב־חולות פיתחת רפיח, ובהיאחזויות שם, טו־עה טעות מרה. לא פיתחת־רפיח היא ה־מיכשול לשלום, אלא נתניה. די להאזין לכל נאום מיקרי של ראש־הממשלה כדי להיווכח בכך. אין נאום שבו לא ימצא לנכון להזכיר כי לעולם לא נסכים לח־זור לגבול שבו יימצאו התותחים במרחק של 15 קילומטר מנתניה.

מכאן שאם לא היתה נתניה קיימת, ממילא לא היה איכפת לאיש באיזה מרחק יהיו התותחים מהים. הפתרון: לבטל את נתניה! כן, פשוט להרוס את העיר ולפזר את תושביה בערים אחרות. זהו הקורבן המינימאלי שישראל מתבקשת להקריב למען השלום. נכון שיש בעייה עם אלופת המדינה בכדורגל, קבוצת מכבי נתניה, שהרי לא ייתכן שתהיה אלופה מעיר שאי־נה קיימת.

ובכן, לשם כך אפשר להקים נתניה חד־שה, או אולי לקרוא בשם זה את אחת

הערים החדשות שמתכננת הממשלה להקים ביהודה ושומרון. נכון שאז תהיה העיר עוד יותר קרובה לגבול. אבל אז, לפחות, היא תהיה בצד השני של התותחים ולא יהיה שום איום עליה.

יוסף בר־נס, נתניה

● ● ●

● ● ●

הכימיה של השלום

לשלום יש שתי סביבות: האחת חומ־צית והאחת בסיסית. ציבעה של הסביבה החומצית אדום. ציבעה של הסביבה הבסי־סית, כחול.

ניסוי כימי פשוט יזהה בפנינו את סבי־בת השלום. טבילתו בתמיסת „שלום בטוח" תיתן צבע אדום, כלומר, סביבה חומצית.

(המשך בעמוד 8)

קריאה לחיילי המילואים!

ממשלת ישראל מתכוונת להתיישב, להקים ערים ולעבות יישובים ביהודה ושומרון.

בלי שום קשר לשאלת זכותנו על הארץ אני סבור, שעל־ידי פעולות אלה מחניי־קים את העם השכן ומכניסים אותו לגטו־צר. בכל מקרה, גם אם נקבל את תוכ־נית בגין, היכן יוכל העם הפלסטיני לע־בוד ולחיות? לאיזה שטחים יתפרש ויתפתח?

אנו מכניסים את הפלסטינים לתחום מו־שב, ומחפשים סימוכין מישפטיים למעשינו

יגאל גלאי
„לא אצא למילואים בגדה המערבית!"

הנבזיים. ניסיונותיה של ממשלת ישראל למצוא בסיס חוקי־מישפטי למעשיה מזכי־רים לי אקטים ציניים של גרועי המיש־טרים בעולם לזכות בתמיכה חוקית. עתידו של עם ישראל איננו במישפט החוקי־הפור־מאלי. היכן יושר דרכנו?

בני הדורות הבאים יפנו אלינו אצבע מאשימה וישאלונו: היכן הייתם?

כדי להשקיט, לכל הפחות, את מצפוני הפרטי, אני מכריז בזה: ל א א צ א ל ש ו ם ש י ר ו ת מ י ל ו א י ם ב ר ח ־ ב י ה ג ד ה ה מ ע ר ב י ת.

חיילי מילואים החושבים כמוני, מוזמנים לכתוב אלי.

יגאל גלאי, רחוב יואל 1, תל־אביב

● ● ●

מנפץ המיתוסים

אין צל של ספק: משה דיין ייכנס להיסטוריה העולמית כגדול מנפצי המי־תוסים. בתור שר־ביטחון ניפץ דיין במיל־חמת יום־הכיפורים את המיתוס של צה"ל הבלתי ניתן לשבירה. כשר־החוץ הוא ני־פץ את המיתוס של הלובי היהודי בוואשינגטון, הבלתי־ניתן להכנעה.

עכשיו, נחשו: איזה מיתוס עומד דיין היקר לנפץ בעתיד? זהו המיתוס של „האחרון שיוצא — הוא שיכבה את האור בנמל־התעופה בלוד." זאת, משום שלא יהיה אחרון כזה, אחרי שהמטוסים הסעו־דים יפציצו את ירושלים, תל־אביב וחי־פה. מה שיישאר יהיה רק ישראל הגדו־לה: שכם, יריחו, הגדה המערבית. וזה, תו־דות להנהגתו של ידידו ומיטיבו של משה — מנחם.

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

ידיים זדוניות

עם שובו של אורי אבנרי מפאריס, אנו מברכים אותו על השתתפותו בהלווייתו של אנרי קוריאל ז"ל, שנרצח בידיים זדו־ניות החותרות לבלימת יעדכם: שלום, אהבה, הבנה וידידות בין ישראליים וער־בים.

אלברט ואלים הרוש, ראשון־לציון

● ● ●

„שאנחנו נתקן?"

היום בעוד שלוש שנים:
בתשובה לשאילתה לשר־האוצר שמחה

SPORTLIFE

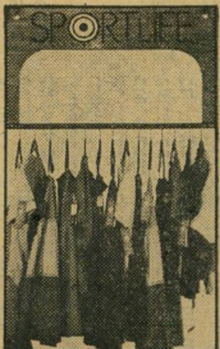

פינת ספורטלייף

ספורטלייף
עושה לי קיץ
קיץ נעים,
באריגים האוורירריים של
ספורטלייף.
דגמי ספורטלייף קלילים,
צבעוניים ונוחים.
חפשי
את הדגמים שלנו
בפינת ספורטלייף
בחנויות האופנה
המובחרות.

הורוס קופ

צרתך הגדולה היא ש־אתה רוצה המון, מוכן אפילו לסבול לשם כך, אך אינך יודע ללכת עד הסוף, מתי שצריך. השבוע תיפול בידך הז־דמנות להתגבר על חול־שתך זו; אם תחמיץ אותה הפעם, מי יודע מתי שוב יעלה בידך לעלות על דרך המלך. במישור חיי־האהבה, אתה נכנס החודש להילוך גבוה. גם את, בת טלה, השבוע יהיה רומנטי עבורך, נצלי אותו.

★ ★ ★

הידידות החדשה שגי־לית תלך ותפרח ל־ממשהו נפלא. אף אם תרצי, לא תוכלי לקל־קל אותה. אתה, בן־שור, התכונן לנסיעה ארוכה. היא תוסיף לאישיותך ואם תרצה, גם לכיסך. קינאה של חבר לעבודה לא תצ־ליח לשבש את דרכך. סיכסוכיו ייכשלו והבוסים יתנו את הג׳וב דווקא לך. התעסק בספורט.

★ ★ ★

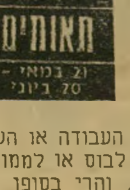

אומנם ממבט ראשון נראה השבוע כשיגרתי ומשעמם, אך הוא טומן בחובו את תחילתה של קבלת הכרעות חשובות, בעיקר בתחום האישי. מחלה קלה שתפקוד אותך השבוע, בן תאו־מים, תגרום לזעזוע קל שיחלוף. העיקר הוא לעבוד, הרבה וטוב, ומבלי להתעייף. במישור העבודה או העס־קים: אל תהסס להתחנף לבוס או לממונים עליך. כולם עושים זאת, והרי בסופו של דבר זה רק יועיל לך. ליבשי צהוב.

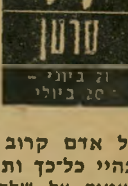

הגיע הזמן שתגלה קצת נדיבות כלפי ידי־דיך, אחרי כל מה שהם עשו למענך. ייתכן ש־ייגרמו לך קשיים בהג־שמת תוכניותיך. אם אין העניין דוחק — מוטב שתמתין קצת ולא תעשה שום דבר גורלי. מיכתב שיגיע אליך ישנה את דעתך על אדם קרוב אליך. בת סרטן — אל תהיי כל־כך ותרנית. הגיע הזמן שתלמדי לעמוד על שלך. זה ישתלם לך בסוף.

★ ★ ★

השבוע יצוצו בפניך כמה אתגרים חשובים ורבי עניין. יש מקום לצפות, כי אתגרים אלה יהיו קשורים בנסיעות ממושכות, ובעקיפין גם בהתפתחות רומנטית. תוכל להצליח לעמוד בהם אם אדם קרוב אליך ובעל השפעה רבה לא יכשיל אותך. השת־תדל להיות ידידותי.

★ ★ ★

יהירותך הטבעית, הכ־רוכה בחוסר־ביטחון משווע, תוריד אותך שאולה, אם לא תדעי לרסן את שניהם ולהו־סיף להם מידה אמי־צה של חוש־הומור, שהוא אחת מתכונותיך היפות ביותר. זה לא שהוא לא רוצה אותך: הוא בטוח שאת לא רוצה אותו. אז — קדימה! גלי לו את האמת. כוח־ההרתעה של מת־נגד חזק עלול לבלום את התקדמותך.

המצב מעורפל ביותר, אל תמשיך לגשש באפילה — אלא דרוש הסברים, ותבע ביצוע החלטות שיעזרו לך ולסובבים אותך לצאת מן הסבך. אם אתה ממונה על אח־רים — מוטב שהשבוע תהיה פחות קשוח, ויותר נוח. גם צעד מ־סוג זה יגרום לתזוזה מועילה לעניינך. בת מאזניים — הזנחת לאחרונה את נושא הו־פעתך. את יודעת שאת יפה — נצלי זאת!

★ ★ ★

דווקא משום שאת חופשייה בהשקפתך, ובלתי־קשורה במעשייך, קל מאד לתפוס אותך במלכודת או ל־חייב אותך לעשות מה שאינך רוצה. זה מביא, אומנם, לאוזלת־יד ול־אפס־מעשה מצידך — אבל מי רוצה בכל ה־צרות הללו? לכן מוטב שתחשבי יחד איתו מה אתם רוצים באמת, מ־תוך ויתור הדדי או לפחות אי־הסכמה הד־דית. בת עקרב — שימרי על בריאותך.

★ ★ ★

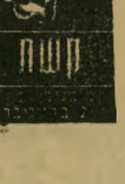

לאחר הפסקה ממושכת, חזרת להיות עצ־מך. נצל את השלווה היחסית ממנה אתה נהנה כדי לקדם את מעמדך בעבודה, לש־פר את היחסים במיש־פחה. פקח עין על שו־תפיך ועל הכפופים לך ואל תתרשם מדברי חנופה. בת קשת — אם תניחי לו לרכב עלייך — את תסבלי.

★ ★ ★

המזלות דווקא לא חיוביים, אבל כוחותיך האישיים כה עצומים, בגלל צירופן של שתי פלאנטות שחוסות עליך, שאם תתאמץ ו־תשקיף על העבר ועל העתיד בעין רגועה, תתגבר על כל מיכ־שול. אל תאמיני לו: הוא התכוון למשהו אחר לגמרי, ואת למשהו אחר לגמרי. כסף בא — ואתה מפסיד אותו שוב, בגלל שגיאתו חסרת־הזדון של ידידך הקרוב אליך ביותר.

★ ★ ★

כדאי שתרבה קצת יותר לעסוק בספורט, ושתפסיק להתהולל ב־לילות. אתה מפזר את מאמציך ליותר מדי שטחים במקום להת־רכז במה שחשוב לך באמת. קרוב־מישפחה הגורם לך לדאגה מזה זמן רב, יפסיק להדאיג אותך. אתה עלול ל־הסתכסך עם אדם ש־תוכניותיו אינן כשלך.

★ ★ ★

הימים הקרובים יתנו לך אפשרות נדירה להתקדם מבחינה מיקצועית, חברתית וכס־פית גם יחד. ימי אמצע השבוע יזמנו לך סי־כויים רבים ליזום מיפ־נה חיובי גם במישור המישפחתי, ואם תחמיץ את ההזדמנות, תעשה בכך עוול גדול לנפ־שות הקרובות מאד ל־ליבך. היומיים האחרו־נים של השבוע צופנים סיכוי להתעוררות רו־מנטית מהירה ומלהיבה.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)
טבילתו בתמיסת „שלום עכשיו" תתן צבע כחול, כלומר, סביבה בסיסית.

מסקנה: השלום הוא נייר־לקמוס (אשר צבע היסוד שלו הוא כחול). מה שרצינו להוכיח.

אברהם שרון, עין־השופט

● ● ●

על הטירטור

כל מי ששירת בצה"ל במשך שלושים שנות קיום המדינה, עבר בצורה זו או אחרת את דרך היסורים של הטירון הנק־ראת „טירטור", שמטרתה לשבור את ה־רוח האזרחית שבו ולהפוך אותו חייל ממושמע. מאז קום המדינה התלוננו חיי־לים על טירטורים, אבל מעולם לא זכו תלונותיהם בהדים כה נרחבים כמו עתה, כשהתברר שטורטרו גם חיילים דתיים. האם

עלינו להגיע למסקנה שכל הטירונים בצה"ל שווים, אבל הטירונים הדתיים שווים יותר?

משה אלבז, עכו

הטירטור אינו המצאה של צה"ל. הוא מקובל כמעט ברוב צבאות העולם. אלא שהמוח היהודי כנראה פורה יותר מאשר אצל צבאות אחרים, בהמצאת שיטות אינ־קוויזיציה לחיילים.

בנימין א., תל־אביב

● ● ●

המפסיד ישלם!

אני עוקב אחר סידרת כתבותיו של הפר־שן הצבאי בנימין עמידרור בעיתונכם, וכן גם אחר השגותיו של שאבי תמיר. דומה שהמחלוקת ביניהם מעמידה, לכאורה, זו מול זו את תנועת „שלום עכשיו" ואת תנועת „שלום בטוח". לא אכנס לפולמוס עקר על טיעוניהם השונים של עמידרור ותמיר באשר שניהם, כמו תנועות השלום, מתעלמים מההיבטים הבאים:

● ההשפעה הגוברת והולכת של סעוד־יה בזכות הנפט ועודף הדולארים שבידיה.

● אי־צימצום הכוח הצבאי (באדם ובנשק) של מדינות ערב אלא להיפך, התעצמות גדלה והולכת.

● אי־נכונות להודות בקיומה של מדינת־ישראל.

● העובדה הברורה שאין מקום למדי־נה נוספת במרחב ובאיזור, ושהעם הפלס־טיני אינו קיים.

כל הניסיונות של תנועות־השלום להפ־ריח כזבים ובדיות בדבר נכונות מצד מדי־נות־ערב להגיע לשלום עימנו, הם כזב ושקר מתעתעים ומטעים. בשנת 48' פלשו צבאות־ערב לארץ בניסיון לזכות בכל או בלא־כלום. הם הפסידו. היכן נשמעה ונר־אתה בהיסטוריה דוגמה מעין זו, שמותר לנסות להשמיד מדינה — ולא פעם אחת אלא כמה פעמים — ואחר־כך לבוא ב־טענה: „יתומים אנחנו, סילחו לנו"? מי שמפסיד במילחמה משלם פיצויים באי־זושהי צורה. הם הפסידו — אז שיישאו בנזק.

יצחק מרגלית, אילת

מאמרו של הפרשן הצבאי בנימין עמי־דרור (העולם הזה, 2122), עם המפות — היה אחד הטובים והמצויינים ביותר ש־פורסמו בהעולם הזה בתקופה האחרונה, ואין ספק שהסבריו וניתוחיו היו משכ־נעים יותר מכל הכתבות של העורך הנכ־בד שעסקו בניתוח ההיבט־המדיני של בעיית לבנון והפלסטינים. למען האמת, גם בנו כירסמו באחרונה חששות מהשלכותי־הן של נסיגה לגבולות מילחמת ששת־הימים והקמת מדינה פלסטינית בגדה המערבית.

יותר ויותר נוצר כאן הרושם שאין למעשה עם מי לדבר ועם מי לשבת לדיון בנושא השלום. בפוטנציה אפשר לשבת עם ירדן, מצריים, ואולי אפילו עם סוריה וסעודיה, כי הן מדינות ריבוניות, עצ־מאיות שהתחייבויותיהן לפחות מחייבות.

אך לשבת להתדיין עם הפלסטינים? קל לצאת לכיכר־מלכי־ישראל עם שלטים ולהכ־ריז: „שלום — עכשיו!". וכי מי בכל המדינה אינו רוצה באמת, ובכל ליבו, ב־שלום מיידי? אבל ננסה לרגע לחשוב באופן ריאלי. העם היהודי, המנוסה כל־כך בפורענויות ופרעות מצד הסובבים אותו חושש — ולא־בלי־צדק — לסגת שוב לגבולות הקודמים, ולהקים מדינה של פלסטינים מעבר לחלונותיו, שאולי יישבו בשקט זמן־מה עד שירגישו עצמם שוב חזקים דיים כדי לנסות שנית מה שהיו רוצים מאד לעשות כבר היום (וכו־חם אינו עימם). האין זה חשש מוצדק?

אי אפשר היום שלא לשאול, כמו רבבות יהודים בישראל ובעולם, את השאלה החו־זרת ונשאלת: אחרי מה שהפלסטינים עשו לאחיהם הערבים בירדן, ואחרי הטבח הנו־רא שערכו בלבנון, שהיתה הפנינה (או, כפי שקראו לה „שווייץ") של המיזרח־התיכון, ואחרי שהפכו את לבנון עיי־חור־בות (ומדובר, שוב, בבני־עמם, אחיהם בני אותה דת, דוברי־שפתם) — אם לאחיהם כך עשו, מי לידינו יתקע שדווקא אותנו היהודים יאהבו, יכבדו ובנו ינהגו אחרת?

מאיר אדיבי, ניו־יורק, ארה"ב

● ● ●

עובדות ופירושן

בשם שולחי ,עמירם גרוס, הנני לפנות אליכם בעניין כדלקמן: בגיליון העולם הזה 2120 הופיעה כתבה במדור „אמנות", ב־עניין תערוכת הצילומים של בועז משה, ובה פורסמו העובדות כדלקמן:

● שולחי התפרץ למועדון קזנצ׳י ב־ראש חבורת צעירים וזעמים כשהם צו־עקים: „איך אפשר להציג תמונות כאלה?! זה משחית את הנוער."

● שולחי ואחרים התפרעו במועדון, במטרה לגרום את סגירת התערוכה.

● שולחי טען כי התערוכה היא תו־עבה, והטיח בפני מארגני התערוכה „למה אתם לא מציגים עירום נשי? זה יותר יפה!"

● שולחי גרם את סגירת התערוכה והתנהג בצורה ואנדאלית.

כדי להסיר ספק, להלן כמה עובדות:

מראש סוכם, שביום שבו תיפתח התע־רוכה היא תיפתח בשעה 20.00 ותינעל ב־21.30, בשל תוכנית שנועדה לשעה 22.30. בהתאם לסיכום האמור פורסמו מו־דעות לגבי זמני התערוכה, וההופעה שלאח־ריה. במוצאי־שבת הגיע עמירם רוס, האח־ראי לתוכניות המועדון, בשעה 20.00, וכע־בור רבע־שעה ביקש לראשונה לפעול על־פי הסיכום כדי להכין את המקום למופע. ב־21.35 ביקש שולחי את עזרת אחד החברים במקום לקיפול הכנים, במטרה לאפשר את קיום המופע ולמנוע נזק לתמונות שניצבו על הכנים במרכז האו־לם. אחרי שתמונה אחת נפלה אך לא נש־ברה, נאספו שאר התמונות בזהירות מעל הכנים והונחו מאחריהם כדי לאפשר תליי־תן מחדש בכל עת, ולמנוע פגיעה מיק־רית בהן על־ידי הקהל שבא למופע.

עו"ד מיכי מוזר, תל־אביב

● ● ●

האמת האובייקטיווית

הרי לפניכם דו"ח האמת האובייקטיווית לשנת 78': כששימחה ארליך דפק את ה־פועלים הילל נשיא התאחדות התעשיינים, בומה שביט, את דרכו הכלכלית. אולם כשבומה מרגיש שהקרקע נשמטת גם מ־תחת לרגלי התעשיינים, הרי לדעתו אפי־לו המערך עולה על הליכוד בבחירת ה־דרך הכלכלית.

כשקצינים (מיל.) מבקשים שלום, זהו פוטש. אבל כשרמטכ"ל (בקבע) **מבקש** שטחים, הרי זו זכות **לגיטימית.** כשעמך
(המשך בעמוד 10)

מספיק להתמכר לטלוויזיה!
בואו לבלות את הזמן הפנוי בכפר המכביה

— ברכה, מה יש השבוע בטלויזיה?

— ביום ראשון קוז'אק, שני סטארסקי, שלישי, מק־מילן, רביעי סרט, חמישי שרשים, שישי... השיחה מוכרת לכם? בוודאי! הרי רוב רובנו מרכיב לעצמו לוח בילוי שבועי באמצעות תכנוני השידור בטלוויזיה. הישראלי הממוצע שב הביתה מעבודתו, קורא עתון וצונח לישיבה אל מול מסך הכסף עד השעות המאוחרות. הוא אינו יודע מה הוא מפסיד.

באירופה ובארה"ב מפותחת מזה זמן רב תרבות המועדונים. כמעט כל אזרח חבר במועדון. שם הוא שוהה להנאתו, משחק במשחקי כדור, מתאמן ועוסק בפעילות חברתית. גם בארצנו פועלים כמה מועדונים כאלה, אך לצערי אין מודעות מספקת להנאה שניתן להפיק מחברות בהם. אחד המקומות המומלצים הוא **כפר המכביה**. ביקור אחד במקום ואתה מתחיל להצטער על אותן שנים אבודות שבזבזת. זו פינת חמד בלב העיר הגדולה. המקום טובל בירק ומשופע במשטחי דשא רענן, מטופחים להפליא. לדברי אלכס, מנהל המועדון: „מקום מטופח נותן הרגשה טובה ומקום מוזנח גורר זלזול".

ב־3 בריכות השחיה אתה יכול לשחות אורך, רוחב וחופשי בהתאם לרצונך וזאת לשם גיוון ושיפור היכולת. ב־10 מגרשי הטניס אפשר לשחק יום ולילה (המגרשים מוארים כולם) עם או בלי הדרכה.

בנוסף לחדר כושר והסאונה, מתקיימים חוגים עיוניים ואמנותיים. ציור, כלכלת בית, שחיה וסרטים לילדים, מקהלה וריקודי עם. כל החברים ללא יוצא מן הכלל נעזרים במסלול הצ.ב.ר. המחולק למסלולי מבוגרים ונוער. בבית הקפה־מסעדה ניתן בנוסף לאפשרויות השתיה והמאכל, לצפות בתצוגות אופנה ולהשתתף באירועים חברתיים אחרים המאורגנים לחברים. המקום פותח את שעריו לחברים בלבד ואינו מאפשר כניסה לקבוצות מאורגנות אשר משתלטות על „שטחי המחייה" של החבר. לכל חבר עומדת הזכות לחדש את הרשמתו מדי שנה לפני פתיחת ההרשמה.

החברות מומלצת כאמור לכל המשפחה. אם אתה רוצה לשהות במלון כפר המכביה, ההנהלה החדשה והמקצועית תדאג לך לבילוי בכפר נופש אידיאלי המרוחק כ־15 דקות בלבד מדיזנגוף. במחיר מגוחך של 350 ל"י לזוג ניתן לבלות לילה בחדר מהודר, להנות מאוכל משובח, רחצה בבריכת השחיה, תצוגות אופנה וכד'. למשפחות עם ילדים ניתנת הנחה גדולה עבור כל ילד.

כפר המכביה ידוע מזה שנים בכנסים, ועידות וסמינריונים שהוא מארח בהצלחה מרובה. מסתבר שניתן לערוך במקום הנחמד הזה גם מסיבות פרטיות וחתונות. האוכל המשובח של הטבח ההונגרי, המדשאות המקסימות בקיץ והאולמות המהודרים בחורף יוצרים מקום אירוח מעולה.

פרטים נוספים ניתן לקבל **בכפר המכביה**, טל. 749711.

יופי מושלם בעור־חלק

סוד גלוי הוא, כי עור פניה של האשה, הינו החלק החשוב ביותר בהופעתה והרצון הטבעי להיראות יפה יותר, מעורר אצל האשה את השאלה כיצד ואיך ניתן לשפר את המראה? לאיזה מכון ולאיזו קוסמטיקאית לפנות?

לאחר ביקור במכון עור־חלק מתברר שלגבי כל אשה המבקרת במכון והזוכה בו לטיפול, מהווה מקום זה תחנה סופית.

„עור חלק" הינו מחלוצי הטיפול בארץ בבעיות עור הפנים, פצעי בגרות, עור יבש וקמטים. הסיפול להן זוכות הלקוחות עומד על רמה מקצועית גבוהה ביותר. שיטות הסיפול בעור הפנים לסובלות מפצעי בגרות ופגמים, נעשות בעזרת הפילינג החשמלי, שהינו בלעדי למכון, ותוך זמן קצר ביותר הופך העור הפגוע לעור חלק, יפה ובריא.

הסובלות מעור יבש וקמטים זוכות לטיפול משולב עם ה„פילינג" המחליק את הקמטים וה„גלווני" המחדיר שומנים וויטמים בעור.

בארצנו סובלות נשים רבות משיער מיותר הן בפנים והן באיזורי הגוף השונים. במכון „עור חלק" שהינו הוותיק ביותר בארץ בשיטת הדיפלטרון, זוכות הלקוחות לשיטות טיפול בחשמל מהחדישות בעולם ללא כאב וסימן ובהספק גדול מהרגיל ע"י צוות מקצועי ותיק, מעולה והגון ביותר. למכון דיפלומה בין־לאומית ותעודת אומן.

כדאי להזמין מקום מראש (בכל שעות היום) „עור־חלק": ת"א, ארלוזורוב 18, טל. 220745. ראשון־לציון, רח' ביאליק 2, ק"א.

לא רק אונאסים!

חלמתם פעם לשוט ביאכטה? בוודאי! ראיתם את עצמכם מפליגים בים הצלול, בגד ים לגופכם, אתם שותים ויסקי ו„חתיכות" משתזפות על הסיפון. אפשרות כזו נראתה תמיד בגדר חלום מ„הסרטים" השמור לאונאסיס וחבר מרעיו העשירים. אבל לי יש הפתעה מרעישה בשבילכם.

המרינה בת"א מארגנת שייט ביאכטות במחירים מגוחכים הנעים בין 3,000—6,000 ל"י בהתאם לאורך השייט וסוג היאכטה. את היאכטה משיט „סקיפר" מנוסה, יוצא חיל הים. היאכטות מיועדות ל־4, 6 או 8 איש.

היאכטה תיקח אותך לאורך חופי הארץ, לדרום היפה של תורכיה או לרודוס. אתה תזכה לחוויה מסעירה ובלתי שיגרתית כשתראה את המרינה של לרנקה, הרי טרודוס המיוערים, המערה הימית של קמר והמפלים שליד העיר אנטליה ועוד. כשהיאכטה תעגון בנמלי הדייגים הציוריים תרד אל החוף, תאכל ארוחת דייגים משביעה וזולה בסגנון הבלקן, תסייר באזורי התיירות המפורסמים ובלילה תשוב אל המלון הצף שלך. במידה ותרצה תוכל לצלול או לגלוש בגולשן רוח או סתם לשחות להנאתך.

פרטים נוספים תקבל במרינה, טל: 03־224079 ת.ד. 15285 ת"א.

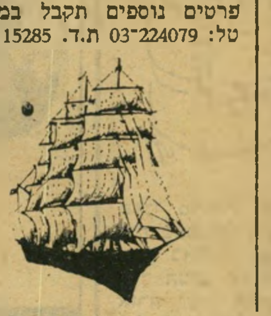

„שטיינר" - תווים וספרי מוסיקה

אינך חייב להיות נגר דווקא על מנת לנהל חנות רהיטים. אך כשהמדובר במוסיקה פני הדברים שונים לחלוטין. כאן אין המלאכה ניתנת לשוטים וחובבים אלא חייבת להתבצע על־ידי מוסיקאים מקצועיים.

החנות לתווים וספרי מוסיקה — **שטיינר** מנוהלת ע"י נינה וגדעון שטיינר, שהם נגנים בתזמורת הפילהרמונית הישראלית ומורים למוסיקה במקצועם. התוצאות ניכרות בשטח.

החנות הממוקמת במרכז התרבותי שליד היכל התרבות מציעה מיגוון עשיר של יצירות מוסיקאליות וספרי לימוד לכל כלי הנגינה. היצירות המוצעות כוללות מוסיקה קלאסית, קלה, עממית, ג'אז ואפילו פופ.

מר שטיינר מבצע (באופן בלעדי) עבור כל מוסיקאי וחובב הזמנות של יצירות מוסיקאליות שניתן להשיגן בחו"ל בלבד.

החנות מציעה ציוד עזר רב למוסיקאים: מטרונומים, מחברות תווים, ניירות תווים למלחינים ומעבדים, עמודי תווים, חליליות ומיתרים לכל הכלים.

במקום מתקיימת תצוגה מתמדת של יצירות פרי עטם של כותבים ישראליים אשר ביחד עם הספרות המוסיקאלית העשירה הם מהווים חומר בעל ערך תרבותי רב שכל מוסיקאי וחובב יזדקק בוודאי לעזרתו.

החנות מקבלת הזמנות מקיבוצים, בתי אולפן למוסיקה, בתי ספר, חנויות וכמובן מיחידים. ניתן לבוא **לשטיינר** לשבת בנוחיות, לעיין על כוס קפה בחומר העשיר ולהתרשם כיצד מנוהלת בישראל חנות מוסיקה ע"י מוסיקאים אמיתיים.

שטיינר — רח' הוברמן 18 (במרתף) מול היכל התרבות.

סטארסקי: נהניתי מהבקור
בבית הנשק בחולון

האמת היא כמובן שסטארסקי לא ביקר ב„בית הנשק" בחולון, וחבל. אילו היה עושה כן, היה מתרשם בוודאי למראה אחת מחנויות הנשק המאורגנות ומסודרות בישראל.

ב„בית־הנשק" בחולון תמצא מבחר אקדחים מכל הסוגים והגדלים. החל באקדחי 0.22 ועד לאקדחים הכבדים ביותר. בנוסף לאקדחים, מציע „בית־הנשק" גם רובים. רובי ציד משוכללים ורובי אוויר מסוגים שונים.

ב„בית־הנשק" ספרות עשירה בנושא נשק והשימוש בו, וכן כל אביזרי העזר הדרושים לכלי הירי. — מחסניות, כדורים, חגורות נשיאה, כלי ניקוי, כוונות טלסקופיות ואוזניות מגן.

במקום ניתן להשיג כספות בטחון מטיב מעולה וליוצאים לחו"ל — חגורות בעלות דופן כפול ורוכסן פנימי לנשיאת כספים בהסתר.

בעקבות הביקוש וההתעניינות המרובים תינתן הדרכה לכל קונה לגבי קבלת רשיון הנשק.

✶ שרות מיוחד ובלעדי שמקיים „בית־הנשק" הוא השכרת כלי נשק (באישור משטרתי) למפיקי סרטים. כל מפיק הזקוק לכלי נשק בסרטיו, יוכל להשכיר כלי נשק מיוחדים בעלי קנה חסום, אשר יוצרים „אפקט" של אש והתפוצצות, למרות שאינם יורים.

אם אתה זקוק לנשק להגנה עצמית, ספורט, סרט או סיבה אחרת, גש ל„בית־הנשק", סוקולוב 36, חולון.

סל וסלסלה

מדור למתרחש בשווקים

טל. 03־24530, ת.ד. 29726 ת"א

בעריכת: ח. שפר

מודיעין אזרחי קבע
שנה רביעית ברציפות -
זומרפלד הקניה הטובה ביותר

על **זומרפלד** אין צורך להרבות בלו"ג.

זומרפלד עוסק ביבוא ומכירת כלי נגינה למעלה מ־30 שנה והוא העסק היחידי בארץ שמכר אורגנים לאלפיהם. עובדה זו, נדמה לי מדברת בעד עצמה.

הידע והשם של **זומרפלד** הביאו לידי כך שבתי החרושת הטובים בעולם לכלי נגינה בחרו בזומרפלד כנציגם בישראל. **זומרפלד** מרכז את הנציגות של: יצרני אורגנים — Hamond, מלודיקות ומפוחיות פה — Hohner, אורגנים פסנתרים ומגברים — Frfisa, כלי נשיפה — Selmer, Bach, אורגנים ומגברים — Gem, גיטרות — Gibson, חלילי־צד — Armstrong וביהח"ר למיתרים — St. Davis.

כשאתה פונה **לזומרפלד** מובטח לך שהכלי אותו תקנה יהיה מאיכות מעולה. בנוסף לכך ידאגו בזומרפלד בעקבות הידע והנסיון המקצועי למצוא את הכלי המתאים בדיוק לצרכיך.

המוסיקה משתכללת, וכך גם כלי הנגינה. על מנת לעמוד בקצב פתח **זומרפלד** מעבדת שרות משוכללת.

אין ספק שהמקום בעמוד זה צר מלהכיל את רשימת האמנים שמנגנים בכלים אותם רכשו ב**זומרפלד**. ניתן רק לומר שמרבית צמרת הבידור בארץ, הלהקות הצבאיות ומוסדות תרבות גדולים קנו וקונים את ציוד הנגינה שלהם בזומרפלד. ומי כמוהם יודע בחירה טובה מהי.

זומרפלד רח' בן יהודה 8, ת"א

איזה יופי! מתנות אקסקלוסיביות - מבצע מיוחד לזוגות נישאים ב„דינהאוז"

לא רבות החנויות שהביקור בהן אינו רק קניה, אלא גם חוויה ויזואלית ואסתטית. אחת מהן הינה **„דינהאוס"** — חנות לכלי בית, ומתנות אקסקלוסיביות ברח' דיזנגוף 105 ת"א.

ב„דינהאוס" תמצאו, הרבה דברים יפים לבית — מערכות שולחן מקרמיקה עבודת יד, אגרטלים, מאפרות, ואזות, כוסות, צלחות וקישוטים. כולם מסוגננים ואקסקלוסיביים וכן מערכות כלים מחרסינה וזכוכית דקורטיבית, מערכות שולחן מזכוכית פינית בצבעים מרהיבים ועוד. הכלים כולם ניתנים לרכישה בסטים או כבודדים.

למעשה **ב„דינהאוס"** תוכלו למצוא רבים מהמוצרים הבסיסיים לבית ולשימוש יומיומי. מה שמייחד את **„דינהאוס"**, הינו אופי המוצרים הללו. כולם עם סגנון כשהבסיס הוא אקסקלוסיבי. המוצרים שתמצאו **ב„דינהאוס"**, מיובאים ברובם מארצות אירופה — גרמניה, איטליה ונורווגיה וכן מארה"ב ומהמזרח הרחוק.

אחת הבעיות הכמעט נצחיות, הפוקדות בעצם את כולנו, הינה עניין המתנות. מבחר לא שיגרתי של מתנות מקוריות וייחודיות ממתין לכם **ב„דינהאוס"** — קישוטים מנחושת, ברונזה או קרמיקה מתוצרת ישראל, אך מהסוג שלא תמצאו בכל חנות. עציצים בעיצוב דקורטיבי, קישוטים מזכוכית ירושלים, מטחנות קפה מעץ מהמזרח הרחוק ועוד.

לפני הגיעכם ל**„דינהאוס"**, כדאי לכם לא להתלבט בעניין המתנה, כשתיכנסו, תמצאו כמה רעיונות מעניינים, אחד מהם ודאי יתאים לכם.

דינהאוס

dinhaus

ב„דינהאוס" נרקמה לאחרונה תוכנית מהפכנית לזוגות צעירים העומדים להינשא. התוכנית תאפשר לזוג, לתכנן ולהזמין טרם נישואיו את כל הדרוש לו בנושא כלי בית ומטבח, מתנות, קישוטים ופריטים לדירה. וזאת, בלי להוציא פרוטה אחת. איך עושים זאת? ובכן הרעיון הוא כזה — אם אתם זוג צעיר העומד להינשא, כל שעליכם לעשות, הוא לערוך רשימה מלאה של כל הפריטים הדרושים לכם או מתנות שהייתם רוצים לקבל לטכס נישואיכם. לרשימה זו אתם מצרפים את רשימת האורחים שבכוונתכם להזמין לטכס. ושתי רשימות אלה מועברות על ידכם ל**„דינהאוס"** — כחודש וחצי לפני חתונתכם. מנקודה זו ואילך, עובר הכדור לידי **„דינהאוס"**.

הנהלת **„דינהאוס"** תדאג למשלוח ההזמנות לאורחיכם בצרוף פניה אישית לכל אורח לרכוש אחת מרשימת המתנות שהוצעו על ידכם מתוך שלל המתנות של **„דינהאוס"** וזאת במחיר הנחה. לאורחים יחסוך הדבר התלבטות מה לקנות, הם יקנו פשוט מה שאתם באמת צריכים ועוד במחיר מוזל. ולכם, יחסוך העניין הרבה אכזבות ותיסכולים, תקבלו רק את מה שאתם צריכים ורוצים באמת. בכך, מובטח לכם חסכון משמעותי בהוצאות הכניסה לדירה וצפויות לכם המפתעות רבות.

עכשיו כשאתם יודעים די על **„דינהאוס"** לא נותר לכם אלא לנוע למקום, ברח' דיזנגוף 105 תל־אביב. (לא הרחק מכיכר דיזנגוף) ולעשות משהו מועיל...

מכתבים

(המשך מעמוד 8)
מבקש לרדת מהארץ, הם „נפולת של נמורשות". אך כשיגיע הקץ, והראשונים שיברחו יהיו המנהיגים, זו תהיה ודאי בחירה נבונה ומתן דוגמה אישית.

אגב, לדעתי מותר גם לרמטכ"ל להביע את דעתו הפרטית, אפילו אם הוא מדבר שטויות.

יוסי קאופמן, גבעתיים

● ● ●

הטוכים לפיס!

בעיקבות הידיעה על כך ששכרם של טייסי אל־על מגיע לעיתים קרובות ל־100 אלף ל"י לחודש ולפעמים אף ליותר, סכום השווה בערך ל־23 משכורות שלי

שאני מרוויח בתור פועל, הגעתי למסקנה שאם אני רוצה לחיות ברמת־חיים של טייס באל־על, אני יכול לעשות זאת רק דרך הטוטו או הפיס, אם רצוני להישאר אזרח ישר. השאלה: למה לי יש סיכוי של אחד ממיליון או שני מיליון לזכות בפיס, והטייסים מרוויחים סכום כזה כל כמה חודשים?

מאיר מני, באר־שבע

● ● ●

איש השנה

זריזים מקדימים. איש השנה — ח"כ אברהם מלמד, שאמר: „ההבדל בין ההחלטה הקודמת של מועצת המפד"ל לבין החלטתה עתה, הוא כמו לבחור בין סרטן לשחפת."

ד"ר שלומי אבינרי, ירושלים

● ● ●

מה לעשות בווילה?

כקורא קבוע של העולם הזה רציתי לציין לשבח, שאתם היחידים שמפרסמים ידיעות ותלונות נכונות וצודקות של אנשים מפשוטי־העם ללא אפליה ומשוא־פנים, ועל זאת בירכתי — המשיכו והצליחו.

בעיתונות פורסם כי הרמטכ"ל החדש, רפאל איתן, ראוי לכל התישבחות ולאהדת הציבור לאור צעדיו הראשונים בתפקידו, על שסירב לקבל דירת־שרד חדשה ומפוארת, שהיתה עולה למדינה בסכום נכבד, וביקש שישפצו עבורו חדר בצריף באחד המחנות. חושבני כי התנהגותו בעניין זה ראויה לציון מיוחד לשבח, ויכולה להיות לדוגמה לרבים במוסדות הממשלה והציבור.

לעומת התנהגותו הצנועה של הרמטכ"ל, ראיתי בהעולם הזה וכן בעיתונות היומית, כי לנשיא הקודם אפריים קציר מחפשים עתה דירת־שרד חדשה ומפוארת, וזאת אחרי שהוא סיים את כהונתו כנשיא המדינה ולמרות שיש לו דירה יקרה במכון וייצמן. הוא יקבל גם כל מיני טובות־הנאה, כמקובל במדינת ישראל הענייה. עולה על הנשיא ישראל ישעיהו, שהיה בקדנציה הקודמת יו"ר הכנסת (שכל תפקידו היה לדפוק בפטיש — אכן תפקיד אחראי, קשה ומסוכן), ועכשיו הוא דורש לזכות בדירת־השרד המפוארת והיקרה, ונתן הוראה לחדש את כל הרהיטים והשטיחים.

למה מגיע לו כל זאת? הרי יש לו עוד וילה, שגם אותה ריהט, שיפץ וחידש על חשבון המדינה (קרי משלם־המיסים)! עכשיו הוא ניאות, ברוב חסדו, לשלם תמורה אפסית עבור דירת־השרד שהוא רוצה לרכוש לעצמו.

אני רואה בזאת שחיתות וביזבוז כספי ציבור משלמי־המיסים במדינה, וחובה להרים את הקול בכל המיקרים החורגים מן המוסר והגורמה של חיים צנועים ומכובדים, ובפרט כששר־האוצר ועוד שרים רבים דורשים מהאזרח הפשוט להדק את החגורה עוד ועוד. עד מתי נחשה ונבליג?

לאור המיקרה של קיפוח אזרחית קשישה, עניה ובודדה, על־ידי הפקעת מגרשה לצורך הציבור (הגב' שוסטרמן), והרצון לפצותה במחיר זעום, אציע כי העירייה תפקיע (או תרכוש) את הווילה השנייה של מר ישעיהו במחיר המקובל, ותעביר אותה לרשותה של הגב' הנ"ל. כך, בירייה אחת, נצוד שלוש ציפורים: הגברת שוסטרמן תקבל את חלקה הראוי, מר ישעיהו לא יגזול את כספי הציבור, והעירייה תיפטר מהבעייה של מתן פיצוי לבעלת המגרש המופקע.

משה הומינר, רמת־גן

● ● ●

שדה־הזמר מול שדה־הקרב

בהמשך למיכתבו של אברהם שפי (העולם הזה 2122), על אודות ההילולה שאחזה במדינה עם זכייתו של הזמר יזהר כהן בארוויזיון, ועל שאלתו הרתורית „אם יש עוד מדינות המתנהגות כמונו," ברצוני להעיר:

בשנה שעברה זכתה זמרת צרפתיה לא־ידועה בשם מארי מרים בתחרות הארוויזיון. ובכן, במשך שבועות רבים לא חדלו אמצעי־התיקשורת בצרפת להלל את גודל המאורע. הנשיא ז'יסקאר ד'סטאן קיבל את הזמרת בארמון האליזה כשאלפי צרפתים מריעים לה — כך שנראה לי שאנו עדיין שפויים.

ולעצם המאורע: נפלא לשמוע פה מעל גלי האתר את השם ישראל, כשהוא מתקשר לשדה־הזמר ולא לשדה־הקרב — תדמית שרבים באירופה לא הכירו.

רוני כ"ץ, אוניברסיטת סורבון, פאריס

● ● ●

טעות לעולם צודקת

עד עתה ידעתי כי שרי הממשלה מתעסקים בעיקר בקונספציות. על־פי דיווח בידיעות אחרונות מסתבר כי טעיתי, והמדובר בעצם בקונפקציות. או שמא בעניין אחר לחלוטין עסקינן, ושר־הביטחון עזר

ויצמן: אין שינוי בקונפקציות שלי; לא זו בלבד שאין כוונה להפקעת אדמות; אם נחוץ — אני מוכן לעכב דברים אחדים

„ידיעות אחרונות", 24.5.78

וייצמן החליט לרדת אל העם, ולהחליף את חליפות התפירה־העילית שלו בחליפות קונפקציה? אם כך, הרי זו דוגמה אישית, שמן הראוי שגם שאר שרי הממשלה יאמצו אותה.

ברוך אדווקט, חולון

כמה פעמים ניסית להפטר מהם — ולא הצלחת??

אנחנו נחסל את הז'וקים!

נסי פעם אחת את הדרך המודרנית והבטוחה להשמדת הז'וקים
לאחר חיטוי שלנו (שאורך כ־½ שעה) את מקבלת תעודת אחריות לשנה. לא יהיו ז'וקים בביתך!
ר"ג, מודיעין 18, טל. 790114־5־6 ✶ אילת: טל. 3012־059
היתר משרד הבריאות: 21, רשיון עסק 481/75.

איתן עתיחי הדברת מזיקים

רובקס
המתנה היפה ביותר

ארומור
ציפוי דלתות וקירות

מחירי המכוניות בישראל כיום מחייבים את הרוכש לשקול ולבדוק מה היא התמורה שהוא מקבל בעבור כספו.

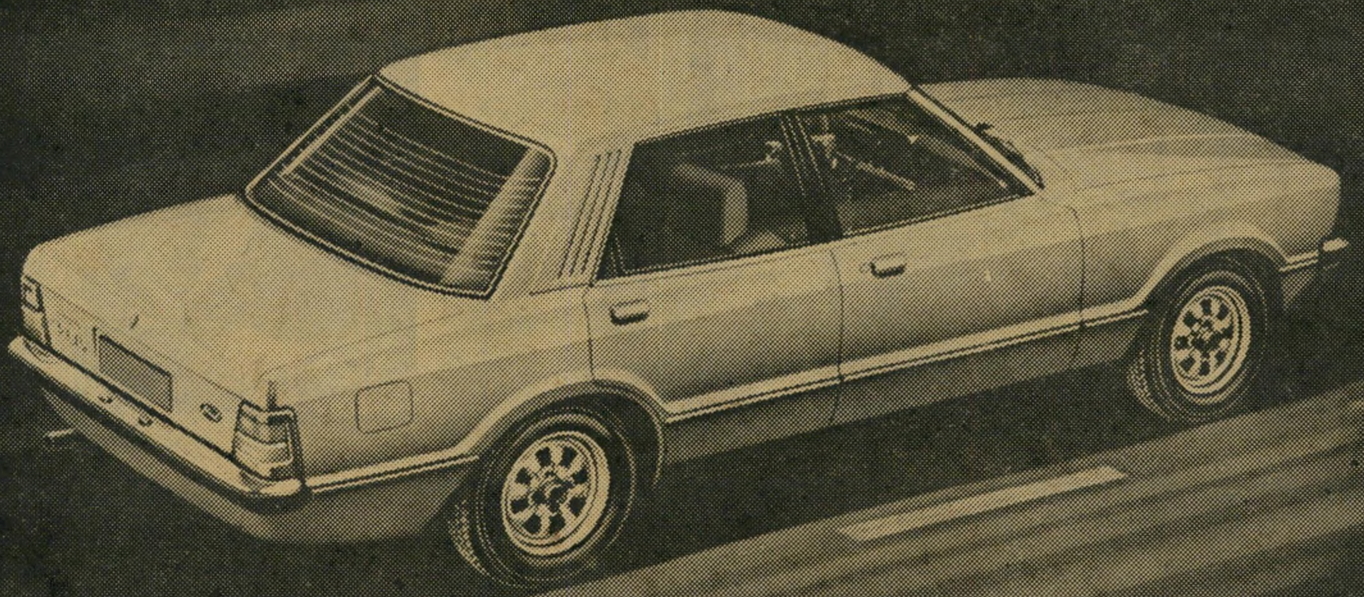

השווה את רמתה של

פורד קורטינה

עם כל מכונית אחרת

ותיווכח שזו הקניה הטובה ביותר!

Ford

חברה ישראלית לאוטומובילים בע"מ מפיצי פורד בישראל:

תל-אביב: רח' המסגר 43, טל. 33221־03. ירושלים: רח' המלך דוד 14, טל. 226141־02. חיפה: רח' יפו 145 טל. 531171־04. סוכני משנה: אילת 6913־059
אשדוד 32653־055. אשקלון 22284־051. באר שבע 77011־057. חדרה 32277־063 יפו 823449־03. קרית ביאליק 2 731291־04. נצרת 55266־065.
נתניה 23852־053. ראשון לציון 941385־03. רמלה 963865־03. איזור התעשיה רמת החייל 479244־03. הרצליה 930463־03. קרית שמונה 40205־067.

תג' לבינסון אילין

"סנדלי נימרוד"-איכות שהתחילה בשנת 1944

"סנדלי נימרוד" הינו מפעל משפחתי אשר בהנהלתו נוטלים חלק גם צעירי המשפחה שגדלו עם הסנדלים וערים ל"שגיונות" הנוער ולהילכי הרוח האופנתיים. בהתאם, יצאו השנה דגמים חדשים המהווים השלמה למראה האופנתי החדש: הגוונים רכים וחמים, צבעי אדמה וחול מדבר. העיצוב הינו בקוו הביגוד: מראה חופשי, נינוח ובלתי מחייב. סנדלי נימרוד משתלבים להפליא בסגנון הכפרי של השמלות והחצאיות הרפויות, השליטות בקיץ זה. המראה האהוב על הצעירות, של מכנסיים ארוכים צמודים בקרסול עם טוניקה רחבה וארוכה יושלם על ידי סנדלי רצועות בצבע תואם.

מוצרים מעטים בלבד זכו לחיקויים רבים כל כך כסנדלי נימרוד. ואין בכך כל פלא.

"סנדלי נימרוד" - אינו רק שם של מוצר אופנתי ומבוקש. **"סנדלי נימרוד"** הפכו בארץ למושג. מושג המקביל לטעם מיוחד ומסויים ולאיכות מעולה.

במשך שנות קיומו, גיבש המפעל סגנון ישראלי בעל יחוד משלו, תוך שמירה מתמדת על רמת איכות אחידה. במקביל נוצר קהל לקוחות קבוע שידע להעריך את האיכות ואהב את הסגנון. ואמנם, לאחר 34 שנות פעילות, משתבחים **"סנדלי נימרוד"** בשמירה מתמדת על סטנדרטים גבוהים של עיצוב ואיכות ובטיפוח דור שני של לקוחות נאמנים

גם מי שאוהבת סנדלים בעלי עקב, תמצא דגמים חדשים לבחירתה.

"סנדלי נימרוד" לגבר שומרים על הקוו הספורטיבי - גברי שהתחבב כל כך על גברי-ישראל (מגיל הגן ועד שיבה) תוך עידכון מתמיד של דגמים.

אגב, כל דגמי נימרוד מיוצרים במידות שבין 23 - 48 כך שגם שחקני כדורסל וכל מי שהוא בעל "שיעור קומה" ימצא בין עשרות הדגמים את מבוקשו, מבלי להזדקק להזמנה מיוחדת.

כל דיגמי **"סנדלי נימרוד"** שומרים עקרון הברזל של המפעל: שימוש בעור המשובח ביותר ותיכנון נוחות מירבית לכל רגל ובמיוחד לרגלי הילדים.

עם מלאת לו 34 שנים, ערך המפעל "חשבון נפש" ונמצא כי מאז יסודו ב-1944 נמכרו 1,800,000 זוגות סנדלים, ב-128 דגמים שונים וב-26 מידות לגברים, נשים וילדים. מאזן בלעדי ל**"סנדלי נימרוד"**. כמו שנאמר: **"סנדלי נימרוד"** - איכות שהתחילה בשנת 1944.

כאשר הטירטור הוא האמצעי היחידי בידי המפקד הזוטר לאכיפת המישמעת, פועל לפעמים הכלל: „אם אוכלים חזיר, שיטפטף השומן!"

הבירבור על הטירטור

שורש תופעות הסבו באחרונה מחדש את תשומת־הלב לבעיית המישמעת בצה"ל: החזרת הכומתה לראשי החיילים בהוראת רפול, התאבדות חייל ישיבת־הסדר בבית־הספר לשיריון עקב טירטורים ודו"ח מבקר־המדינה, שבו שוב פורטו מחדלים ומעשים רעים, שכימעט כולם קשורים קשר אמיץ עם המישמעת.

אין זה סוד ששאלת המישמעת היא נקודה כאובה — ובלתי־חיובית — בצה"ל. היא עולה ומופיעה בפומבי, גלים־גלים, בהזדמנויות חוזרות ונשנות.

זה עתה שכך הגל הקודם, שעילתו היתה התאונות הקטלניות שאירעו במיבצע־הליטני ושפורסמו, ושבהן קופחו חיי שיבעה חיילים, או יותר. אבל דבר כזה כבר לא מעורר התרגשות ציבורית ניכרת, כי חסר בו אותו פילפל, שמקנה פופולריות שאיננה נדלית — לרוב, מוגזמת, היסטרית ולוקה בבדות — לכל מיקרה של טירטור או התאבדות המגיע לפירסום.

גם דו"חות המבקר כבר אינם גוררים סערות, למרות מה שהתרחש ביום־הכיפורים. יש להוסיף כי פרשת תא"ל דויד הגואל, לפי העובדות שפורסמו, היא (מבחנת עניין הדווח) קודם כל שאלה מישמעתית פשוטה, הגם שטופל בה, בעיתונות, כשאלה פוליטית או ערכית („אמת בדיווח").

אבל צריך לדעת — ואינני בטוח שכל העוס־קים והמחטטים והקופצים יודעים או רוצים לדעת — שכל האירועים הללו אינם אלא סימ־פטומים חיצוניים לעיוות וליקוי בסיסיים, אשר ניתן להגדירם כ„מחלת המישמעת של צה"ל".

זו אחת מקבוצת המחלות שירש הצבא מדור האבות־המקימים. נראה כי הראשים הנוכחיים של מערכת־הבי־טחון — שר־הביטחון והרמטכ"ל — מנסים לחדש ולהת־מודד עם הבעייה כדיל גבור עליה, תחת להשלים עימה. הראייה המבטיחה ביותר לעניין זה הא שרפול סרב במפורש להגדיר את החזרת הכומתה כאקט של מיש־מעת, או בכותרת אחרת כלשהי, וגם הודיע שלא השמיע ולא ישמיע מילה בנושא המישמעת. כך טוב, כי המיש־מעת היא דבר מובן מאליו, שאיננו צריך להיות נידון ומבורר, אלא לאחר שנעשה. „נעשה ונשמע" — משמע, קודם כל נעשה רפלכסיבית מה שפוקדים המפקדים המוס־מכים לעשות, ורק אחר כך נשב ונהרהר, או נערער. זהו, כמובן, ההפך הגמור ממה שאנו נוהגים ומצווים לעשות, כאזרחים במדינה דמוקרטית.

ניגוד זה הוא השורש־כביכול לבעיית המישמעת ב־צה"ל; ויש לומר „כביכול", כי הרי הניגוד קיים מאז ומעולם וגם טופל ונפתר מזמן, בכל הצבאות, בכל הנסיבות.

המישמעת צריכה להיראות

אי־מספיקות המישמעת נחשבה עד עתה — כלומר עד רפול, ולפחות אצל רוב הרמטכ"לים (להוציא, כמדומה, רק את חיים לסקוב) — תופעת־טבע בלתי־נמנעת, שהיא „לא נוראה", או אפילו חיובית ממש. האמת העובדתית היא, כמובן, כי כל הישג שהשיג צה"ל עד כה בא ל מ ר ו ת אי־המספיקות הכוללת של המישמעת בצה„ל. מישמעת בלתי־מספקת מעולם לא היתה ואי־אפשר שתהה, בגדר תרומה חיובית לאיכות הביצוע. כל מה שמבצע גוף צבא שאיננו ממושמע דיו, יהיה ת מ י ד פחות ממה שהוא יכול להשיג בהיותו ממושמע.

כאשר רפול מורה לחבוש מחדש את הכומ־תה, אין הוא מטפל ב„סמל" או ב„היבט חיצו־ני" של המישמעת. המישמעת, כדבר מעשי וכאמצעי שמיועד להשיג תוצאה מוחשית יעי־לה כמוה כצדק — אין די שתיעשה, אלא עליה גם להיראות.

מראית־העין היא חלק מהותי במישמעת ובעשייתה. מישמעת שאיננה משתקפת בהתנהגות, ואיננה נראית בגינונים חיצוניים, איננה מישמעת. לכן נקיטת דברים חיצוניים היא חלק הכרחי, ראשי וקבוע בחינוך למיש־מעת ובהטמעתה. אלו הן אמיתויות עתיקות, שמקובלות בכל העולם. רק אי־אלה „מקוריים" — למירב הצער, רבים מדי בם משלנו — אינם מסוגלים להבין זאת.

מן ההכרח להוסיף כי המישמעת איננה הכל. כאילו אפשר שבכך יוטל ספק. אבל אמיתה זו משמשת פרצה־כבכול, שדרכה מנסים „המקוריים" הנזכרים להוכיח את צידקתם, בנוסח, „בהיסטוריה רבות הדוגמות של צבאות שבהם גינוני־המישמעת היו ללא רבב, אבל הם נשברו בקרבות" (רא"ל מיל. מוטה גור, כרמטכ"ל, במחנה 12.3.75). „ההיסטוריה" איננה יכולה לספק דוגמות רבות הפוכות, בדבר מה שקרה לצבאות חסרי־מישמעת. הטעם למיעוט הדוגמות הללו הוא, שצבאות כאלה התפוררו או לא הצליחו אפילו להגיע לכלל קרב: האוייב נמצא מימין, אבל כוחותינו, לאחר ליבון מעמיק ודמוקרטי של הפקודה לפנות ימינה, החליטו שאינם רובוטים והשכל הישר מצווה להשמאיל. המישמעת היא „תנאי הכרחי, אך לא מספיק."

רק בור או חסר־הבנה יכול להתמקד ב־„ההכרחי" ולהתעלם לגמרי מן ה„לא־מספיק"; אך ודאי שאין גם מקום למחמאות, למי שבכשי־בילו קיים רק ה„לא מספיק" וחסר ה„הכרחי".

פרצות־כביכול דומות, או מעין־מילכודים, המקלקלים את השורה בהבנת נושא המישמעת ובהסברתה, נוצרים כתוצאה מערבוב של מין בשאינו מינו: מישמעת עם מוטיבציה; מישמעת עם שיקול ואחריות המפקד; מיש־מעת ויוזמה; מישמעת וערכים חברתיים ואנושיים, וכיו"ב. עירבוב־יוצרות זה, הנתמך בראיות „מן ההיסטוריה", מסוג זו שצוטטה קודם, הוא שסיפק את הביסוס ההג־יוני והאדיאולוגי למקובלות המישמעת שרווחו בצה"ל —

המישטר והמישמעת הם מותר הצבא מן האספסוף

כחלק בלתי־נפרד ממכלול המושגים, נורמות־ההתנהגות והמקובלות החברתיות „הפלמ"חאי", שאותו ירש צה"ל, וממנו עדיין לא נפטר. מכלול זה הוא המונע, שצה"ל ייעשה מה שנתוניו מאפשרים — הצבא היעיל ביותר בעת החדשה. (היעדרם בצה"ל של אינטלקטואליזם בכלל, ואינטלקטואליזם מיקצועי בפרט, שבו טפלנו והרחבנו בכמה מאמרם והזדמנויות לפני יותר משנה, הוא תולדה אחרת של מכלול המושגים והנורמות המדובר).

אבירי־לב סתומים

החזרת הכומתה משקפת את צידה השני — נכון יותר, הראשון — של מטבע המישמעת בצה"ל: היעדר ציות והיענות מספיקים בא רק אחרי — ובעק־בות — רמת הדרישות הנמוכה של נותני הפקודות, מאחרים ומעצמם. הורדת הכומתה בשעתה, מלבד מה שהיתה דבר מגוחך לגופו, (ומיותר להוסיף, ללא תקדים בצבאות) נעשתה כ„היענות ללחץ"; והלחץ הזה — בצו־רת א־חבישת הכומתה על־ידי חיילים רבים — נגרם אך ורק מפני שהמפקדים האחראיים לא הקפידו על מיש־מעת, ובתוך זה גם על מישמעת לבוש, ותכופות היוו בעצמם דוגמה אישית שלילית חיה ומהלכת.

המעגל הזה נסגר על־ידי פיתרון „הגיוני" מתחכם־אופייני. תא"ל (מיל.) פינחס להב, בהותו דובר צה"ל, הוא שהמליץ (לדבריו, בעלי כותרת) על הסרת הכומתה. בעיקר הונע לכך משנופח כי חיילים אשר יצאו לחופשה ממעוזי התעלה (אז התנהלה מילחמת־ההתשה) נעצרו על־ידי מ"צ מחמת אי־חבישת כומתה. בכל צבא רגיל — ובכל גוף אחר גם במדינת־ישראל — מגבירים במיקרה כזה את הלחץ על מפירי־המישמעת, ולא נכנעים להם.

מזלנו הוא שעינו הרחומה של תא"ל (מיל.) להב לא קלטה חיילים קרביים בחופשה המהל־כים ללא מכנסיים.

ההשלמה עם הפרת הפקודה של חבישת כומתה —

כובעים למכביר: בר־לב, לסקוב, פרס, בן־גוריון

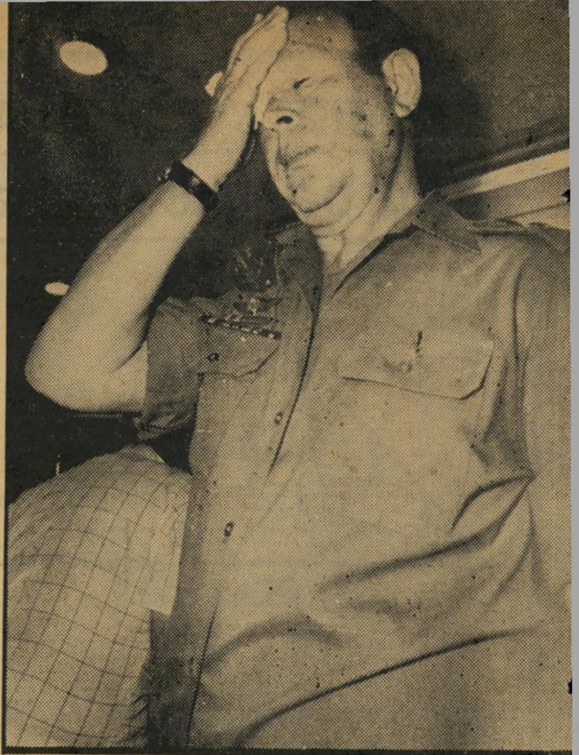

בלי כומתות ועם: רב־אלוף מוטה גור, תת־אלוף פינחס להב ורב־אלוף רפאל איתן

ובנפרד, עם הרשלנות והבאלגניזם בעניינים „חיצוניים" שהשתקפו בה — היא בדיוק אותה השלמה עם אי־הציות, הרשלנות והבלאגניזם שגרמו, למשל, את סתימת צירי חזית־הדרום ביום־הכיפורים והיוו, בפועל ממש, את הסכנה החמורה ביותר להצלחת „אברי לב" (מיבצע הצליחה). וזו איננה התוצאה האחת, החשובה ביותר את הגרועה ביותר שגרמו.

אותה השלמה, והאידיאולוגיה המפוברקת של אי־מישמעת, או מישמעת רכה מדי, הן המקור האמיתי לתופעת הטירטורים. הטירטור הוא לעתים הפיתרון האחד והיחידי שיכול למצוא ולהפעיל המפקד הזוטר, בעל המוטיבציה והנאמן, שדורשים ממנו להפוך נערים לחיילים באיכות גבוהה, אבל אין נותנים בידו את הכלים והאמצעים לכך. „תבן אין ניתן לעבדיך, ולבנים אומרים לנו עשו". התבן הוא המישמעת. כאשר איננה ניתנת, אז הברירה העומדת בפני הדרג המבצע הנמוך היא בין אי עשיית לבנים ובין עשייתן — באמצעות תבן מתוצרת עצמית.

לכן עקירת הטירטור יכולה לבוא רק אם, ובמידה, שיינתנו למפקד הזוטר, שעליו המלאכה והוא הניצב אישית ופיזית בפני הבעייה — בגילו ועם ההכשרה שקיבל — אמצעים מישמעתיים מספיקים ויעילים. פירוש הדבר, שיוענקו למפקד סמכויות רבות יותר, ואת „התירגול הנוסף" יקבעו גם כאמצעי־הענשה. כל עוד חסר המפקד הזוטר את אלה, כימעט כל צעד שהוא נוקט לאכיפת מישמעת יש בו משום עבירה, או חשש עבירה.

ואז, „אם אוכלים חזיר, שיטפטף השומן": אם ממילא עוברים על תקנות־המישמעת, אז קל יחסית להרחיק לכת. אם יורחבו סמכויות אכיפת־המישמעת שבידי המפקד הנמוך, ייקל

אילו נתקלו הפרטיזנים באנשי הפלמ"ח, בוודאי היו יורים בהם

עליו להישאר בתוך תחומן — שיהיה סביר — וגם ייקל לפקח עליו.

מחוץ ומעבר לזאת, זיעה באמת חוסכת דם, וקריעת־התחת בטירונות, גם במחיר „שבירת הטירון", חוסכת את חייו ומבטיחה את הצלחתו בעת מיבחן. מי שבידיו פטנט אחר — וידע שהוא ראשון ויחיד בהיסטוריה הצבאית — שיקום ויסביר ויענה לקושיות שבהכרח יעורר.

הצבא האדום והפרטיזנים

די מישטר והמישמעת הם מותר הצבא המסודר מן האספסוף. ככל שגוף אנשים או חיילים ממושמע יותר, הריהו קרוב לקוטב ה„צבא"; ככל שפחות ממושמע, מקומו קרוב יותר לקוטב הנגדי. מישמעת טובה פירושה ציות מלא לכל פקודה, גם כשהיא מציבה דרישה קשה, מבחינה פיסית ו/או רוחנית ובמיוחד כשהיא כרוכה בביטול רצונו או נטייתו של מקבל־הפקודה מפני הפקודה.

חייל מחוייב באי־ציות (בצה"ל ובצבאות דומים) רק בקבלו פקודה, שמעליה מתנפנף בעליל (לפי השופט בנימין הלוי, במישפט כפר־קאסם) „הדגל השחור של אי־החוקיות"; משמע, במיקרים חריגים וקיצוניים במיוחד. בכל מיקרה אחר, שיקול הדעת המותר לחייל הוא אך ורק זה שקובעת לו הפקודה. מקבל הפקודה חייב בביצועה המיידי, ככתבה וכלשונה, כאשר מיטב כוחו ושיכלו מופנים ליישומה המירבי, תוך דבקות במטרה.

אין בעולם צבא בלא מישמעת; לא היה ולא יוכל להיות. בכל הצבאות מובנת המישמעת כפי שנוסחה כאן, רק במידות שונות של חומרה.

סיווג מכליל יראה כי הקיצוניים והמחמירים בצבאות ימינו הם הצבאות הסוציאליסטיים (נכון יותר, הקומוניסטיים). אחריהם צבאות המדינות הטוטליטריות האחרות. אחריהם צבאות מדינות המערב הדמוקרטיות. אחריהם צה"ל (אם כי דומה שכמה צבאות, כמו זה ההולנדי או הדני ראויים להיות ממוקמים מתחת לצה"ל.

דור המייסדים של צה"ל, אשר עיצב את מושגי־היסוד השרירים ברובם עד עתה, בחר להבין ולהציג את המישמעת בצבאות העולם באורח מעוות להפליא. קרוב מאד לוודאי שמחוץ לבורות, היתה בכך גם כוונה־תחתית

מאת

בנימין עמידרור

כמו כל מאמריו של הפרשן הצבאי של „העולם הזה", מביע גם זה את השקפ־תו, ומתפרסם כדי לעודד ויכוח ציבורי.

לה: הצגה מסולפת זו נועדה להוכיח את צידקת האידיאולוגיה שבחר אותו דור והוריש לנו; ואם העובדות לא התאימו לכוונות — אוי לעובדות.

המקורות ההיסטוריים שמהם שאבו אבותינו הצבאיים את המישמעת האידיאלית שלהם היו הצבא האדום והפרטיזנים. מזלנו שהחליטו להשתמש בדוגמות כפי שתפצו — ולא כפי שדוגמות אלו התקיימו במציאות.

הצבא האדום היה אז (בתקופת מילחמת־העולם השנייה) כעל המישמעת הקיצונית — או „הפרוסית" — ביותר מכל הצבאות. הצבא הגרמני של אז לא הגיע לקרסוליו. אין בעולם אנטי־תיזה חריפה יותר למישמעת הצבא האדום מאשר „המשמעת הפלמ"חאית". אין השכל הישר יכול לקלוט, איך הצליחו אנשינו להסמיך את השנייה על הראשונה.

מישמעת הצבא הבריטי, שאותה גינו אנשי אסכולת ההגנה והפלמ"ח כשיא הטימטום צבאי, הנוקשות והקהות, היתה אנושית, חמה ומתחשבת לאין־שיעור יותר מן המישמעת הרוסית. המישטר של הצבא הבריטי בכלל, ובתוכו המישמעת הבריטית, האתימו לנו ביותר, מהיותם הפחות תבעניים מאלה של כל צבא גדול אחר. את טעם יתרונם של אותו מישטר ומישמעת טעמנו במילחמת־העצמאות מידי הלגיון הערבי. לפחות בחזית המרכזית ובלוחמה הסטאטית־ביחס שהתנהלה בו, היה הלגיון עדיף על צה"ל ויעיל מכוחותינו שמולו (כולל הפלמ"ח), למרות ממוצע־האיכות הפחות של כוח־האדם שלו. ההסבר נעוץ, קודם כל, במישטרו הצבאי העדיף, שאיפשר למצות מירבית כל תכונת חיוב שהיתה באנשיו (כפרטים וכציבור) ולחפות מירבית על כל מיגרעת או חיסרון.

מעניין כי התירוץ הקבוע של אנשינו היה, „יש לאוייב אימון בריטי טוב" והדבר ניכר. אבל חוט הלקח ניתק, ואיש לא המשיכו כדי לנסות ולברר, במה ועד כמה היינו אנו נשכרים ממישטר ומישמעת כאלה.

מאלף לא פחות השימוש בדוגמת הפרטיזנים, כאחד ממקורות „מישמעת הפלמ"ח". האמת העובדתית היא, כמובן, שכל גופי וצבאות הפרטיזנים (ובמייוחד הרוסיים, שהם היו דוגמה לנו) ניהלו מאמץ מתמיד ועיקש, מראשיתם, להידמות לצבא סדיר, ככל הניתן, במהירות האפשרית ומכל הבחינות — במייוחד מן הבחינה החיצונית, כולל מדים, הצדעות וכו'. הדברים הרי כתובים וידועים וקצרה הבינה מהבן, היאך זהו ראו החבר'ה מן הפלמ"ח את הפרטיזניות כאידיאל נשאף, כימעט מכל בחינה — ובמייוחד הלחימה, האירגון, המישטר והמישמעת — כאשר הפרטיזנים עצמם לחמו בשיניים להיפטר מן „הפרטיזניות".

אילו נתקלו הפרטיזנים בתמהוניים אלה, שרוצים להעמיד את ההגיון הצבאי האלמנטרי על ראשו, ודאי היו יורים בהם. הוצאה לחורג בירייה היתה הסנקציה המישמעתית הרצינית היחידה שהכירו הפרטיזנים ולמרות שהיו „מתנדבים", הפעילו אותה כלוא היסוסים.

פרטיזנים לא ראינו בארץ, אבל אוסטרלים ראינו. עד היום כותבים על האוסטרלים בנוסטלגיה כמה מוותיקי עתונאינו — בעיקר כשהם נזקקים לדוגמות „מן ההיסטוריה" כדי לגנות את הטירטור ואת המישמעת „הקשוחה מדי" של צה"ל. אח, אח, אותם „בני כפר" חסונים וברדקיסטים, שבגלל היותם פרועים — כך אפשר להבין — היו חיילים כל־כך טובים!

נכון שהיו חיילים טובים באמת (הדיביזיה האוסטרלית ה־9 היא שהגנה באורח כה יעיל על טוברוק; ובקרב אל־עלמיין מצאה עצמה, בשלב מסויים, מעורבת עם שלוש דיביזיות גרמניות — כימעט כל „אפריקה־קור", אם כי מדולדל — ולחמה נגדן לבדה ובהצלחה). רוב החיילים האוסטרליים היו עירוניים טובים — האגדה על עדיפות „הכפריים" כלוחמים היא הבל מוחלט — והמישטר והמישמעת שלהם היו, במושגי צה"ל, „סבוניים" בתכלית.

נתיב המארינס

מישגי המישמעת של צבא ארצות־הברית — שוב, בניגוד לאגדות — היו קשוחים וקפדניים יותר מאלה של הצבא הבריטי. ניכרה בהם, מסיבות היסטוריות,

למזלנו לא קלטה עינו של להב חיילים בלי מיכנסיים

השפעה פרוסית חזקה למדי. אחרי המילחמה החליטה זרוע היבשה של ארצות־הברית לרכך את המישמעת. המארינס (הנחתים) לא שינו את המישמעת הקשוחה־ביותר (לפי מושגים מערביים, לא רוסיים) המסורתית שלהם. אז באה קוריאה. במשברים שאירעו במהלך אותה מילחמה — ובעיקר בעת הנסיגה מפני הסינים שתקפו ממנצ'וריה את צבאו המנצח של דוגלאס מק־ארתור, לאחר שכבש את רוב קוריאה הצפונית — היו המארינס כסלע איתן. מסביבם התמוטטו והתפרקו יחידות צבא־היבשה (נסיגתם המסודרת של המארינס המכותרים מעומק הארץ אל הים והפינוי — שלמעשה היתה הבקעה רצופה בעומק של יותר מ־40 ק"מ בתנאי שטח ואקלים קשים ודרך מרחב שכולו מוחזק על־ידי הסינים — מהווה אחד ממעלילי המופת של הלחימה המודרנית). המארינס ייחסו ומייחסים את עדיפותם — הם רואים עצמם כמעולים ביותר — קודם כל למישטר הנוקשה ולמישמעת החמורה שלהם. הם מקיימים עדיין מישטר ומישמעת כאלה. רמת הדרישות שלהם מחייליהם גבוהה בניכר — במייוחד בתחום הפיסי — מן הסטנדרד הצה"לי. אחרי קוריאה הלך צבא היבשה של ארצות־הברית ללמוד פרק בהילכות מישטר ומישמעת אצל המארינס.

אפשר עוד להרבות בדוגמות. אבל נראה כי די במה שהבאנו, כדי להדגים את מידת ההבנה והיושר המיקצועיים של אותם אשר עיצבו בתקופת טרום־המדינה ובראשיתה, את מושגי־היסוד למישטר צה"ל ומישמעתו; וכדי לספק את הרקע הנאות לברר מושגים אלה, המתמצים בכינוי המקובל, „מישמעת הפלמ"ח".

כשם שיש פקודות שעליהם מתנופף „הדגל השחור של אי־החוקיות"
כך יש פקודות שמתנופף עליהם הדגל הירוק של הטימטום

על טירטור וטימטום

למה כובע? לא, לא בצחוק. ברצינות גמורה.

הכובע הוא סמל המישמעת. כך אומרים. עם כל הכבוד, למה?

הכובע הוא סמל המישמעת, כאשר יש פקודה לחבוש אותה אבל אם אין פקודה לחבוש כובע, איך הוא הופך סמל המישמעת?

נניח, כדי להביא דברים עד אבסורד, שיש פקודה שלא לחבוש כובע. הרי אז דווקא חובש־הכובע הופך מפר־המישמעת.

הכובע אינו סמל של מישמעת יותר מאשר אבנט,

מאת

אורי אבנרי

אורי אבנרי חש צורך נפשי להגיב בו במקום על מאמרו של בנימין עמידרור, המתפרסם בעמודים 14—15 בגיליון זה.

כמו מאמרו של עמידרור עצמו, מבטא גם מאמר זה את דעתו של הכותב בילבד.

חנית, חותלת, דורבנות או כל אביזר אחר שצבא כל־שהו השתמש בו בזמן מן הזמנים.

השאלה היא: האם צריכה להיות פקודה להשתמש באביזר זה. האם יש בכך הגיון תכליתי?

בעיית המישמעת נכנסת לעניין רק כאשר יש פקודה, והיא סבירה ומתקבלת על הדעת. אז אז, מי שמפר אותה מפר את המישמעת, והאביזר עצמו יכול להיחשב כסמל המישמעת.

אביזר נגד הקרחת

וכן, למה כובע?

כאשר יש פקודה לחבוש קסדה בפעולת־קרב, יש בכך הגיון. חובה היא לכפות פקודה כזאת. מי שמסרב (ומי מאיתנו לא סירב בהזדמנות זו או אחרת?) — יש לכפות את הדבר עליו.

אותו ההגיון פועל גם במיגזר האזרחי. חייבנו את רוכבי־האופנועים לחבוש קסדה, כדי לשמור על ראשיהם היקרים. הם התמרדו. הם סירבו. הם הפגינו. אבל ההגיון של הדבר היה חזק מהם, ובסופו של דבר מבינים כיום רוכבי־האופנועים שהדבר נחוץ.

אבל כומתה? למה היא טובה?

באקלימים קרים, רבי־מימטרים, חובשים גם האזרחים כובעים ומיגבעות. הצבאות מחייבים אותם להמשיך ולחבוש כובעים גם עם התגייסותם. הם מחליפים רק כובעים רבים בכובע אחיד. זה טבעי וסביר.

בארץ החליטה האוכלוסיה (היהודית) מזמן כי אין טעם לחבוש כובעים. איש אינו חובש כובע, מילבד הדתיים, הדבקים משום־מה בקישוטי־הראש של פולין ורוסיה הקרות, או במיצוות ימי־קדם. הראש הישראלי, בניגוד לראש הבריטי או הגרמני, רגיל להיות חשוף.

אין שמץ של הגיון בכפיית הכובע על האזרח המשרת בצה"ל. אין הכובע משמש שום מטרה חיובית או תכליתית שהיא. הפקודה הנדונה היא חיקוי אווילי של צבאות זרים — פרי אותו חוסר־המחשבה שבנימין עמידרור כה מרבה לייסרו במאמריו האחרים.

יש הבדל בין מישמעת וטימטום. יש היגיון בדבריו של האלוף פינחס להב, כאשר דיבר על גזירה שאין הציבור מסוגל לעמוד בה.

וזהו ההיגיון: כאשר פקודה היא מטומטמת בעליל, שום כוח בעולם לא יכפה אותה על החיילים. כפי שהזכיר עמידרור, יש פקודות שעליהם מתנופף „הדגל השחור של אי־החוקיות", כדברי השופט בנימין הלוי. פקודה כזו יש להפר. ארשה לעצמי להוסיף שיש פקודה שעליה מתנופף הדגל הירוק של הטימטום. פקודה כזו לא תחזיק מעמד.

יתכן שהכובע שומר על השערות מפני נשירה, ומונע קרחת. איני יודע. אני רק יודע שעד אשר יבוא אדם סביר, ויסביר להמוני ישראל מדוע הכובע הוא אביזר חיוני וחיובי — לא יחבשו בני־ישראל כובע. ומבחינה זו אין הבדל בין אזרח וחייל.

היראַרכיה צבאית היוצאת להילחם למען הכובע, דומה לדון־קיחוט. היא תשבור את החנית שלה כמאבק עם זרועות הטחנה, תחת להקדיש את מאמציה למטרות ראויות יותר.

צבא של בולשיט

במיקרה המסויים שלפנינו משמש הכובע מטרה חיובית, באשר היא מובילה אותנו אל לב הנושא.

הכובע מסמל דבר אחד: שיש הבדל בינינו ובין עמים אחרים. ליתר דיוק: שיש הבדל בין כל שני עמים, יהיו אשר יהיו. האקלים הוא רק אחד הגורמים להבדל. ההיס־טוריה, התרבות הלאומית, המסורת, המצב הגיאו־פוליטי, הכלכלה, דפוסי החברה — יש אלף סיבות.

אין גוף ערטילאי, המנותק מעולמו, והקרוי „צבא" — כפי שנדמה לעיתים למיקרא מאמריו של ידידי עמידרור. הצבא הוא חלק של העם. כל צבא הוא חלק של עמו.

באורח דמיוני אפשר ליצור מעין אינטרנציונל צבאי — עולם שבו שולט ההגיון הצבאי הטהור, שבו כל הצבאות דומים זה לזה, ואינם שייכים לעולם האזרחי המזוהם. אבל זוהי הפשטה. הפשטה מועילה, אולי, לוויכוח מופ־שט — אך מסוכנת מאד, כאשר באים לדון בבעיות מעשיות.

לכל צבא יש — כפי שעולה מדברי עמידרור עצמו — דפוסי־מישמעת משלו. אך עמידרור אינו אומר לנו איך נולדו דפוסים אלה. הם לא נוצרו יש מאין. אין הם אלא העתק הדפוסים החברתיים של העם והתקופה שאליהם שייך הצבא המסויים.

הצבא הרוסי — כצארי, כסובייטי — שייך למדינה המשופעת ב„כוח אדם", והמתייחסת אליו כאל שכזה. הצבא הזה משתמש במאסות של בני־אדם, ואינו מכיר באדם עצמו. הדבר מתבטא בטכניקה הצבאית — למשל, הקרבת המוני טוראים כמכבש חי לניקוי שדה־מוקשים. דפוסי־המישמעת שלו מבטאים מציאות זו. אני מקווה שבנ־ימין עמידרור אינו מדמה לעצמו שניתן לחקות דפוסים אלה בארץ.

הצבא הבריטי — הצבא הבריטי האמיתי, שהכרנוהו ב־מילחמת־העולם השנייה, ולא הצבא הקיים בדמיונו של עמידרור — היה צבא של בולשיט. ולא במיקרה. צבא זה היה עדיין המשך ישיר של הצבא הבריטי שנראה בסרט לינדון בארי, או בסידרה פולדארק, צבא ששיקף במדוייק את המציאות המעמדית של בריטניה הפיאודלית־למחצה.

הפלמ"ח כבש את הקסטל
(קאריקטורה של אריה נבון ב־1948)

הכובע של רפול
(קאריקטורה של זאב ב„הארץ")

ג'נטלמן היה ג'נטלמן, ומעולם לא היה טוראי. בור היה בור, ומעולם לא הפך קצין. האיכר עמד בהכנעה לפני האדון שלו, הרוכב על סוס, ואמר „יס, סר!" ו„נו, סר!"

בעיתות מילחמה גוייס האיכר והפך טוראי או סמל, והאדון הפך קפטן או קולונל. ושוב אמר האיכר „יס, סר!" ו„נו, סר!"

מי שקרא את ספריו של הקפטן באזיל לידל־הארט (ועמידרור בוודאי יודע אותם בעל־פה) יודע עד כמה ביכה האיש את המישמעת המטומטמת של צבא־הבול־שיט, אותה מישמעת שעמידרור מעלה אותה על נס. ליי־דל־הארט טען כי מישמעת עיוורת זו, המטורטרת והמטומ־טמת, היתה טובה לשדה־הקרב של המאה ה־18, כאשר מאסות של חיילים הסתערו (בהליכה!) על לועי־הרובים של האוייב המקובץ. אין היא טובה לשדה־הקרב הטכנולוגי המפוזר של המאה ה־20, שבו דרוש מן החייל־הפרט יוז־מה עצמית ופעולה עצמאית.

לידל־הארט התלהב מן הפלמ"ח ומצה"ל. הדבר לא נבע מרומנטיקה סנילית. הוא ראה בטוראי שלנו דוגמה של חייל מודרני, הפועל מתוך מוטיבציה גבוהה, הכפוף למישמעת נאורה.

מארינס וכובע־גרב

אַשר לצבא האמריקאי: הוא משקף כיום את השינויים המהירים, המהפכניים ממש, הפוקדים את ההברה האמריקאית. המישטר של מכאן ועד עולם מת מזמן. כיום מגישים **הומו־סכסואלים** ולסביות תביעות נגד הצבא המפלה אותם, וזוכים במישפט. הנשים שולבו בצבא בצורה שנערות ח"ן אינן יכולות לחלום עליה. הדבר לא בא רק כדי למשוך מתנד־בים, כנדמה לעמידרור, אלא משקף את רוחו של הדור שלאחר ויאט־נאם ווטרגייט.

דוגמת המארינס היא הנותנת.

יחידת־עילית, המורכבת כולה ממתנדבים, והמטפחת רוח מיוחדת של „גבריות" ו„קשיחות", יכולה להטיל על חייליה מישמעת של טירטור, ואלה יקבלוה באהבה. תמורת ההרגשה שהם שייכים לחבורת־גברים מובחרת. יחידה כזו יכולה להגיע ל„ביצועים" מופלאים, כאותו מיצעד־נסיגה בקוריאה. יש בצה"ל יחידות כאלה.

אין ללמוד מכך על כלל הצבא, שהוא צבא עממי מגוון.

אגב, לא פעם נעזרת יחידה כזאת גם בכובעים כאמ־צעי לטיפוח רוח־יחידה מייוחדת. יחידות־עילית שונות בעולם נודעו בכובעים מייוחדים. יוצאי־דופן, כובעים

(המשך בעמוד 48)

החוויה מתחילה
כבר בטיסה!
סטודנט!
טוס
בחברה שלך.
טיסות איסתא
לאירופה
ובתוך אירופה
לאמריקה
אסיה ואוסטרליה
במחיר
הנמוך ביותר.
אשת סטודנט!
הראי מודעה זו
לבעלך:
כל מה שאנו
מציעים,
ניתן גם לך
ולילדיכם.
במחירי סטודנטים.
סטודנט, חולם על יעדים רחוקים? לוס־אנג'לס, מכסיקו... אולי טוקיו
או מלבורן... באיסתא מחירים מיוחדים לך ולמשפחתך.
יופי של אירופה בטיולים המגוונים של איסתא־אופירטורס
אנחנו הופכים את החלום למציאה: ליוון, הלוך ושוב, רק 1518 ל"י.
ISSTA איסתא
תל אביב - רח' בן-יהודה 109 (פ. שד' בן-גוריון) טל: 247164/5 ● ירושלים- רח' אלישר 5 (ע"י קפה אלסקה) טל: 225241
חיפה-בית הקרנות רח' הרצל (חדר 245) טל: 669139

Capitol

קפיטול - סיגריה עם אופי למעשן הרציני

עשירה, מלאה, מספקת.
למעשן הרציני המחפש את מלוא הטעם. עשויה מסוגי טבק מעולים ביותר שנבחרו בקפדנות לסיגריה זו.
בקופסת אדום־זהב־כחול. 20 סיגריות — 8. ל״י בלבד.

Capitol

קפיטול - סיגריה עם אופי למעשן הרציני

דובק מייצרת סיגריות איכות למעלה מ־40 שנה.

פרסום ד״ר יעקבסון C4'

הנדון:

בשטח השחיתות התחיל המישטר החדש
באותו מקום שאליו הגיע המישטר הקודם

מה נשתנה?

היועץ המישפטי לממשלה אינו מרוצה מן הסידורים שעשה השר אריאל שרון להחכרת חוותו לזרים.

מסתבר כי שנה שלמה אחרי המהפך המפורסם עדיין מחזיק השר בחווה שלו, ונמצא נהנה משני העולמות — גם מחזיק במיפעל בעל הכנסות של מיליונים, וגם מחזיק במישרד־החקלאות אשר מעשיו והחלטותיו קובעים את ריווחיותו של ה־מיפעל.

מצער.

■ ■ ■

מבקר־המדינה אמר כמה מילים בלתי־חביבות־מאד על שר־התעשייה־המיסחר־והתיירות, יגאל הורביץ.

מסתבר כי השר היה מעורב בדיונים על מחירי תוצרת־החלב. דיונים אלה קבעו, כמובן, את מידת הריווחיות של ה־מחלבות, השייכות למישפחת הורביץ.

לפני שיבעה חודשים העיר העולם הזה (2086, 2088 והלאה) כי כמה החלטות של המישרד עלולות להתפרש, בעיני בני־בליעל, כאילו נתפרו במיוחד לפי הצרכים המיסחריים של מחלבות מישפחת הורביץ. דיברי מבקר־המדינה, על דיונים שהתקיימו חודשיים אחרי הפירסום בהעולם הזה, מהווים המשך לדיברי השבועון.

מצער מאד.

■ ■ ■

על פי השמועה, הביע היועץ ה־מישפטי לממשלה מורת־רוח רבה, אם כי בלתי־רישמית, על התנאים שהובטחו לפרופסור ראובן ירון, עם כניסתו ל־תפקידו כקומיסאר פוליטי ברשות השידור.

מסתבר כי הפרופסור הנכבד אמנם קיבל על עצמו את השליחות הקדושה של טיהור התיקשורת האלקטרונית מכופרים שמאלניים וממכשפות תבוסניות, אך לא ויתר גם על הנאות העולם הזה. שלא כמו האינקוויזיטורים של ימי־הביניים, שהיו אמורים להיות סתגפנים, הבטיח הפרופסור לעצמו את מלוא ההנאות החומריות.

עתה טוענים כמה כתבים כי גם בזה לא די, וכי למעשה הובטחו לפרופסור הקנאי עוד כמה וכמה הטבות והנאות.

מצער ביותר.

■ ■ ■

אילו קרו מיקרים אלה בתקופת שילטונו של המערך האומלל, היו העיתונים מזעזעים שמיים וארץ. מאמר־ראשי היה רודף מאמר־ראשי, והארץ היתה נחרדת ונדהמת.

מה היו העיתונים כותבים אילו נתגלה אז, למשל, כי שר־הבריאות ויקטור שם־טוב הוא בעל חברה גדולה לייבוא תרופות — וכי המדיניות של מישרדו מאפשרת לו לצבור רווחים שמנים?

מה היה נאמר במאמרים הראשיים של הארץ, מעריב וידיעות אחרונות אילו גילה אז מבקר־המדינה, בדו"ח רישמי, כי מישפחתו של שר־התחבורה גד יעקובי עוסקת בסחר־מכוניות — וכי השר משתתף בקביעת המיסים על כלי־רכב וחלפים?

ואילו כיום, בפרשות אריק שרון ויגאל הורוביץ — אין קול ואין קשב. כרוניקה קטנה בעיתונות.

פעם געשה הארץ, כאשר נתגלה כי ממשלת בן־גוריון שילמה לאגודת־ישראל שוחד חד־פעמי בצורת רישיון־בנק (שהיה שווה כמה מיליונים) תמורת הצבעה בכנסת למען המשך קיום המימשל הצבאי (שחל אז על ערביי ישראל). עתה נתגלה כי ממשלת־בגין כבר שילמה עשרות מיליוני לירות לאגודת־ישראל, כמתנות לישיבות שלה, תמורת תמיכתה בממשלה.

הכל מחייכים בסלחנות.

ידיעות כאלה מתפרסמות כעת כמעט מדי יום ביומו, כעניין שבשיגרה.

הלוואות חריגות ניתנות למיפעלים גדולים, שבעליהם קרובים לשילטון. הפרוטקציה שולטת בכיפה. מי שהתעשר בימי המערך, מתעשר עתה שיבעתיים. ההון השחור גדל במהירות מסחררת.

מיצוות הליכוד, כמיצוות המלך לואי־פיליפ בצרפת בראשית ה־מאה שעברה, היא: „התעשרו!"

■ ■ ■

קשה לדעת איך התחלקו חצי מיליון הבוחרים, שנתנו את קולותיהם לליכוד לפני שנה, ושראשי הליכוד ראו בהם — על פי עדות אחד מבעלי־הדבר — אידיוטים ומטומטמים.

השר הורביץ: אילו זה קרה בימי מפא"י...

רבים מהם היו, מן הסתם, חסידי ארץ־ישראל השלמה, שהצביעו בעד מלכות־ישראל. רבים אחרים היו אנשי־ימין מובקים, שרצו במלכות מילטון פרידמן.

אך אין ספק שהרבה רבבות, ואולי מאות אלפים, הצביעו בעד הליכוד (וגם בעד ד"ש) מפני שרצו לשים קץ לשילטון השחיתות של המערך.

פרשות אשר ידלין ודומיו הסעירו את הארץ. שררה ההרגשה שכך אין הדבר יכול להימשך. נוהלי הפרוטקציה של פינחס ספיר, התגברות הכלכלה השחורה, שיטות־החמס של האצולה המיפלגתית־הכלכלית — כל אלה נמאסו על הציבור.

אם כל בוחר שלישי בחר בעד הליכוד מתוך מניעים כאלה, הרי זהו השליש שהביא את המהפך.

■ ■ ■

מהפך? איזה מהפך! בשטח הזה, לפחות, לא היה שום מהפך.

יתכן שהשתנה משהו במדיניות־החוץ, ושבגין גרוע מגולדה מאיר. אולי. יתכן שסיגנון הנאומים השתנה. יתכן שגברה ה־כפייה הדתית, והשתמטות הבנות מצה"ל.

אך בדבר אחד לא חל שום שינוי, ולו גם הזעיר ביותר: בשטח השחיתות.

הכל נמשך כמו מימים ימימה. המיפלגות ממשיכות לחמוס את קופת הציבור. העסקנים מטיילים על חשבוננו ברחבי העולם, בקצב מואץ. העשירים משתמטים מתשלום מסים, והופכים עשירים יותר. האינפלציה הדוהרת מרוששת את האנשים המתקיימים על עבודה הוגנת, ומזניקה קדימה את הספסרים למיניהם. במשק שולטת הפרוטקציה, ונדמה שגם הפרוטקציונרים לא השתנו. פשוט נוספו חדשים.

עתה מסתבר כי גם הדוגמה ה־אישית של ראשי השילטון לא השתנתה. הדג מסריח גם מהראש החדש.

■ ■ ■

נכון, מנחם בגין הוא נקי־כפיים, טהור מכל רבב.

אז מה? מעולם לא דבק רבב אישי בדויד בן־גוריון, בלוי אשכול, בגולדה מאיר ובפינחס ספיר.

איש לא טען כי הם מושחתים, שהם עצמם חיים חיי־מותרות.

להיפך. כל הארבעה היו אנשים צנועים. אולם תחת שילטונם פשטה השחיתות, כמו סרטן בגוף הלאומי, והגיעה לכל אבר. תחת שילטונם נהרס כל שריד של מינהל תקין ומוסר ציבורי. תחת שילטונם גדל ושמן מעמד חדש של ישרונים, שהקים לעצמו כלכלה שחורה.

המהפך העלה לשילטון את בגין נקי־הכפיים. אולם שום דבר אחר לא השתנה. תחת שילטונו פורחים אותם הפרחים השחורים. החנינה ליהושע בן־ציון נתנה את האות — ורוחו של שמואל פלאטו־שרון מרחפת על פני התהום.

מתחת לכנפיו הטהורות של מנחם בגין פשטה במדינה שיכבה של עסקנים, שאינה שונה במאומה מן השיכבה הקודמת.

האנשים השתנו. הרוח לא השתנתה. השחיתות לא השתנתה. הציניות לא השתנתה.

■ ■ ■

בעצם, מה הפלא? מיפלגות הליכוד לא היו מחוץ למישטר, ששלט במדינה מאז יום קומה. הן היו בשר מבשרו של המישטר, והתחלקו עימו בכל ה־הטבות וההנאות של ההסתאבות.

תנועת־החרות ישבה בממשלת־הליכוד־הלאומי. תחילה לא קיבלה מישרדים, ו־לאחר מכן החזיקה במישרדים ובתקציבים. הליברלים ישבו בממשלה במשך שנים ארוכות בשנות ה־50', ולאחר מכן שותפו בממשלת־הליכוד־הלאומי. אנשי רפ"י ב־גוף הקרוי „לעם" באו הישר ממרכזי השחיתות של מפא"י.

נכון, בדרג הממשלתי היו אנשי הליכוד מקופחים. אולם בכל הדרגים האחרים — הכנסת, העיריות, ההסתדרות הציונית — הם היו שותפים מלאים, ואף יותר מזה, בכל הסידורים של חלוקת־השלל. הם קיבלו את מנת־חלקם, כמיפלגות וכ־יחידים — החל בשוד־המיליונים הקרוי „מימון מיפלגתי", דרך שוד מאות המיליונים באמצעות הסוכנות היהודית, וכלה בכל חלוקת־השלל של שליחויות להו"ל, מישרות לעסקנים, הלוואות מסובסדות, הטבות לאילי־הון, רשיונות.

אותם „מטומטמים ואידיוטים", כלשון מנהיגי הליכוד, לא ידעו זאת. אותם אפשר היה לרמות. אך מי שידע — ידע.

■ ■ ■

המהפך לא שינה דבר, ולא יכול היה לשנות דבר.

אמנם, מפתח החלוקה השתנה במיקצת. מי שקיבל עד כה פחות — מקבל עכשיו יותר. מי שקיבל עד כה יותר — מקבל עכשיו פחות.

זה צודק. הרי הגלגל התהפך.

לשיבחה של ד"ש יש לומר שהיא הסתגלה למישטר זה במהירות־שיא. אם היתה לה תחילה תמימות מסויימת, היא התגברה עליה בחיפזון הראוי לציון.

למפד"ל לא היתה כל בעייה כזאת. היא המבטיחה את הרציפות ההיסטורית בין השחיתות הישנה וחדש.

ובכל זאת — יש להבדיל בין השחיתות של המישטר הישן לבין זו של המישטר החדש.

מפא"י התנוונה בקצב איטי. עברו 45 שנים מאז הגיעה לשילטון במוסדות ה־יישוב ועד שהתפוצצה פרשת אשר ידלין. במשך שלושים שנותיו הראשונות היה זה מישטר נקי, פחות או יותר.

המישטר החדש לא התחיל במקום שהתחילה מפא"י. הוא מתחיל במקום שאליה הגיעה מיפלגת־העבודה בשפל ניוונה, אחרי שני דורות של שילטון רצוף. הנורמות שלו הן הנורמות ששלטו בארץ בשנים האחרונות של שקיעת המישטר הקודם.

זוהי עובדה פשוטה. האם שמע מישהו על נורמות חדשות? האם דיווח מבקר־המדינה על שיפור מהפכני — או אף על שיפור קל שבקלים — ברמת הטוהר וה־הגינות של מישרדי־הממשלה?

השינוי היחידי שחל בראשית ממשלת־המהפך, ושהיווה מעין מוצר־יוקרה ב־חלון־הראווה שלה, היה קשור בשם ועדת־אשר. זו קבעה נוהלים חדשים, שחייבו את אילי־העסקים ובעלי־ההון בממשלה להיפטר מעסקיהם הפרטיים.

עתה מתברר כי גם סחורה זו היתה כוזבת. המלצות ועדת־אשר בוצעו רק באופן פורמלי — ובמקרהו של אריק שרון גם זה לא.

■ ■ ■

בדבר אחד יכולים אנשי הליכוד להתפאר מבלי לאנוס את האמת.

בממשלת־הליכוד לא היתה אף פרשה אחת שהגיעה לממדיה של פרשת ידלין.

אך אם יחזיק המישטר החדש מעמד במשך די שנים, ואם עד אז לא ייסתם כליל פי העיתונות — זה יבוא. אל דאגה.

כי מה שמתחיל כך — קל לתאר את המשכו.

מאת אורי אבנרי

ביג'ל ניצחון הליכוד ירד מיספר ההפלות בצה"ל

והמלצרים אינם רוצים לשרת את גאולה כהן

■ את הסיסמה המושלמת לתנועת שלום עכשיו טבע ה־פיזמונאי **דידי מנוסי**: „אם לא עכשיו — אין מתי!"

■ ח"כ **אורה נמיר** הגישה לשר־הביטחון שאילתה בדבר מיספר החיילות שהיו זקוקות להפלה במיסגרת שרותן הצבאי. סגן שר־הביטחון **מרדכי** („מוטקה") **ציפורי**, שהשיב על השאילתה, סיפר כי עד לפני שנה נזקקו כמה מאות חיילות להפלה מדי שנה, ואילו בשנה האחרונה, השנה שבה נמצא הליכוד בשילטון, „רק כמה עשרות." קרא לעברו ח"כ המערך, **עדיאל** („עדי") **אמוראי**: „הליכוד הם לא גברים!"

■ אגב, אמוראי טוען כי הוא שגילה מה שורש הרע בשילטון הליכוד. אמר אמוראי השבוע: „הליכוד חילק את השילטון כך שחרות קיבלה את המדיניות, והליברלים קיבלו את הכלכלה. אילו זה היה להיפך, היו פחות אסונות בשני השטחים."

■ ביום הרביעי האחרון היה שר־הביטחון **עזר וייצמן** עצבני במיוחד. יושבי מיזנון הכנסת, ביניהם עתונאים רבים ואורחים מחוץ־לארץ, שמעו אותו צועק על שלישו הצבאי, סגן־אלוף **אילן תהילה**: „תזיז ת'תחת שלך, ואני רוצה את העניין מסודר תוך חצי־שעה!" וייצמן לא פירט לאיזה עניין הוא מתכוון, אבל תהילה ניראה מזנק אל מחוץ למיזנון כרדוף־שד.

■ באותו יום סעד עזר, לראשונה מזה זמן רב, ארוחת־צהריים יחד עם שר־החקלאות **אריק שרון**, כשהשניים מקפידים לסלק מעליהם בנימוס כל מי שניגש לשולחנם, בין השאר גם סגן שר־התעשייה־המיסחר והתיירות, **יצחק פרץ**. כשראה עזר כי אחד העיתונאים מתבונן לעברם, שאל אותו: „מה אתה מסתכל?" העיתונאי השיב לו: „אני חוזה ברגע היסטורי!" ענה לו עזר: „מה אתה חושב, שאני נולדתי אתמול?"

■ לא היה מאושר משר־המישפטים, **שמואל תמיר**, כאשר ראש־הממשלה **מנחם בגין** פנה אליו ואמר לו: „היית מצויין בוויכוח עם **יצחק רבין**." בגין התכוון לתוכנית מוקד בטלוויזיה, שנערכה לפני כעשרה ימים ואשר בה התמודדו תמיר ורבין. רק כעבור ימים אחדים נודע לתמיר כי בגין כלל לא צפה בשידור. בעת שידור מוקד נכח ראש־הממשלה בהצגת־הבכורה לסירטו של **אפריים קישון**, השועל בלול התרנגולות.

■ ברית־המילה של בנו הבכור של הזמר **יהורם גאון** ואשתו **אורנה**, נכח גם שר־הבריאות **אליעזר שוסטק**. שוסטק פגש שם בעיתונאי ושאל אותו: „לך חתכו כבר?" ענה לו העיתונאי: „כן, מזמן." השיב לו שוסטק: „אילו אני הייתי שר־הבריאות בעת שנערכה ברית־המילה שלך, היו חותכים לך את הכל."

■ מישכן נשיאי ישראל בטלביה שבירושלים התייתם, אחרי שעזב אותו הנשיא לשעבר, הפרופסור **אפריים קציר**. בתום המסיבה שנערכה ביום שני במישכן, לכבוד חילופי־הנשיאים, יצאו הנשיא החדש **יצחק נבון** ורעייתו **אופירה** חזרה לביתם שברחוב ציפורה במושבה הגרמנית. השינויים שדרשו הנבונים לערוך במישכן עדיין לא בוצעו. כך אירע שתושבי המושבה הגרמנית יכלו לראות, למחרת טכס־ההשבעה, את אשת הנשיא החדש מסיעה את שני ילדיה לגן־הילדים במכונית המרצדס הישנה שלה.

יצחק מודעי שר האנרגיה והתשתית, ערך את הופעת־הבכורה של תשפם החדש שלו במסיבה שנערכה לכבוד החג הלאומי של גרמניה המערבית. מאוחר יותר, במהלך המסיבה, הסתודדו מודעי ושגריר ארצות־הברית בישראל, סמואל לואיס, כאשר השגריר מתחקר את השר בדבר גישתה של המיפלגה הליברלית לבעיות השטחים, השלום והמו"מ עם מצריים.

אברהם מלמד ח"כ מהמפד"ל, נפגש באותה מסיבה עם אשת ראש־הממשלה לשעבר, לאה רבין. בין מלמד ללאה רבין התפתחו יחסי־ידידות הדוקים, בעת שרבין היה ראש־ממשלה ולאה רבין היתה מבקרת קבועה בכנסת. במסיבה שמח מלמד לחבקה לעיני המצלמות.

■ במסיבה שערכו עיתונאי ירושלים לכבוד הנשיא יצחק נבון, היתה לכתב ידיעות אחרונות, **גדעון רייכר**, בקשה אל הנשיא: „אם יבוא שוב הנשיא המצרי **אנוואר אל־סאדאת** לישראל, אל תוותר לראש־הממשלה מנחם בגין. ואל תתן לו להיכנס למכונית שלך. תסע עם סאדאת לבד במכונית מלוד לירושלים." משנרגע הצחוק בקהל, אמר נבון לעיתונאים: „אתם חושבים שרייכר התכוון לזה בצחוק? זה עניין רציני!"

■ בין המסיבות שנערכו השבוע לכבוד נבון היתה גם אחת שנערכה באפקה, בביתה של **אורה יבניאלי**, מזכירת המועצה־לתרבות־ולאמנות. בסיום המסיבה העליזה חש נבון את עצמו שלא בנוח. הוא ביקש להעניק דמי־שתייה לתריסר המלצרים שהגישו את הכיבוד לאורחי המסיבה, אולם כיסיו היו ריקים. בארנקו לא נמצאה אפילו אגורה שחוקה. נבון חלץ מהמצוקה בצורה מקורית. הוא פדה אצל ידיד המחאה על סך 400 ל"י, העניקן כדמי־שתייה למלצרים.

■ ביום הרביעי האחרון, בשעות הצהריים המאוחרות, היה ברור לחברי־הכנסת ולכתבים הפרלמנטריים כי נותרו להם עוד שעות ארוכות לשהות בבניין הכנסת, מאחר שתשע הצעות דחופות לסדר־היום, על הטירטורים בצה"ל, עדיין לא הגיעו לדיון, ומחוגי השעון רצו. יושב־ראש סיעת־המערך בכנסת, ח"כ **משה שחל**, גילה יוזמה ופנה אל כל תישעה

יונה קלימוביצקי מזכירתו של ראש־הממשלה, מנחם בגין, היתה נושא לשיחה בעת שש...

מגישי ההצעות וביקשם להסכים לדחיית הדיון לשבוע הבא. שמונה הסכימו, ורק הרב **מנחם פרוש** מאגודת ישראל סירב, משום שרצה להעלות את גילוי המתאבדים הפרטיים שלו בבית־הספר לשיריון. שחל פנה לעזרת עיתונאי־הכנסת וביקש את עזרתם. פנה אל פרוש הכתב הפרלמנטרי של מעריב, **יהושע ביצור**, המקורב לאגודת־ישראל, ביקש ממנו לדחות את הדיון, והציע לו לערוך תחת זאת מסיבת־עיתונאים ובה להעסות את גילוייו, תוך שהוא מבטיח לפרוש כיסוי עיתונאי מלא. פרוש כימעט השתכנע, אולם אז אמר לו כתב הארץ, **דן מרגלית**: „אל תשמע לו, תעמוד על שלך. יותר טוב דיון בכנסת מאשר מסיבת עיתונאים!" מרגלית אינו מסקר את הכנסת, כך שלא היה צריך להישאר בבניין אילו נמשך הדיון. רק כאשר איים ביצור על פרוש שהדיווח על הדיון במליאה יהיה קצר ומתומצת, נכנע פרוש והסכים לדחות את הדיון במליאה.

■ אחרי שיחה עם אשתו, **רחל דיין**, הורה שר־החוץ **משה דיין** לדוברו **נפתלי לביא** לבקש מהצלמים, המצלמים את שר־החוץ, לצלם רק את חלק־גופו העליון של השר. לדיברי רחל דיין: „מהחגורה ומטה הוא תמיד שלומפר."

לאנשים הנכונים!
777
הברנדי הלאומי שהוא בינלאומי.

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

אנשים

כשראה ח"כ הליכוד **פסח** („פייסי") **גרופר** את ה־ח"כ מהליברלים העצמאים, **גידעון האוזנר**, העיר: „הנה מגיע קצין־השואה."

לח"כ הליכוד **גאולה כהן** יש בעיות במיזנון חברי־הכנסת. היא אינה מצליחה לזכות בשירות טוב מן המל־צרים. מתברר כי מלצרי ה־מיזנון נמנעים מלגשת אל שולחן שלידו מסבה כהן, ויש בפיהם גם הסבר לכך: „היא תמיד צועקת עלינו ומעליבה אותנו, אז בשביל מה אנחנו צריכים לגשת אליה?"

גם לראש־הממשלה לשעבר, **יצחק רבין**, יש בע־יות, מסוג אחר. הוא ממתין לאישור הסופי של החומר הכ־לול בספר הזיכרונות שהוא מתכוון להוציא בקרוב לאור. עם הצנזורה הצבאית אין ל־רבין בעיות. לעומת זאת, אין ועדת־השרים המיוחדת שמונ־

נושא?" הופתע הפרקליט. ה־שיב לו מיזרחי בחיוך, לקול צחוקם של הנוכחים באולם בית־המישפט: „שכחת לחקור אותי על רצח ארלוזורוב!"

דובר רשות־השידור **משה עמירב**, שעבר להת־גורר בבית מקסים בעין־כרם בירושלים, סיים לרהט את ה־ווילה שלו, מילבד את חדר־העבודה. הוא לא הצליח למצוא שולחן־כתיבה שיהלום את ה־אופי המיוחד של בית בעין־כרם. הוא הסתובב בסימטות העיר העתיקה, חיפש חנות ל־מימכר רהיטים עתיקים. אחד מבעלי החנויות הציע לו לפ־נות לכתובת מסויימת, שבה מתגוררת אשה הרוצה למכור ארון יפה. למרות שעמירב לא רצה בארון הוא ניגש לאותה כתובת, ואחרי שבעלת־הבית הראתה לו את הארון המיועד למכירה, הבחין בשולחן־כתי־בה עתיק, עשוי עץ עם פיתו־חים. רק כעבור שעתיים של שיכנוע נמרץ הסכימה האשה

פטר פן מי שהיה צלם „העולם הזה", מצא עצמו לאחרונה עובד בשירות ממשלת ערב הסע־
דית. פן, ששמו הקודם הוא פטר סטפנסקי, עובד עתה עבור סוכנות גרמנית ששירותי
נשכרו על־ידי ערב הסעודית לכסות את ביקורו של חאלד, מלך ערב הסעודית, בבלגיה. פן קי
תעודה רישמית של מישרד־הפנים הבלגי לסיקור הביקור הסעודי (משמאל), למרות שהכל ידעו שהוא י
ראלי, וכך הצליח גם לצלם את חאלד (במרכז התמונה מימין) מצדיע למישמר־כבוד שהוא שוק

1949, הוא הבחין במודעה של הממשלה המציעה למכירה גרו־טאות ברזל של רכב שנפגע בקרבות. לורך חשד שעומדים למכור כגרוטאות את רכב ה־שיירות שנפגע, ובדיקה שערך, גילתה כי צדק. הוא הפנה את תשומת־ליבו של **דויד בן־גוריון**. בן־גוריון הודה לבטל את המכרז ולהציב את השיר־יוניות הפגועות לאורך שער־הגיא.

מאז עלה הליכוד לשל־טון, מקפיד ח"כ **אמנון לין**, שלא לסעוד ארוחות בוקר עם עיתונאים ונימוקו עימו. לין מספר כי ביום בו נפטר ראש־הממשלה **לוי אשכול**, הוא אכל ארוחת בוקר עם עיתו־נאי, ובמהלך השיחה הם דנו במצב בריאותו של אשכול.

„כאשר סיימתי את ארוחת
בוקר והגעתי לכנסת, נודע
כי אשכול נפטר. אני חרד
בריאותו של ראש־הממשי
מנחם בגין, ולכן מאז ה
חירות אני לא אוכל ארוח
בוקר עם עיתונאים."

סגן קצין־הכנסת, **חיי
קומר**, השוהה בימים אלה
טיול פרטי באירופה יחד
אשתו, מודאג מאד, אפילו
מרחקים, לגבי מה שקו
בכנסת. בתחילת השבוע טיל
קומר לכנסת והתעניין אם ה
בסדר בנוגע לחלוקת הכרט
סים בטכס השבעת הנשיא שנ
רך השבוע. כדי שלא לקלי
לו את הטיול, נמנעו עוב
הכנסת מלספר לו על הביזיונ
שנעשו בהקשר לכך, ואמרו
שהכל מתנהל כשורה.

הביטחון, עזר וייצמן, בוקר בוקר בביתו של ח"כ שמואל פלאטו־שרון בסביון. פלאטו ערך עבור עזר סיור בבית, וכאשר התעכבו ליד תמונה של מודליאני שאותה רכש פלאטו, לדבריו, ב־700 אלף דולר, הצביע וייצמן על התמונה ואמר: „החולירע הזו בציור ממש דומה ליונה של מנחם בגין!" ואומנם, אם מביטים היטב, ניתן להבחין בדימיון בין הדמות בציורו של מודליאני לבין יונה המזכירה.

תה כדי לאשר את הספר — על־פי התקנה המחייבת שרים וראשי־ממשלה לשעבר למסור את ספרי זיכרונותיהם לביקו־רת הממשלה — מזדרזת לסיים את עבודתה. בוועדה חברים שר־המישפטים שמואל תמיר, שר־התשתית־והאנרגיה **יצחק מודעי** והשר־ללא־תיק **משה ניסים**. מסתבר כי דווקא שני השרים שבעבר כמעט שלא היו מעורבים בענייני מדינה, מו־דעי וניסים, הם המציבים מיכ־שולים בדרך לאישור הסופי לפירסום סיפרו של רבין.

הקבלן והמלונאי **בצל־אל מיזרחי** הוזמן השבוע להופיע כעד־הגנה במישפט ה־דיבה של סוחר המכוניות **מונ־יה שפירא** נגד העיתון הא־רץ. פרקליט הארץ, עורך־הדין **שלמה ליבליך**, ניסה להע־לות — באמצעות חקירת שתי־וערב של מיזרחי — פרשיות שונות מעברו, כגון מישפטים שהוגשו נגדו על־ידי שילטונות מס־ההכנסה והמכס. מיזרחי ה־שיב לכל שאלותיו של הפרק־ליט בחיוך ובקור־רוח. לפתע החמירו פניו. „אני מתחיל לה־יות מודאג!" אמר מיזרחי, „אני חושש ומודאג!" ליבליך זינק לעברו כמוצא שלל רב. „ממה אתה מודאג?" שאל. „אני מודאג, מפני שיש נושא אחד שאתה לא חוקר אותי עליו." הסביר המלונאי. „איזה

למכור לו את שולחן־הכתיבה, תמורת אלף לירות בלבד.

אחרי שקבוצתו זכתה בגביע־המדינה בכדורגל, נש־אל קפטן קבוצת הכדורגל של מכבי נתניה, **ישראל חג'ג'**, מה, לדעתו, ההבדל בין מחזה של שקספיר לבין מישחק־כדו־רגל טוב. השיב הקפטן הנר־גש: „כשהולכים לראות הצגה של שקספיר, הכל ידוע מראש. במישחק־כדורגל, אתה אף פעם לא יודע איך העניין ייגמר!"

למנכ"ל ועדת חגיגות ה־30, הפירסומאי **דויד אדמון**, יש שני סיפורים מעברו שהוא מרבה לספרם, לפי קהל השומעים. כאשר יושב אדמון בחברת אנשי הליכוד, הוא מס־פר כי אחד הדברים שהשפיעו עליו ביותר בילדותו היה בה־יותו ילד בן חמש, כשהלך לגן שברחוב מיזרחי ב' בשכונת־פלורנטין בתל־אביב. לדבריו: „יום אחד שמענו, הילדים שב־גן, יריות, וכשיצאנו החוצה, ראינו איך שוטרים בריטיים מוציאים את גופתו של **אבר־הם** („יאיר") **שטרן**, אחרי ש־רצחו אותו בבית באותו רחוב." ואילו כאשר פוגש אדמון ב־אנשי המערך, הוא טורח להזכיר להם כי ארבעת אחיו הם חברי המערך, ואחד מהם אפילו קיבוצניק.

השבוע יצא לאור ספר שיעורר סערה בגלל הדמויות הכלולות בו. הספר מתאר איש־צבא מפורסם, שהפך שר ופו־ליטיקאי, ואת מערכת היחסים בינו לבין מישפחתו. שיאו של הספר כאשר השר מנסה לתנות אהבים עם אשת בנו, הפעיל בתנועות־שלום המתנגדות ל־אב. למי שלא זיהה עד כה את הגיבורים, רמז נוסף: שמו של הספר, שנכתב על־ידי ה־עיתונאי **יגאל לב**: עין־ה־דרקון.

רק עתה שמו אנשים לב כי בעקבות המהפך, חל גם מהפך בשמו הפרטי של שר התעשייה־המסחר־והתיי־רות, **יגאל הורביץ**. ראש־הממשלה מנחם בגין החל ל־כנות את הורביץ בשם ייגאל, כפי שקורא לעצמו סגן־ראש־הממשלה **ייגאל ידין**, הורביץ לא הגיב כלל, למרות ששמו יגאל. עתה נודע כי הורביץ ביקש מעובדי לישכתו לכנותו בשם ייגאל, ואף מקפיד לתקן את הפונים אליו בשם יגאל.

השבוע גילה לראשונה מזכיר הכנסת, **נתנאל לורך**, כי הוא בעצם אחראי לכך, ש־שלדי הברזל של מכוניות שיי־רות באב־אל־וואד בדרך לירו־שלים, הן מצבה לנופלי השיי־רות. לורך סיפר כי בשנת

משה מיזרחי המפיק הישראלי שזכה באוסקר, ה
השבוע אחת הדמויות הבולטות בפ
טיבל־הסרטים בקאן. מיזרחי הקפיד לבוא לכל הצגות־הבכורה י
עם ידידתו ומי שגם השתתפה בסרט שזכה באוסקר, מיכל בת־אד

הניידת של שרפ:
השקט שלך -
ההנאה שלהם.

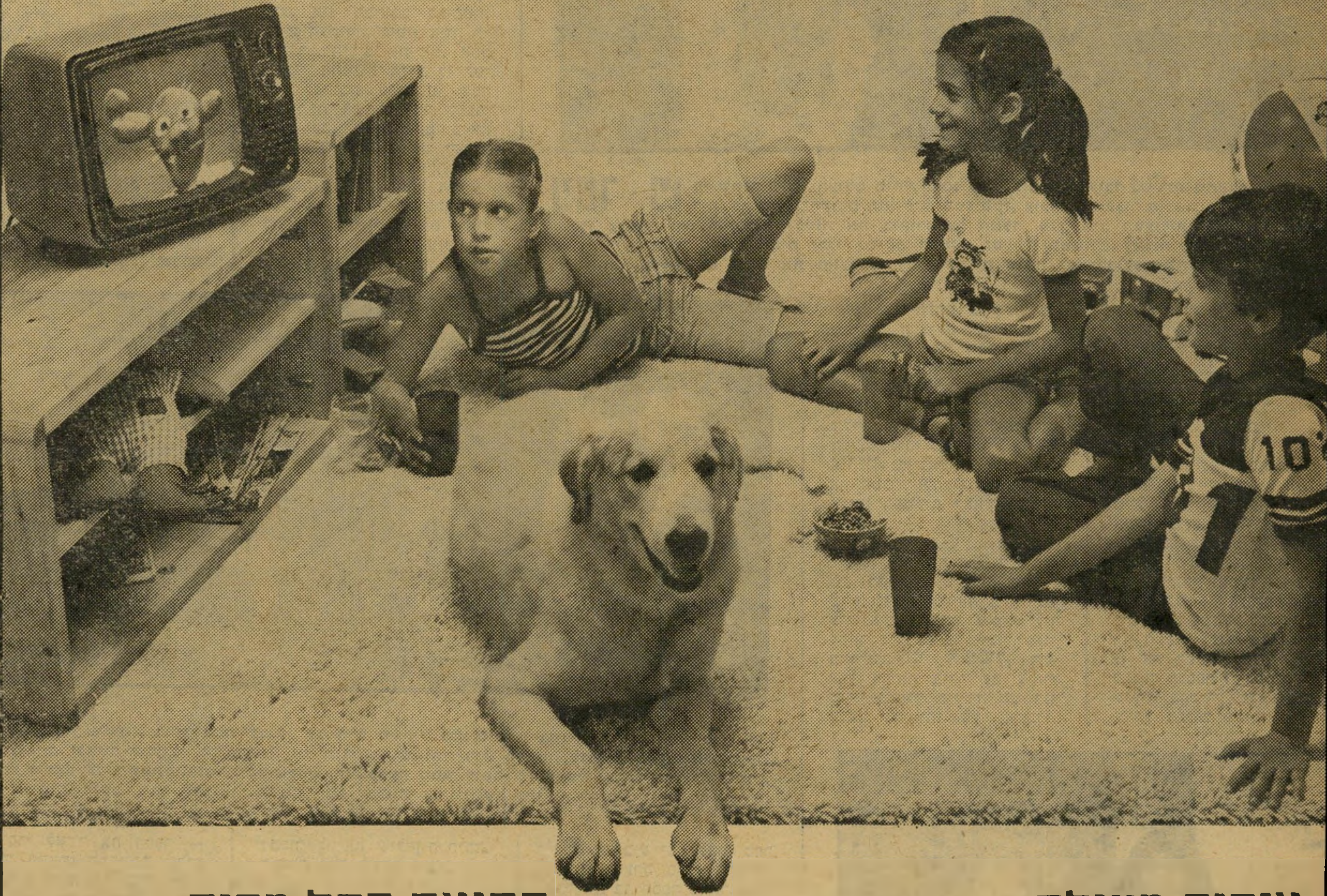

איכות מעולה

הניידת של שרפ היא טלויזיה מעולה אמינה ונוחה לתפעול. אפילו הילדים יוכלו להפעילה בקלות ולהנות מתמונה חדה להפליא ומצליל ברור ונקי

מחיר סביר

תוכלי לשלם יותר אך לא תשיגי עוד טלויזיה באיכות כזו.

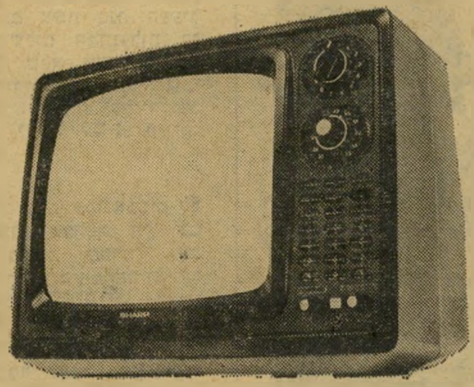

ההנאה בכל מקום

ואם תרצי להנות בעצמך מהניידת של שרפ, פשוט הרימי ושאי אותה (משקלה 7 ק"ג בלבד) לחדר השינה, למטבח, לסלון או למרפסת. תוכלי לקחתה אפילו לפיקניק או לנופש. בכל מקום תהני מקליטה מצוינת וכמובן גם מצורתה הנאה.

את הטלויזיה הניידת ואת כל מוצרי האיכות של שרפ תוכלי לראות, לשמוע ולקנות בשק"ם, במשביר המרכזי, בכל בו שלום, במשביר לצרכן בש.א.ל. ובחנויות מובחרות למוצרי חשמל.

הניידת של שרפ - בקרוב גם אצלך.
המכירה גם לעולים חדשים. (DUTY FREE)

SHARP

SHARP

שרפ. ענק האלקטרוניקה מיפן

אן: אסמגו בע"מ ירושלים טלפון: 533817-02 הפצה: סלון טוקיו, אלנבי 53 ת"א. טל. 283770-03 הפצה ב"ים: אור, יבוא והפצה, דרך בית לחם 60. טל. 719447-02

עוכר ישראל

עתון סבבה • ללא דאווינים • ללא תינטרושים • העורך חסר האחריות: קובי ניב

גישה חדשה: המימשל יתפוס קרקעות בביצים של הבעלים

כתב עוכר ישראל מוסר כי בחוגים ממשלתיים וביטחוניים התגבש פתרון סופי איך להוציא קרקעות מהערבים המסריחים שלא רוצים לתת אותן למדינה בשביל להקים עליהם יישובים יהודיים.

עד עכשיו היתה נהוגה בערך השיטה הבאה: בהתחלה היו „תופסים" את הקרקע לצרכים צבאיים יעני, וזה מותר לפי החוק, ולא נותנים לערבים לעלות עליה. אחרי זה או שהיו ישר בונים שם התנחלות בתור כאילו „מחנה צבאי", או שהיו מכריזים עליה בתור „אדמה טרשית לא־מעובדת", כי הרי הערבים הטיפשים לא היו יכולים לעלות עליה ולעבד אותה, ואז היו מפקיעים אותה לפי החוק וזהו.

אבל עכשיו הטריק הזה לא הולך יותר. בגלל זה החליטו בממשלה לתפוס טריק חדש: **כל ערבי שלא רוצה למכור את האדמה שלו יעצרו אותו בתור „גורם עויין" או משהו כזה, ואז יתפסו אותו בביצים במכשיר מיוחד, עד שיסכים שהמדינה „תתפוס" לו את האדמה.**

בממשל בטוחים שזה יילך טוב ושלא יהיו שום בעיות להשיג קרקעות.

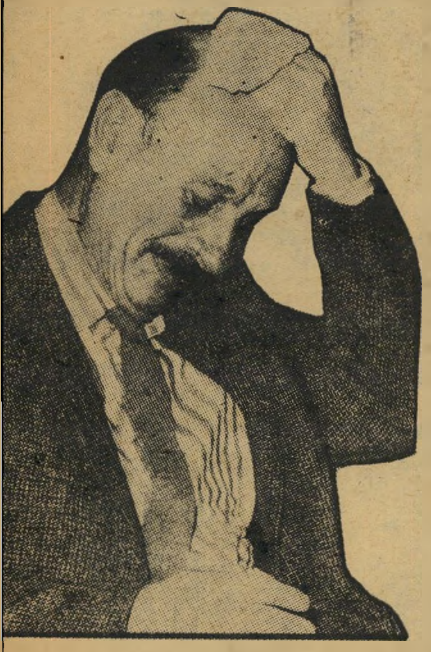

פופאי
פופאי
אל
תבכה -
תאכל
תרד
ותנצח!

אבא מותק, כמה ילדים ערבים הרגת היום?

יופי אבאל'ה. ואם תחסל את הפרענקים תקבל עוד סוכריה!

LATO: ANIE LOGA NAVE!

חבר־הכנסת של ישראל שמואל־ס... שרון־פלאטו הגיב אתמול בעיברית מה שאמרו עליו הגויים בזועזית:

SHLOME LE KOLL EZRACHEY SRAELE HANEE MANIME VE-ATO VIME. ANIE, SHEMUELLE LATO SHARONE, ANIE LOGA AVE, LOGA. ANIE CHAVERE HA-NESSETE SHELL ISSRAELE VE-NIE CHAVERE SHELL KOLL AYE UDIMM SHE OHAVIME TE ARTZENU VEETE AMENU. ECHI AM ISSRAELE CHAI, YE-HI MEDINATT ISSRAELLE ET VE L'ARGENT!

פת תקע מט

שר השיכון גדעון פת תקע מט לכולם.

במקום שמחירי הדירות יירדו, הם דווקא עלו.

אכלתם אותה, הא?

זה בדיוק מה שהוא רצה.

התנצלות: הרמטכ"ל לא תקע גרפץ

בשבוע שעבר עשינו טעות איומה — פירסמנו כאן, בעוכר האהוב שלנו, שהרמטכ"ל שלנו רפול תקע גרפץ. אז תדעו לכם שזה לא נכון — הרמטכ"ל לא תקע גרפץ אף פעם. זה עניין עקרוני אצלו.

המזל שלנו היה שפנו אלינו „גורמים בכירים" במערכת הביטחון ובצה"ל והיפנו את תשומת ליבנו לעובדה, שבניגוד למה שרצינו לפרסם, הרמטכ"ל לא תקע גרפץ אף פעם בחיין.

ובכלל — רמטכ"לים לא תוקעים גרפצים. גם קצינים בכירים לא. כל מי שקצין לא תוקע גרפצים. אולי רק סמלים וחיילים תוקעים גרפצים. אבל זה אולי בגלל שבדרגים הנמוכים הם רובם פרענקים, כמו שאמר הרמטכ"ל לשעבר, שבטח גם הוא לא תקע בחיים שלו גרפץ, ורק אולי עכשיו, שהוא כבר במילואים.

אז עכשיו אנחנו מבקשים להתנצל על זה שבכלל העלינו בדעתנו שרפול יכול או מסוגל לתקוע גרפץ, ובייחוד בזמן שהוא רמטכ"ל.

שנתבייש לנו! עוכרי ישראל שכמונו!

דבר העוכר

בושה וחרפה!

בושה וחרפה איך שמדברים בכנסת שלנו! ממש בושה וחרפה!

בושה וחרפה לקרוא לבן־אדם גנב! בושה וחרפה לקרוא לבן־אדם גנגסטר! בושה וחרפה לדבר ככה! ממש בושה וחרפה!

כל הכבוד לכנסת שיש בה גנגסטרים וגנבים!

כל הכבוד לכנסת שלנו!

בושה וחרפה שיש בכנסת שלנו „אנשים" שקוראים לבן־אדם גנגסטר וגנב! בושה וחרפה שיש בכנסת שלנו „אנשים" שמדברים ככה!

ממש בושה וחרפה!

ג'עג'וע השבוע

שיא החוצפה

מה זה שיא החוצפה?

לא, זה כבר לא להשתין על קרחת של מישהו ולהגיד לו שהוא מזיע. לא, שיא החוצפה זה גולדה.

לפני לא הרבה שנים, כשגולדה היתה ראש־הממשלה, היא לא הסכימה שד"ר גולדמן ייסע לקהיר להיפגש עם סאדאת, ואז כל מיני אנשים הפגינו נגדה ודרשו „שלום עכשיו" אז, וגולדה התנפלה עליהם וירקה עליהם וקיללה אותם, בדיוק כמו שהיא עושה עכשיו לאלה שרוצים עכשיו „שלום עכשיו".

ואז היא באמת הצליחה. ומה היה? נהיה מילחמה. מילחמת יום־הכיפורים קראו לה.

ועכשיו היא עוד מעזה לדבר. ולא סתם לדבר, אלא להגיד עכשיו בדיוק מה שהיא אמרה אז.

אז מה זה להשתין על קרחת על ידה?

ברגע האחרון:

גולדה ו„שלום עכשיו" בראש אחד

EDDISON DOUBLE II

צריך יותר מאחד כדי לחוש בהבדל.

היום אתה יודע שגילוח חלק הוא הנאה לשניים.
היום יש לך את ״אדיסון דבל טו״, הסכין המהפכני החדש.
ב״אדיסון דבל טו״ שני להבי פלדה מלוטשת
בעלי זוית פעולה מיוחדת, אשר חותכים
את השיער קרוב יותר לשורש ומעניקים לך גילוח חלק,
רענן ונקי למשך כל שעות היום.
אם אתה יודע מהי הנאה אמיתית — קח ״אדיסון דבל טו״
אחרי הכל, פניך אינן נוגעות רק לך.

חדש!

תענוג בשניים עם
EDDISON DOUBLE II

3

קובי ניב

מציונות רמאית לציונות אכזרית

או (כפי שאומרים הצברים): מציונות חלקית לציונות אמיתית

אם מנסים להגדיר במה נשתנתה ישראל של היום מזו של לפני שנה, קשה למצוא בדיוק את ההבדלים.

לכאורה לא הביא המהפך הפוליטי לשינויים של ממש, ודאי שלא בחיי היום־יום. מזג האוויר נישאר אותו מזג האוויר, ועדיין חם בקיץ יותר מאשר בחורף. המשכורות ממשיכות להיות נמוכות, האינפלציה ממשיכה לדהור, וכולם ממשיכים לחיות טוב. האוטובוסים נוסעים לאותם מקומות, עוצרים באותם תחנות, ודחוסים באותה מידה. העיתונים כותבים, הרדיו משדר, והטלוויזיה מקרינה אותן סדרות. אפילו במגרשי הכדורגל ממשיכים לבעוט באותו כדור עגול ומנופח. הכל כאילו כרגיל — השמש זורחת כרגיל, השיטה פורחת כרגיל, והשוחט שוחט כרגיל. כאילו דבר לא השתנה.

אם מתעקשים, בכל זאת, למצוא את ההבדלים בין עשרים ותשע שנות שילטון תנועת העבודה ההיסטורית לבין שנת שילטון התנועה הרוויזיוניסטית החדשה, אפשר אולי בקושי למצוא שני הבדלים בולטים — האחד הוא שהיום אפשר סוף־סוף, ברוך השם, לקנות דולרים חופשי; והשני הוא שסוף־סוף ניצחנו באירוויזיון, אחרי אלפיים שנה. כל השאר נישאר כאילו אותו דבר. אבל גם הבדלים אלו, חייבים להודות, אינם שינויים אמיתיים של ממש, אלא שינויים קלים של נוהל. לכאורה באמת דבר לא השתנה והכל כרגיל.

אבל בכל זאת משהו הולך ומשתנה, משהו עמוק, עמוק מכל הבחינות — עמוק בשינוי, עמוק בעוצמה, עמוק בלבבות. האידיאולוגיה המנחה תמיד את ישראל, זו המכונה ציונות, הולכת והופכת, לאט אבל בטוח, מציונות רמאית לציונות אכזרית, או, כפי שמעדיפים לומר אלו הדוגלים בשינוי הזה — מציונות חלקית, פחדנית ושיקרית אנו צועדים לציונות שלמה, גאה ואמיתית.

הסימפטום הראשון של השינוי העמוק הצפוי היה דווקא בדיון טלוויזיוני אקדמי על סרט אחד בשם „חירבת חיזעה". נציגיו האינטלקטואלים של השילטון הישן ניסו שוב לרמות, כרגיל, והציגו את „חירבת חיזעה" כחריג (ולכן הם תמכו בהקרנתו, כי הוא חלקיק מן האמת). אבל נציגיו האינטלקטואלים של השילטון החדש אמרו, לעומתם, את האמת — ש„חירבת חיזעה" אינו חריג, אלא האמת ההיסטורית לאמיתה (ולכן אסור להקרינו, כי הוא משרת את האויב). עד כאן היה הכל עדיין כרגיל, אלא שכאן הוסיפו נציגי השילטון החדש טיעון חדש, לפחות בפומבי, והוא שלא רק שזאת האמת, אלא שטוב שכך היה, ולא רק שטוב שכך היה, אלא כך גם צריך להמשיך. וכך נסתיים הדיון האידיאולוגי בטלוויזיה.

לא חלף זמן רב והאידיאולוגיה החלה לתת אותותיה בשטח. ישראל פלשה ללבנון וצה"ל ביצע שם כל מיני דברים, שעל ידם ניראה „חירבת חיזעה" כאגדה תמימה לילדים בגיל הרך.

אחרי זה באו כל מיני סיפורים מהאוטונומיה המיועדת, ובהם התגלו חיילי צה"ל כקלגסים גאים לכל דבר, כולל גזיזת שערות, בנוסח המוכר מהסרטים השנתיים של יום השואה. השילטון החדש פעל מהר ובאכזריות — הוא פיטר את האלוף, בגלל שהוא רמאי, והשאיר את הקלגסים בתפקידיהם.

עכשיו בא מי שהיה מפקדו העליון של צבא ישראל, והנה חוזר על עצמו, בדיוק נמרץ, אותו הסיפור שקרה בדיון על „חירבת חיזעה". עד היום סיפרו לנו שהפצצת אזרחים או ביזה או טעויות בהודעות דובר צה"ל לא היו אלא חריגים. והנה בא מוטה גור, ומכריז בגלוי שכל אלו לא היו חריגים, אלא שיטה — שהפצצת אזרחים, ביזה ושקרים הם חלק בלתי־ניפרד מפעולות צה"ל, לפחות מאז 67. זה לא חריג — אומר הרמטכ"ל לשעבר — זאת האמת היסטורית לאמיתה. ובפיו של הגנרל במילואים גם טיעון חדש: שלא רק שכך היה, אלא שטוב שכך היה, ולא רק שטוב שכך היה, אלא שכך גם צריך להמשיך. (דבריו אלו של הרמטכ"ל לשעבר לא נישארו, כמובן, ללא תגובה. ברית יוצאי מרוקו מייד התרגזה על זה שמשווים אותם לערבים ומר גור כמובן התנצל.)

לכאורה אין הבדל בין שילטון המערך לבין שילטון הליכוד. שהרי כל המעשים הללו, כפי שאומר מוטה גור בעצמו, נעשו גם תחת שילטון המערך. אז מה ההבדל?

נכון, שני השילטונות עושים את אותם הדברים בדיוק, אבל בכל זאת יש הבדל קטן — המערך התבייש במעשים אלו, ניסה להסתיר אותם, קרא להם „חריגים", שיקר ורימה כדי שלא יידעו שהוא עושה אותם. הליכוד, לעומת זאת, גאה במעשים אלו. בינתיים גם הוא מנסה קצת לרמות ולשקר, אבל אלו רק סירחי עודף מהשילטון הקודם, ולאט אבל בטוח יפסיק הליכוד לרמות ולשקר ויתגאה בגלוי ובחדווה במעשיו האכזריים.

שתי המיפלגות הן מיפלגות ציוניות אמיתיות, והעובדה היא ששתיהן עושות בשטח את אותם הדברים בדיוק. אבל לתנועת העבודה היו, אי שם בהיסטוריה שלה, ערכים של מוסר אנושי כללי, ולכן היא ניהלה מדיניות של ציונות רמאית — פעולות אכזריות בשטח ורמאות פחדנית בתיקשורת. לתנועה הרוויזיונסטית יש מוסר יהודי פרטי משלה, ואין לה שום בעיות היסטוריות עם מוסר אנושי כללי, ולכן היא תנהל מדיניות של ציונות אכזרית — פעולות אכזריות בשטח ואמת גאה בתיקשורת.

מבחינת המעשים האיומים בשטח, כך מסתבר, אין בינתיים שום הבדל ממשי בין תנועת העבודה לבין התנועה הרוויזיוניסטית, וההבדל הוא כאילו רק בצורת הצגת הדברים. לכאורה זהו הבדל דק, ניואנס קליל, קוצו של יוד, דבר של מה בכך. אבל זה לא כך — זהו הבדל גדול, משמעותי ועמוק.

ההבדל הקטנטנצ'יק הזה מתבטא בכך שמי שמתבייש במה שהוא עושה ומנסה להסתיר את זה, ישתדל גם לעשות את זה פחות ופחות, כדי שלא יתפסו אותו. לעומת זאת, מי שמתגאה במה שהוא עושה ואפילו משוויץ בזה, ישתדל גם לעשות את זה יותר ויותר, כדי לזכות בפרסים וצל"שים. ההבדל הקטנטנצ'יק הזה הוא הבדל תהומי.

אנחנו רק בתחילת תחילתה של הדרך החדשה. אבל גם הדרך החדשה הזאת היא דרך ישנה. ובדיוק כמו שהאוטובוסים ממשיכים לנסוע תמיד לאותם המקומות, כך גם תביא אותנו הדרך החדשה־נושנה הזאת אל אותה התחנה הסופית.

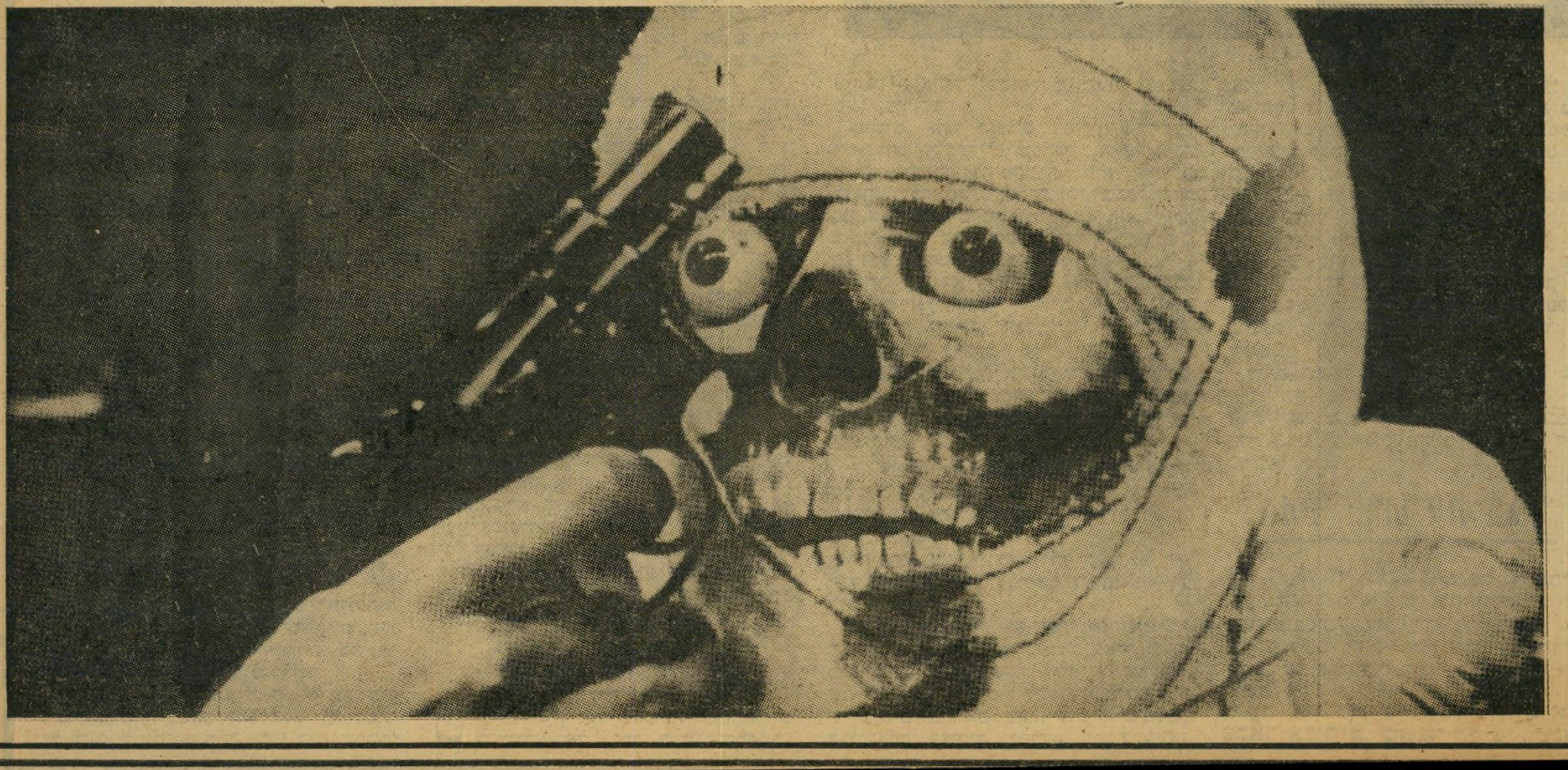

איך הפך שמואל תמיר שליט יחיד בחברה גדולה - ואיך פרש ממנה כעבור 13 שנים

תמיר

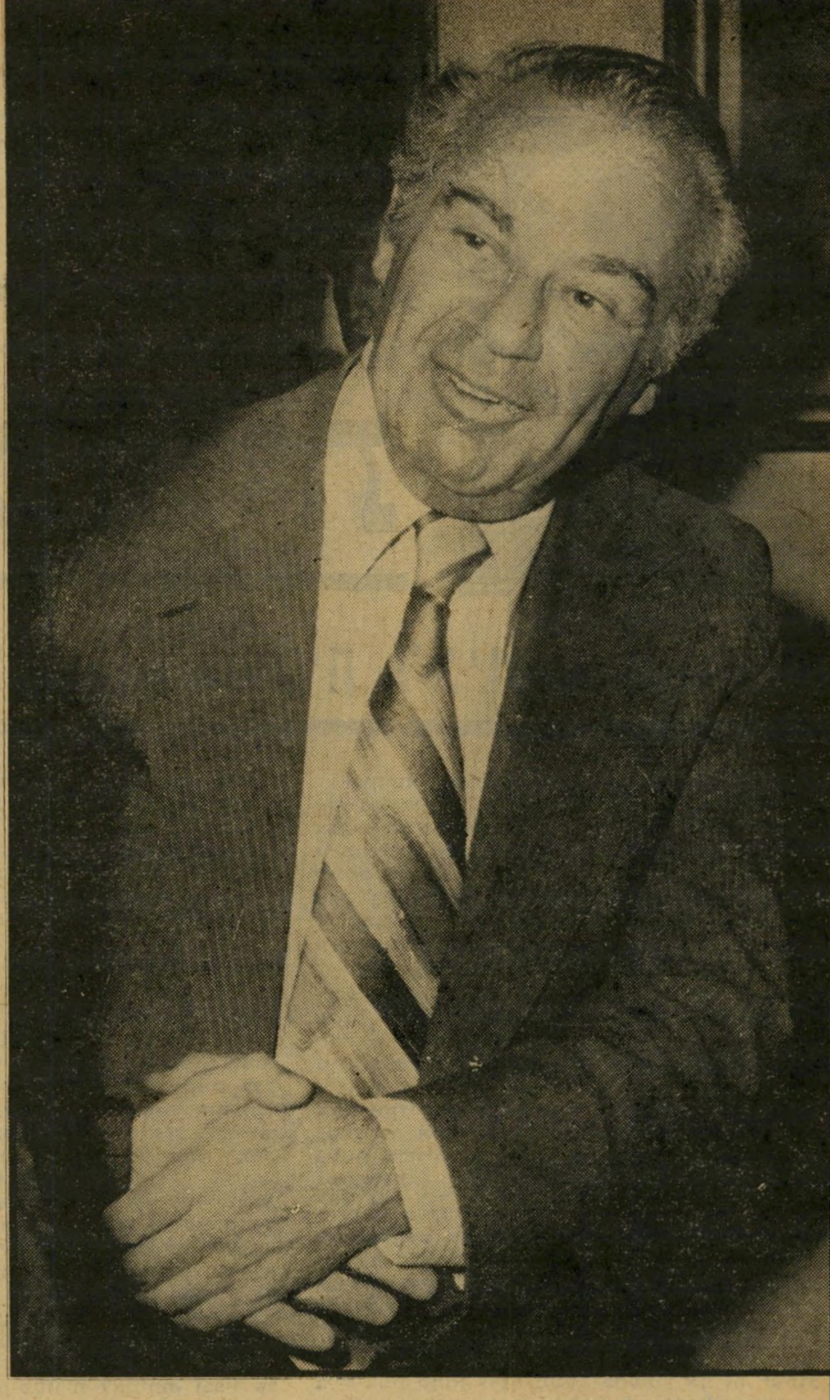

שמואל תמיר (למעלה) ומרגוט קלאוזנר (משמאל)

והזקנה

ביום ה־5 במארס 1964 התכנסו במישרדו של עורך־הדין שמואל תמיר, בשד' רוטשילד 15 בתל־אביב, כמה אנשים, שהיו עדים לקבלת החלטה מייוחדת במינה.

מישרדו של תמיר שימש גם כמישרדה של חברה בשם בית יהודה, חברת־האחזקה של מרגוט קלאוזנר, שהיתה אז הבעלים הבילעדית והמנהלת הכל־יכולה של אולפני־ההסרטה הרצליה.

באי אותה ישיבה — אסיפה שלא־מן־המניין של חברת בית יהודה — כללו את מרגוט קלאוזנר עצמה, שנבחרה כיו"ר ה־ישיבה, את בנה עמוס מוקדי (ברנדשטטר), שהיה בעל מניה רגילה אחת, חתנה צבי שפילמן (בעל בתה מרים), גם הוא בעל מניה רגילה אחת, ועורך־הדין תמיר.

מרגוט קלאוזנר היתה בעלת שאר 98 המניות הרגילות של חברת בית יהודה. חברה זו החזיקה בכל מניות־ההצבעה של אולפני־הרצליה, כך שמי ששלט בבית יהודה שלט גם באולפנים.

האסיפה קיבלה פה־אחד הצעה שהוצעה על־ידי מרגוט קלאוזנר. היא קבעה כי חברת „בית יהודה" תנפיק מניית־שליטה אחת, שתוקצה לעורך־הדין תמיר ולשותפו למישרד, עורך־הדין ישראל פיקל. מניה זו תקנה לבעליה בכל עת 75% מקולות החברה בכל אסיפה, וכן את הזכות לכהן כמנכ"ל היחידי של חברת „בית יהודה".

זכות זכו הוקנתה לשמואל תמיר לכל ימי חייו, ואחרי מותו ליש־ראל פיקל.

חוץ מזה קבעה ההחלטה כי תונפקנה שש מניות־הצבעה רגילות, ששתיים מהן תוקצינה לצבי שפילמן, שתיים לאשתו מרים ושתיים לגיסו עמוס מוקדי.

כן נקבע, פורמאלית, כי לעולם לא יחול שינוי כלשהו במצב זה, אלא בהסכמתו של בעל מניית־השליטה, הרי הוא שמואל תמיר — שהפך שליט־יחיד גם לגבי זכות־השליטה שלו עצמו.

חודש לאחר־מכן הודיעה מרגוט קלאוזנר על שינויים אלה לרשם־החברות. היא הו־דיעה על התפטרותה מתפקידה כמנהל ה־חברה, ועל מינויו של שמואל תמיר תח־תיה, החל מן ה־21 באפריל, 1964.

במקביל לשינויים אלה חילקה מרגוט קלאוזנר את מניות־הרכוש של החברה ל־יורשיה — בנה עמוס, בתה מרים ועוד כמה אנשים, שקיבלו חלקים קטנים מסיבות שונות.

כך נוצר מצב מוזר ביותר. רכוש החברה — אז היה מחזיר אולפני־ההסרטה כמיליון לירות, סכום גדול בתקופה ההיא — הוע־בר, באמצעות מניות־רכוש, לבני־מישפח־תה של מרגוט קלאוזנר. אולם על פי רצונה של מרגוט קלאוזנר, הועברה ה־שליטה למעשה ברכוש זה — באמצעות מניית־השליטה — באופן בילעדי לשמואל תמיר.

מובן כי תמיר, שהיה נאמן על מרגוט קלאוזנר, לא השקיע בעסק אף אגורה אחת, אלא להיפך, קיבל ממנו שכר גבוה. אין לו כל שייכות למישפחת קלאוזנר שעל רכושה הפך עתה שליט בילעדי.

המוזר הוא כי בנה, בתה וחתנה של מרגוט קלאוזנר היו אנשים מבוגרים, בעלי כושר נורמלי, והחתן אף היה איש־מיקצוע מעולה. לא היתה כל סיבה למנות להם מעין־אפוטרופוס ולהפקיע מידיהם את ני־הול רכושם ועסקיהם. כך נוהגים במיקרה שיש צאצאים מפגרים, דביליים או בלתי־מסוגלים מסיבה אחרת להיות אחראיים למעשיהם.

העברה על מפיח

כדי להבין את ההחלטה המוזרה, יש להתוודע אל שתי דמויות־המפתח: מרגוט קלאוזנר ושמואל מ. תמיר (כצנל־סון), עורך־דין.

מרגוט, אחת משלוש בנותיו של בעל רישת חנויות־נעליים בברלין, היתה אשה זקנה, גלמודה ותימהונית. היא האמינה ברוחות, בחיים שלאחר־המוות, בהתקשרות בין אנשים חיים ורוחות־מתים. היא עסקה באופן פעיל בפארא־פסיכולוגיה, בסיאנסים ספיריטואליסטיים ובעיסוקים דומים.

יחד עם זאת היתה נאיבית בצו־רה שלא־תיאמן. היה קל מאד להשפיע עליה, ואנשים ממוזחים ללא־ספור ניצלו את חולשותיה. לא פעם היתה מעבירה סכומים ניכרים, בארץ ובחו"ל, למי שהשפיע עליה באותו רגע, בשעה שישבה ליד שולחן של בית־קפה.

אז היתה פשוט רושמת את ההעברה על מפית של בית־הקפה. מפיות אלה הפכו מפורסמות, ובנקאים בארץ ובחו"ל הכירו אותן היטב.

ההיכרות בין מרגוט ותמיר נבעה אף היא מן הנאיוויות שכימעט לא־תיאמן של הזקנה התמימה.

בשנות ה־60 היו האולפנים נתונים ב־קשיים כספיים גדולים. בזמנים כאלה היתה מרגוט קלאוזנר נוסעת לשווייץ השקטה, שם יכלה לחיות מבלי להיות מוטרדת על־ידי נושים וטרדנים. באחד הימים, ביושבה בבית־קפה בציריך, נפגשה עם בעל־הון אמריקאי בשם אד לפטוויץ, וסיפרה לו על צרותיה. הוא הביע את רצונו לחלצה מהן והיא העבירה לו בו־במקום, על־גבי מפית של בית־קפה, את מניותיה באולפנים — תמורת מחצית הרווחים בעתיד.

לפטוויץ הגיע לארץ בשימחה ובששון, תבע לקבל לידיו את הנהלת האולפנים. בין השאר החליט לבטל את הפקתו של סרט, שנעשתה בשותפות של אולפני הר־צליה והמפיק אלכס מסיס. מסיס היה אז חבר במיפלגת „המישטר החדש" — מיפלגה כושלת שהוקמה על־ידי תמיר, באחד ה־זיגזאגים הפוליטיים הרבים שלו.

מסיס הפעיל את תמיר, כדי לסכל את תוכניותיו של לפטוויץ. תמיר איים על האמריקאי במישפטים. הלה ראה שנכנס לצרות וביטל את כל העיסקה. הרכוש חזר למרגוט קלאוזנר.

„תמיר יירש את בגין"

עד אז לא חיבבה מרגוט את תמיר. בעיניה הוא היה „רוויזיוניסט", והר־וויזיוניסטים רצחו את ארלוזורוב. אך בעיקבות הפרשה של אדי לפטוויץ השתנתה דעתה על הפרקליט הנמרץ. הוא כבש את ליבה.

עד כדי כך, שראתה בחלום את מהאך אלוהים, שאמר לה כי „שמי־

אל יירש את מנחם". מייד הבינה כי שמואל תמיר יירש את מנחם בגין, וכי ניתנה לכך ברכה מן ה־סמכות העליונה. מכיוון שהאמינה בחלומות, וגם במלאכים וברוחות, היתה המסקנה ברורה לה.

לפני־כן היה פרקליטה ישראל פלד (פלד־מן), כיום ראש עיריית רמת־גן. הלה גם ייצג את האולפן המתחרה, גבע. מסיס לא התקשה לשכנע את מרגוט כי כדאי ל־החליפו בתמיר לצמיתות.

בשנים הבאות גברה תלותה של מרגוט בתמיר. היא היתה אשה נמהרת, וחלק מזמנה חיתה בהירהורים בלתי־מציאותיים. היא לא הקפידה על קטנות כגון קיום חוזה, כאשר חדל להיות לרוחה. אז פשוט הורתה להפרו ולשלם פיצויים. כיוון שעמדו ל־רשותה כספים בחו"ל, לא הקפידה על השימוש בהם כלשון החוק, ומדי־פעם הסתבכה על תקנות־המטבע. לעיתים גם לא הקפידה במיוחד על תקנות־המכס, ר־גרמה חקירות של אנשי־מכס ביחס למה שניראה להם כהברחות. תמיד נמצא תמיד במקום, כדי להעניק לה סעד מישפטי.

עבור שירותיו — כיו"ר מועצת המנהלים וכיועץ המישפטי של ה־חברה בעת־ובעונה־אחת — גבה תמיר תמורה נאותה ביד רחבה. בשנת 1965, למשל, כאשר היקף המחזור של אולפני הרצליה היה 900 אלף לירות, קיבל תמיר 70 אלף לירות. כלומר: 8% מכל ה־מחזור (ה מ ח ז ו ר, לא ה־רווחים!)

(בשנת 1977, כאשר מחזור החברה כבר הגיע ל־10 מיליוני לירות, גבה תמיר עבור שירותיו 450 אלף לירות.)

השליטה הבילעדית על החברה היתה, על־כן, כדאית מאד לשמו־אל תמיר. יו"ר מועצת־המנהלים שמואל תמיר יכול היה לקבוע מה יהיה שכרו של היועץ המישפטי שמואל תמיר, והיועץ המישפטי תמיר יכול היה לייעץ כטוב בעיניו ליו"ר מועצת המנהלים, שמואל תמיר. הכל היה כמובן כשר בהח־לט, חוקי בהחלט.

מנהלים בשפע

בשנים שבהן גבה תמיר סכומים אלה, הוא לא היה מוטרד מעל לראש בניהול האולפנים. היו בהם כוחות־ניהול רציניים ביותר. גם במישפחת קלאוזנר לא חסרו בעלי־כישרונות.

חתנה של מרגוט קלאוזנר, צבי שפילמן, הוא איש־מיקצוע ומנהל מעולה. הוא היה ידוע כבר אז כאיש־סרטים וכמפיק כיש־רוני ביותר. בשנה שנתקבלה ההחלטה המוזרה שימש כמנהל האולפנים, יחד עם מנהל שכיר, אברהם רות. כאשר פרש מן האולפנים, ב־1965, כמחאה על האווירה שנוצרה עם מסירת השילטון בידי תמיר, הוכיח את עצמו בשטח זה, כאשר בנה את חברת־הסרטים ישראפילם.

מרגוט קלאוזנר עצמה היתה בכל השנים פעילה מאד באולפנים, ומשנת 1967 היה הניהול המלא של האולפנים נתון בידי איש־מיקצוע אחר, יצחק („איציק") קול. עד לפטירתה של מרגוט קלאוזנר, בנו־במבר, 1975, לא נותר לתמיר הרבה מה לעשות בניהול, בינה לבין קול.

כל זה לא הפריע למרגוט למנות את תמיר כשליט לכל ימי חייו — אף שלא יכלה לדעת, למשל, אם לא ייוולד במיש־פחה נצר גאון. החלטה כזו היא, בוודאי, נדירה מאד, וניתנת להסבר רק לאור אופייה המיוחד של מרגוט קלאוזנר.

איש הגסטאפו בא

כאשר הלכה מרגוט קלאוזנר לעול־מה הסתבר ליורשיה, כי מילבד חלקם ברכוש האולפנים, ובטראסט המישפחתי, שעליו ידובר להלן, שעל שניהם אין להם כל שליטה, אין להם ירושה כלשהי.

גם זה היה מוזר מאד.

מרגוט קלאוזנר היתה אשה עשי־רה. היא היתה אחת היורשות של הוריה עתירי־הנכסים בחו"ל. רכוש זה נעלם באופן מיסתורי.

מה עשתה בו מרגוט קלאוזנר? איש אינו יודע. ייתכן שביזבזה אותו בפעילויות ספיריטואליסטיות, ובתרומות לכל מיני אנ־שים ולמיפעלים שמצאו חן בעיניה. היור־שים ופרקליטם העקשני לא הצליחו עד כה לגלות שריד וזכר ממנו. הוא אינו מוזכר גם בצוואתה של מרגוט.

יש עוד ירושה — והיא המיס־תורית ביותר. היא מופיעה בתמו־

להסמיך את מנהל החברה להוציא מניה אחת בת ־.50 ל"י שמספרה יהיה ולהקצותה להיה שמואל מ. תמיר (כצנלסון) ומר ישראל פיקל במשותף, במחיר הנקוב, לאחר קבלת בקשה להקצאה כחק. מניה זו — כל עוד תוחזק בידי מר תמיר ו/או מר פיקל הנ"ל— תקרא מנית השליטה.

מנית השליטה —כל עוד תוחזק בידי מר תמיר ו/או מר פיקל הנ"ל— תקנה לבעלה את הזכויות הבאות:

א. הזכות ל־75% (שבעים וחמישה אחוזים) מקולות החברה בכל אסיפה כללית, כלומר — לשלשה קולות כנגד כל קול מוקנה ע"י כל יתר המניות המוצאות מהון החברה בזמן הנדון.

ב. הזכות לכהן כמנהל יחידי של החברה. זכות זו תהיה נתונה למר תמיר [illegible] כל עוד הוא בחיים, ולאחר מותו — למר פיקל.

ההחלטה קטע מפרוטוקול האסיפה הכללית, שבה הוקנו לשמואל תמיר מניות השליטה **באולפני הרצליה** (למעלה) לכל ימי חייו, ורק הוא יכול לוותר על שליטה זו. למטה: ההודעה לרשם־החברות על הרכב בעלי־המניות של החברה ששלטה **באולפני הרצליה**, אחרי שלשמואל תמיר הוקצתה מניית־השליטה.

שמואל מ. תמיר (כצנלסון) וישראל פיקל - במשותף	עורכי-דין משד' רוטשילד 15 תל-אביב	1 מנית שליטה
צבי שפילמן	מנהל חברות מרחוב נורדאו הרצליה פתוח	2 מניות הצבעה 23 מניות רגילות
מרים שפילמן (רוזנר)	עקרת בית מרחוב נורדאו הרצליה פתוח	2 מניות הצבעה 35 מניות רגילות
עמוס ברנדשטטר	אוטן מרחוב ז'בוטינסקי 10 ת"א	2 מניות הצבעה 36 מניות רגילות

נת הפרשה בצורת חברות ואדוצ־יות — מושג שכבר הפך שם־דבר במדינת־ישראל, והמסמן גופים כלכליים שאין כל אפשרות לחדור לעובי קורותיהם ולתהות על קני־קנם.

מרגוט קלאוזנר לא היתה הראשונה ב־מישפחתה שלא גילתה אמון ביכולתם של צאצאיה. היא ירשה תכונה זו מאמה, דורה, שנפטרה בשנת 1959 בברלין.

דורה ובעלה, שנפטר לפניה, היו בעלי רכוש־עתק בברלין, שכלל רשת ענפה של חנויות־נעליים בשם נעלי לייזר. השניים נשארו בגרמניה עם עליית היטלר לשילטון. ברגע האחרון ממש, דקות לפני מאסרם בידי הגסטאפו, הצליחו להימלט לדרום־אמריקה.

איש הגסטאפו בא לדירתם כדי להובילם לתחנת־המישטרה. דורה אמרה לו שבעלה יחזור רק בעוד שעה. האיש דרש את הדרכונים. דורה אמרה שהבעל לקח אותם איתו. איש־הגסטאפו, בהיגיון גרמני, אמר כי יחזור כעבור שעה. דורה טילפנה ל־בעלה וזה, מבלי להתמהמה רגע, עלה על המטוס הראשון שיצא להולנד. דורה טסה בעיקבותיו.

אחרי המילחמה קיבלו השניים את ה־רכוש בחזרה. נראה כי דורה לא האמינה בכישוריה של מרגוט ושתי אחיותיה. לכן הקימה, בעודה בחיים, טראסט (קרן־נאמ־נות) בעיר ואדוץ, בירת נסיכות ליכטנ־שטיין. טראסט זה מנוהל בידי עורכי־דין שווייציים, וקיבל לידיו את ניהול כל רכוש המישפחה. תקנון הטראסט מסמיך את ה־מנהלים לשלם לבני־המישפחה מענקים קבו־עים ולעזור להם בשעת הצורך, ולהשתתף בעסקים שהם יוזמים — אם השיקולים הכלכליים מצדיקים זאת. אך הוא אסר על המנהלים לאפשר ליורשים לנהל את הטראסט, או אף לדעת מה קורה בו.

כך קרה שלמרגוט קלאוזנר, וכיום ליורשיה אחריה, לא היה מעולם מושג מה קורה בטראסט הזה, כיצד הוא מנוהל, מה היקף הרכוש שלו וכיצד הוא מושקע. המנהלים כפופים רק לחוקי שווייץ וליכטנשטיין, ואין עליהם כל בי־קורת או פיקוח שהם מצד בני־המישפחה. לאלה אין אף הזכות לקבל תשובות לשאלות. מותר להם רק לבקש כסף למטרות מסויי־מות — והמנהלים מקבלים או דו־חים את הבקשה כאוות־נפשם, על־פי שיקולים הידועים רק להם.

בהקמת האולפנים, לא היה לטראסט כל חלק. הם הוקמו עם תום מילחמת־העולם השנייה בידי יהושע ברנדשטטר, בעלה של מרגוט ואביו של עמוס מוקדי, על שטח של 70 דונם. אחד השותפים הקטנים היה אביו של ראש עיריית הרצליה דהיום, יוסף נבו, שחלקו באולפנים עבר בירושה ל־עיריית הרצליה. בעשר השנים הראשונות עסקו האולפנים בעיקר בהפקתו ובייצורו של יומן־הקולנוע כרמל של נתן אכסלרוד.

כאשר היתה מגרוט זקוקה לכסף, היתה פונה אל הטראסט המישפחתי בוואדוץ. בקשותיה נידחו כמעט תמיד. כך, כאשר הפיקה ב־1966 את הסרט סבינה, בהשקעה של 700 אלף לירות, והסרט הפך כישלון טוטאלי, ביקשה מן הטראסט סיוע. היא נדחתה בלאו מוחלט.

עוד חברה ואדוצית

לקראת שנות ה־70 היה צורך דחוף בהשקעה ניכרת באולפנים, ב־עיקר בציוד, והיה ברורך כי רק הטראסט יכול היה לספק את הכסף. כאן גילה שמואל תמיר שוב את כישרונותיו, והחל משכנע את הטראסט להשקיע באולפנים כבעסק.

מגעיה של מרגוט עם הטראסט המיסתורי נערכו, לרוב, באמצעות נציגו ונאמן־מיש־פחתה, עורך־הדין בלאצ'סקול. תמיר ניהל את מגעיו בשווייץ, כי אז עדיין סרב לדרוך על אדמת גרמניה.

המגעים הניבו פירות — וכך נכנס לתמונה גוף מיסתורי נוסף, בצורת חברה ואדוצית חדשה.

הגוף נקרא אמריגו, על שמו של אמ־ריגו וספוצ'י, האיש שגילה את יבשת אמריקה הקרוייה על שמו. חברה ואדוצית זו, שהוקמה על־ידי הטראסט המישפחתי, מינתה את מרגוט קלאוזנר למייופה־הכוח שלה בישראל, והשקיעה כמה מאות אלפי דולארים באולפני ההסרטה. תמורת ההש־קעה קיבלה 73% ממניות־הרכוש של ה־אולפנים, וחצי־מניה בהנהלה. כלומר: היתה לה הזכות למנות נציג בהנהלה, בעל חצי קול בהצבעה, לא כדי להתערב בעיסקי החברה, אלא כדי לאפשר לטראסט לדעת מה נעשה בכספו.

בעת פטירתה של מרגוט קלאוזנר היתה חלוקת הכוחות באולפנים ובחברות הקשו־רות בהם כלהלן:

- **מניות־הרכוש** היו בידי חברת בית יהודה (24%), אמריגו (73%), יצחק קול (2%), אחרים (1%).
- **מניות ההצבעה** נמצאו כמעט כולן בידי חברת בית יהודה, להוציא את חצי מניית־הניהול של אמריגו (שאותה ייצג עורך־הדין שמואל תמיר). ב־חברת בית יהודה עצמה היו לעמוס מוקדי

(המשך בעמוד 28)

הבן: עמוס מוקדי

החתן: צבי שפילמן

תמיר והזקנה

(המשך מעמוד 27)

4 מניות־ניהול, לצבי ומרים שפילמן 4 מניות־ניהול נוספות, ואילו מניית־השליטה, החולשת על 75% מקולות ההצבעה, היתה מסורה בידי שמואל תמיר לכל ימי חייו.

כך חלש תמיר למעשה באופן בילעדי על ניהול החברה שב־1975, שנת פטירתה של מרגוט קלאוזנר, היו הכנסותיה מעבודה 10.3 מיליון לירות, והרווח התיפעולי שלה 2.3 מיליון לירות. עסק טוב, ששילם לשמואל תמיר כ־450 אלף לירות לשנה, ושגדל והתרחב משנה לשנה.

בדיחה בצוואה

כאשר נפטרה מרגוט קלאוזנר ו־נקראה צוואתה, בסוף 1975, לא נמצאו מערערים על מה שנאמר בה.

היא הורתה להוריש את כל רכושה ש־יוותר אחרי תשלום חובות, בעיקר לבתה מרים (שליש), בנה עמוס (שליש) והיתר נכדיה.

הצוואה מינתה את שמואל תמיר מבצע יחידי של הצוואה. אם ימנע ממנו לבצע את הצוואה, היו להעביר את המינוי לשותפו־משרד, יהודה מוריץ.

כן הורישה חלק מרכושה, לפי רשימה, אנשים היקרים לה.

דמי ניהול בסך 7.5% מההכנסה לפני פחת. תשלום זה יהיה נוסף לשכר־הטירחה כעורך־דין שקיבל כל שנה, ושהגיע בשנת הפטירה ל־130 עד 150 אלף לירות לשנה.

תמיר העביר החלטה בהנהלת האולפנים המאשרת את התשלום הבלתי־רגיל. הישיבה, שאישרה את הדבר, היתה בהרכב: שמואל תמיר (יו"ר), יצחק קול (מנכ"ל), ועוד נציג ממישרדו של תמיר כיועץ מישפטי.

בשנת 1965—1966 לא קיבל אחוזים, שכן האולפנים כימעט ולא הרוויחו. בשנת 1976—1977 היה לאולפנים רווח של 4 מיליון לירות, והוא תבע את חלקו — 300 אלף לירות נוסף על שכר־הטירחה — ואף קיבל אותו. כאשר פרש בסוף 1977 מן החברה, מסיבות שיפורטו להלן, תבע את האחוזים עבור התקופה שמחודש מרס 1977 עד למינויו כשר, בחודש נובמבר. יורשי מרגוט הסכימו לשלם לו רק עד ספטמבר, המועד שבו חדל להיות מנהל פעיל, והוא קיבל על מחצית שנה זו עוד 150 אלף לירות — נוסף על שכר־הטירחה.

עורכי־הדין של עמוס מוקדי ומרים שפילמן סברו, לאחר מכן, כי תשלום אחוזים אלה מעורר שאלות. ראשית, מרגוט היתה בעת כתיבת המיכתב בלי כל שליטה או רכוש באולפנים, שכן העבירה ל־בניה את כל המניות עוד בשנת 1964. לכן לא יכלה להורות לאולפנים לתת חלק מרווחים, השייכים לבניה. שנית, החלטה

שתי הזקנות

גולדה מאיר (משמאל) ומרגוט קלאוזנר, כפי שצולמו בעת הקלטת תוכנית על גולדה **באולפני הרצליה**. מרגוט סיפרה לגולדה כי רבים חושבים שהיא גולדה מאיר, וכי כאשר ביקר באולפנים השחקן ריימונד באר (איירונסייד) הוא התנפל על מרגוט בנשיקות וקרא: „איזה עונג, לנשק ראש־ממשלה!"

לכפיפותה לתמיר, אולם גם אחרי פטירתה לא היה מוכן להילחם במצב.

תביעה נגד תמיר

לא כן עמוס מוקדי. גם הוא רב ריב קשה עם אמו, אחרי שהעבירה לתמיר את כל רכושה לשליטה בילעדית. הריב התעצם גם מסיבות אישיות, עד ש־מוקדי עבר ללונדון, כדי ליצור לעצמו שם קאריירה כבמאי־תיאטרון מצליח.

כל עוד היתה אמו בחיים, לא נקף עמוס אצבע. אולם אחרי פטירתה החליט להחזיר את רכושו — האולפנים — לשליטתו. הוא לקח כעורך־דין ידיד ותיק, עורך־הדין יעקב דווידור.

דווידור הוא עו"ד שקט, המתרחק מפירסום. כשהסכים ליטול על עצמו את הטיפול בייצוג יורשיה של מרגוט קלאוזנר, היה זה מתוך הזדהות עם לקוחו. הוא הקדיש כימעט שנה לבדיקות ולחקירות, כשהוא מנסה לרכז חומר שיצביע על הדרך שבה ניתן להחזיר את הרכוש לבעליו.

אחרי פטירתה של מרגוט הפכו יורשיה, באופן טיבעי, מעוניינים בנעשה בטראסט הוואדוצי. דווידור ועמוס מוקדי נפגשו עם מנהליו של הטראסט, בניסיון להבהיר ל־עצמם מה הוא, בעצם, רכושו וכיצד יקבלו את השליטה באולפנים בישראל.

הפגישה היתה צוננת מאד. הובהר להם כי הטראסט מינה את תמיר כנציגו בישראל וכמיופה־הכוח של אמריגו, וכי לפי תקנות הטראסט אין להם הזכות לקבל כל תשובה. חוץ מזה, מזג־האוויר בציריך נחמד, ולמה שלא יסעו להרים, לשלג?

דווידור ומוקדי לא נסעו לשלג אלא לגרמניה, בניסיון לברר את מיסתרי הרכוש המישפחתי. גם שם נתקלו בקיר אטום.

כאשר חזר דווידור משיחותיו בשווייץ עם עורכי־הדין של הטראסט ושל אמריגו, הביא זאת לידיעת תמיר. נראה כי לתמיר היה חשוב לדעת מה בדיוק אירע בפגישות אלה. אחרי הכל, תמורת ייצוג אמריגו קיבל שכר־טירחה שנתי של כמה אלפי פרנקים שווייציים, ואם שיכנעו מוקדי ודווידור את הנאמנים למנות את דווידור כנציג אמריגו, הרי שתמיר יפסיק לייצג את החברה. תמיר טס לשווייץ ליום אחד, נפגש עם הנאמנים, שמע מה ששמע וחזר ארצה. כל זאת לא היה ראוי לאיזכור, לולא היתה הנסיעה בעיצומה של פרשת אנטבה, עת שהה המטוס החטוף באוגנדה, וחברי ועדת־החוץ־וביטחון של הכנסת היו ראשם ורובם בפרשת המטוס. חבר ועדת־החוץ־והביטחון שמואל תמיר התפנה ליום מהדאגה למטוס, כדי לבדוק מה היה ב־פגישה בשווייץ בין יריביו ובין נאמני ה־טראסט.

אז החל דווידור חורש ולומד את הניירת המישפחתית שנמצאה בידי עמוס מוקדי, אולי שם יימצא דבר.

כעבור חודשים אחדים החליט דווידור כי בידיו די חומר כדי לפתוח במערכה להחזרת הרכוש בישראל לרשות המישפחה. מרים לקחה כעורך־דין את לייב קומיסר.

דווידור וקומיסר החלו שוקדים על הכנת תביעה נגד תמיר. הביסוס המישפטי של דווידור לתביעה היה עושק המיעוט, אף כי במיקרה זה המיעוט היה בעל רוב הרכוש. הוא התכוון לטעון כי לא ייתכן למנות אפוטרופוס לאדם בוגר ושפוי ב־דעתו, וכי לא ייתכן לשלול מבעלי רוב המניות את הזכות לנהל את רכושם.

קומיסר התבסס על הצהרתו של שפילמן כי לא השתתף באסיפה המייוחדת של בית־יהודה ב־1964 שהקנתה לתמיר את השליטה באולפנים וכי הדיווח לרשם־החברות כאילו השתתף והצביע באסיפה אינו נכון, ולכן ההחלטה למסור לתמיר את ה־שליטה אינה תקיפה.

במהלך הכנת התביעה עלתה גם האפשרות שבמישפט תיבדק מערכת־היחסים ששררה בין תמיר ל־מרגוט.

אשה המוסרת את כל רכושה על מפית־נייר של בית־קפה לאדם זר ללא תמורה, ושביצעה מעשים דומים אחרים, האם ניתן להתייחס ברצינות לפעולתה לשם העברת השליטה על החברה לשמואל תמיר?

תיבת פנדורה

במהלך הכנת התביעה התקיימו כמה פגישות בין תמיר לבין דווידור ומוקדי. באחת הפגישות של תמיר ומוקדי אמר תמיר (לדיברי מוקדי, שאושרו על־ידי עו"ד אחר ושזכו ב„אין תגובה" מצד תמיר) כי במישפט כזה, אם אכן יוגש, ייפגע ויינזק שמה של מרגוט, ויתבררו דברים לא־נעימים.

איומים אלה השפיעו תחילה על עמוס ומרים והרתיעו אותם, מה־גם שאמם ביקשה, בצוואתה, כי יימנעו ממישפטים ש־יובילו לפירסומים לא־נעימים.

אולם, כעבור זמן־מה הגיעו ל־מסקנה כי אמם אומנם כבר נפטרה, אך פירסומים, כמו אלה ש־הוזכרו על־ידי תמיר, יכולים להיות מאד לא־נעימים לגבי עצמו.

עמוס היה נחוש בדעתו להחזיר לעצמו

(המשך בעמוד 42)

After the funeral - the same day or a week later - please invite all my close relatives, friends add others, who were close to me in work or spiritually - preferably in my own flat or house - serve them a very good meal - without meat - and arrange a nice programme. I love e.g.: Berlios, Mozart, Bach. Then the following should be read: Something (but not too much) from my books - e.g.: from the yet unpublished book

הצוואה

קטע מנספח מיספר אחד של הצוואה של מרגוט קלאוזנר, שנכתבה ב־6 באוקטובר 1975. הקטע מבקש כי אחרי ההלוויה תיערך בדירתה סיבת אכילה ושתייה שבה יספרו אנקדוטות וסיפורים משעשעים עליה ועל יה. מרגוט קלאוזנר מביאה דוגמה לסיפור משעשע מסוג אלה שהיא רוצה כי יסופרו.

לצוואה היו במקור ארבעה נספחים, כך תוב בה. אולם בכל מקום הוחלפה הסיפרה בסיפרה 3. נראה כי לבסוף הוחלט להש־ט נספח אחד, או שנפלה טעות בספירה. מרגוט חתמה על הצוואה ב־6 באוקטובר 19, בחודש לפני פטירתה (12 בנובמבר). הנספח הראשון לצוואה הורה כי אחרי הלווייה, באותו היום או כעבור שבוע, כנסו בביתה ידידיה הקרובים, שהיו שורים עימה בספיריטואליזם, יאכלו ארו־ טובה ויאזינו למוסיקה של ברליוז, צארט ובאך. אחר־כך יקראו כמה קטעים ספריה („אך לא הרבה"), ישמיעו את קלטה של ניתוח־האופי שעשה לה ה־אפולוג אריה נפתלי, יקראו שיר שכתבה רמניה בשנת 1935, שיר נוסף שנכתב פרו בדיחות וסיפורים על חייה.

(בדיחה שהובאה בצוואה, כדוגמה: אחד דידיה הכותבים, משה ליפשיץ, ידע את לשתה לשלם מיקדמות לסופרים על ודות, שלרוב לא נכתבו לעולם. יום אחד אליה ואמר לה: ,מרגוט, אני מתכונן צוח את סבתא שלך ולקחת את כל פה ותכשיטיה. ואני מבקש שתתני לי קדמה על חשבון שכרי.)

היא הורישה כמה חפצי־אמנות לעורכי־ין מרקסר ובלצ'סקול, וכן לרות תמיר שתו של שמואל) ובני־מישפחתה. כן הור־שה סכומי־כסף נכבדים לעובדים ותיקים ולפנים, והורתה להקים את בית מרגוט, קדש לעיון ואמנות.

יסקה מייוחדת בצוואה הקדישה לבקשה אחרי פטירתה לא ייערכו כל מישפטים היורשים. היא ציינה כי היתה עדה, י מות אמה, לתוצאות של תביעות לה, והזהירה כי תסבול בעולם הבא ות אם לא ישכון השלום בין בניה.

יון שמרגוט העבירה את מניותיה ב־ית בית יהודה, השלטת באולפני ההס־ה ליורשיה, בעודה בחיים, בשנת 1964, גם מסרה לשמואל תמיר את השליטה לאה באולפנים לכל ימי חייו, לא טיפלה בצוואתה.

שליטתו של תמיר באולפנים כוש הגיעה לשיא.

אחרי פטירתה של מרגוט שלף יר מיכתב חתום על־ידה, המו־ כי האולפנים ישלמו לו כל שנה

על תשלום למנהלים טעונה אישור של אסיפת בעלי־המניות. תמיר לא הביא את ההחלטה לאסיפה, אלא לישיבת הנהלה בילבד.

אגב, זמן קצר אחרי שקיבל את השליטה הבילעדית בחברה הפך תמיר חבר־כנסת (בסתו 1965) ומאז היה אסור לו לקבל משכורת, נוסף על משכורתו כח"כ. אולם היה מותר לו לקבל תשלומים בכל צורה אחרת שהיא.

כמחצית השנה חלפה מבלי שניסה מישהו לערער על המשך השליטה של תמיר ב־אולפנים. בתה של מרגוט, מרים, היתה עסוקה בעולמה המדעי. בעלה של הבת, צבי, היה טרוד בחברת־ההפקות ישראפילם שהקים בהצלחה, ולא רצה להתקרב לאולפני־ההסרטה, שמהם פרש בשנת 1965 תוך ריב עם מרגוט. הוא התנגד כל השנים

החתימה הסופית

שמואל תמיר חותם הצהרת־אמונים בכנסת, כאשר התמנה כשר־המישפטים. מינוי זה, המסומל על־ידי החתימה, נעשה אחרי שחתם כמה חודשים קודם־לכן על ויתור על השליטה **באולפני הרצליה**, ובכך מנע הגשת תביעה נגדו על־ידי יורשיה של מרגוט קלאוזנר.

במדינה

העם

איש נבון

נשיא צעיר, נשיא ספרדי, נשיא אופוזיציוני

האיש החדש במישכן נשיאי־ישראל מסמל מיפנה מכמה בחינות.

זו הפעם הראשונה, מאז מותו של חיים וייצמן, מכהן במישרת הנשיא אדם שלא נבחר על־ידי הממשלה, והשייך לאופוזיציה הפוליטית.

חיים וייצמן היה אישיות היסטורית. הוא נבחר לתפקיד הנשיא מפני שעלה לאין־ערוך על כל מועמד אחר. הוא היה „מועמד טיבעי". אך כל הבאים אחריו היו אנשים שמעלתם העיקרית היתה קירבתם לראש־הממשלה.

יצחק בן־צבי היה ידידו־מנוער של דויד בן־גוריון, שהכשיל למענו את בחירתו של יוסף שפרינצק. גם זלמן שזר נבחר בגלל השתייכותו־מנוער לצמרת מפא"י, בגילגוליה השונים.

אפריים קציר נבחר על־ידי גולדה מאיר אישית, ונכפה על המילפגה והציבור בכוח שילטונה.

יצחק נבון נבחר בניגוד לרצון הממשלה וראש־הממשלה. הבחירה אינה תוצאה של קנוניה, אלא באה ח ר ף הקנוניות השונות שנרקמו. הוא נישא על גבי תנועה אמיתית של דעת־הקהל — תופעה נדירה למדי בישראל.

מוסד משפיע. אופיו של האיש מוסיף חשיבות לאופי הבחירה.

יצחק נבון, בניגוד לכל קודמיו, מגיע לתפקידו בגיל צעיר, יחסית. יש לו דיעות מדיניות וחברתיות, ואישיות השואפת להתבטא ולהשפיע. לצידו עומדת אשה נמרצת וצעירה, בעלת אישיות משל עצמה.

מוסד הנשיאות אינו נוקשה וקבוע. אף כי כימעט שאין לו סמכויות ממשיות, הוא יכול להתמלא תוכן רב, כמוסד בעל תוקף מוסרי מחנך ומשפיע. ניתן לצפות לכך שיצחק נבון ישתדל בכל כוחו למלאו תוכן כזה.

יתר על כן, במצבים מסויימים — בעיקר בתקופות של משברים ממשלתיים — יש לנשיא סמכויות של ממש. לא מן הנמנע כי בתקופת כהונתו של יצחק נבון אכן יתהוו מצבים כאלה.

קומה זקופה. אך השינוי הבולט ביותר נוגע לאחת הבעיות הכאובות ביותר של ישראל, הנראית עתה רחוקה מפתרון יותר מאשר אי־פעם: בעיית העדות.

יצחק נבון הוא „ספרדי טהור", הגאה במוצאו, המשתדל לבטא ולהעשיר את התכנים התרבותיים החיוביים של היהדות הספרדית. יחד עם זאת, מעולם לא סיפסר בהשתייכותו העדתית, חלא נאחז בה כדי לעשות קאריירה פוליטית. הוא לא נבחר כנשיא מפני שהוא ספרדי, אלא בשל אישיותו.

אך יש משמעות חשובה ביותר לכך שזו הפעם הראשונה עומד יהודי ספרדי בראש ההירארכיה המימסדית של המדינה.

כשלעצמו, אין הדבר פותר מאומה. כנשיא, יוכל נבון לעשות אך מעט למען פתרון ממשי של בעיות החברה הישראלית. אך בעקיפין תהיה לעצם כהונתו השפעה מבריאה. היא יכולה להזקיף את קומתם החברתית והתרבותית של בני „עדות המיזרח", להעניק להם מכובדות ולגיטימציה, לדרבן אותם למאמץ־יותר.

אין ספק כי נבון עצמו ינצל את מלוא האפשרויות של תפקידו כדי לדרבן תהליך מבורך כזה.

נשים ושמפאניה

מי צריך לנפץ את הבקבוק על דופן האוניה?

השקת אוניה חדשה היא מסורת עתיקת־ ימין. אין ספק כי מקורה באמונות תפ־ ל ימי־קדם, ומטרתה המקורית לש־ מתם של אלי הימים. במרכז מעשה־ההשקה עצמו: אשה ק שמפאניה על דופן האוניה מתחילה לגלוש אל תוך

חגיגיים במייוחד, שמור כבוד ן (במדינה שבה יש מלכה) או

(המשך בעמוד 41)

מנחם בגין גנב את ההצגה מיצחק נבון. ביום שבו הושבע נבון כנשיא, היו עיני מאות הנוכחים באולם הכנסת — כמו עיני מאות אלפי הצופים בשידור טכס־ההשבעה בטלוויזיה — ממוקדות יותר על פניו של ראש־הממשלה, מאשר על אלה של הנשיא החדש.

רק יום אחד קודם־לכן פורסם כי מנחם בגין חלה שוב. ההודעות הרישמיות של דוברי הממשלה דיווחו כי הוא הצטנן וחומו עלה. משום כך, טענו, ציוו עליו רופאיו להישאר בביתו ימים אחדים. אולם שום הודעה רפואית מוסמכת על מצב־בריאותו של ראש־הממשלה לא התפרסמה מטעם רופאיו. עובדה זו, וכן המאמצים שעשה מזכיר הממשלה אריה נאור לפזר חששות, בטענה כי „חום אינו מחלה", עוררו גל של לחישות ושמועות.

עוד בבוקר יום השבעת־הנשיא לא היה ברור אם בגין יוכל לכבד את המעמד בנוכחותו. משום כך, כאשר הופיע לישיבה החגיגית של הכנסת ועקב אחר מהלך הטקס משולחן הממשלה, השתדלו הכל לחפש בפניו אותות למצב בריאותו.

עצם העובדה שבגין קם ממיטת חוליו

מה קורה למנחם בגין?

תשוש, סחוט, מצב כללי ירוד ביותר

והטריח עצמו לבוא לכנסת — וזאת בניגוד לעצת רופאיו — יכלה לשמש כהוכחה כי מצב בריאותו תקין וכי אין יסוד לשמועות בציבור. בגין ניראה אומנם חיוור ועייף, אבל ניתן היה בקלות לייחס זאת להצטננותו. הופעתו פיזרה חששות רבים. אלא שמצבו של בגין חמור בהרבה מכפי שניתן היה להסיק מהופעתו.

מקור הדאגה: המצב הכללי

האמת היא כי ההודעה על הצטננותו של בגין, שלה יוחסה גם העלייה במידת חום גופו, לא נועדה לחפות על מחלה אחרת, כפי שנעשה הדבר בחודש אפריל 1977, בתקופת מסע הבחירות.

נראה כי בגין נפגע מנגיף של שפעת קלה, שהוא הגורם כיום את המגיפה השוררת בארץ ואשר תקפה כבר רבים. סימניה המובהקים הם כאב־ראש, לחץ על העיניים, תחושת צמרמורת וחום גבוה.

אצל בגין אובחנו סימנים אלה, ומידת חומו עלתה עד ל־40 מעלות. השפעת עצמה אינה מסוכנת, והיא מחייבת שהייה של ימים ספורים במיטה, עד לחלוף המחלה. כך, כאשר מדובר באנשים רגילים. לא כן לגבי מנחם בגין.

אצל אדם במצבו, שרק לפני 14 חודשים החלים מהתקף־לב, ושבדיוק לפני שנה אושפז שוב בבית־החולים אחרי שלקה בדלקת קרום־הלב, עלולה גם מחלה קלה יחסית, כמו הצטננות ושפעת, לגרום סיבוכים קשים. חששם העיקרי של הרופאים הוא כי החום הגבוה והתופעות הנלוות האחרות של ההצטננות, עלולות לגרום דלקת קרום־הלב חוזרת או דלקת־ריאות.

ייתכן שבמצב אחר היתה אפילו הצטננות קלה זו מחייבת את בגין, במצבו, להתאשפז בבית־חולים ולהימצא תחת פיקוח רפואי מתמיד. אולם הדבר לא נעשה בעיקר כדי ליצור רושם מוטעה לגבי חומרתה האמיתית של המחלה.

ניתן היה לעשות זאת, משום שמראש דאגו להיווצרות מצב מעין זה. בביתו של ראש־הממשלה בירושלים הותקנו כל המיתקנים שיאפשרו להעניק לו טיפול רפואי מיידי במיקרי־מחלה קלים, מבלי שיהיה צורך להבהילו לבית־החולים.

גם אחרי שחל שיפור־מה במצב ההצטננות של ראש־הממשלה ומידת חומו ירדה, עדיין ביקשו הרופאים שיהיה מרותק למיטתו, למרות שבדרך־כלל מתירים לחולים רגילים לרדת מהמיטה במצב זה. ההחלטה אם להשאיר חולה כזה במיטה או לאפשר לו לקום, תלויה במצבו הגופני הכללי של החולה. ובמיקרה של מנחם בגין, מצבו הכללי של החולה בכי־רע.

את העובדה הזו, ולא את עצם הצטננותו של ראש־הממשלה, מנסים להעלים עתה מידיעת הציבור.

העובדות הידועות מזה שבועות אחדים למקורביו של מנחם בגין ולשרי הממשלה, מעידו תעל כך שמצבו הגופני והנפשי של מנחם בגין בעת האחרונה ירוד ביותר. הוא תשוש, סחוט, עייף ואינו מסוגל לתפקד כראוי.

מצב זה עומד בניגוד גמור למצבו הכללי כפי שהיה מייד אחרי שהחלים מדלקת קרום־הלב שפקדה אותו לפני שנה. אז, למשך תקופה של תישעה חודשים לערך, הוא הפתיע אפילו את רופאיו, כשהתגלה כאדם שופע אנרגיה, המסוגל לעמוד בלחצים ובמעמס עבודה שגם צעירים ובריאים ממנו היו מתקשים לעמוד בהם.

היום, כפי שמודים אפילו מקורביו של בגין, „זה לא זה!", „זה לא אותו בגין!"

עוד לפני חודשים ספורים נחשב בגין כימעט פלא רפואי. ביחידה לטיפול נמרץ בבית־החולים איכילוב, שם אושפז בגין בעת התקף־הלב ובעת דלקת קרום־הלב שלו, התלוצצו הרופאים כי גילו שיטה רפואית חדשה לטיפול בחולי־לב. „אנחנו צריכים להתקין כאן חדר, שיהיה דמוי לישכת ראש־הממשלה," התבדחו. „כל חולה־לב קשה שיגיע אלינו יוכנס לחדר הזה — ויבריא מייד."

כיום, אין מתלוצצים עוד. אפילו הלישכה האמיתית של ראש־הממשלה אינה מסייעת לו להתגבר על מצבו.

מה שקורה לבגין וגורם דאגה בממשלה ואצל מקורביו, הוא מצבים החוזרים ונשנים אצלו לעיתים קרובות. יש שעות שבהן הוא נראה צלול ופעיל. ואז, לפתע, הוא מאבד את צלילותו. הוא מתחיל להיטשטש. אומר שני מישפטים ומפסיק. מתנדנד תוך כדי הליכה. ובעיקר: בשעות מעין אלה, הפוקדות אותו באחרונה בתכיפות גדלה והולכת, הוא מסוגל לדבר עם אנשים בצורה היוצרת בהם את הרושם שהוא אינו קולט מה שאומרים לו.

שיכחה־זמנית ואיבוד הצלילות

בקרב המשוחחים עם ראש־הממשלה דרך־קבע קיימת התרשמות כי הוא נקלע למצבים של שיכחה־זמנית (בלאק־אאוט), ואז נוצר ניתוק טוטאלי בינו לבין המציאות. הוא נראה כמי ששרוי בעולם אחר, ואינו מתעניין במתחולל סביבו.

מצב מעין זה נוצר בדרך־כלל כתוצאה משיבושים מהירים קלים באספקת־הדם למוח. הוא יכול להיות תוצאה של גורמים פיסיולוגיים, כמו נזק שנגרם לכלי־הדם כתוצאה מאוטם שריר־הלב. אבל הוא יכול להיות גם תוצאה של גורמים פסיכולוגיים.

מאחר שלא ניתן לחלץ מידע מדוייק ומפורט מפי רופאיו של בגין, לגבי הגורמים המדוייקים המביאים אותו למצבים חולפים של טישטוש, איבוד הצלילות וניתוק מהמציאות, אפשר רק לשער ולהניח מה יכול לגרום לו זאת.

ייתכן שמדובר בגורמים פסיכולוגיים

אחת האינדיקאציות לסברה זו היא העובדה שהשינוי הפתאומי במצבו של בגין לא חל אחרי תמורה דראסטית במצב בריאותו, אלא אחרי כישלון המו"מ לשלום עם מצריים, ובעיקר אחרי פגישתו הקשה של בגין עם הנשיא קארטר בחודש מארס.

מאז אותה תקופה שרוי בגין כמו באובססיה בעניין אחד בלבד: הנושא המדיני, המורכב מהיחסים עם ארצות־הברית ומהמשך המשא־והמתן עם מצריים. מלבד נושא זה לא מעניין אותו שום דבר. סיכו־

(המשך בעמוד 67)

תדיתור

מבצע מכירות וטיולים שטרם היה כמותו

כל קונה אחד ממוצרי תדיראן מקבל

חינם זוג שוברי השתתפות בטיול לחו"ל בסך עד

9,000 ל"י

(כל שובר בסך עד 4,500 ל"י)

בצוע וארגון ע"י משרדי נסיעות

כל הרוכש אחד מהמוצרים המשווקים ע"י "תדיראן" והרשומים לעיל, בתקופת המבצע (עד 30.6.78) יקבל, חינם, זוג שוברי * השתתפות בטיול קבוצתי לחו"ל במסגרת הטיולים המאורגנים לעונות הטיולים 1978 ו־1979. לדוגמא: ערכו של זוג שוברים לטיול למזרח הרחוק יהיה עד ־.9000 ל"י וזוג שוברים לטיול לאירופה עד ־.6000 ל"י.

את רשימת הטיולים ניתן לראות אצל מפיצי "תדיראן"**

דרוש את התקנון, קרא והיווכח במו עיניך.

* כל שובר כוחו יפה לכרטיס טיול אחד בלבד ואין זכות צבירה של מספר שוברים לטיול אחד למשתתף אחד. השובר ניתן לשימוש אך ורק במסגרת הפחתה ממחיר הטיול.

** תנאי ההשתתפות מפורטים בתקנון המבצע ובחוברות הטיולים הנמצאים אצל מפיצי "תדיראן" ובכל סניפי תדיראן ־ שיווק ושרותים בע"מ.

אלה מוצרי "תדיראן"

קנייתם מזכה בהשתתפות במבצע:

מקררי תדיראן
דיראן וחצי, תדיראן 400,
תדיראן 285 ומקפיא

מזגני תדיראן

מכונות כביסה „סימנס"
ם אחריות תדיראן

טלויזיה תוצרת גרמניה
ם אחריות תדיראן

מוצר סטריאו
מוצרי ROADSTAR,CEC,J.B.L.HARMAN KARDON
משווקים ע"י תדיראן

ויקסר
יווק תדיראן

תדיראן

תל אביב: קרליבך 27, טל. 285151. ירושלים: שמאי 9, טל. 234867.
חיפה: ככר מאירהוף 5, טל. 539292. באר-שבע: הדסה 22, טל. 36565.

בלום — אוצר בלום

"פרשת שווה" חדשה באה למדינה: בגין מינה לתפקיד ראש מישלחת ישראל באו"ם גאון מישפטי שהוא כבד־פה ואינו יודע לנאום

ב מחיצתו הקרובה של מנחם בגין מסתתר, ככל הנראה, מחבל. מין יועץ־סתרים אלמוני המשיא בכל פעם לראש־הממשלה עצות אחיתופל במטרה להכשילו, לערער את מעמדו ולפגוע בתדמיתו. ייתכן גם שלא מדובר במחבל אחד, אלא בכמה כאלה.

תחילה יעץ מי שיעץ לראש־הממשלה לבחור בדמות אפורה ואלמונית, כמו הד"ר יצחק שווה, כמועמדו לנשיאות. בגין קפץ על ההצעה מבלי שהכיר את האיש, נאלץ לסגת ממנה בבושת־פנים רק אחרי שהפ־כה בדיחה לאומית. עתה, מסתבר, נפל בגין פעם נוספת במלכודת שטמנו לו. הוא נכשל במינוי נוסף בצורה דומה, הועיד לאחד התפקידים הממלכתיים הבכירים אדם שלא הכיר ושעימו לא שוחח מעולם. אלא שהפעם, בניגוד לפרשת שווה, אין בגין יכול לחזור בו. המינוי אושר וקיבל תו־קף חוקי, והאיש עומד להיכנס לתפקידו בעוד שבועות אחדים, מבלי שניתן יהיה עוד לבטל את המינוי בצורה שלא תבזה את ראש־הממשלה.

המדובר בפרופסור יהודה בלום, המיועד להחליף את אלוף (מיל.) חיים הרצוג כראש המישלחת הישראלית באו"ם. כל הסימנים מעידים כי כאשר יחל הפרופסור בלום בכהונתו החדשה, עלולה להתרחש פרשת שווה במהדורה מחודשת. הפרופסור, שעל דבר מינויו כיורשו של הרצוג נמ־סר עוד לפני חמישה חודשים, הוא אומנם תלמיד־חכם, הנחשב כמישפטן מעולה וכ־מומחה בעל־שם במישפט בינלאומי. איש אינו חולק על כישוריו וכישרונותיו בתחום זה. אולם רק באחרונה נזכרו כי לנציג הישראלי הבכיר בפורום הבינלאומי הנכ־בד ביותר דרושות כמה תכונות נוספות על הבקיאות במישפט בינלאומי. ואת מצי־אותן של תכונות מעין אלה אצל הפרו־פסור בלום שכחו, משום־מה, לבדוק בעת שהחליטו על מינויו.

ראש המשלחת הישראלית לאו"ם אינו חייב להיות דווקא מישפטן מעולה. עצרת האו"ם וועדותיה אינם בית־מישפט שבו אפשר לנצח בעזרת טיעונים מישפטיים. זוהי במה שהמופיעים עליה חייבים להיות קודם־כל שחקנים, בעלי כושר רתורי מעו־לה, בעלי הופעה מרשימה, שדיבריהם יז־כו בהדים בכלי־התיקשורת הבינלאומיים. הם צריכים להיות מהירי־תגובה יותר מ־אשר עמוקי־מחשבה. הם נועדו להיות ל־מדינת־ישראל לפה.

הפרופסור יהודה בלום, כך הסתבר להפ־תעתם של ראשי מישרד־החוץ המכשירים אותו לתפקידו החדש, הוא אולי הכל — מלבד זה. כושר הנאום ויכולת ההופעה הפומבית שלו, הן בפורומים בינלאומיים והן בכלי־התיקשורת אינם — אם לנקוט לשון המעטה — הצד החזק שלו.

בלום בן ה־46, יליד ברטיסלאווה ש־בצ'כיה, ניצול־שואה שעלה לארץ בשנת 1945 אחרי שנכלא עם מישפחתו על־ידי הנאצים במחנה ברגן־בלזן, הוא מישפטן מעולה כשמדובר במחקרים או בטיעונים מישפטיים מסובכים. אולם כוחו לא היה מעולם ברתוריקה. הוא מרצה מיקצועי יבש, למרות שבאופן אישי הוא אדם בעל חוש־הומור, והוא נואם חיוור ומרואיין קלוש עוד יותר. למרות כל מעלותיו וכי־שוריו האחרים הוא בהחלט אינו הדמות המסוגלת להפוך חביבת אמצעי־התיקשורת, למכור את הסחורה הנקראת מדיניות יש־ראלית ולהיות נושאת־דיגלה של ההס־ברה הישראלית כלפי העולם.

כשהוא מכין את נאומיו או הרצאותיו בכתב הוא מסוגל לקרוא אותן בשטף, אך לא בכישרון דרמאתי. בנאומים מאול־תרים הוא פשוט כבד־פה וכבד־לשון. יש בו ודאי אוצרות של ידע וחוכמה אלא שאלה, בתפקידו המיועד, יהיו בבחינת אוצר בלום.

כאשר הסתברה תגלית זו באחרונה לאנשי מישרד־החוץ, הם ניסו לצעוק חמס ולהתקומם נגד המינוי. היו אף שניסו לשכנע את שר־החוץ משה דיין, באיוולת שבמינוי אדם כזה למישרה. אלא שהיה זה מאוחר מדי. המינוי לא היה בידי דיין. הוא נעשה בידי מנחם בגין באופן אישי.

למרות שמינוי ראש משלחת יש־ראל באו"ם מצוי בתחום סמכותו של שר־החוץ, לא היה הפעם למשה דיין חלק במינוי זה. בחוש־הריח המפותח שלו למד דיין שלא להתערב בכל נושא שמנחם בגין

(המשך בעמוד 42)

ראש־מישלחת אלוף (מיל.) חיים הרצוג

לאמריקה היתה מישפחת קנדי - לישראל יש עכשיו מישפחת נבון

בוסתן ספרדי אחרי שמרבית האזרחים התפזרו לבתיהם הצטלמה ה־המישפחה הנשיאותית בתמונה הנשיאותית הרישמית הראשונה שלה, על הדשא במישכן הנשיא. מימין לשמאל: שרה נבון, בתו של אחי הנשיא, אופירה נבון כשעל ברכיה הבן ארז, יצחק נבון כשעל ברכיו הבת נירה.

כולם ערכי השוואות. חלק מתוך ציון העובדות, אחדים מתוך ידידות ואהבה, והיו גם שמתוך קנאה. ההשוואות החלו, ביום השני האחרון, כבר בכניסה למישכן הכנסת.

הנשיא, שבאותם רגעים היה עדיין ה־נשיא המיועד, יצחק נבון, מלווה על־ידי יושב־ראש הכנסת וקציני־מישמר, נופף בידו לצלמים שהריעו לו מעל מירפסת המישכן. אפריים קציר, שבאותם רגעים עדיין היה נשיא המדינה, עבר את מחסום מחיאות־הכפיים בסבר פנים חמור, כאילו לא הבחין באספים.

אחר־כך נערכו ההשוואות בין הנאומים. נאומו של הפרופסור קציר, סטרילי וחיוור, ניכר בו שנאמר מעומק הלב, אם־כי נשמע, בגלל הנימה החדגונית, כבלתי־אמיתי. נאומו של יצחק נבון היה עשיר, מסוגנן, עז־ביטוי ומלוטש. אפילו ההתרגשות הגדולה שאחזה בנואם, לא פגעה בו.

הנאום היה גם מוכר. נשמעו בו המילים „חזון," „עם סגולה," והוא כלל פסוק מתוך הנביא ישעיהו. היו בו פתיחה, המשך ו־שיא־מסיים, וחלוקה לשלושה נושאים. היה מי שאמר כי אילו היה דויד בן־גוריון ספ־רדי, ואילו היתה שפתו מדוייקת יותר ו־מבחינת בין עי"ן לאל"ף, בין חי"ת לכ"ף — היה זה נאומו של בן־גוריון.

הילדים ערכו השוואות בין המכוניות. לגביהם, חילופי המכונית היוו האות לחי־לופי הנשיאים. אל המישכן הגיע קציר במכונית־השרד ונבון במכונית דודג' „פשו־טה" לבנה. אחרי ההשבעה יצא נבון במכו־נית־השרד, ואילו קציר בדודג'.

הם יצאו למישכן הנשיא, ואחריהם ה־קהל הרב שהיה בכנסת, אליו הצטרפו עוד כמה מאות נכבדים יותר ופחות שלא נמצא להם מושב בכנסת. באולם המרכזי של מיש־כן הנשיאים ניצבו בשורה יצחק ואופירה נבון, אפריים קציר ונינה קציר. תור ארוך של אנשים, הזדנב לאורך כ־200 מטרים. כ־1,500 האישים הכבודים ביותר במדינה, על נשותיהם הלבושות במיטב מחלצותיהן, עמדו זמן רב, חלקם אף יותר משעה, כדי להגיע לתורם וללחוץ ארבע ידיים. אבא אבן התעניין, בבדיחות־הדעת, אצל שכנו לתור: „אתה חושב שנגיע ללחוץ ידיים עוד בקדנציה הזאת?"

נבון היה לבבי. שמורה היתה לו מילה מתאימה לכל אדם, דבר־לצון או חיוך. הוא זה שיזם את לחיצות־הידיים החמות יותר, או את הנשיקות על הלחי. מברכיו עדיין לא ידעו כיצד לפנות אליו: „יצחק" או „אדוני הנשיא". אופירה היתה יפה וזוהרת. היא זכרה לשאול לשלומם של בני־מישפחה, להזכיר חוויות משותפות ופגישות לכל מברכיה, והודיעה לכולם: „תבואו לבקר אצלנו גם כאן".

אשת הנשיא הסירה נעליים

נינה קציר היתה שקטה ונעימה. אחרי דקות אחדות, דקות של עמידה, וכש־הבינה מתוך נסיונה כאשת הנשיא שהטור יארך עוד שעה ארוכה, הסירה את נעליה, החזיקה אותן ביד שמאל וביד ימין המשיכה ללחוץ ידיים. קציר היה כמי שהשלים עם גורלו. פנים קפואים, חיוך או משהו יותר מ„תודה רבה," קצרה, רק כשלוחץ־היד היה ידיד ותיק.

אלה שסיימו ללחוץ את ארבע הידיים הנשיאותיות יצאו אל המידשאה רחבת־הידיים של המישכן. בהזמנות לקבלת־הפנים התבקשו האורחים לבוא בלבוש חם „מפאת צינת הלילה הירושלמי," אולם הדוחק ה־רב וההתחככות הקרובה, כתף בכתף, היו חמים מכל לבוש. בקצה המידשאה ניגנה תזמורת צה"ל, בניצוחו של יצחק („זיקו") גראציאני, נעימות קלות ועיבודים לשירים עיבריים. עוד בשעות אחר־הצהריים קיבל גראציאני מאופירה נבון רשימה של שירי ילדים האהובים על נירה בת החמש וארז בן הארבע, בתו ובנו של הנשיא. והתיז־מורת אכן ניגנה את כולם, מלבד אחד. „למה הם לא מנגנים את היפו־היפו היפו־פוטם?" שאל ארז הקטן את אמו. „למה אתם לא מנגנים את היפו־היפו היפופוטם?" שאלה הגברת הראשונה את המנצח.

שתי הנשיאות אשת הנשיא, אופירה נבון, נרכנת לעבר אשת הנשיא היוצא, נינה קציר. נינה סיפרה לאופירה על החלום שחלמה בלילה הקודם, ובו „מסיבה עם המון אנשים, מוסיקה וילדים." החלום התגשם, יחד עם חלום מישפחת קנדי הישראלית, בקבלת־הפנים שנערכה עוד באותו הלילה.

מישפחה מלכותית

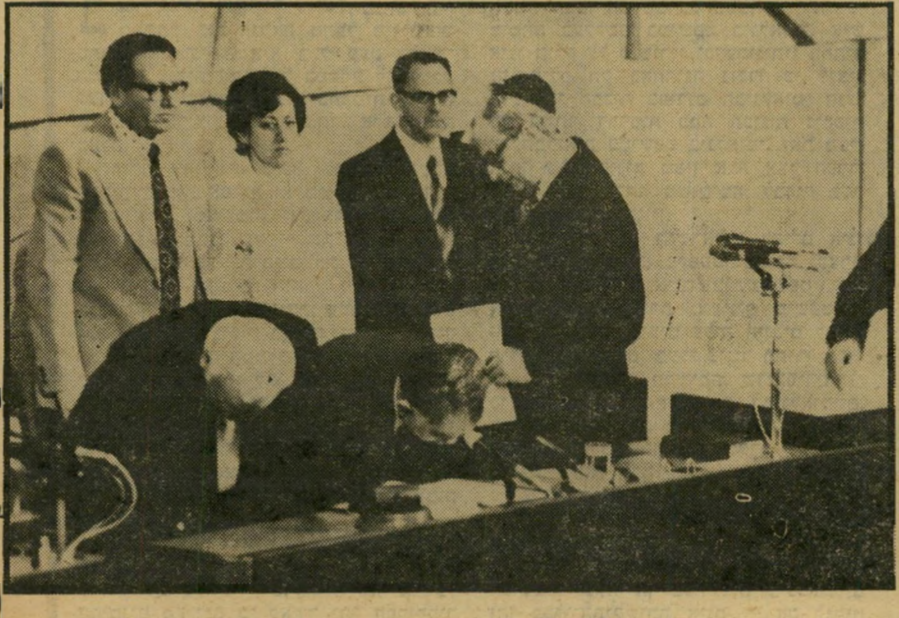

השבועה והקידה הנשיא החמישי של מדינת ישראל, יצחק נבון, נושא את שבועת־האמונים שלו מעל דוכן יושב־ראש הכנסת. לידו, יושב־ראש הכנסת יצחק שמיר והנשיא היוצא הפרופסור אפריים קציר. מייד אחרי שסיים את קריאת שבועתו פנה נבון לעבר דוכן הנואמים, שמעליו נאם בעבר עשרות נאומים כחבר־כנסת, כדי לשאת את נאומו הראשון כנשיא. אלא שנבון, בגלל התרגשותו הרבה, שכח לחתום על הצהרת־האמונים. הוא נזכר בכך כעבור שניות אחדות, שב למקומו, חתם, ורק אחר־כך פנה לנאום. בתמונה השמאלית נראים יושב־ראש הכנסת והנשיא היוצא כאליו הם משתחווים עמוקות לכבוד נבון.

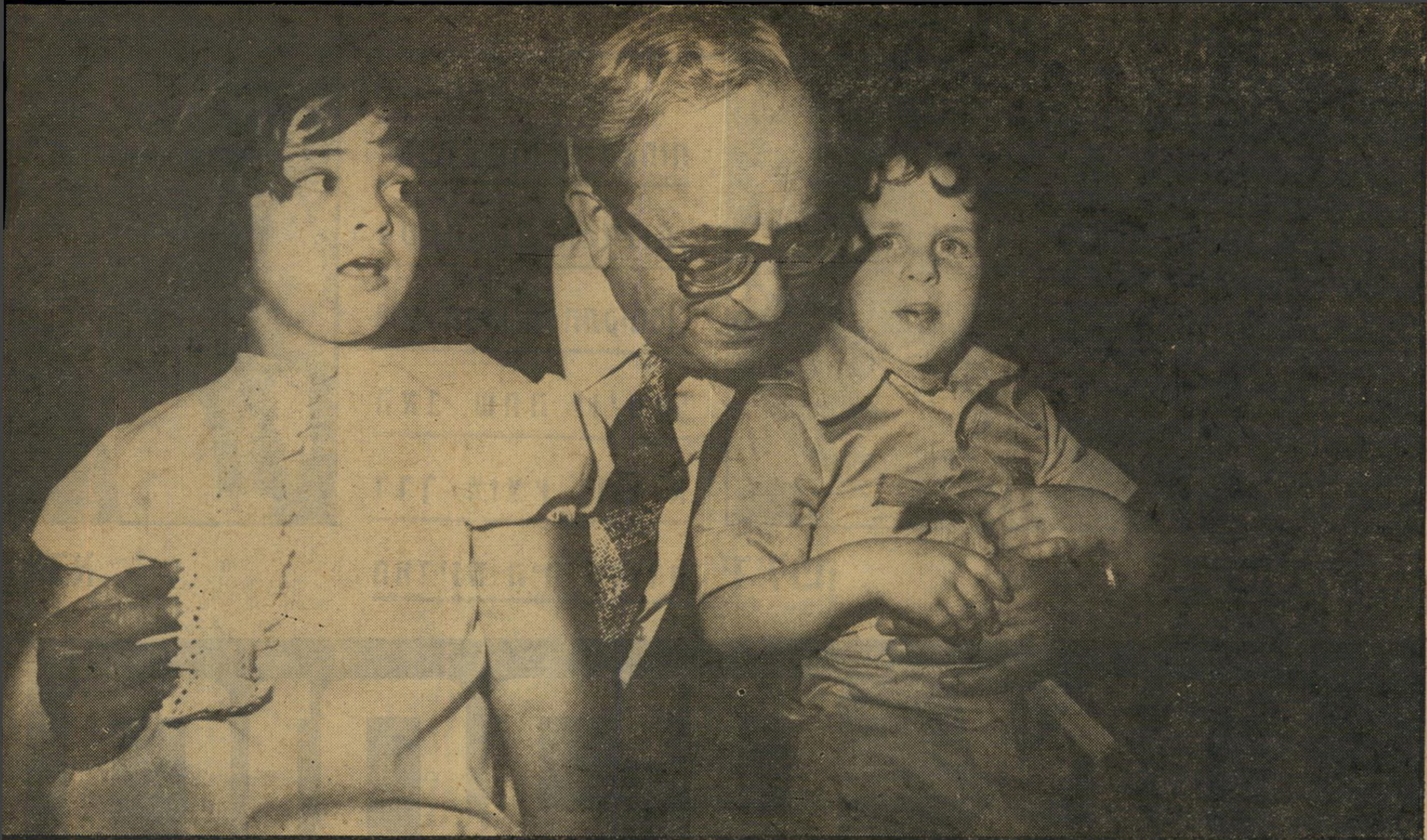

הסיגנון החדש של אופירה, יצחק, נירה וארז נבון, כבש את מישכן הנשיא

הקליטה, דויד לוי, מקפיד לברוח מהצלמים בכל פעם שהם מנסים „לתפוס אותו” ליד מזכיר הממשלה אריה נאור. „היום מספ־רים כבר בדיחות על נאור ולא עלי, אז למה אני צריך להצטלם איתו?” ברוך אזניה, מוותיקי מפא״י וח״כ לשעבר, עורך הופעת בכורה מחודשת, וכפי הניראה מתרגש מאוד — הוא מספיג זיעה ממיצחו בממחטה.

פיני לייטרסדורף, מוותיקות מעצבות ה־אופנה בארץ, מלווה על־ידי ח״כ אורה נמיר, מכחישה בפני כל מי ששואל אותה, אם היא תיכננה את השימלה הסגולה של הנשיאה החדשה.

שרגא ודבורה נצר, הוא האיש החזק לשעבר של מפא״י ושל המדינה כולה, מי שידו היתה בבחירת לפחות שני נשי־אים בעבר, והיא עסקנית וחברת כנסת לשעבר, מתעקשים להגיע עם מכוניתם עד לפתח המישכן. שוטר ותיק זוכר אותם וזוכר להם חסד נעורים ומאפשר זאת.

משה דיין עוקף את התור הארוך, מברך את נבון, לוחץ ידיים במין רישמיות עם אופירה, וכשהוא מתקרב אל נינה קציר מבקשת ממנו הנשיאה־לשעבר: „משה, נשק אותי.” ח״כ שמואל רכטמן מעיף מבט לעבר בקבוקי המשקה וסופר את ה־מלצרים נושאי מגשי הכיבוד: „העיניין הזה עלה איזה חצי מיליון לירות,” הוא מעריך.

התיזמורת ניגנה קטע שבו ברוך, ה־חצוצרן שלה, שימש כסולן. שר־הביטחון עזר וייצמן ניסה — לשווא — להשתיק את הקהל הרב: „תשמעו איך הוא מנגן נהדר! אני אוהב את הבחור הזה!”

במאית הטלוויזיה ורדינה ארז, אחותה של אופירה, לבושה שימלה לבנה, הת־רוצצה בין ארז לנירה הקטנים השובבים. כאשר החלו הילדים הנרגשים משתובבים השיתובבות של ממש בין קהל הנכבדים „החברים החדשים של אבא ואמא”, ו„אלה שעושים כל הזמן פרוג׳קטורים בעיניים,” הלא הם הצלמים, נחלצה לעזרתה אחייניתו של הנשיא, שרה, צעירה יפה וחטובת־גוף.

הטור הארוך, שהמתין עדיין ללחיצות הידיים, הוסיף להזדחל. ראשוני האורחים התחילו כבר לעזוב. הראשון שפריש היה הרמטכ״ל רב־אלוף רפאל („רפול”) איתן. הוא יצא עוד לפני שהגיעו כל האורחים מהכנסת. אחריו מיהר להסתלק ראש־עיריית

(המשך בעמוד 40)

הארזים אופירה נבון מלווה את אמה הקשישה זקופת־הקומה, שרה, לעבר מושבו של הנשיא כדי שהאם תוכל להיות מראשוני המברכים.

מסביב, שולחנות עמוסי משקאות. מל־צרים עברו בין האורחים והגישו מיני־מאפה קטנים, ומיני מאכלים חמים הנטבלים ברוט־טב. „מזל שיש סוף־סוף נשיא ספרדי, מגי־שים כאן גם קובה,” פלט ראש סיעת ה־מערך בכנסת, ח״כ משה שחל. עיתונאים הציגו את נשותיהם בפני חברי־כנסת. שרים הסתודדו עם שגרירים, פקידים בכירים עם קציני צבא ומישטרה. הכל נעו במעגלים בלתי־מסומנים, וכל אחד ידע לספר כי „יצחק הוא החבר הכי טוב שלי.”

גלרית האישים מרשימה בגיוונה. ליד אלה מהמימשל החדש, מופיעים, לראשונה מזה חדשים ארוכים, דמויות של אז. שר

שימחה במישכן אופירה נבון, זוהרת ויפה, משתעשעת עם בנה ארז בן הארבע בעיצומה של קבלת־הפנים החגיגית שנערכה במישכן הנשיא. בתוך דקות ספורות הצליחו אופירה ויצחק נבון, בעזרת השתובבות ילדיהם, להפוך את מישכן הנשיא המכופתר והמגוהץ למקום חברתי נעים, וחגגו בצורה תרבותית ונעימה את הערב הגדול בחייהם. בני „המישפחה הראשונה” המשיכו להשתעשע עם ידידיהם, שעה ארוכה אחרי שהתעייפו רוב האורחים.

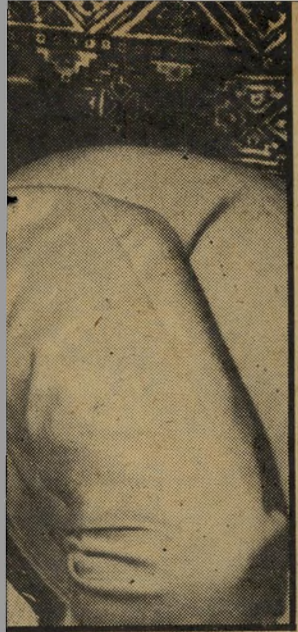

הסבתא זהרה, האחות אספה את המתנות, שני הרבנים התקוטטו, האב שתה וויסקי דרך מוצץ ונשיא המדינה היה הסנדק

אבא אליל־הזמר הנערץ יהורם גאון היה נרגש ומאושר בטכס ברית־המילה של בנו הבכור.

יד לפה יהורם ואורנה גאון מצטלמים עוד לפני שהחלה הברית, כאשר במהלך החיבוק שהחל יהורם גאון מחבק את אורנה, נפלה ידו על פיה.

פה לפה אולם ... המילה ... החתונה, לפני 10 חודשים,

חותכים את

„בעוד תישעה חודשים אני רוצה ברית. אני מבטיח לך עגלה סופר־מודרנית.” „לי יש תוכניות אחרות, אנחנו רוצים קודם לעשות חיים.” דו־שיח זה נשמע במלון המלך דויד בירושלים לפני עשרה חודשים בדיוק. המשוחחים: שימ־חה הולצברג, אבי־הפצועים ואורנה גאון, רעייתו הטרייה של הזמר יהורם גאון. ה־אירוע: מסיבת החתונה של יהורם עם אורנה.

בטכס ברית־המילה שנערך ביום השישי האחרון בבית־החולים מישגב לדך בירו־שלים לא נכח שמחה הולצברג, ולא היתה גם עגלת־הילדים הסופר־מודרנית שהב־טיח בשעתו. ייתכן שהולצברג הסתמך על הצהרתה של אורנה כי רצונה לעשות חיים לפני שתלד ילדים, או שפשוט לא שמע על לידת בנו הבכור של הזמר הנערץ. אבל במקום הולצברג היו שם רבים־רבים אחרים.

מי שהקדימו לבוא היו האלוף (מיל.) רחבעם („גנדי”) זאבי ואשתו יעל, יחד עם העיתונאי־מראיין רפאל בשן. אומנם, החצר הצרה המקיפה את קומת־הקרקע של בית החולים היתה דחוסה שזירות־פרחים, אך השולחנות עדיין לא היו ערו־כים והמסיבה עדיין לא התחילה, כך ש־גאנדי ובשן התבודדו, יחד עם יהורם עצמו, במישרד של מנהל בית־החולים.

אבל לא לזמן רב. אט־אט החלו האור־חים מגיעים. המלצריות שלפו את בק־בוקי המיץ מהגיגיות שבהן נחו על בלו־קים של קרח, ומגשים עמוסי בורעקאס חמים וכריכים טריים החלו צצים על ה־שולחנות. בין ראשוני הבאים אחד מידידיו הטובים של יהורם, יצחק ג׳יבלי, הוא „ג׳יבלי הקטן,” גיבורה של יחידת ה־101. ג׳יבלי הביא ליהורם מתנה מקורית: בק־בוק ויסקי ג׳וני־וואקר כשבמקום הפקק

שתי סבתות מימין אמה של אורנ... האשה היפה ביותר ... שרה, אשר ברכה את כל מי שפנה אליה בברכה: ... הרבנים שבאו לערוך את הטכס, נושא עימו גביע ...

בן־גוריון חזר המוהל של בית־החולים מישגב לדך בירושלים דו־מה דימיון מפתיע לראש־הממשלה המנוח דויד בן־גוריון. לידו עומד מזכירו לשעבר של בן־גוריון, הנשיא נבון.

מורכב מוצץ. יהורם, שידע כי בנו בן שמונת הימים יקבל כבר יין מהמוהל, לגם בעצמו מהוויסקי דרך המוצץ. מי שלגם גם הוא, והרבה, כפי הנראה, היה המיילד של אורנה, הד"ר זאב זלצבורגר. הוא חיבק ונישק במרץ את האם הצעירה ואת אחת האורחות היפות שבאו לטכס, העיתונאית הירושלמית ניצה יששכרוב.

גילה אלמגור ובתה, הגר, היו הנציגות של עולמו של יהורם, עולם האמנים. תת־אלוף בנימין („פואד") בן־אליעזר, המפקד החדש של יהודה ושומרון היה נציג צה"ל, ונציג העירייה היה סגן־ראש־עיריית ירושלים, יהושע מצא.

כל אלה נדחקו ונדחסו, הצטלמו והתנשקו, עד שהגיעו המכובדים האמיתיים. שר־הבריאות אליעזר שוסטק בא כדי לפקח על הצד הבריאותי של הטכס. הרב הראשי הספרדי, הראשון־לציון עובדיה יוסף, שהוא שחיתן את אורנה ויהורם, הגיע כדי לנהל את טכס ברית־המילה, כשהוא לבוש בביגדי־הכהונה ההדורים שלו. אולם הרב המוזמן בדרך־כלל על־ידי בית־החולים לטיכסי ברית־מילה בא אף הוא, ובין שני גדולי התורה התגלעו חילוקי־דיעות לגבי דרך ניהול הטכס.

...וצאה הסופית היא, כידוע, הקובעת, גם בברית־... יהורם ואורנה, הנראים מאושרים כמו אחרי ...מתחבקים חיבוק ארוך. ולא למען המצלמות.

הורים מאושרים

ידידיו הקרובים של יהורם גאון, שהוא כיום כבר בן 41, טוענים כי מעולם לא ראו אותו כל־כך נינוח ומאושר כמו בטכס ברית־המילה של בנו. האם נראית מאושרת לא פחות.

הגאון

הכל המתינו לזוג הנשיאותי, אופירה ויצחק נבון. הנשיא החדש הגיע, ממש ברגע האחרון, ושאל את הנאספים: „כבר נגמר, העסק הזה?" העסק עדיין לא נגמר. המתינו לנשיא כדי שישמש סנדקו של היילוד. אופירה לא הגיעה ונבון, שהוא ידיד אישי של יהורם, התנצל בשמה.

אולם מסמר האירוע לא היה אלא ביקו. ביקו הוא צלם טבריני ומציל בחוף הים בטבריה, דמות מוכרת לבוהמה של תל־אביב שידעה ימים ארוכים על חוף הכינרת. „ביקו הוא החבר הכי טוב שלי," הצהיר יהורם. ואכן, ביקו הגיע היישר מטבריה, בראש מישלחת של „ספרדים טהורים" מטבריה, וניהל את האירוח, תוך שאשתו טוענת: „הוא שיכור כבר בצהריים!"

היו גם נשים. אורנה, האם, שלמרות תשישותה מן הניתוח הקיסרי שבו ילדה את בנה הבכור, נראתה יפה וזוהרת. אחותה, רינה, הדומה לה כמעט כאילו היו השתיים תאומות, דאגה לאסוף את המתנות, כשהיא לבושה בשימלה לבנה סרוגה צמודה. היתה גם אמו של יהורם, שרה, שהודתה לכל מי שבירך אותה, ללא הבדל מין וגיל, ב„בקרוב אצלך, אמן, אמן, אמן." אולם היפה מכולן, ומי שגנבה את ההצגה, היתה יהודית, אמה של אורנה. אלה שלא היו בחתונה של אורנה ויהורם ופגשו בה כאן לראשונה התקשו להאמין כי האשה הזוהרת, היפה והצעירה היא לאמיתו של דבר הסבתא.

פיקוח רפואי

שר־הבריאות אליעזר שוסטק בא לבית־החולים כדי לפקח על הברית מהבחינה הרפואית. מאחורי שוסטק עומד נציג עיריית ירושלים, בטכס שהיה כמעט ממלכתי: סגן ראש־העיר יהושע מצא. בתמונה למעלה: הרב עובדיה יוסף, עטוי ביגדי מלכות, והרך הנולד.

..., יהודית, בעלת מיסעדה סינית בחיפה, שהיתה ...באירוע ברית־המילה. משמאל, אמו של יהורם, ...בקרוב אצלך, אמן." בתמונה מימין: אחד משני ...ענק, ממנו נלקח היין שבו הישקו את העולל.

בני כל העדות, השכבות והמינים השתתפ

אליפות השש-בש

האלוף מסביר עזרא טיסונה, אלוף העולם בשש־בש, החליט יחד עם אלוף אחר, מנהל מלון **ראמאדה** שבו נערכה האליפות, דב אודנץ, שלא להשתתף באליפות כדי לתת הזדמנות לשחקנים מנוסים פחות.

בהצלחה! אורה סטוקליצקי ו־חברה מורי אחרי ה־נצחון. למטה: מנהלת אידי ארביב עם בנה.

"זה עניין של 72 אחוז מזל ורק 28 אחוזים שכל," הסביר רב־אמן השח־מט שמעון כגן. ולכגן היה מה להסביר. הוא התחרה עם קצין־צה"ל צעיר ואלמוני. כגן ניצח 1:0, 2:0, 3:0. אחר־כך החל הקצין מנצח. מארס הקטין את הפער ל־3:2, ניצחון נוסף של צה"ל הביא לתיקו 3:3. התוצאה הסופית היתה 7:5 לטובת כגן.

אלא שלא היה זה מישחק שחמת של ה־אצולה, אלא מה שנחשב כמישחק־ההמונים או מישחק־החיילים, השש־בש. כדי להסביר את ניצחונו הדחוק היה שמעון כגן צריך להסביר את ההבדלים בין השחמת לשש־בש.

אולם כגן לא היה היחידי, שהופתע בת־חילת השבוע במלון ראמאדה התל־אביבי. איב קפלן, צעיר ירושלמי, ומי שנחשב על־ידי החבר'ה כאלוף השש־בש בירושלים הוביל 3:0 נגד משה ארג'וב, סבל בשוק הכרמל בתל־אביב. אך התוצאה הסופית היתה 7:3 לטובת ארג'וב. „אני לא מבין מה קרה. היריב שלי לא היה לו מושג בשש־בש, אבל הוא הוציא קוביות נהד־רות," התלונן איב.

אולם מסתבר שאין זה נכון. ברחבי העולם נערכות תחרויות ואליפויות שש־בש שבהן מוכתרים אלופים. עולם השש־בש מכיר כבר באישים הידועים כשחקנים מעולים, והמצליחים לקצור פרסים וגביעים בתחרו־יות רבות ושונות.

שניים מאלה הם עזרא טיסונה, הנושא בתואר אלוף העולם בשש־בש, ודב אודנץ מנהל המלון שארח את אליפות השש־בש הישראלית הראשונה, הידועים היטב ברחבי העולם כשחקני שש־בש מעולים, ולא רק כמי שהמזל מאיר להם פנים. כדי שלא לקלקל את האופי התחרותי של האליפות הישראלית הראשונה, הנערכת השבוע ב־תל־אביב, וכדי לתת סיכויים למתחרים צעירים וחסרי ניסיון בינלאומי, לא השתתפו שני אלה בתחרות, אלא כיהנו בה כשופטים.

אולם השניים בוודאי יכלו לערוך השו־ואה בין האליפות המתקיימת בארץ לבין אלה הנערכות במקומות מעוררי־דימיון כ־לאס־וגאס ומונטה־קארלו. „ההיענות היתה מפתיעה," אומר אודנץ, כשהוא סוקר קהל של יותר מ־300 מתחרים שיושב בטורים ארוכים זה מול זה, כשלוחות השש־בש מונחים באמצע.

הבמה המוגבהת, שעליה ניצבו גביעים עבור הזוכים, היוותה תוספת קישוט לאולם עמוס זרי־הפרחים והמסודר בהידור רב. ליד הבמה, ארבעה: עורך העולם הזה אורי אבנרי (העולם הזה יזם את האליפות, בחסות חברת דובק ובשיתוף חברת מץ), ולידו השופטים אודנץ וטיסונה ומארגנת התחרות, מירי זיכרוני.

הרס"ד

דויד עודד הביא עימו את אשתו שתעודדהו. כשניצח ביקש אישור לניצחון למפקדיו.

בתחרות הראשונה

ערן בן ה־18 וחצי שיחק בעצבנות רבה, והיה „מת" לנצח את היריב שלו, ירקן בשם יצחק שמי. אמא שלו, אביגל ישבה מאחוריו, עודדה אותו, יעצה לו מדי פעם, אך בעיקר הרגיעה אותו. אולם מאמציהם של ערן ואביגל לא הועילו. יצחק שמי ניצח.

מצד אחר של האולם נשמעה קריאה: „אני לא רוצה לשחק איתה!" שרית עבוד, צעירה חיננית, שזאבי השש־בש טוענים כי היתה החתיכה ביותר בין כל השחקניות; גילתה לפתע כי הפארטנר שלה, על־פי ההגרלה, אף הוא אשה. לשרית לא היתה כל טענה אישית נגד מי שהיתה אמורה לשחק נגדה, אבל קבלה: „איזו בושה תהיה לי אם אני אפסיד נגד אשה!"

בעיות מסוג אלה לא היו למהנדסת רינה דינרסקי, צעירה נאה בת 30, אשר שיחקה במומחיות רבה ובשאננות מופגנת נגד סוכן־הביטוח אבנר אלפי. רינה באה עם חבר שלה, שאינו יודע לשחק שש־בש אך שמר עליה מכל מישמר. השמירה הו־עילה, ורינה זכתה בניצחון מכריע 7:1. מאוחר יותר הגיע למקום ח"כ יוסי שריד, שסיפר: „הייתי בישיבה במרכז המיפלגה, שיעמם לי שם, אז באתי לראות מה קורה כאן." הוא התיישב ליד אחד הלוחות, הזמין את רינה למישחק ידידותי ונוצח על־ידה בלי בעיות.

מנצחת אחרת, או נכון יותר, מישפחה מנצחת, היא זו של הציירת אורה סטוקליצקי וחברה מורי שטמפף. אורה גברה על יריבה, רואה־החשבון שמואל סמי, בתוצאה 7:4 אחרי שסמי הוביל קודם לכן 3:0. שלא כשאר המשתתפים, העשויים לזכות בפרס נסיעה למונאקו במטוסי אולימפיה ו־10,000 לירות רק בשלב הגמר, קיבלה אורה פרס כבר אחרי הניצחון הראשון שלה: נשיקה מהבעל. אולם מורי לא נמצא שם רק כדי לנשק את אשתו. הוא אלוף הארץ בברידג׳, שש־בש שיחק אף הוא וניצח ניצחון מלא. מארגני התחרות סקרנים לדעת אם בני הזוג סטוקליצקי יגיעו לגמר וייאלצו לשחק זה נגד זה.

אולם לא רק אלה היו שם. היו כולם, ומכל מקום אפשרי. דינה אשתר, קיבוצניקית ממעלה־החמישה, שבאה עם שתי אחיו־תיה שיחקה נגד אלברט רחימוטז׳, מירו־שלים. אלון, נערה שלדבריה אינה עובדת ולכן יש זמן רב לשחק שש־בש, שיחקה והפסידה נגד יצחק פחימא, עובד בנק לאומי.

מייק ליפשיץ, בעל מיסעדה, התמודד נגד אילנה מתנה, הנראית כילדה, אף שהיא אם לילד. בעלה של אילנה הוא נהג־משאית, וכשנשאלה עם מי היא השאירה את הילד, ענתה: „עם הבעל והמשאית."

בשעת־ערב מאוחרת הסתיים הסיבוב ה־ראשון. המנצחים יצאו מאושרים מהניצחון, המנוצחים מהחוויה ומהתיקווה לזכות בפרס ניחומים. אחד ממשתתפי האליפות, דווקא מאלה שהפסידו, לא יכול להתאפק והתנבא, בצפותו בקהל הרב מגלגל הקוביות: „בשנה הבאה יצטרכו לקחת בשביל האליפות הזאת את היכל הספורט".

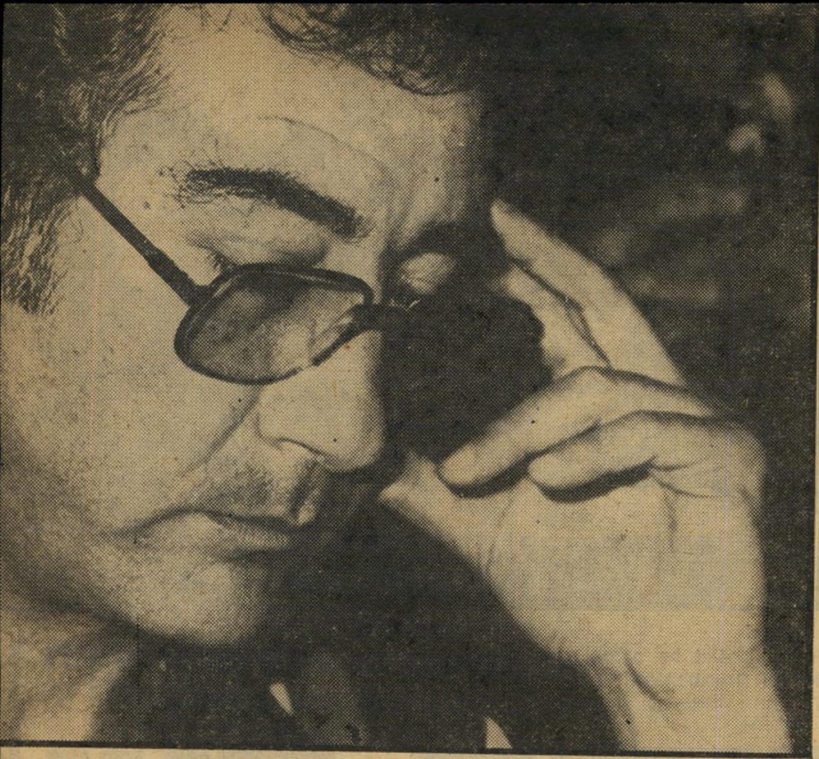

מזל או שכל

בין שחקני השש־בש נחלקו הדיעות אם זהו מישחק־מזל או מישחק הדורש מחשבה וניסיון. שמעון כגן, רב־אמן השחמט הידוע, טוען כי אחוז ניכר בו הוא פרי המזל ורק 28% הם עניין של שכל.

נציג הכנסת

אחד מוותיקי סדרני הכנסת, ישראל צפאש, לא השתתף ביום השני בגלל שהיה צריך להיות בטקס השבעת נבון כנשיא.

השלישיה

דינה אשתר, במרכז, היא מתחרה מקיבוץ מעלה החמישה. דינה שיחקה נגד אלברט רחימוטז׳ מירושלים, וכדי להגדיל את סיכוייה הביאה את אחיותיה.

המתרכז

אחד השחקנים שניצחו בסיבוב ה־ראשון, מנסה להתרכז ולתכנן את המהלך שלו, למרות שאון שיקשוק הקוביות בכוסיות.

הקיביצרית

רחל, צעירה בלונדית בת 19, עדיין תלמידת תיכון, באה רק כדי להסתכל, אך נרשמה לתחרות, הפסידה, ורכשה לוח שש־בש כדי להתאמן.

המילואימניק

סגן (מיל.) יעקב ליפשיץ, מנהל ה־חנות הפטורה־ממכס בנמל לוד, הגיע מהמילואים.

דן פיינרו, שליח העולם הזה בקאן

מדווח על פסטיבל הסרטים

בורסת התיסכולים

הקוף המופרע קארול קיין, כוכבת הסרט **הכלוב של מאפו** (שנראתה בישראל בתפקיד גיטל בסרט **רחוב הסטר**), נראית כאן בחברת האוראנג־אוטאנג באדור, האמור לסמל את תת־ההכרה של אשה מופרעת.

של הקוף האנושי

לגבי פסטיבל סרטים שעומד לפני גסיסה מדי שנה, יש להודות שפסטיבל קאן מרגיש טוב מאד. כבר אשתקד החליטו שהוא עתיד להתפקע מרוב סרטים ולהיחנק מחוסר תקציב. במשך השנה כולה היה ברור שהוא יקוצר מ־15 ל־12 יום, ורבים טענו כי אינם מסוגלים לעמוד באנדרלמוסיה הנוראה והודיעו שאין בדעתם לשוב ולבקר בו.

ומה קרה בסופו של דבר? במקום 30 אלף אורחים שהגיעו בשנה שעברה, מחכים השנה ל־40 אלף. במקום 1,500 עיתונאים יש כבר יותר מ־2,000, ומזכירת הפסטיבל המיואשת מסתובבת כבר עם שלט גלוי על הצוואר: „מצטערת, אין לי כבר כרטיסי־עיתונאים.” חדרים בבתי־המלון אי־אפשר היה להשיג כבר לפני חודשיים, ולמרות שמיספר אולמות־ההקרנה גדל מדי שנה, אין בהם אף דקה פנויה אחת. בחשבון גס, מוצגים כאן כ־100 סרטים ביום. מיותר לציין שאין איש מסוגל לראות אפילו עשירית מכל מה שמוצע. והפסטיבל נמשך 15 יום.

ואשר לקינות על הזוהר האבוד: אין צורך לדאוג, הוא מצא את עצמו, על הטיילת, בכל הצורות והדרכים האפשריות. אפשר לאכול צהריים ליד איב מונטאן, לפגוש באולם־הקולנוע את מישל פיקולי, לראיין את סימון סניורה, לנהור עם כל הצלמים אחרי פארה פוסטמייג'רס (לא שיש לה איזה סרט בפסטיבל, אבל היא יודעת שזהו מקום מומלץ לכל מי שמעוניין לשמור על התדמית הנכונה).

סאדיסט ישראלי פול סמית, השחקן הישראלי לשעבר, מגלם את דמות הסוהר הסאדיסטי ב**אכספרס של חצות**, סירטו של הבמאי אלן פארקר. סמית נראה בתמונה כשהוא מכה את הסטודנט־האסיר ג'והן הורט, בסרט המבוסס על מיקרה שאירע ב־1970 בתורכיה והמציג את התורכים כעם מושחת.

מסורת של עירום

על חוף הים, מחצית מן הנערות (והנשים) הסירו כבר מזמן את החלק העליון של הביקיני, כדי לזכות בשיזוף אחיד. זה אינו מונע מן השאפתניות, החולמות על צעד ראשון גדול בקאריירה, להזמין עיתונאים שינציחו חגיגית את מעמד הסרת החזיה והתחתונים (כפי שעשתה, למשל, „מיס אמריקה בעירום”). לעומתן השאפתניות המנוסות, אלה שמסתובבות כבר עשור שנים במעמד של „כוכבנית” ושומרות עליו בקפדנות על־ידי חליצת האברים הנכונים. כמו למשל אדי ויליאמס, מי שהיתה תגליתו ורעייתו של במאי הפורנו ה„רך” האמריקאי ראס מאייר. כמדי שנה, גם הפעם היא על החוף, וגם הפעם בלי בגדים. מסורת היא מסורת.

לאורך הטיילת דוחקות ניידות־הטלוויזיה זו את רגלי זו. צרפתים, אנגלים, ספרדים ואמריקאים מראיינים כוכבים, מציצים בשולחנות בתי־הקפה החוסמים את המידרכות ובבדרנים מאולתרים, בולעי־

סימון „מאדאם רוזה” בגודל טיבעי. השחקנית הצרפתיה סימון סיניורה הוקפה מיד עם בואה במעריצים.

איב לאכול ליד איב מונטאן בארוחה לכבוד הבמאי ריצ'ארד פליישר, שיגיע לישראל ביוני להמשיך בצילומי הסרט **אשאנטי** שהחלו בקניה, זכה מפיק הסרט (מימין). המסעדות היו מלאות בכוכבים ובתיירים מ...ישראל.

ליב אלמונית הצליחה להסתנן בעד מישמר השוטרים ולגשת אל השחקנית ליב אולמן, בכניסה לארמון הפסטיבלים בהצגת־הבכורה.

אלמונית על הטיילת

נערה בלתי־ידועה מנסה להתגלות — תרתי־משמע — על הטיילת של עיר־הריוויירה הצרפתית קאן. מסורת זו היא אחת מרבות המלוות את פסטיבל הסרטים מימיו הראשונים.

להבות, זמרים אלמונים, ציירים לעת־מצוא, ומי־יודע־מה, כולם מתמודדים על הפראנקים שבכיסי היושבים. ומי שאינו יודע לעשות דבר, פשוט ניגש לעוברים־ושבים ושואל אם הם מוכנים לתרום לקרן הפרטית שלו.

הכל כרגיל, אבל בכל־זאת השתנו כמה דברים. מנהל הפסטיבל אשתקד, עיתונאי־לשעבר בשם מוריס בסי, התפטר ואת מקומו תפס מבקר־הקולנוע־לשעבר ג'יל ז'אקוב. מיספר הסרטים המוצגים במיסגרות הרישמיות צומצם במידה ניכרת, וכל אחד מהם מוקרן פעמים רבות יותר, כדי שכולם יספיקו לראותו.

ולראשונה בפסטיבל קאן, צוות השופטים אינו מורכב מאישים מפורסמים בתחומי האמנות השונים, כפי שהיה נהוג בעבר, אלא מאנשי־מיקצוע של ממש, במאים כמו אלן פאקולה וקלוד גורטה, שחקנית כמו ליב אולמן ומבקרי־קולנוע מן העיתונות המיקצועית (להבדיל מן העיתונות היומית) כמו מישל סימן. המנהל החדש, ז'אקוב, אף הצהיר שכל עוד ימשיך בתפקידו, זו תהיה המדיניות הרישמית של הפסטיבל. הלוואי שגם הממונים על הקולנוע בישראל היו לומדים ממנו.

ריח הנצרות

לזכותו של ז'אקוב יש עוד לומר שהאיש מיקצוען אמיתי, ומי שעובר על רשימת הסרטים שבחר לתחרות הרישמית חייב להודות כי הוא ליקט את השמות הנכונים, של היוצרים הנכונים. אם אלה יוכיחו את עצמם או לאו, זה כבר דבר אחר, והפסטיבל הרי מזמן הכריז שהוא אינו עושה סרטים אלא רק מציג אותם. אבל כאשר עם האנשים שסירטיהם מוצגים כאן בהצגת־בכורה נמנים במאים כמו ז'יל דאסן, קארלוס סאורה, ריינר ורנר פאסבינדר, קלוד שאברול, מארקו פררי ומעל כולם בילי ויילדר, ברור שסקרנותו של כל חובב־קולנוע ראוי־לשמו מתעוררת מייד.

ואכן, למרות מנת האכזבות הרגילה בכל פסטיבל (אין דבר היכול להשתוות לציפיות שמכינים בבית), קשה לבוא בטענות לאירוע המציע כבר בערב השני סרט כמו עץ הקבקבים, אחת מאותן יצירות נדירות המהוות שלמות בפני עצמה, ועתידות עוד להילמד בבתי־הספר לקולנוע. במאי הסרט הוא ארמנו אולמי, איטלקי העושה סרטים כבר שנים רבות, אבל מעולם לא הוצג בישראל, משום שהוא נחשב אפרורי מדי עבור השוק שלנו.

בדרך כלל עוסקים סרטיו בחיי הפרולטריון העירוני באיטליה בהווה. אך הפעם הוא חרג ממינהגו, חזר לשורש מישפחתו ומתאר חווה צפון־איטלקית בסוף המאה הקודמת, על המינהגים, הבעיות הקטנות והטראגדיות העמוקות המתרחשות בחיי האיכרים העובדים בה כאריסים. הפשטות שבה עשוי סרט זה, שנמשך שלוש שעות, השימוש המופלא בשחקנים־חובבים החיים את חייהם לפני המצלמה יותר משהם משחקים, היופי הנדיר של התמונה, שסודו דווקא בכך שאין שום ניסיון לייפות את המציאות אלא לקלוט אותה על כל גווניה, כל אלה מעלות המעמיקות את החווייה האנושית שבסרט זה.

הבעייה היחידה של הסרט, ובגללה רבים המבקרים מעיתונות השמאל שמתנגדים לו, היא רוח־ההשלמה וחוסר־הרצון־להתקומם של עובדי־האדמה המרודים, אפילו ברגע של משבר קשה, כאשר הגיבור כורת את העץ כדי להכין קבקבים לבנו המגורש מן החווה, כעונש על מעשהו. כפי שאמר אחד המבקרים הסוציאליסטים מאיטליה: „אני מעריך את הדרך שבה עשו את הסרט, אבל לא את ריח הנצרות הנודף ממנו.” מה פלא, אם כן, שאולמי הוא אחד הקולנוענים הבודדים באיטליה המזוהים בגלוי עם המיפלגה הנוצרית־דמוקרטית?

שחיתות תורכית

היצמדות לאירועים היסטוריים ושיחזורם, על־מנת ללמוד מהם לקח חדש, היא באופנה כבר שנים לא מעטות, וגם השנה בולטת התופעה. הדוגמה הבוטה וההחריפה ביותר היא סרט בשם אכספרס חצות, עיבוד קולנועי לספר בעל אותו שם שכתב סטודנט אמריקאי שבילה שבע שנים בכלא תורכי. הסטודנט נאסר בשנת 1970 כשברשותו 2,2 קילוגרמים חשיש. הוא נידון לשלוש שנות מאסר, אבל קודם ששוחרר הומר פסק־דינו במאסר־עולם.

התמונה המצטיירת מסרט זה, של שחיתות תהומית, רמאות וגסות־רוח שהם מנת־חלקם של כל התורכים, למן השופט ועד לסוהר, למן הפרקליט ועד לאסיר, ממש מסמרת־שיער. לא פלא שממשלת אנקרה אינה שבעת־רצון מהצגת הסרט בקאן, מה־גם שאין זה אפילו סרט תורכי (אילו היה כזה, אפשר היה לפחות לדבר על ביקורת עצמית). זוהי הפקה בריטית, הבמאי הוא אלן פרקר (שעשה קודם לכן את באגסי מאלון), והשחקנים הם בריטים, אמריקאים, איטלקים ואפילו ישראלים. את דמות הסוהר הסאדיסט מגלם, בריאליזם ראוי־לשבח, מיודענו מסירטי מיכאל שווילי, פול סמית.

דוגמה אחרת לשיחזור היסטורי היא סירטו של קלוד שאברול ויולט נוזיאר, המתאר מיקרה־רצח שאירע בצרפת בשנות השלושים, כאשר נערה הרעילה את הוריה, ואמה, שניצלה בנס, הצטרפה לתביעה. שאברול משתמש במיקרה זה כדי לתאר, פעם נוספת, את המרחב הסגור והמחניק של החברה הבורגנית, הגורמת לאנשים הרוצים להימלט ממנה שיאבדו את עשתונותיהם עד כדי עשיית מעשים חריגים.

סירטו של ריינר ורנר פאסבינדר ייאוש אומנם אינו משחזר אירוע היסטורי, אבל הוא משתמש באירועים כאלה כרקע לעלילה שלו, המבוססת על סיפור באותו שם מאת ולאדימיר נאבוקוב. פאסבינדר מתאר עולם מתמוטט וההולך של גרמניה בימי עליית הנאצים, ואת דמותו של מהגר רוסי המחפש את זהותו ומנסה בד־בבד להכין לעצמו מיפלט מן השואה המתקרבת. זהו הראשון בסירטי פאסבינדר הדובר אנגלית. דירק בוגארד מופיע בתפקיד הראשי, ולמרות שהסרט מנסה לרקוד בבת־אחת בתריסר חתונות ולדון בתריסר נושאים, הוא מעורר התפעלות בראייה הקולנועית של הבמאי ובדיאלוגים החריפים והמבריקים שכתב עבורו המחזאי הבריטי טום סטופארד.

זכויותיה של גורילה

עם זאת, יש לסכם שבינתיים, בבורסת התיסכולים, נמצאות מניות הפרט בעלייה ומניות החברה בירידה. אחרי שנים שבהן היה צריך לחפש פירוש פוליטי לכל תנועה על המסך, חזרו הקולנוענים להתבונן גם בעצים המרכיבים את היער ולא רק ביער עצמו. אולי משום כך בולטת בפסטיבל זה נוכחות הקופים, שבסרטים שונים ממלאים תפקידים שונים. כך, למשל, בכלוב של מאפו מופיע קוף בשם באדור, אוראנגאוטנג האמור להמחיש את תת־ההכרה המודחקת של נערה מופרעת, שחיה שנים רבות באפריקה ומתקשה, אחרי מות הוריה, להתרגל לחיים המודרניים בחברת אחותה, החוקרת סערות על השמש (שימו־נא לב לסימליות).

הקוף השני הוא קוקו, גורילה צעירה ממין נקבה שלמדה ליצור קשר עם בני־אדם בעזרת סימנים ותנועות של חרשים־אילמים. היא ניצבת במרכז סירטו התעודי של ברברט־שרדר (אידי אמין דאדא), שנפגש עם הסטודנטית הצעירה פני פאטרסון העובדת עם קוקו כבר שש שנים, ומאחרי המחקר האנתרופולוגי מסתמנות

(המשך בעמוד 42)

הוותיקה מתפשטת

הכוכבנית המפורסמת אדי ויליאמס, מי שהיתה רעייתו ותגליתו של במאי ה„פורנו הרך” ראס מאייר, מתפשטת — כמדי שנה — על החוף בקאן.

מישפחה מלכותית

(המשך מעמוד 33)

תל־אביב, שלמה (צ׳יץ׳) להט, כנראה מפני שהגיע ללא אשתו. ראש־עיריית ירו־שלים, טדי קולק, כלל לא בא לברך את חבר־מיפלגתו־לשעבר, יצחק נבון, ביומו הגדול. טדי היה עייף, כפי הנראה. שעה קודם־לכן יכלו יותר ממיליון צופים בטל־וויזיה להבחין בו, כשהוא יושב ביציע האורחים בכנסת ומפהק לתוך המצלמה, מבלי לטרוח כלל להסתיר את פיו בידו.

אט־אט החלו גם האורחים האחרים מתפזרים. כאשר נותרו רק כמה מאות אנשים פזורים על הדשא המוצף אור, ידידים אמיתיים או סקרנים שהחליטו למצות את חוויית החלפת הנשיאים עד תומה, התגלתה לפתע תמונה מופלאה.

נינה קציר סיפרה עוד קודם־לכן לאו־פירה נבון: „חלמתי עלייך בלילה. חלמתי שאת עומדת במרכזה של מסיבה גדולה, עם מוסיקה והרבה אנשים וילדים.” והנה, לפתע התגשם חלומה של נינה קציר. לפתע התגשם חלומם של כל אותם ישראלים ש־צפו — מרחוק ובקינאה — בבית הלבן הנוצץ בוושינגטון, עמוס האירועים התר־בותיים־חברתיים־מוסיקאליים, כפי שהיה הבית הלבן בזמנם של ג׳ון וג׳קי קנדי.

יצחק נבון ניגש אל התיזמורת כדי להו־דות למנצחה ולנגניה. ילדיו רצו בעיקבו־תיו, הצלמים אחריהם, אופירה הצטרפה אף היא והקהל הסתדר בחצי־גורן ממול. נמצא מי שהביא כמה כיסאות שעליהם

שני מנצחים

מנצח תזמורת צה״ל, יצחק („זיקו”) גראציאני, אשר שוחח עם הנשיא נבון בשפת הלאדינו, גילה לפתע את ארז בן הארבע כשהוא ניצב לידו על דוכן־המנצחים. גראציאני שיתף אותו במלאכתו.

שובבות ילדים

כבר בקבלת־הפנים הרישמית הראשונה שלהם, היתוו אופירה ויצחק נבון את אופיו החדש של מישכן הנשיא. את זמנם חילקו שווה־בשווה בין לחיצות־הידיים והברכות לבין מישחקי־השתובבות.

התיישבו נבון וילדיו. לפתע נעלמה או־פירה, וחזרה כעבור דקות אחדות כשהיא מלווה את אמה הקשישה, שרה, אל מקום מושבו של בעלה הנשיא. חמותו חיבקה את ראשו ונשקה לו.

נינה חלמה על אופירה

גראציאני המשיך לנגן עם התיז־מורת שלו. ארז הפעוט מיהר אל ה־חצוצרות והטרומבונים ועזר לחיילים־נגנים לנשוף. נירה בת החמש פנתה אל המתופף, „סילקה” אותו מעם תופיו וחבטה במקלות־התיפוף על תופי־העור ועל המצילתיים. היא הצליחה להקים רעש גדול עוד יותר מארז. האח הצעיר התקנא, נטש את ה־טרומבון ומיהר אל כן־הנשיאות של התיז־מורת. גראציאני מצא לו לפתע עוזר על דוכן הניצוח.

הכל שפע מוסיקה, אור, נשים ואנשים יפים. המלצרים החלו משרתים את האור־חים כשהם נושאים את המגשים בצעדי ריקוד. בני המישפחה, של יצחק ושל או־פירה וקומץ ידידים קרובים, התאספו סביב הנשיא לתמונה מישפחתית־מלכותית על כיסאות שהוצבו על הדשא.

המחיצות הוסרו. הגינונים הנוקשים־מכופתרים של בית הנשיא נעלמו כלא־היו. הקהל סגר את המעגל. דומה היה שהכל משתתפים במסיבה מישפחתית גדולה ו־חמה. היו שפיזמו עם התיזמורת, אחרים צחקו בקול. הזמרת של התיזמורת נטלה את המיקרופון ושרה, ואליה הצטרף חלק מהקהל.

הראשונים שהתעייפו היו האורחים, אח־ריהם נירה וארז. אופירה ויצחק נבון, למ־רות שהיה זה היום הגדוש ביותר בחייהם, כאילו ביקשו להאריך ולמתוח אותו עוד ועוד, למצותו עד תום. הם המשיכו לטפל באורחיהם, להשתעשע עם ילדיהם ולהתנשק עם הקרובים.

הסיגנון החדש, הצעיר, סיגנון בית קנדי, כבש את מישכן נשיאי ישראל כבר בערב הראשון לכהונתם של הנשיא והגברת ה־ראשונה, יצחק ואופירה נבון.

המתופפת

נירה בת החמש קינאה בהצלחותיו המוסיקאליות של אחיה הצעיר, סילקה את המתופף הקבוע של תיזמורת צה״ל ממקומו והחלה מקישה על הכלים בקצב התיזמורת שהמשיכה לנגן. המתופף נראה עומד בצד.

הטרומבוניסט

עוד קודם שהלך ארז לנצח על התיזמורת, הוא ניסה את כוחו בנשיפה בטרומבון. החייל־נגן, יחד עם אופירה, ניסו לעזור לו להפיק צליל מהכלי וכשהצליח, אמרה אופירה: „הוא עוד יחתום קבע.”

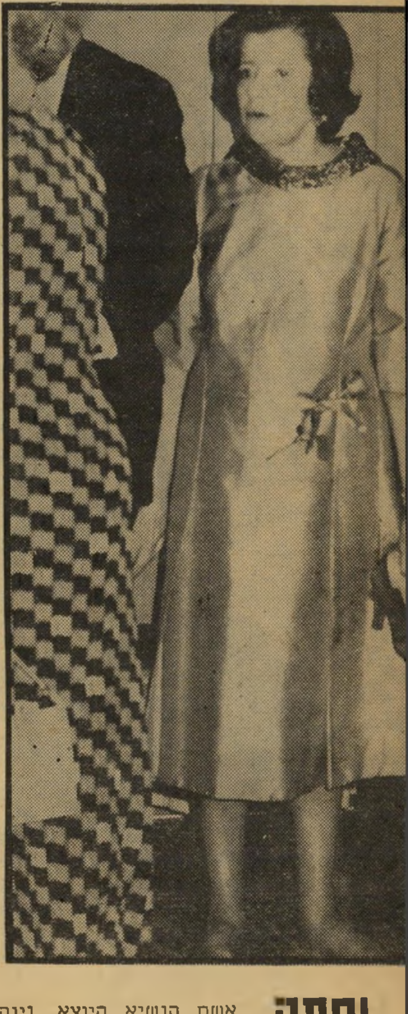

יחפה

אשת הנשיא היוצא, נינה קציר, התעייפה מהעמידה, חלצה את נעליה ואחזה אותן בידה.

(המשך מעמוד 29)

לרעייתו (במדינות שבהן יש מלך או נשיא). במקרים חגיגיים פחות שומר בעל־האוניה את הכבוד בדרך־כלל לאשתו.

ביום ו׳ השבוע יתקיים ביפאן טכס שהעלה שאלה: מי צריך להשיק את אונייתה של חברה ישראלית, השייכת לציבור?

אצילה ביורוקרטית. אופירה גבון טרייה מדי במעמדה החדש, ועליזה בגין אינה חושקת בטכסים מעין אלה. חברת צי״ם, בעלת האוניה, הועידה את הכבוד לאשה בשם גילה שטסל.

מיהי גילה שטסל, ומה זכותה במעמד זה? פשוט מאד: בעלה הוא פקיד־ציבור, איש האצולה הביורוקרטית, שהגיעה לדרגת יושב־ראש הדירקטוריון של החברה.

נגד בחירה זו הושמעה מחאה בלתי־רגילה. מועצת עובדי צי״ם מחתה רישמית, תבעה כי הכבוד יימסר לאחת העובדות הוותיקות של החברה.

חברה נבונה היתה קופצת על מציאה זו, כחלק ממאמץ לקשור את ציבור־העובדים למיפעל, לטפח בו רוח של צוות והרגשה של השתייכות. אולם באווירה הביורוקרטית של ישראל, אין איש חולם לשים ערכים כאלה על כף המאזניים, כאשר על הכף השנייה מונחת הטבה כלשהי לפקיד או לעסקן בכיר. גילה שטסל עצמה הבינה את הבעייה, ויתרה על הנסיעה. אך הנהלת צי״ם לא הטיסה עובדת ליפאן, אלא מסרה את הכבוד לאשתו של סוכן צי״ם ביפאן.

נדמה כי בקבוק השמאפניה, שיתנפץ על דופן האוניה אביג׳אן סטאר, מסמל במידה רבה את החולי היסודי של יחסי־העבודה בישראל, ואולי של החברה הישראלית בכללה.

עיתונות

הזכות לקצץ

הסקופ הגדול של העיתונאי, היה זה שהוא יצר בעצמו

כל עיתונאי המכבד את עצמו רודף אחר סקופים. רק מעטים מצליחים לעשות אותם בעצמם. אחד מאלה האחרונים היה השבוע כתב הארץ יאיר קוטלר, שהצליח

כתב קוטלר ואשתו
לא עט־להשכיר

ליצור תקדים בעיתונות הישראלית. לבקשתו הוציאה השופטת המחוזית חנה אבנור, צו־מניעה שאסר על עיתונו לפרסם מאמר מפרי־עטו, שעבר את מה שניראה בעיני קוטלר כ״צנזורה פוליטית״ של עורכו הראשי של הארץ, גרשום שוקן.

קוטלר (51), עובד בהארץ 25 שנים.

לפני עשר שנים הגיע לעמדה הבכירה ביותר בעיתון, זו של עורך־מישנה. בתפקיד זה נכנס לעימותים מתמידים עם בעל העיתון ועורכו הראשי, פרש מתפקידו וחזר לשמש ככתב, המועסק על־פי חוזה מיוחד.

בין שאר תפקידיו, מראיין קוטלר אחת לשבועיים אישי ציבור, עבור מוסף הארץ. עבור הגיליון האחרון של המוסף הכין ראיון עם סגן ראש־הממשלה, יגאל ידין. בין השאר ריאיין אותו על הסיכסוכים הפנימיים בד״ש. הראיון אושר על־ידי עורך המוסף, אברהם רימון, נמסר לדפוס וסודר.

אלא שאז תבע שוקן, שלא כהרגלו לגבי מאמרים הנכתבים עבור המוסף, לקרוא את המאמר. הוא קיצץ בו כמה קטעים (4% מתוכן המאמר לטענתו, 17% לטענת קוטלר). הקטעים שקוצצו התייחסו ברובם לעמדת הארץ כלפי ד״ש, להערכות אישיות של קוטלר את ידין ולחילוקי־הדיעות שבין ידין לבין חבר הנהלת מערכת הארץ, אמנון רובינשטיין.

קוטלר ראה בכך פגיעה בחופש־העיתונאי שלו. ״מעולם לא קוצצו מאמרי, לא קוטעו ולא עוותו ללא הסכמתי,״ טען. ״פירסום המאמר במתכונתו המקוטעת מפר הבטחה שנתתי לפרופסור ידין, כי דבריו יובאו בדייקנות ובשלמות.״

שוקן סבר אחרת. הוא טען, כי מאמרו של קוטלר מכיל פרשנות, הערכות וביטויים שמקומם לא יכירם בראיון עיתונאי, וכי זכותו, סמכותו ותפקידו של עורך־עיתון הם לערוך את החומר העיתונאי של כתביו על־פי שיקוליו.

אין מחלוקת על כך שזכותו של עורך לסגנן, לשכתב ואף לקצץ מרשימות כתביו. אולם קוטלר ראה בקיצוציו של שוקן ניסיון לשנות את רוח הראיון שכתב, כדי להתאימו להשקפותיו על ידין. רוח הדברים שנכתבו בראיון סולפה ועוותה לטענתו. שינויים מעין אלה המבוצעים בידי עורך הופכים למעשה את העתונאי לעט־להשכיר.

פירסום ב־28 אלף ל״י. קוטלר סירב להתיר את פירסום מאמרו במתכונתו המקוצצת, תבע שלא לפרסמו. שוקן התעקש לפרסמו כרצונו. בית־המישפט תמך בקוטלר, הוציא צו־מניעה זמני.

כעבור יומיים פורסם המאמר כולו כמודעה בעיתון מעריב מטעם ״אזרחים למען חופש העיתונות.״ במאמר, שפירסומו עלה 28 אלף ל״י, הודגשו הקטעים שביקש שוקן למחוק. מאמציו של שוקן למנוע את פירסום המאמר במעריב — בשיחה אישית עם עורכו שלום רוזנפלד — עלו בתוהו.

בבית־המישפט האשימו פרקליטיו של שוקן כי פירסום המאמר השלם במעריב מהווה ביזיון בית־המישפט וכי הוא נעשה בקנוניה בין קוטלר לידין. טענות אלה נידחו. לא היה ביזיון בפירסום המאמר, כיוון שהוא נמצא בתיק בית־המישפט וכל אחד, אילו רצה בכך, יכול היה לפרסמו. מלבד זאת, לא קוטלר ולא ידין הם שפירסמו את המודעה במעריב. עשו זאת אנשים מתומכיו של ידין בד״ש. אמר קוטלר: ״בפעם הראשונה הכרתי את ידין בעת הראיון, ומאז לא ראיתי אותו. אף פעם בחיי לא דיברתי איתו, מלבד באותו ראיון.״

כיוון שהמאמר המלא פורסם כמודעה, לא ביקש עוד שוקן לפרסמו במתכונת המקוצצת — וזה היה בדיוק מה שביקש קוטלר להשיג. העילה לצו־המניעה לא היתה קיימת עוד, והוא בוטל.

אולם נראה כי קוטלר לא הצליח להשיג את יעדו האמיתי. היחסים בינו לבין עורכי הארץ מעורערים. פנייתו לקבל סעד מבית־המישפט במחלוקת שלו עם עורכו מהווה צעד יוצא־דופן. בדרך־כלל מקובל להביא נושא כזה בפני ועד־העובדים, שקרוב לוודאי שהיה נותן לו גיבוי מלא. העובדה שבחר להיאבק בפומבי בבית־המישפט בעורך עיתונו, עלולה היתה לגרום לפיטוריו.

קוטלר לא חשש מפיטורים בעת שיצא למאבקו, בתנאי שיזכה בפיצויי הפיטורין המגיעים לו כחוק. אלא ששוקן העדיף להמשיך להעסיק את קוטלר בעיתונו. הוא עצמו לא התרגש מהפרשה, למחרת ביטול צו־המניעה יצא לחופשה ממושכת בחו״ל.

על דאטפת אטפוך!

הסטודנטית תבעה הגבלה בחופש הביטוי ונפלה בעצמה קורבן להגבלה

מזה חודשים אחדים סוערות הרוחות בקמפוס האוניברסיטה העיברית בירושלים. בין הסטודנטים נטוש ויכוח מר על בעיית מתן הלגיטימציה לוועד הסטודנטים הערבים, שכמה מחבריו תומכים בגלוי באש״ף.

שושנה צינגל (24), סטודנטית לאנגלית ופילוסופיה, התנגדה להכרה בוועד. ככתבת עיתון־הסטודנטים הירושלמי, פי האתון, פירסמה מאמר נגד מתן חופש־ביטוי לסטודנטים הערבים.

כתבה שושנה במאמרה: ״כרוזים המופצים בימים אלה בקמפוס אומרים לך: ,שתיקתך היום, לנוכח ההתנכלות לדמוקרטיה... תפגע מחר בחופש־ההתבטאות שלך.׳ כזב!!! אין מתנכלים לדמוקרטיה בקאמפוס הירושלמי בעניין סטודנטים עויינים. להיפך, נקיטת מדיניות יד חזקה כלפי סטודנטים עויינים, החפצים בהרס המדינה שבה הם חיים הינה מחוייבת המציאות, שכן היא באה לשמור על הדמוקרטיה ועל חופש־הביטוי מהריסתו בידי גורמים החפצים בהריסתו.״

כתבת צינגל
לא שופר־תעמולה

תביעתה של שושנה צינגל להגבלת חופש־הביטוי — התממשה. הראשונה שנפלה לה קורבן היתה היא־עצמה.

״סילוק אוכלוסיה״. באחד מגיליונות פי האתון התפרסם מאמר של ישראל נץ, איש התנחלות יריחו עילית וארץ־ישראל השלמה. במאמרו הציע פתרון לסיכסוך הישראלי־ערבי: ״הפתרון הצודק יימצא בחלוקת שטח המנדט משני עברי הירדן בין שני העמים החיים כאן. ישראל במחצית המערבית, בליטאני, בבשן ובגילעד... הערבים למחצית המזרחית, בשטח השווה לזה המיועד לישראל. מעבר לגילעד יבואו על סיפוקם ערביי א״י המגדירים עצמם כפלסטינים, במדינה עצמאית בשטח המנדט. אליה נעודד הגירתם לסילוק אוכלוסיה עויינת מבפנים.״

שושנה צינגל התקוממה נגד הרעיון לסלק ערבים היושבים במדינת ישראל. היא כתבה מאמר נגדי, השולל את תפיסותיו של נץ, מסרה אותו לפירסום לפי האתון. ראשי מערכת העיתון, המשתייכים לרוב השולט באגודת הסטודנטים הירושלמית, המורכב מאנשי רשימת קסטל הלאומנית־ימנית, סירבו לפרסם את מאמרה של צינגל.

הפעם, כשהדברים נגעו לה עצמה לא היתה שושנה צינגל מוכנה להשלים עם הגבלת חופש־הביטוי בידי עורכי בטאון הסטודנטים.

שושנה שלחה להם את המיכתב הבא: ״ב־19.3 פורסם מאמר של נץ בשם ,מיהו הסטודנט הערבי.׳ מאמר־תשובה שכתבתי, הנוגד את דיעות ראשי הסתדרות הסטודנטים, לא ראה אור. כאשר שאלתי את אריק בנדר (אחד העורכים) אם מאמרי יראה אור, השיב: ,עוד אנשים צריכים לקרוא את המאמר הזה.׳ כיוון שלדעתי אין אירגון סטונסים צריך לשמש שופר תעמולה של דיעות הסיעה השלטת בהסתדרות הסטודנטים, אלא עליו לשמש — בין השאר — במה למיגוון דיעות פוליטיות של סטודנטים, אבקשכם למחוק את שמי מרשימת חברי המערכת.״

הבורסה

מה לקנות

התשקיף של ״בנק איגוד״, המיועד להפצה בסוף שבוע זה, עלול להידחות אם לא ייאמר בו כי שתי קופות־גמל של הבנק, שהיו אמורות להיות בין החתמים של ההנפקה, נמחקו ממנה. הדבר ייעשה בהתערבות רשות־ניירות־הערך, שהחליטה לפעול במקום שבו הנהלת הבורסה אינה עושה דבר. שתי הקופות מכרו מניות של חברת ״פז — חיפושי נפט״ לפני המועד שבו היה מותר להן למוכרן. הנהלת הבורסה החליטה לאסור עליהן להיות חתמים של הנפקות לכמה חודשים. אך למרות האיסור הופיעה אחת מהן כחתם בהנפקה של ״רים״ בימים אלה, והנהלת הבורסה החליטה שלא להגיב על הזילזול בהחלטותיה. הנהלת הבורסה נתונה להשפעת ״בנק לאומי״ שהוא בעלי ״בנק איגוד״ ומשום כך נמנעה מכל פעולה בנדון.

מניות ״רים״

תשקיף רהיטי ״רים״ מציע לציבור לרכוש מניות של החברה. מניות אלה אינן מומלצות, כיוון שנושא שיווק הרהיטים הוצא מרשות החברה המנפיקה את המניות ויהיה בבעלות נפרדת של בעלי ״רים״, מישפחת אהרון אייזן. כל השמנת תישאר בחברת־השיווק, ומשום כך לא כדאי לרכוש את מניות המיפעל המייצר את הרהיטים.

בל״ל, פועלים וכללי

מדור זה הוא היחידי שתחל מזהיר, לפני שלושה שבועות, מפני ירידות שערים, וקרא לצאת מן הבורסה. הסיבות שציינו אז לירידות שרירות וקיימות גם כיום. ״בנק לאומי״ מוריד את שערי המניות כדי שהמשקיעים ירכשו את ההנפקה שלו בת מיליארד לירות, המתוכננת לימים אלה. לכך נוסף הגורם שכסף רב שיצא מן הבורסה הופנה לרכישות דירות ומיגרשים, ולא חזר אליה. חייבים לעבור כמה חודשים כדי שהרווחים השחורים יצטברו בידי הציבור לכמות חדשה שתביא להפניית חלקם למניות.

מדור זה צופה חידוש העלייה בסוף יוני. לכך, שתי סיבות: האחת, רוכשי הנפקות בל״ל ופועלים ימכרו את המניות, וישתחרר הכסף שגוייס להחתמת היתר לאמיסיות אלה. כסף זה יוכל לשוב למניות אחרות. סיבה שנייה: בחודש יוני מתחיל פדיון אגרות מילווה־הברירה מלפני חמש שנים ומדי חודש, החל ביוני, ישתחררו מאות מיליוני לירות. פידיון זה יימשך כמה חודשים טובים.

כיוון שהאוצר ישמור שהמדד לא יעלה עד אוקטובר, זרימת כסף מאסיווית לצמודים תהיה כדאית רק מחודש אוקטובר, ובחודשים יולי—אוקטובר תישארנה המניות מושך־ההשקעה העיקרי.

עד סוף יוני מומלץ למשקיעים לרכוש כמה שיותר מן ההנפקות החדשות של בל״ל ו״פועלים״, דבר שיביא כמה אחוזים של רווח נקי בתוך ימים ספורים.

כן מומלץ לרכוש ככל היותר מן ההנפקה של ״בנק כללי״, הרושם את מניותיו בבורסה. כמות המניות המונפקת קטנה, 1 מיליון בסך־הכל, והיא מאפשרת מישחק במניות והעלאת שערן. מה גם שסביר כי השערים יעלו לרמות הבנקאיות האחרות. ככלות הכל, הבנק של רוטשילד טוב כמו הבנק של יפת ורקנאטי.

בורסת התיסכולים

(המשך מעמוד 39)

בסרט שאלות כמו: „איזו זכות יש לנו להפריד גורילה אחת משאר הגורילות ולהאניש (מלשון אנוש) אותה?" או: „האם גורילה שנולדה באמריקה עשויה לפתח תכונות של יצור לבן אנגלו־סאכסי פרוטסטנטי כשתלמד את המושגים של הטוב והרע?" או „מאיזו נקודה מגיעות ליצור ההולך על שתיים זכויות, לאור העובדה שבשעתו נחשבו גם הכושים שהובאו לאמריקה כעבדים כקופים חסרי־נשמה, ומשום כך בלתי־ראויים לזכויות?".

ובלי כל קשר לקופים — הישראלים. יש אומרים שלבד מארצות־הברית וצרפת, הנוכחות הישראלית כאן היא הבולטת ביותר. אומנם לכך אין אסמכתה רישמית, אבל לפי מיספר הישראלים שפוגשים ברחוב, מתקבל הרושם כאילו ענף הקולנוע לוי גרי, המסתובב במלון קרלטון בחברת רעייתו, הציג דויד אבידן את סירטו ה־אוונגארדי, „האסור להקרנה בארץ", מין, באחד מבתי־הקולנוע המקומיים. ואם לא די בכך, הוא שיתף־פעולה, לצורך זה, עם במאי מצרי, יוסף שאהין, שאחד מסרטיו נאסר להקרנה בצרפת. השניים מצאו שפה משותפת כקורבנות של אבירי־המיספריים, ואבידן אף דאג להזמין את שאהין לישראל עם סירטו. מעניין מה יהיה בפי הצנזורה לומר על כך.

ואי־אפשר לדבר על ישראלים, מבלי להזכיר אותם שאינם פועלים עוד בארץ, פשוט משום שרכשו מעמד גבוה יותר בעולם הרחב. כמו, למשל, חיים אשל, האחראי להפקות־הסרטים של חברת ברוט, שכבש לעצמו דירה בקרלטון, קישט את כל אולם־הקבלה בעמודי פירסומת לסרטיו

קוף מס' 2

קוקו, גורילה ממין נקבה, שלמדה ליצור קשר עם בני־אדם באמצעות שפת החרשים־אילמים — יחד עם הסטודנטית העובדת איתה מזה שנים, פטי פאטרסון. שם הסרט: **קוקו, הגורילה המדברת,** והוא בויים על־ידי ברברט־שרדר, מי שעשה את הסרט **אידי אמין דאדא.**

דירק והנאצים

השחקן האנגלי המצויין דירק בוגארד בין אנדריאה פראול (שחקנית שהשתתפה ב**הזלילה הגדולה**). לבין קלאוס לוביטש, בסרט **ייאוש** של פאסבינדר. הסרט **ייאוש** נסב סביב מהגר רוסי המחפש את זהותו בימי עליית הנאצים בגרמניה של שנות השלושים.

משגשג כיום בארץ יותר מאי־פעם. במאים כמו אבי נשר, זאב רווח או יקי יושע (שסירטו מוצג במיסגרת היוקרה של במאי צרפת, והוא הסרט הישראלי היחידי המוצג כאן רישמית) מנסים למכור את סירטיהם. מנחם גולן ויורם גלובוס מקשטים כמעט כל ביטאון מיקצועי שיוצא כאן לאור, כמעט מדי יום. קשר האורניום מוצג פעמים אחדות ביום בשוק הסרטים, ולבאים מחלקים סוכריות המתפוצצות בפה, המעוררות עליצות כללית, מה־גם שהן נתונות במבחנות שעליהן רשומה הכתובת „אורניום". כדי שלא ישעמם להם, בין הקרנה להקרנה, הם כבר מכינים את הפקותיהם הבאות, כמו הקוסם מלובלין, ומודיעים עליהם ברבים.

וגם המיפגן הפוליטי אינו נעדר מנופה של קאן. שעה שהצנזור הראשי לשעבר, הבאים, ומנהל עסקים פורחים בעזרת חתנו, איתן עמית, עיתונאי־ספורט לשעבר בידיעות אחרונות, המגלה בקיאות מפתיעה בניהול עסקים עם נציגי המיזרח־הרחוק. או, דוגמה אחרת, דויד מטלון, סגן־מנהל של חברת קולומביה, שהגיע לקאן בכל ההדר והחשיבות המוענקים בדרך־כלל לנציג חברה אמריקאית בכירה.

ואם מוסיפים על כך את החדשות המשודרות ברדיו ובטלוויזיה על התקפות של מחבלים בנמל אורלי, ברור שהישראלי שנמצא כאן יכול להרגיש כמעט בבית — הרבה עיברית ברחוב, וסיבה להאזין לכל מהדורת חדשות. אבל הבדל קטן בכל זאת קיים: מכל הסרטים שמוצגים בקאן, יגיע לישראל רק אחוז אחד, ואולי אפילו פחות. ובגלל ההבדל הקטן יש בקאן, מדי שנה, כה הרבה אנשים.

בלום - אוצר בלום

(המשך מעמוד 31)

מגלה בו התעניינות.

דיין חדל להתערב בנושא ברגע שמנחם בגין הביע, בשעתו, את המישאלה להועיד לתפקיד ראש המישלחת באו"ם את שמואל כ"ץ, מי שהיה יועצו לענייני הסברה. אילו זכה כ"ץ בתפקיד היה ממשיך את המסורת שעל־פיה היו כל ראשי מישלחות ישראל באו"ם אנגלו־סכסים במוצאם. אולם כ"ץ הסתכסך עם בגין, והתפטר בטריקת־דלת.

רק אז החלו מחפשים מועמד מתאים לתפקיד. כיוון שבין ראשי השילטון החדש לא נמצא מועמד כזה, הציע מי שהציע לבגין את הפרופסור יהודה בלום.

בלום גמוך־הקומה, הכחוש והממושקף, מזכיר במיקצת את מנחם בגין עצמו כפי שניראה בשנות ה־50'.

היה לו רקורד מרשים, גם מבחינה מדעית וגם מבחינה פוליטית. ראשית, הוא יהודי דתי לאומי, שהשקפותיו הלאומיות קיצוניות עוד יותר מאלה של בגין. בצעירותו היה מפעילי תנועת־הנוער של המיזרחי. אחר־כך, בעת שלמד מישפטים באוניברסיטה העיברית בירושלים, היה יו"ר אירגון הסטודנטים הדתיים, יבנה.

האם ימנו דובר לדובר!

אחרי שזכה בתואר עורך־דין שירת בצה"ל כעוזרו של מאיר שמגר, אז סגן הפרקליט הצבאי הראשי. כשהשתחרר מהשירות הצבאי השלים את לימודיו באוניברסיטת לונדון, שם עשה דוקטוראט במישפט בינלאומי.

ב־1962 החל עובד במחלקה המישפטית של מישרד־החוץ, כעוזר היועץ־המישפטי למשך שלוש שנים. באותה תקופה הוא זכה בפרס ארלוזורוב, שהוענק לו על־ידי שרת־החוץ דאז, גולדה מאיר, על מחקרו „גבולות מדינת ישראל."

אחרי מילחמת ששת־הימים שונה שם המחקר של הפרופסור בלום ל„גבולות הביטחון של ישראל", שימש כחומר־הסברה רישמי של ממשלת המערך. במחקר זה טוען הפרופסור בלום לזכויות המישפטיות של מדינת ישראל על ארץ־ישראל, תוך הסתמכות על פילפולים קונסטיטוציוניים. ב־1965 הצטרף לאוניברסיטה העיברית בירושלים, פתח בקאריירה אקדמאית שהופסקה על־ידי שנות־שבתון רבות, בהן כיהן בתפקידים בינלאומיים שונים. בין השאר עבד במחלקה המישפטית של האו"ם בניו־יורק, והיה חבר במישלחת ישראל למושב ה־31 של עצרת האו"ם.

עבר מעין זה הכשיר את הפרופסור בלום, בעיני מנחם בגין, לתפקיד ראש מישלחת ישראל באו"ם.

רק עתה, כשמתקרבת שעת כניסתו של הפרופסור בלום לתפקידו החדש, אוחזים ראשי מישרד־החוץ את ראשיהם בידיהם ומיילליים: „מה יהיה? מה יהיה?!"

מכריו של הפרופסור בלום מנסים להרגיע את הרוחות, ולשכנע את המתריעים מפני מה שעלול לקרות באו"ם בכך ש־„החיסרון אינו נורא כל־כך. בלום אומנם אינו יודע לדבר, אבל יש לו טיעונים חזקים. חסרונו הגדול הוא בכך שהוא מתרגש כשהוא מופיע לאור הזרקורים. אבל הוא יתרגל לזה."

כדי להכין תרופה למכה הצפויה העלה מישהו במישרד־החוץ רעיון גאוני. „לישראל כבר היה פעם, בהיסטוריה שלה, נציג כבד־פה וכבד־לשון — משה רבנו. אז נפתרה הבעייה בצורה פשוטה: משה לקח לו את אחיו אהרון כדי שישמש לו לפה. מה שצריך לעשות, זה למצוא עכשיו פה לפרופסור בלום."

כך צץ במישרד־החוץ הרעיון למנות לפרופסור בלום סגן שיהיה בעל כושר הופעה וכושר דיבור. אלא שספק אם רעיון זה יתקבל. ספק אם הפרופסור בלום עצמו ייאות לכך שסגנו במישלחת לאו"ם הוא שיהיה דובר המישלחת. אין גם סיכויים רבים שכלי־התיקשורת האמריקאים, המספקים את התהודה העיקרית למה שמתרחש בארמון האו"ם, יאהבו את הרעיון. אלה אינם מתלהבים לדבר עם סגנים. הם רוצים לראיין, לדובב ולשמוע הצהרות מפי ראשי המישלחות ולא מסגניהם.

בשלב זה עדיין נמצאים הכל בעמדת־המתנה, כשהם חרדים מפני מה שעלול להתרחש כאשר יחל הפרופסור בלום בהופעותיו הפומביות בתפקידו החדש.

עיקר הדאגה אינו לישראל ולתדמיתה, אלא לראש־הממשלה מנחם בגין: „מה יאמר הוא, כאשר יתברר שהכשילו אותו פעם נוספת?"

תמיר והזקנה

(המשך מעמוד 28)

את השליטה, ולא התרשם מדבריו של תמיר, שהשתמש תמיד במילים „רצונה של המנוחה" להצדקת כל מעשיו.

בתחילת 1977 נראה היה כי אכן תוגש תביעה, ולא יהיה מנוס ממערכה מישפטית עקובת־פירסום. אלא שכאן, כמו במחזות יווניים, התערבו כוחות עליונים.

בתחילת 1977 הוקמה המיפלגה החדשה, ד"ש, ותמיר ראה לעצמו סיכוי לחזור למרכז הפעילות הפוליטית. היו לו כל הסיכויים להפוך איש מרכזי בתנועה החדשה שהיתה עתידה, לדעת רבים, להיות, בבחירות הצפויות במאי, הכוח העיקרי במדינה. תמיר קיווה להיות שר החוץ או הביטחון. היה גם ברור כי לא משנה מה יהיו תוצאות הבחירות — ד"ש תהיה בממשלה, ואם תהיה בממשלה, תמיר יהיה לפחות שר־המישפטים. לראשונה בחייו ראה תמיר לפניו סיכוי מוחשי להגשמת חלום־חייו — להיות שר בישראל.

במצב זה, לא היה תמיר מעוניין במישפט שהוא יעמוד במרכזו.

לעולם אין לדעת מראש כיצד תתגלגלנה תביעות כאלה, והן כתיבת־פנדורה. תמיר עצמו עלה לגדולה במישפט קאסטנר, שהחל כתביעה קטנה נגד אחד, מלכיאל גרינוואלד, ושהסתיים כימעט במהפכה לאומית.

הוא החליט למנוע את הגשת התביעה נגדו, ואם לשם כך עליו לוותר על השליטה באולפנים או „לבגוד במרגוט" (כפי שאמר לידידיו), הרי שהפעילות הפוליטית מצדיקה זאת.

ב־30 במארס 1977 נחתם הסכם בין שמואל תמיר לבין יורשיה של מרגוט קלאוזנר, ובעיקבותיו — ב־11 ביוני — התקיימה אסיפה כללית של בית יהודה שמימשה את ההסכם.

ההסכם קבע כי תיווצר מניה נוספת, שתיקרא „מניית הכרעה" ושתהיה בידי נאמן המוסכם על הצדדים. מניית־ההכרעה תכריע בכל מיקרה שבו יתעוררו חילוקי־דעות בין בעל מניית־השליטה (שמואל תמיר) לבין שאר בעלי מניות־ההצבעה (עמוס מוקדי ומרים שפילמן).

שמואל תמיר, כך נקבע, יחזיק במניית־השליטה עד ה־31 במארס 1980, ואז היא תהפוך מניה נדחית (חסרת־ערך). תמיר יוכל לבטל את השליטה גם קודם־לכן. בכל אסיפה כללית יהיו למניית־השליטה שלו רק 51%, והיא תכריע רק בתנאי שעמוס או מרים יצביעו עימה. בכל מיקרה אחר תועבר ההחלטה להכרעת בעל מניית־ההכרעה.

הסכם זה, שנעשה כחודש לפני הבחירות, נטל מתמיר את השליטה באולפנים, אך הבטיח לו המשך הקשר העיסקי במשך שלוש שנים נוספות.

ההסכם מנע את התביעה וסיפק את היורשים. במקביל פנה תמיר לבית־המישפט וביקש למנות במקומו, כמנהל־העיזבון של מרגוט, את עורך־הדין דווידור.

ד"ש בוואדוץ

סיומה של תקופת תמיר באולפנים בא ב־23 בנובמבר 1977, אחרי שהתמנה כשר.

אז ויתר תמיר מרצונו על מניית־השליטה, התפטר מכל תפקידי הניהול בחברות, כולל אמריגו. תחתיו מונה כנציג אמריגו, כעבור חודשים אחדים, עורך־הדין דווידור. השליטה המלאה באולפנים עברה לידי עמוס מוקדי ומרים שפילמן, שהחליטו בימים אלה לחתום עם יצחק קול חוזה־ניהול לחמש שנים נוספות. שותפו־לשעבר של תמיר, עורך־הדין יהודה מוריץ, מוסיף לכהן כיועץ־מישפטי של האולפנים.

היורשים סיימו סיבוב אחד של המאבק: עתה לפניהם סיבוב נוסף: קבלת מידע על הטראסט הוואדוצי שהיה שייך לסבם וסבתם, ואשר ייתכן מאד כי הוא שייך להם מבלי שיידעו מה היקפו, מה נעשה בו ומה בכלל מותר להם לדעת עליו.

סיבוב זה יהיה קשה יותר. אחרי הכל, עורכי־הדין בשווייץ אינם רצים לבחירות. נראה כי עד שלא תוקם מיפלגה כד"ש בשווייץ או בליכטנשטיין ועד שעורכי־הדין מנהלי־הטראסט לא יצטרפו אליה, יקשה ביותר על עורך־הדין דווידור להשיג דבר־מה.

יגאל לביב

במירוץ בין הדולר למדד יה'ה רק מנצח אחד.

אתה.

מטמון ברירה דולרית
תכנית החסכון החדשה

היום אתה יכול ליהנות מרווחים גבוהים יותר.

ב"מטמון ברירה דולרית" – תכנית החסכון החדשה של בנק הפועלים, תוכל לחסוך בהפקדה חד פעמית או בתשלומים חודשיים, ולהצמיד את כספך לשער הדולר ולמדד המחירים לצרכן גם יחד.
בתום תקופת החסכון תיהנה מהרווח הגבוה מביניהם.

הטבות ויתרונות נוספים:

* אפשרות לחסוך עד 50,000 ל"י במסלול חד פעמי, או בתשלומים חודשיים, או עד 75,000 ל"י לחוסך בשני המסלולים יחד.
* מענק של עד 6 % מגובה הפקדתך.
* ריבית והצמדה על הקרן והמענק.
* תקופת החסכון — 6 שנים.
* פטור ממס על כל הרווחים, בתום 3 שנים.

הצטרף ל"מטמון ברירה דולרית" ותיהנה מרווחים גבוהים יותר. פרטים בכל סניפי בנק הפועלים, בנק אמריקאי ישראלי, בנק קונטיננטל, בנק עין־חי ובנק מסד.

לנו אכפת.

בנק הפועלים בע"מ

שידור

היושב־ראש נבהל

יושב־ראש הוועד־המנהל של רשות ה־שידור, הפרופסור **ראובן ירון** החליט להנמיך במיקצת את הפרופיל ולהימנע, ככל שאופיו מאפשר זאת, מדיונים הק־שורים בשידורים עצמם.

מקורביו של ירון טוענים כי הוא נבהל מן הביקורת הציבורית שנמתחה על מהל־כים שונים שביצע מאז מונה לתפקידו, ו־מן התגובות על התבטאויות שונות שלו שבעיקבותיהן הואשם בניסיון להיות קו־מיסאר פוליטי של הרדיו והטלוויזיה.

ירון מתכוון לעסוק, בשבועות ובחוד־שים הקרובים, יחד עם הוועד־המנהל, ב־עיקר בסוגיות של פיתוח, תקציבים מיב־נים וכדומה. בין השאר מתכוון הפרופסור לעסוק במרץ רב בקידום התוכניות לגבי בית רשות־השידור החדש.

השלב הראשון במדיניות השקטה של ירון יהיה סיורי־לימוד של הוועד־המנהל במחלקות ובאגפים השונים ברדיו ובטל־וויזיה, שבהם יוחל בעוד כשבועיים.

בינתיים גם הוכרזה שביתת־נשק במרי־בה שבין ירון לבין מנכ״ל הרשות, **יצחק ליבני**.

„נתבע את ראשיכם"

את תפקידו של הפרופסור **ראובן ירון** בהתבטאויות הצורמות נטל לעצמו חבר הוועד־המנהל ומי שהיה סגן יושב־הראש **אריאל ויינשטיין**, האיש שסר־האוצר **שימחה ארליך** חפץ ביקרו.

בעת הדיון הסוער בפרשת התפטרותה

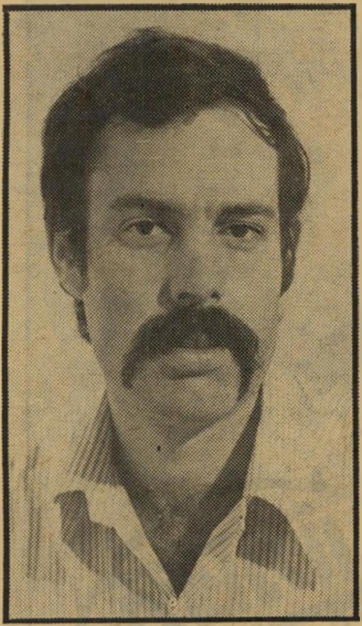

נזוף קרפין
דיין שאג, מי לא יירא?

של **נעמי שמר** ממליאת רשות־השידור, תקף ויינשטיין בחריפות רבה את הכתב שהביא את הידיעה על ההתפטרות, **יואל אסתרון**, את עורך מבט **יעקוב אחי־מאיר**, ואת מנהל מחלקת־החדשות **חיים יבין**. מנכ״ל הרשות **יצחק ליבני** ומנ־הל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן**, שהסכי־מו עם חלק מההערות לגבי שידור הידי־עה, אולם לא הסכימו לגסות שבמיתקפתו של ויינשטיין, נחלצו להגן על עובדיהם. תגובתו של ויינשטיין: „אם אתם מגי־נים עליהם, אנחנו נתבע את ראשיכם!" כשהוא מכוון את דבריו אל ליבני וצוקר־מן.

ליבני השיב שלא ייתכן שהוועד־המנהל יהיה גם החוקר, גם המאשים וגם השופט.

מי נזף בקרפין?

כשחזר שר־החוץ **משה דיין** מסיורו בסקנדינאוויה, הביע תרעומת על פרט מסויים בשידורי הרדיו שכיסו את סיורו בסקנדינוויה.

די היה בהערה זו של שר־החוץ, על־פי השמועה, לממלא־מקום מנהל הרדיו ב־נושאי החדשות **חנן גווה**. הוא שיגר מיכתב־נזיפה לכתב הרדיו במערב־אירו־פה, **מיכאל קרפין**, למרות שברדיו

היום הרביעי חינם

משהו קורה על שפת הכנרת.

בואו להשתתף בחוויה מיוחדת על שפת הכנרת
במלון "פלאזה טבריה" החדש -
4 ימים בלתי נשכחים, בסוף שבוע ארוך או בתחילתו,
באווירת נופש מפוארת, במחיר 3 ימים בלבד!
היום הרביעי - מתנת "פלאזה טבריה" להשלמת חופשתכם.
זה קורה על שפת הכנרת. כל שבוע.

המבצע ימשך חדשיים: 20.5 - 20.7

הזמנות: טל. 067-92233 פלאזה טבריה

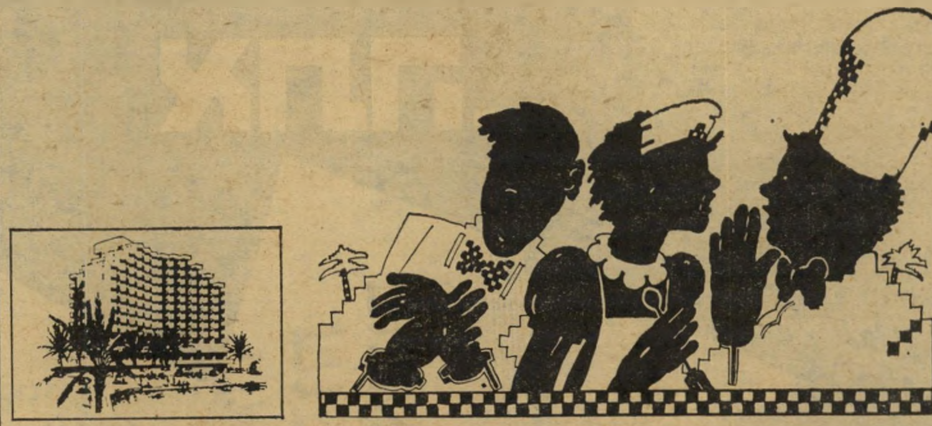

CP Hotels

החבילה שאסור לך לשכוח בטיול לחול:

פוליסת חבילה של הפניקס לנוסעים לחו"ל.

אתה נוסע לחו"ל. צפויות לך הפתעות רבות ונעימות. כך אנו מקוים. כנגד הפתעות לא נעימות אנו מבטחים אותך בפוליסה הטובה ביותר לנוסעים לחו"ל - פוליסת החבילה של הפניקס.
פוליסת החבילה של הפניקס מבטחת אותך בשהותך בחו"ל בכל הביטוחים האפשריים:
ביטוח רפואי מקיף.
ביטוח תאונות אישיות וביטוח מטען אישי.
פנה עוד היום לסוכן הביטוח שלך, לפני צאתך לחו"ל.

הפניקס הישראלי חברה לבטוח בע"מ

קול השלום -
הוא הקול שלך!

סבורים כי דיווחיו של זה מסיורו של דיין היו טובים. אגב, נווה עצמו טוען כי לא הוא שלח את מיברק־הנזיפה.

הרדיו השתמש בדיווחיו של העיתונאי **אליהו זהבי**, בתחילת סיורו של דיין, ורק אחרי שקרפין הזכיר למערכת בירושלים במיברק כי גם הוא קיים ומקבל משכורת מרשות־השידור, קיבלו ממנו את הדיווחים.

הקישור של יבין

לא היה כישלון צורב יותר ביום השישי האחרון מזה של עורכת החדשות של השבוע יומן אירועים **יעל חן**. אחרי שהיומן הראשון שערכה, לפני עשרה ימים, היה הצלחה בלתי־רגילה, בא היומן של השבוע שעבר וטפח על פניה. חן ספגה ביקורות גרועות ביותר על היומן, שהיה ארוך ומשעמם למרות שבלטו בו שתי כתבות טובות: האחת של **רפיק חלבי** על הפקעת ותפיסת השטחים בגדה, והשנייה של **יורם רונן** על הצנזורה הצבאית.

בין הסיבות לכישלונה של המהדורה: קיטעי הקישור הארוכים של המגיש **חיים יבין**. אולם לא היתה זו אשמתה של חן. למרות שהיא עורכת את היומן, את ההקדמות לכתבות כותב יבין עצמו, והוא גם הקובע את אורכן.

נחמיאס ברוגז

הכתב לענייני רווחה של מחלקת־החדשות, **ויקטור נחמיאס**, מסתובב שנב ממורמר. בשבוע שבר נערך מוקד עם שר־הרווחה הד״ר **ישראל כץ**. טיבעי היה כי נחמיאס יהיה בין צוות המראיינים, אולם מנהל מחלקת החדשות **חיים יבין** החליט כי נחמיאס אינו מתאים למוקד. יבין קבע כמראיינים את עצמו, את ראש הדסק הכלכלי, **אלישע שפיגלמן** ואת הכתב **אליעזר** („גיזר") **יערי**.

שינויים בחדשות

אחד ממקימי ומעצבי מהדורת החדשות הקצרה כמעט חצות, **ישראל סגל**, עומד לעזוב את מערכת מהדורה זו, והוא יהיה מעורכי־המישנה של מבט, בעיקבות עזיבתה של **יעל חן** את מבט.

מעוזריו של **יצחק רועה** בכמעט חצות יוותרו שניים בלבד: **דויד גלבוע** ו**יואל אסתרון**, כשמדי פעם בפעם יעזרו לידם **דניאל** („דני") **פאר** ו**אמיר שביב**.

ושוב איום על „עלי כותרת"

פרשת המנחה הבא של עלי כותרת מסתבכת והולכת. אחרי שנבחרו כבר שלושה מראיינים, **מני פאר, דן מרגלית** ו**יעקב** („יענקל׳ה") **אגמון**, אם כי איש מהם לא התבשר על כך באופן רישמי, גוברת עתה הנטייה בטלוויזיה להוריד את התוכנית מהמסך הקטן בכלל. אחרי ה־15 ביולי, מועד עזיבתו של המנחה הקבוע של התוכנית **ירון לונדון**.

בטלוויזיה הושמעו דיעות כי שלושת המראיינים החדשים אינם מוצלחים, הם בחזקת הרע־במיעוטו בלבד ואיש מהם לא יצליח להיכנס לנעליו של לונדון.

בוועד־המנהל, העומד להיכנס לעובי הקורה בעניין זה, מתגבשת עתה הנטייה לבטל כליל את התוכנית, למצוא תוכנית אחרת, בעלת גוון דומה, עם מראיינים אחרים.

גם מנהל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן** וגם מנכ״ל הרשות, **יצחק ליבני**, תומכים בהמשך התוכנית.

זמרת הנדל
גרמניה קראה, מי לא באה?

תמיכה ביורד

פרשת כתב־הרדיו **גבי גזית**, מעוררת עתה שערורייה ברשות־השידור. גזית ביקש — וקיבל — מרשות השידור חופשה־ללא־תשלום לזמן בלתי־מוגבל, ויצא לארצות־הברית. לידידיו סיפר כי הוא ישהה באמריקה כמה שנים, יסתדר שם עבודה ויירשם ללימודים באוניברסיטה.

קשה אומנם להגדיר מיהו יורד, אולם אין ספק כי גם על אנשים שעזבו את הארץ עם תוכניות מוגבלות מאלה של גזית הודבקה כבר, בצדק או שלא בצדק, התווית של „יורד". גם אם יורד גזית מן הארץ, אין ספק שזוהי זכותו, אולם לא בסדר שרשות ממלכתית תעודד יורדים.

גזית כבר החל מתפרנס מרשות השידור, למרות שהוא שוהה בארצות־הברית רק מזה שבועות ספורים. הוא החל שולח כתבות לרדיו, המתפרסמות למרות שלרשות השידור יש כתבים־שליחים בארצות־הברית: **דן שילון** ו**אלי ניסן**. הרדיו משלם לגזית עבור כל כתבה שהוא שולח, על בסיס של פרי־לאנס.

בינתיים בודק גזית גם אפשרויות לשדר כתבות לטלוויזיה ולקבל תמורתן תשלום. הוא מתכוון לנצל את אי־שביעות־הרצון הכללית — הן ברדיו והן בטלוויזיה — מאלי ניסן, ואת העובדה שדן שילון יהיה טרוד בשבועות הקרובים בסיקור גביע־העולם בכדורגל בארגנטינה.

מי ינהל את התוכניות?

הבעייה הבוערת ביותר כיום בטלוויזיה היא מציאת מנהל למחלקת התוכניות. **מרדכי** („מוטי") **קירשנבאום**, מי שהיה מנהל המחלקה ויצא לחופשה שממנה עדיין לא חזר, מסרב לחזור לנהל את המחלקה עד שלא ימולאו כל דרישותיו. בין השאר דורש קירשנבאום יד חופשית בקביעת הבמאים של התוכניות, קביעת התסריטים וכן חלוקת המשאבים של המחלקה. העובדה שלמנהל התוכניות אין השפעה על חלוקת הכספים העומדים לרשות המחלקה, הביאה לכך ש„אין תקנים מספיקים לעובדים טובים," לפי דיברי קירשנבאום. למול תביעות אלה של קירשנבאום, הנתמכות על־ידי מנהל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן**, עומד מנכל הרשות **יצחק ליבני**, המבקש להשאיר בידיו את מירב הסמכויות.

מי שממלאת את מקומו של קירשנבאום, **יהודית** („ג׳ודי") **לוץ**, הודיעה כי אין בכוונתה להמשיך לשמש ממלאת־מקום. לוץ טוענת גם כי אם יציעו לה את התפקיד כמנהלת ממש, ולא כממלאת־מקום, היא לא תקבל אותו. בינתיים לא הועלו שמות נוספים של מועמדים לניהול המחלקה, שהיא מן החשובות בטלוויזיה.

היטל במקום אגרה

מנכ״ל רשות השידור **יצחק ליבני** הצליח, כפי הנראה, במאבקו עם חברת החשמל. בתמיכת שר־האוצר שימחה ארליך ושר־החינוך **זבולון המר**, תיאלץ חברת־החשמל לגבות את אגרת־הטלוויזיה תחת רשות־השידור עצמה.

אולם, במקום אגרה תגבה חברת־החשמל היטל. כל צרכן חשמל, ומשום כך כל בית־אב במדינת ישראל, יחוייב בדמי האגרה או ההיטל. רק אלה שיצליחו להוכיח כי אין ברשותם מקלטי טלוויזיה או רדיו, תחזיר להם רשות השידור את כספם אחרי שייגבה על־ידי חברת־החשמל.

על־פי הסדר זה יבוטלו כל הפטורים למיניהם. בארץ כמה עשרות אלפי בעלי־מקלטים הפטורים כיום מתשלום האגרה, ביניהם נכי צה״ל, אלמנות, מעוטי־יכולת ואחרים.

הלנה הנדל התחרטה

במרכז התוכנית שירי רחל, שהוקלטה בתחילת השבוע שעבר בגן הבוטאני על שפת הכינרת, עמדה להופיע הזמרת **הלנה** („נחמה") **הנדל**, אשר הסכימה להישאר בארץ חודש נוסף אחרי יום־העצמאות, כדי להשתתף בהקלטת התוכנית. את התוכנית, שהופקה על־ידי **אהרונה דיין**, תגיש **נעמי שמר**.

אולם, ברגע האחרון התברר כי הנדל התחרטה, ולא הסכימה להישאר בארץ עד למועד הקלטת התוכנית. דיין נאלצה למצוא לה תחליף.

כתב־לשעבר גזית
האיש עזב, מי משלם?

חרם על החברים

פעם נוספת הוחרמו אנשי־הטלוויזיה במסיבה שנערכה לכבוד עובד הטלוויזיה. סמנכ״ל מישרד האוצר, **דני הלפרין**, ערך בשבוע שעבר מסיבה בביתו לכבוד **אברהם** („כושי") **קושניר**, מי שהיה ראש הדסק הכלכלי במחלקת החדשות ומונה אחר־כך כציר הכלכלי בשגרירות ישראל בלונדון. במסיבה נכחו כל המי ומי בכלכלה הישראלית, ביניהם שר־האוצר וידידו של קושניר **שימחה ארליך**, נגד בנק ישראל **ארנון גפני**, מנכ״ל מישרד־האוצר **עמירם סיוון** ומנכ״ל מישרד־האנרגיה־והתשתית **יוסי ורדי**.

כן נכחו במסיבה כתבים כלכליים של עיתונים יומיים. כולם — מלבד חבריו של „כושי" לעבודה בטלוויזיה.

כרטיס הכסף של דיסקונט

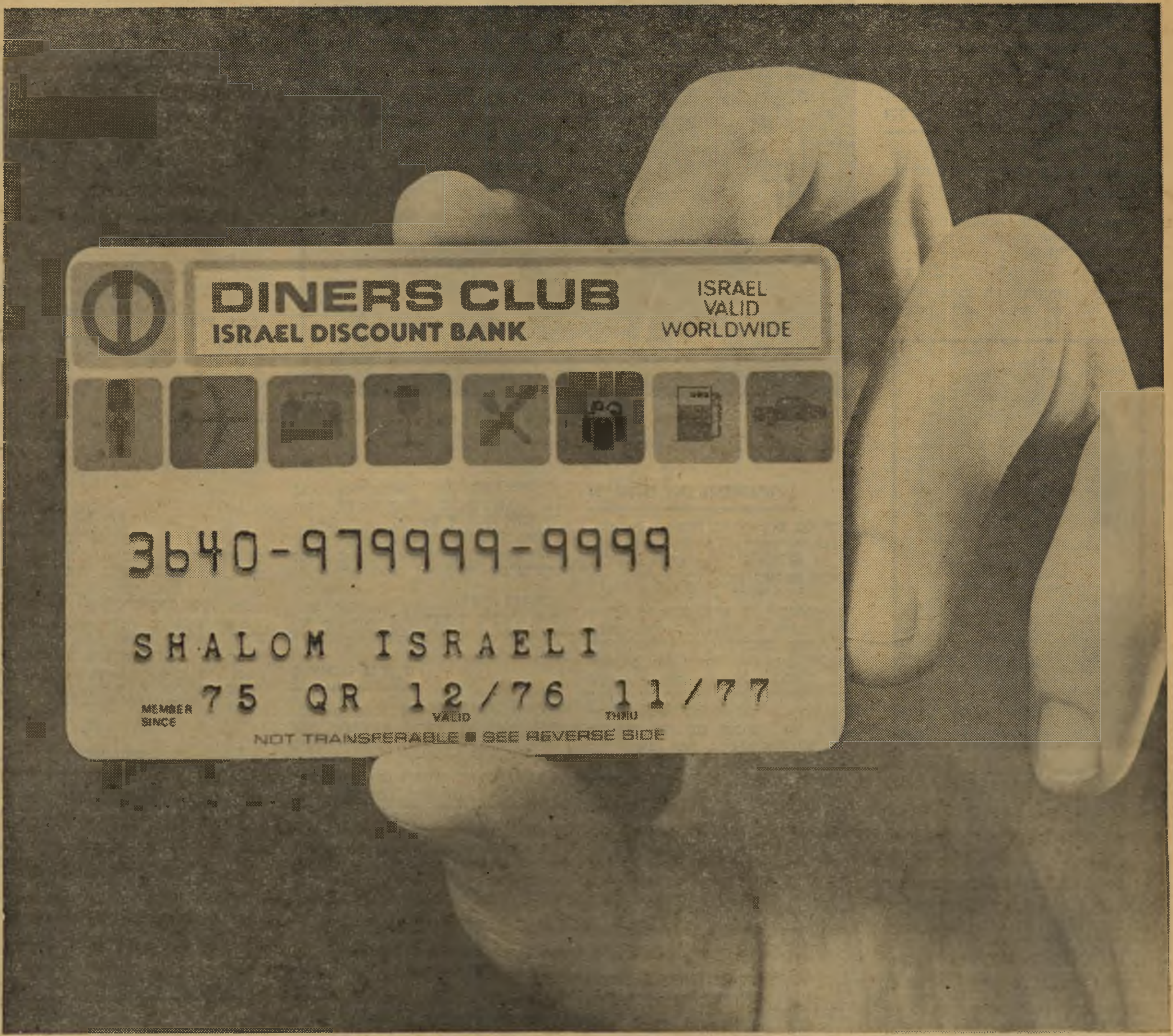

„אשראית"-דיינרס קלוב
בישראל - ובכל העולם

אשראי בכל העולם:

עם "אשראית" — העולם בכיסך. במאות אלפי בתי־עסק, ב-155 מדינות בעולם, אינך צריך יותר מזומנים או המחאות נוסעים. עכשיו, אתה מסתובב בחו"ל כמו בן־בית; כמו מיליוני מחזיקי כרטיס דיינרס קלוב בעולם — אתה קונה מעיל בלונדון, שוכר מכונית בניו־יורק, אוכל במסעדה בפריס, לן במלון ברומא או רוכש כרטיס טיסה בציריך.

והכל — בלי מזומנים אלא עם אשראית־דיינרס קלוב, כרטיס הכסף של דיסקונט. אינך צריך לשלם במזומנים — אתה חותם על החשבון — ומשלם חודש לאחר מכן, מחשבונך בישראל.

בנק דיסקונט — הבנק הראשון בישראל, שהציע כרטיס אשראי בינלאומי — לישראלים.

ובישראל:

עם אשראית־דיינרס קלוב תוכל לקנות באשראי ביותר מ-1200 בתי־עסק, למשוך מזומנים בכל סניפי קבוצת דיסקונט, ובכל תחנות הדלק יכבדו את השיקים שלך. טפסי בקשה לאשראית־דיינרס קלוב ניתן לקבל בכל סניף של בנק דיסקונט ובנק ברקליס דיסקונט.

טוב לעבוד עם
בנק דיסקונט
הצד האנושי של המטבע

פרשת המינוי של

מנכ"ל „כימיקלים לישראל"

בישיבת מועצת־המנהלים האחרונה של „כימיקלים לישראל" הודיע יו"ר מועצת־המנהלים, **חיים גבתי**, כי שר־המיסחר והתעשייה **יגאל הורביץ** מבקש שכמנכ"ל החברה ימונה **אליהו תאומים**. גבתי הודיע כי ועדת שלושה מיוחדת, שהוקמה כדי לבחור במועמדים, החליטה על תאומים. הצורך במנכ"ל התעורר אחרי פטירתו של **מרדכי מקלף**.

תאומים משמש כיום מנכ"ל של מיפעל חומרי־ההדברה „אגן", והוא גם בעל 8.5% מן המניות בו. שאר המניות נחלקות לקונצרן „כור" (50%), מרק מושביץ (24%) ואחרים.

ועדת השלושה שהמליצה על תאומים מורכבת מגבתי עצמו, ממנכ"ל מישרד המיסחר־והתעשייה, **עמוס מר־חיים** ו**ממארק מושביץ**, שותפו של תאומים ל„אגן". מיפעל „אגן" קשור כבר כיום בקשרים עיסקיים וכלכליים עם קונצרן „כימיקלים לישראל", שממנו הוא רוכש חלק מהומרי־הגלם שלו, וכל הסיכויים מורים כי קשרים אלה יתרחבו בעתיד.

טעם ראשון לפגם נמצא בכך שמושביץ היה שותף לבחירת שותפו. בטעם זה בלבד די היה כדי לפסול את הבחירה. הטעם השני, החמור יותר, הוא בניגוד־האינטרסים הקיים בין המשך בעלותו של תאומים במיפעל „אגן" לבין ניהולו את קונצרן „כימיקלים לישראל". בשעתו נחקק חוק האוסר על עובדי מדינה וחברות ממשלתיות לעבור לעבוד בחברה לא־ממשלתית שעמן היו קשורים בתוקף תפקידם הקודם, למשך תקופת צינון בת שנתיים.

ואילו כאן מתרחש אותו הדבר — במהופך. אם לזכור גם את ההחלטות של ועדת אשר, הנוגעות אומנם לשרים אך יש לראות בהן קו מנחה כללי. ברור כי תאומים לא יוכל לכהן כמנכ"ל „כימיקלים לישראל" אלא אם ימכור את חלקו ב„אגן", וגם אז יהיה הדבר בספק.

אגב, בישיבת מועצת־המנהלים לא הגיעו לידי החלטה מאחר שאחד החברים תבע לקבל חוות־דעת מישפטית בשאלת ניגוד־האינטרסים, וקבלת ההחלטה נדחתה עד לקבלת חוות־הדעת של ד"ר **יובל לוי**.

איגוד הצרכנים האמריקאי ממליץ על מכוניות

ביטאון איגוד הצרכנים האמריקאי, בגיליונו האחרון (מארס 1978) בחן את הדגמים החדשים של המכוניות הקרויות, בארצות־הברית, „מכוניות חסכוניות קומפקטיות". המועדפת על־ידו היא הדגם החדש של „ג'נראל מוטורס", „האולדסמוביל קטלס", ובאותה רמה לערך „שברולט" מדגם „מאליבו". ברמה דומה, אך מומלצת פחות נמצאות „ביואיק סנטורי" ו„פונטיאק לה־מאנס". כל הדגמים מומלצים עם מנוע של 6 צילינדרים.

הזולה ביותר (באמריקה) מבין המכוניות היא ה„מאליבו" שמחירה, הכולל הילוכים והגה אוטומטיים, מעצורי־כוח, מפשיר־אדים בחלון האחורי וצמיגים הוא, לקונה, 5015 דולר ולסוכן 4,120. עבור מיזוג־אוויר יש להוסיף 544 דולר.

מחיר ה„אולדסמוביל קאטלס" (דגם 1978) הוא, לצרכן האמריקאי, 6,337 דולר. בישראל מחירה של המכונית 600 אלף ל"י, מזה כ־400 לירות מיסים וכ־100 אלף לירות הובלה. על מכוניות אלו מוטל מס של 300% החל גם על ההובלה היקרה. אגב, עליית שער הדולר בימים אלה תייקר את מכוניות הייבוא ב־10% לפחות.

איגוד הצרכנים האמריקאי מעדיף, בין המכוניות של „פורד", את הדגמים החדשים פיירמונט" ו„מרקורי־זפיר" על־פני „גראנאדה" ו„מרקורי מונארך". אלה מועדפים בגלל מערכת־הגנה טובה יותר, אולם רצוי לחכות לדגמים של השנה הבאה, שכן הניסיון מוכיח ש„פורד" מוציאה לשוק דגמים לא־שלמים, והיא משכללת אותם על סמך ניסיון הצרכנים. ה„פיירמונט" עולה לצרכן 4,552 דולר, וניתן להשיגה — עם 4 צילינדרים ב־120 דולר פחות.

האיגוד מוסר כי מכוניות „ג'נראל מוטורס", מהדגמים „פניקס", „נובה", „סקיילארק" ו„אומגה" יוצאו מן השוק עם הופעת הדגמים החדשים, ובשנת 1979 ייפסק ייצורם. נמסר כי מכוניות „קרייזלר" מדגמים „אספן" ו„וולאר" טובות כשהן עובדות ללא תקלות, אולם הן השיגו שיא בתקלות ובתיקונים. המכוניות של „אמריקן מוטורס", „פאקר" ו„קונקורד" מדורגות בסוף הרשימה לא בגלל חסרונות, לא בגלל היעדר יתרונות.

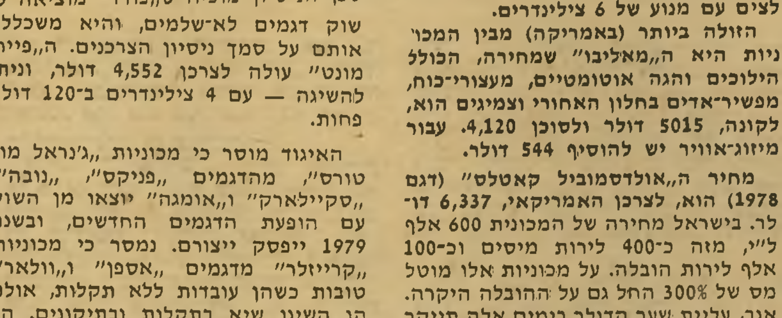

„אולדסמוביל קאטלס"
קנייה טובה

יצירות אגם בעליית מחיר

מחלתו האנושה של האמן **יעקוב אגם** עוררה ביקוש מוגבר ליצירותיו, וגם למדליית אגם המופצת באחרונה. המדליה (זהב) הודפסה לרגל 30 שנה למדינה, והיא נושאת את חתימתו של האמן. הודפסו 500 מדליות שמהן נמכרו כבר 300, בעיקר לקבוצה אמריקאית.

הלוקשים של היהלומנים:

הסינדיקט מאשים את ישראל בספסרות בינלאומית

לקראת הקונגרס הבינלאומי של היהלומנים, שנערך באחרונה בישראל, ניסו ראשי בורסת היהלומים להסביר את הריב בינם לבין הסינדיקט הלונדוני, שהטיל היטל מיוחד של 40% על היהלומים הנמכרים בעיקר לישראל. הם ניסו גם להסביר מדוע נוצר מחסור מלאכותי של יהלומי־גלם במשך חצי־שנה, מדוע עלו מחירי הגלם תוך שנה ב־100 אחוזים, ומדוע החל עתה משבר במכירות היהלומים המלוטשים — המסכן גם את התעשייה בישראל.

יהלומים בסינדיקט הלונדוני
באנקו!

ההסבר שניסו **משה שניצר** ועמיתיו למכור (ובהצלחה, בעיקר לעיתון „הארץ" שפירסם הסברים אלה ללא ניד־עפעף), היה כי הרוסים החליטו לערער את שליטת הסינדיקט בחומרי־הגלם, הפסיקו למכור סחורה ובכך גרמו מחסור מלאכותי.

אך כל עיתון רציני בעולם (כולל הדו־שבועון הכלכלי האמריקאי רב־היוקרה „פורבס", בגיליונו מה־17 באפריל), מאשים במפורש את היהלומנים הישראלים בספסרות, בקנה־מידה שאיים למוטט את תעשיית היהלומים הבינלאומית.

ה„פורבס" ריאיין את ראשי הסינדיקט הלונדוני, שתקפו את ישראל במילים בוטות .לפי השבועון, יהלום מקובל של קאראט שעלה בשנה שעברה 12.5 אלף דולר, נמכר עתה ב־20 אלף דולר ואצל הרי וינסטון בניו־יורק יבקשו גם 32 אלף. המחירים עלו עד־כדי־כך ש**אליזבת טיילור** הציעה למכירה ב־4 מיליון דולר את היהלום בן 69 הקאראט שהעניק לה **ריצ'ארד ברטון** בשנת 1969 (ושעלה אז מיליון דולר). מה קרה, אם כן?

אמר מנהל בכיר בסינדיקט: „אנו היינו בסדר, והזרמנו לשוק כל כמות של סחורה שהיתה לנו. אבל ישראל קנתה מאיתנו מדי שנה חומרי־גלם ב־20% יותר מאשר בשנה הקודמת .הם מייבאים יותר מכפי שהם מייצאים, ומשקיעים במלאי גדול בצורה לא־סבירה.

ואכן, קבע ה„פורבס", הנתונים הרישמיים של ישראל מוכיחים זאת, בעוד הייבוא הנקי של יהלומי־גלם לישראל עלה מ־5.8 מיליון קאראט בשנת 1975 ל־11.2 מיליון קאראט בשנת 1977, היה הייצוא בשנת 1975 2.7 מיליון קאראט ובשנת 1977 3.35 מיליון קאראט בלבד. מכירות יהלומים של הסינדיקאט לישראל גדלו מ־3.06 מיליון קאראט בשנת 1975 ל־5.2 מיליון בשנת 1977. את השאר רכשו ישראלים ממקורות שמחוץ לסינדיקאט.

מדוע זרמו היהלומים לישראל? ה„פרובס" טוען כי המיסחר ביהלומים מחושב בדולרים. היהלומן הישראלי חי במדינה שבה יש אינפלציה של יותר מ־40%, ובה הוא מקבל מן הממשלה הלוואות בדולרים לרכישת יהלומים בריבית של 6%, שהיא ממש סובסידיה. המימון של ישראל הוא הזול בעולם, ולכן: למה להחזיק דולרים רופפים, כשאפשר להחזיק יהלומים במימון זול? התוצאה: מחירי יהלומי־הגלם עלו ב־100 אחוזים ויהלומני ישראל, הפטורים מתשלום מס־הכנסה ומניהול ספרים, עשו רווח של 100 אחוזים בספסרות פשוטה ובמימון ממשלתי זול ורב־היקף.

כדי לבלום את ישראל, הטיל הסינדיקט את ההיטל המיוחד של 40% במטרה לספוג מיהלומני ישראל בחזרה חלק מריווחי הספסרות שלהם. במקביל גרמה ההתייקרות את ירידת הביקוש ליהלומים, והחנות „טיפאני" פירסמה מודעה המזהירה כי מחירי היהלומים גבוהים מדי, וכי כדאי לבדוק היטב לפני הק־

שימרון לוחץ ליישום המלצותיו

עורך־הדין **ארווין שימרון** ייפגש השבוע עם שר־המישפטים **שמואל תמיר**, לבירור תלונותיו על כך שטרם נעשה דבר ליישום המלצות ועדתו. בין השאר פורסם, כי לפני חודשיים וחצי סוכם ששימרון ייפגש עם היועץ־המישפטי לממשלה, **אהרון ברק**, לדיון בהמלצת הוועדה להקמת ועדת שרים לאכיפת החוק, אך מפאת ריבוי נסיעותיו של היועץ לחו"ל עם ראש־הממשלה, לא נמצא הזמן לפגישה זו.

שימרון קבל באוזני מקורביו כי האוצר לא הגשים אף המלצה אחת, מונע את איחוד הגבייה של מס־הכנסה ומס־ערך־מוסף, לא הקים מחלקה חדשה באוצר לגבייה מיוחדת של פשע מאורגן, ולא עשה דבר לתיאום זרועות הגבייה שלו ושל

לפני כחודש הציע שר־המישפטים לשימרון שיכהן כשופט עליון. ההצעה נשנתה על־ידי נשיא לישכת עורכי־הדין, **יצחק טוניק**. אך שימרון השיב, כי מפאת התחייבות ללקוחות לא יוכל להסכים להצעה אאל בעוד שנתיים בלבד.

על טירטור וטימטום

(המשך מעמוד 16)
שנודעו להדגיש כי היחידה ש ו נ ה משאר הצבא. רשלנות מסויימת יכולה להיות אף היא אביזר מכוון למטרה זו.

בספרי בשדות פלשת 1948 נכללה רשימה קצרה, שכתבתי בימים הראשונים אחרי התגייסותי לגדודי ההגנה (בטרם היות צה״ל), תחת הכותרת „כובע גרב״. ארשה לעצמי לצטט כמה פסוקים ממנה: „כובע־הגרב הוא סמלו של צבא־אינדיווידואליסטים. תכונתו העיקרית היא שאפשר לחבוש אותו באלפי צורות. אין לך שני חיילים הלובשים את כובעיהם באותה צורה.״

הצבא של תש״ח היה, בניגוד למה שנדמה למעידרור שאיחר מילחמה זו, צבא ממושמע. הוא הגיע בעניין זה כימעט לשלמות: התאמה גמורה בין רוח החברה שבה הוא צמח ובין דפוסי־המישמעת שלו. היה זה צבא־הפלמ״ח (כי הפלמ״ח סיפק לצבא כולו את הרוח, הפיקוד והדוקטרינה הצבאית, ומבחינה זו היה צה״ל כולו מעין הרחבה של הפלמ״ח, כשם שהוורמאכט הגרמני היה מעין הרחבה של הרייכסוור הקטן). השינאה שעמידרור, כמו רבים אחרים, פיתחו בליבם לפלמ״ח (אולי כתגובה על ההילה המוגזמת והמטופשת שנקשרה לו על־ידי גדוד טפילי־הפלמ״ח) מביאה אותם למסקנות שאין להן שחר.

הקו האדום

בשארת השאלה — שמעורר עמידרור: אם אין למפקד הזוטר נשק הטירטור — מה נותר לו? איך יכפה את המישמעת?

אוי לשאלה ואולי למה שמתחבא מאחריה.

מפקד טוב אינו זקוק לטירטור. מפקד טוב מחנך בדוגמה האישית שלו. מפקד טוב משכנע במבט, בתנועת־יד, במילה.

יש מפקדים רעים. בכל מיסגרת יש. מוכרחים להיות כאלה. אבל מיסגרת טובה פולטת אותם בעוד מועד.

אם מיסגרת־ההדרכה של הצבא יודעת שעליה לחנך מפקדים טובים כ א ל ה, מפקדים בעלי סמכות מוסרית ומיקצועית, לא תתעורר בעייה חמורה של מפקדים מחורבנים. הסכנה הכלולה בגישתו של עמידרור היא שהצבא לא ינסה בכלל ליצור רמה כזאת של פיקוד זוטר, אלא יחנך מפקדים על פי מודל שונה לגמרי: המפקד המטרטר. כלומר: המפקד הגרוע.

בשדה־הקרב יהיה מפקד כזה גרוע שיבעתיים. יהיה זה המפקד ההולך בראש בשעת ביזה. מסופקני אם יילך בראש בשעה שמזמזמים הכדורים.

יש כאן שתי בעיות, שאיני רוצה להתחמק מהן.

האחת: האם אפשר לשנות מן היסוד רוח שכבר השתררה בצבא? כלומר, אם נתקבל מודל אחד של מישמעת מטרטרת, האם ניתן להחליפו במודל אחר של מישמעת נאורה?

הדבר קשה, בלי ספק. הוא יכול להתחיל רק מראש הצמרת. על כן אמרנו, אחרי יום־הכיפורים וגם עכשיו: בראש צה״ל דרושה כעת אישיות גדולה, מחנכת, בעלת סמכות מוסרית ומיקצועית, כדי לפתוח דף חדש בכל השטחים.

והבעיה השניה: אמרנו כי הצבא הוא חלק מן העם, ולא תיתכן מישמעת צבאית שלא תהיה מעוגנת במקובלות החברה.

יש בארץ ירידה מתמדת של הסטנדרטים בכל השטחים. הברגים מתרופפים בכל שטחי החברה האזרחית. בכל שטחי הביצוע — החל במוסך למכוניות וכלה במישרד הממשלתי — יורדת הרמה אל מתחת לקו האדום של הסכנה. התחלנו להשלים בחיינו היומיומיים עם רמת־ביצוע נמוכה, עם עבודה גרועה, עם רשלנות כללית, עם העדרויות מאסיביות.

אם יכול הצבא לבדו לעמוד מול תופעות אלה, הרי זה נס.

תהליך הריפוי צריך להתחיל במקום אחר: בבית־הספר, בסמינר למורים, בבית־ההורים, באווירה החברתית.

דבר אחד בטוח לגמרי — הוא לא יתחיל בחבישת כומתות.

וכדי למנוע כל ספק: הוויכוח אינו בין מישמעת ובין חוסר־מישמעת.

הוויכוח הוא בין מישמעת של טירטור וטימטום, שיתמוטט במיבחן־הקרב החמור הראשון, ובין מישמעת נאורה, מודרנית, המתאימה ללוחם הטכנולוגי של סוף המאה ה־20 ולצבא עממי של חברה מתקדמת.

זכוכית
כלי בית
כלי עין
מפות
שטיחי קש
מוצרי קש
קרמיקה
אופנה
ואביזרי
אופנה
מוצרי נוי
צעצועים
דיזנגוף 224 ת״א.
טל. 231013.

במדינה

מיעוטים

דמוקרטיה אקדמאית

„איננו מזדהים עם אש״ף ואנו דורשים זכויות שווה!״ קראו הסטודנטים הערבים

„מי זה אש״ף — רצח!״ צעקו הסטודנטים היהודים שהפגינו מול קולנוע תכלת בתל־אביב, בעת שעמד להיערך במקום כנס של ההתאחדות הארצית של הסטודנטים הערבים.

הסטודנטים הערביים שהתגודדו בפתח בית־הקולנוע לא ניסו כלל להשיב למפגינים נגדם. לגביהם היה הכנס מיפגש להבעת מחאתם על „מסע ההסתה נגד סטודנטים ערביים המתנהל בקמפוסים השונים,״ כפי שאמר מוחמד ברקי, ראש ועד הסטודנטים הערבים באוניברסיטת תל־אביב. גם הסטודנטים היהודים, בהנהגת מזכיר החוץ וההסברה של התאחדות הסטודנטים הארצית מיכאל ינקלוביץ, נמנעו להיכנס לעימות עם עמיתיהם לספסלי הלימודים, והסתפקו בהנפת כרזו בגנות אש״ף ובשבח הדמוקרטיה הישראלית.

„אני לא מבין מה הם רוצים מאיתנו,״ אמר סטודנט ערבי, הלומד סיפרות עיברית באוניברסיטת תל־אביב. „אני נגד מעשי טבח וטרור בדיוק כמוהם. כשנערך הטבח בכביש־החוף גינינו את המעשה בפומבי. אבל מצד שני, אנחנו נגד הפצצת מחנות־פליטים בפצצות־מיצרר.״

קריטריון פוליטי. מטרתו העיקרית של הכנס היתה לגבש תוכנית־פעולה נגד התביעה להפעלת קריטריון פוליטי בקבלת סטודנטים ללימודים אקדמאיים באוניברסיטאות. „בארץ לומדים כ־20,000 סטודנטים ערבים, שנגדם מתנהל מסע־ההסתה,״ מסביר מוחמד ברקי. „אנו דורשים לשים קץ למסע ההסתה נגד הסטודנטים הערבים, להימנע מכל תעמולה בעלת אופי גזעני המכוונת לפגוע בעם אחר, ולהכיר בוועד הסטודנטים הערבים.״

בעוד זרם הסטודנטים המגיעים למקום גובר והולך, התעוררה בעיה בלתי־צפוייה. זיגל ערמוני, בעל בית־הקולנוע, ניסה למנוע את קיום הכנס, למרות שסוכם איתו על שכירת האולם שבוע ימים מראש. אחרי ניסיונות חוזרים ונשנים שלא לפתוח את האולם לפני באי הכנס, נמסר לו על־ידי כוח מישטרה שהגיע למקום כי עליו לפתוח את הדלתות, ולאפשר את קיום הכנס כפי שסוכם מראש. ואכן, בשעה אחת בצהריים, שעה אחרי המועד שנקבע מראש, נפתח השער הראשי והסטודנטים הערבים מיהרו להיכנס לאולם. אך בכך לא תמו הניסיונות לסכל את קיום הכנס.

בעוד הסטודנטים נכנסים לאולם, ניסה בעל בית־הקולנוע לסגור את הדלתות בפני אלה שנותרו בחוץ כיוון שלפי טענתו, דובר על 275 סטודנטים בלבד. „רימו אותי,״ הסביר לשוטרים. „אמרו לי שזה לא יהיה כנס פוליטי. אילו ידעתי מה שיהיה כאן, לא הייתי נותן להם את האולם אפילו בשביל מיליון לירות. אני מזדהה עם הממשלה. שלושים שנה חיכיתי עד שבגין יעלה לשילטון. אם הליכוד היה מבקש את האולם — כל הכבוד, הייתי נותן בחינם. אבל לאלה?!״

זכויות שוות. מיזוג־האוויר באולם לא הופעל. שלטים שניסו חברי הוועד המארגן לתלות על מסך־הקולנוע עם ניירדבק, הורדו על־ידי ערמוני בטענה שהמסך עלול להתקלקל.

ובעוד חברי הוועד עולים על הבמה, נאלצו היושבים במקום להקשיב לדיברי הנואמים כשזיעתם ניגרת. „לזה אני מתכוון, כשאני טוען שאין לנו זכויות שוות בארץ!״ אמר אחד הסטודנטים הערבים, שסירב להזדהות בשמו. „יש מיקרים כאלה, ורבים נוספים. אני גר במעונות הסטודנטים בתל־אביב, ולפני שבוע זרקו לי אבנים דרך החלון. התלוננתי, אבל עד היום לא טיפלו בנושא ולא קיבלתי תשובה. באוניברסיטה צועקים לי שאני אש״ף. אנחנו לא מזדהים עם אש״ף. אנו לא בעד חיסול מדינת ישראל, אלא בעד קיום מדינה ישראלית בצד מדינה ערבית.

„צריך להבדיל בין עמדה פוליטית ורצח. אני מעדיף מאבק פוליטי על מאבק מילחמתי, ומה שאנחנו מנסים לעשות הוא למתן את דעת הקהל הקיצונית בארץ הפועלת נגדנו.״ את שמו אין הסטודנט מוכן למסור כיוון שלדבריו, יטרידו אותו שירותי הביטחון. לאחר־מכן „כפי שקרה בעבר, סיפר, „הלכתי יום אחד ברחוב בן־יהודה בתל־אביב, ופיתאום ניגשו אלי שני אנשים ואמרו לי שאם לא אפסיק את הפעילות בנושא הסטודנטים, זה יעלה לי ביוקר.״

בעל־קולנוע ערמוני מסרב לאפשר את הכנס
„רימו אותי!״

„אני סטודנט שרוצה לחיות בשקט, עם הרגשה שאני אזרח ישראלי לכל דבר. לא איכפת לי לעמוד בכל החובות — אפילו לשרת בצבא — אבל שיתנו לי את כל הזכויות. שלא תהיה אפלייה.״

אש״ף זה אש״ף!״ בחוץ המתינו הסטודנטים הישראלים לסיומו של הכנס, כדי להניף את כרזותיהם בצאת משתתפיו הערבים מן האולם.

אחד הסטודנטים החזיק בידו שלט המהלל את הדמוקרטיה הישראלית. „איננו נגד זה שהם יקיימו את העצרת,״ הכריז מרדכי שר, סטודנט לפסיכולוגיה באוניברסיטת בר־אילן. „אנחנו רוצים רק להזכיר להם שאש״ף זה אש״ף, ושהוא לא מבדיל בין סטודנט יהודי לערבי. חוץ מזה, יש להם מדינה. לפי ההסכם באו״ם, ירדן שייכת לערבים. אם הם רוצים מדינה פלסטינית, שידברו איתם — לא איתנו!״

בתוך האולם יצאו אותה שעה חברי הוועד בקריאה להתאחדות הסטודנטים הכללית, היחידה המוכרת על־ידי הנהלת האוניברסיטות, להכיר בוועדי הסטודנטים

(המשך בעמוד 50)

די!

אם גם לך נמאס כבר להתרחץ מאחורי וילון הפלסטיק המכוער. יש לנו חדשות נפלאות עבורך.
מקלחוני ואמבטיוני אורלי!

אורלי - יצרן המקלחונים והאמבטיונים המתקדם ביותר בארץ - מציע לך מבחר עשיר של דגמים נפלאים בשלל צבעים ודוגמאות לבחירתך. בכל גודל ובכל מידה ומותאמים במיוחד לתנאי דירתך.

מקלחוני ואמבטיוני אורלי - מיוצרים מאלומיניום מיוחד, בלתי מחליד וזכוכית בטחון. נפתחים ונסגרים בקלות. אטימים לחלוטין בפני מים. נוחים לנקוי ומהווים קישוט נהדר לחדר האמבטיה.

אם אתה באמת רוצה להנות מרחצה חפשית ומשוחררת - בוא לראות את מבחר המקלחונים והאמבטיונים המקסימים והמשוכללים ביותר - במחיר המפחה ביותר בארץ!
כדאי לך!

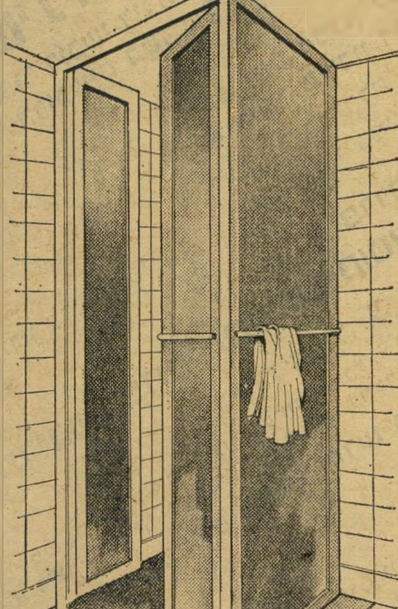

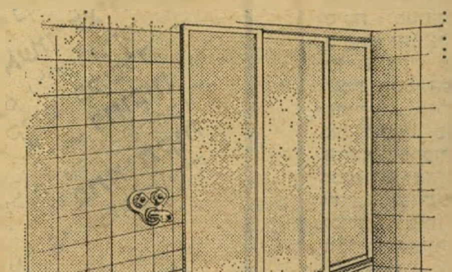

אורלי

יצרני מקלחונים, אמבטיונים, תריסים, חלונות ודלתות כניסה.

אולמי התצוגה: רמת השרון: אוסישקין 9. גדרה: ויצמן 12. טל. 92707-055
המפעל: ת"א: חנוך 41. טל. 922096

במדינה

(המשך מעמוד 48)
הערביים ולתת להם אולמות לקיום פעו־לותיהם.

„נמשיך לפעול ולקבל החלטות בנושא בישיבת הוועד הקרובה, אמר מוחמד ברקי. „אך כל הפעולות יהיו במיסגרת החוק, שאותו קיבלנו על עצמנו כמו כל אזרחי המדינה.”

זרים במולדתם

על סטודנט ערבי שישן על הגג — ועל חבריו ששרים שירי־מולדת ישראליים

אוניברסיטת תל־אביב — 9.30 בערב. אחרוני הסטודנטים עוזבים את הקמפוס ב־דרכם לבתיהם. חלקם ניגשים אל מכוניו־תיהם, חלקם לתחנות־האוטובוסים. אך יש אחד שאינו ממתין בתור לאוטובוס, וודאי שאין לו מכונית. הוא משרך דרכו אל מעונות הסטודנטים, לוקח את חפציו מאחד החדרים והולך לישון — על הגג.

זהו רפיק אבו־באקר, תלמיד אס־איי ללשון עיברית וחבר ועד הסטודנטים ה־ערבים. סטודנט ערבי באוניברסיטה היהו־דית ברמת־אביב.

בתחילה התגורר במעונות. אחר־כך, כך הוא מספר, העיפו אותו, כי בתקנון כתוב שמעונות זה לא לתלמידי אס־איי. עכשיו, בקיץ, הוא ישן על הגג. ואיפה יישן? „מה, כפת לי,” הוא אומר בחיוך. „העיקר שיהיה איפה לשים ת׳ראש.”

מישפחתו של רפיק חיה בכפר ערבי ליד עפולה. בבית הרבה אחים ואחיות, ואין כסף. ודאי שלא עוזרים לו לממן את שכר־הלימוד, „אפילו מבקשים שאתן קצת כסף בבית.” והוא נותן, מה אפשר לעשות? הוא, מצידו, משתדל לחסוך ככל האפשר. כמורה בחצי־מישטרה בסמינר ה־קיבוצים הוא מרוויח 1,500 ל״י בלבד, שהוא מוציא לשכר־לימוד ולמחייה.

משכר־דירה הוא פטור בינתיים, כי אין לו. „מזל שלא גובים כסף גם ממי שישן על הגג,” הוא אומר. את שכר־הלימוד הוא משלם בקושי.

בחורף גרו כמה סטודנטים ערבים בחדר. חמישה מיזרנים על הריצפה, בחדר קטן המיועד לשניים. עכשיו, בחום, אי־אפשר. אז הוא לן על הגג או על הדשא.

הסכין נשלף. האוניברסיטה, 1.30 ב־צהריים. בפתח אחד הבניינים מתגודדת חבורה קטנה של סטודנטים, המחתימים את העוברים־והשבים על עצומה הקוראת שלא לקבל לאוניברסיטה סטודנטים ער־בים תומכי אש״ף.

7.30 בערב. מעונות חדר מס׳ 40 מת־גוררים יהודי וערבי בכפיפה אחת. לחדר מגיעים חבריו של הסטודנט היהודי, ה־„מרגישים כמו בבית”. מתפתחת שיחה ש־נושאה — העצומה שהוחתמה בצהרי אותו היום. אחד האורחים מכה את הדייר ה־ערבי, הלה שולף סכין ועומד לתקוף. ברגע האחרון מתערבים קצין־הביטחון ושכנים לבניין, ומונעים התפתחות קטטה.

כמה משכיני־שלום וסתם סקרנים מת־גודדים בפתח החדר, ומיישרים את ה־הדורים. הפעם לא הוזעקה המישטרה.

הסטודנטית השתוללה. 9.30 בערב על הדשא. לכבוד שבוע „פרח” באוניבר־סיטה (סטודנטים לעזרת ילדים טעוני־טיפוח) הזמינו מנהלי הפרוייקט את „סולי־מן הגדול”, אביו של יזהר כהן, שיעשה שמח לכל הסטודנטים הנוטלים חלק ב־פרוייקט. סולימן הגיע, ומה ראו עיניו אם לא 15 סטודנטים ערבים יושבים על הדשא המרכזי בקמפוס, לאור מדורת־אש, ומפזמים יחד עם החבר׳ה שירי לאום ומו־לדת. סטודנטית חמומת־מזג אחת לא יכולה לשאת את מיבטאם הכבד של חבריה־ללימודים, ונכנסה להיסטריה: „מניאקים! מה אתם שרים את השירים שלנו?! זה לא מקום בשבילכם! לכו מ־כאן, ערבים מסריחים!” לרגע השתררה דממה מעיקה. היו שקראו קריאות־גנאי לעבר ה„משוגעת”, והיו שסברו שאכן אין לסטודנטים הערבים מקום על הדשא באוניברסיטה, עם „סולימן הגדול”.

אך ישראל, סגן־מנהל הפרוייקט, ידע שזהו מקומם. הם־הם שטרחו על ידו, עזרו והכינו וגילו יוזמה ומסירות גדולות פי־כמה משל חבריהם היהודים.

למרות הכל — לא היו רצויים. כך, מכל מקום, גרמו להם להרגיש. מישהו גם ידע לספר על עובד אוניברסיטה בכיר שלא היסס להביע את דעתו בנוסח: „מה, יש ערבים ב,פרח׳?! איזו בושה!”

שנת השלושים למדינת ישראל

כ״ד אייר-ב׳ סיון תשל״ח
31 במאי-7 ביוני 1978

התאחדות הוצאות ספרים בישראל

בשיתוף משרד החינוך והתרבות והרשויות המקומיות

שבוע הספר העברי

31 במאי - 7 ביוני 1978
כ״ד באייר - ב׳ בסיוון תשל״ח

שוקי מכירה מרכזיים ומקומיים בכל רחבי הארץ בשעות אחה״צ והערב. ביום ששי סגור. במוצאי־שבת - מצאת השבת.

שווקים מרכזיים: ירושלים — ברחבת מלון פלאז׳ה; תל־אביב — בכיכר מלכי ישראל; חיפה — ברחבת התיאטרון העירוני; באר־שבע — ברחבת הקונסרבטוריון; נתניה — בכיכר העצמאות; רמת־גן — בכיכר רמב״ם.

שווקים מקומיים: אופקים — במתנ״ס; אילת — בבית התרבות המרכזי; אופירה — במרכז; אשדוד — ברחבת רח׳ הראשונים; אשקלון — ברחבת המוזיאון; דימונה — במתנ״ס; הרצליה — בבית האזרח; חדרה — בכיכר הרברט סמואל; חולון — בכיכר וייצמן; טבריה — בגן שמעון; ימית — במרכז המסחרי; ירוחם — במרכז תרבות; כפר-סבא — בבית תרבות לצעירים; נהריה — ברחבת הספריה העירונית; פרדס-חנה — באולם יד לבנים; פתח-תקווה — ברחבת העיריה; קרית-ביאליק — בבית התרבות ע״ש כץ; קרית-גת — בבית התרבות העירוני; קרית-מלאכי — במרכז הקהילתי; ראשון-לציון — במרכז העיר; רחובות — בבית יד לבנים; רמת-השרון — בבית-הנוער; רעננה — בבית פישר; קצרין — במתנ״ס.

בישובי פיתוח תבקרנה ניידות ספרים בימים 11 — 22 ביוני.
ברמת־גן ייערך „שבוע הספר״ מה־4 עד ה־8 ביוני בככר רמב״ם.

במדינה

ישראלים בחו"ל

תקרית בניו־יורק

הזמר אריס סאן נפגע מיחסו של דוברו של דיין וביטל תוכנית טלוויזיה

„אני מתפלא על משה דיין, שהוא מחזיק אדם כמו נפתלי לביא בתור דובר. האדם הזה פשוט גרם לי להוריד את תוכניות הטלוויזיה שלי," מאשים הזמר היווני־ישראלי לשעבר, המתגורר בניו־יורק, אריס סאן.

במשך שלושת החודשים האחרונים היתה גם למושבת היורדים הישראלים בניו־יורק תכנית טלוויזיה משלהם בשפה העברית. היא שודרה בשעת האזנה מצויינת מדי יום ראשון בצהריים. סקרי־האזנה הוכיחו כי צופים בה למעלה משני מיליון איש. בתוכם יהודים מקומיים ואף נוצרים המבקשים ללמוד עברית. את התכנית הפיק וערך לאו דווקא שליח ישראלי. היא אפילו לא מומנה מתקציבי־ההסברה הממ־

זמר סאן
לביא שאג ואריס נפגע

לכתיים של ישראל. מאחוריה עמד משוגע לדבר, הזמר אריס סאן. עד כמה שהדבר עשוי להישמע מפתיע, היו אלה דווקא פקידים ישראלים בכירים שגרמו לאריס לבטל את תוכנית הטלוויזיה שלו.

„במשך שלושה חודשים הפסדתי בהפקת התכנית למעלה מ־100 אלף דולאר!" סיפר אריס, „כולם אמרו לי: 'אריס — כל הכבוד, אף אחד עוד לא עשה כזה דבר באמריקה.' אבל חוץ מ'כל הכבוד', לא קיבלתי כלום. אני יודע שאנשים לא מבינים למה אני צריך את זה, אבל מי שמכיר אותי יודע שאני ישראלי בדם ורציתי פשוט שגם לנו תהיה תכנית בעברית, כמו שיש תכנית ביוונית, בסינית, ביפנית או באיטלקית. אבל להפתעתי אף גוף ישראלי או חברה ישראלית לא מצאה לנכון לתת לי תשדירי פרסומת ולעזור קצת במימון התכנית."

יריקה בפרצוף. אריס מוכן היה להבליג על התעלמותו התקציבית של המימסד הישראלי מתכניתו, כל עוד קיבל סיוע מערכתי מלא וראיין בתכניתו כל אישיות ישראלית שביקש. כך התראיינו אצלו בין היתר השגריר חיים הרצוג, השגריר שמחה דיניץ, הקונסול אורי בן־ארי, ראשי המגבית ורבים אחרים. הוא אף ביקש את דן שילון כמנחה התכנית וקיבל את האישור לכך מרשות־השידור.

חבריו הקרובים של אריס מכירים את קשריו עם הארץ. מועדונו הניו־יורקי סירוקו, השוכן בלב מנהטן, הפך למקום מפגש קבוע לכל הישראלים, המתקבלים על ידו בחמימות רבה וזוכים לא פעם לעזרה והכוונה. אך מעל לכל, כיאה לטיפוס ים־תיכוני, אוהב אריס שמכבדים אותו ומעריכים את עבודתו. כל עוד יכול היה לממן את התכנית היה ממשיך ועושה זאת אילמלא התקרית עם שר־החוץ משה דיין.

דיין נמנה עם ידידיו הקרובים של אריס סאן. בחתונת ילדיו של דיין היה אריס

(המשך בעמוד 54)

אלעזר ושות' פרסומאים בע"מ / יקי הלפרין

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת
פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

ישר
מהיבואן
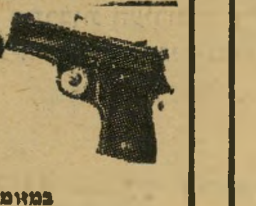
17 סוגי
אקדחים
באיכות גבוהה
להגנה עצמית
לכל אזרחי הארץ
במזומן וגם בתשלומים
„יוניק", טל. 821477
תל־אביב, העליה 34

קול
השלום -
הקול
שלך!

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביאו כתבי „העולם הזה" „דו"ח על העולם התחתון", לראשונה בעיתונות הישראלית. הכתבה הציגה, בעזרת מישטרת חיפה, חתך של המיתרחש בעולם־התחתון החיפאי, והביאה לקורא את עובדת היווצרות עולם של „ריח חשיש, ובתי־בושת..." בישראל. מדור הרדיו של השבועון הביא את סיפור־חייו של החידונאי שמוליק רוזן שריתק בחידוניו את הישראלי של שנת 1953.

בגיליון השבוע לפני 25 שנים, פירסם „העולם הזה" „ראיון מיוחד" עם מנהיג מצריים, מוחמד נגיב, שנערך בידי צוות כתבי „יו אס ניוז אנד וורלד ריפורט". הראיון הובא תוך דבקות במדיניות המערכת, להציג בפני הקוראים את המתרחש במצריים. בשער הגיליון: החידונאי שמוליק רוזן.

„העולם הזה" 814
תאריך: 28.5.53

מיבצר עכו הופך בית־משוגעים ✶ מישרד־המיסחר־והתעשייה
עורך מישדרי רדיו ✶ 39 המלקות ✶ בן־גוריון ואבו־ג'ילדה

היסטוריה

בית־משוגעים

אין מקום בישראל היכול להשתוות למיבצר עכו. העובר את המיבצר מן המרתף ועד הגג, הריהו כעובר על פני כל תולדות הארץ. במרתף עוד מצויים האזיקים שאליהם רותקו אסירים אומללים בימים שקדמו לימי הצלבנים, האורוות שבהן שכנו הסוסים שהביאו את האבירים לבושי שיריוני־הקשקשים מארץ הפרנקים. על הגג עוד נראים בבירור הסימנים שחרט בידיו דוב גרונר, בשבועות הארוכים שבהם המתין לביצוע גזר־דין המוות.

כשבאו, לפני שבוע, ראשי אצ"ל ומישפחות עולי־הגרדום להתייחד עם זכר הצעירים שעמדו על דלת־העץ הנופלת בחדר־המוות, נוכחו לדעת כי חל שינוי בחצרו הרחבה של בית־הסוהר. החצר ההיסטורית שבה טיילו פעם מאות אסירים יהודים, ושעל ריצפתה טבעות־הברזל שאליהן נקשרו האסירים לפני הלקאה בפומבי, חולקה על־ידי קירות־אבן למיגרשים קטנים, לנוחיות בית־המשוגעים שירש את המקום אחרי שהממשלה נמנעה מלהופכו מוזיאון לאומי.

הסיבה המשוערת לקטנות־המוחין: אי־הרצון להפוך את עולי־הגרדום של עכו ואת יושבי הכלא, לגיבורים לאומיים.

רדיו

ניתוח פלסטי

מזה יותר משנה משדר קול ישראל אחת לשבועיים, ביום ה', מסיבות־עיתונאים מוקלטות. השידור מתחיל בדיוק לפני מועד החדשות, חייב להיות מחושב היטב, מוקלט ימים אחדים לפני־כן על סרט־הקלטה, נערך ומותאם לפני מועד השידור.

השבוע בחרו ארבעה עיתונאים ירושלמיים, כקורבנם הדו־שבועי, בשאול ליפשיץ, מנהל מישרד־המיסחר־והתעשייה. הדו־שיח היה חי וער, כלל כמה שאלות על אודות ביטול הפיקוח על השוקולד, מיספרי הייצוא של קייזר פרייזר, בעיות עבודה.

משהתיישבו משתתפי מסיבת־העיתונאים ביום ה' לפני שבוע ליד מקלטי־הרדיו שלהם, כדי להאזין לשידורם, כמעט שלא הכירוהו. טען אחד מהם: אילמלא שמעתי מראש את הודעתו של הקריין, שזוהי מסיבת־העיתונאים שבה השתתפתי, הייתי סוגר את המקלט. היא שונתה לגמרי, הפכה מין גימגום. שאלות רבות ותשובות רבות עוד יותר הושמטו ממנה."

התברר, שסרט־ההקלטה נותח ניתוח פלסטי. שאלות שלא נעמו למישרד־המיסחר־והתעשייה, הוצאו ממנו. תשובות שבהן נכשל ליפשיץ שונו, והוכנסו לסרט מאוחר יותר. העיתונאים צילצלו לאשר הירשברג, קצין־העיתונות של מישרד־המיסחר־והתעשייה* עוד מימי דב יוסף, שקולו מוכר למאזינים משידוריו על חלוקת המנות, הוא שבישל את הסרט, מחדש.

„תשע שעות עבדתי על הסרט שלכם," התפאר הירשברג בגאווה, שלא היתה במקומה. משתתפי מסיבת־העיתונאים לא התרשמו. מסיבת־עיתונאים מוקלטת, כזו שהובטחה להם לפני שנה, עם תחילת הסידרה, חייבת להיות אובייקטיווית, אספקלריית האמת, לא פחות ממסיבת־עיתונאים חיה. הם הצטערו על תשע שעות עבודתו של הירשברג, שכללו גם כמה שעות עבודה חיונית של מנכ"ל המישרד שנאלץ להקליט תשובות חדשות באולפן, ושלחו מיכתב־מחאה חריף לקול ישראל, איימו שלא להופיע יותר בתוכניות שיצונזרו.

הצטדק קול ישראל: „מישרד־המיסחר־והתעשייה מעולם לא הניח לנו לגעת בשידורים הנוגעים לו. זוהי מסורת, עוד מימיו של דב יוסף."

* מישרה המקבילה למישרת דובר המישרד כיום. אשר הירשברג כיהן משך שנים רבות אחרי־כן כממונה על עידוד הסרט הישראלי במישרד־המיסחר־והתעשייה.

דרכי חיים

חצי־גרוש המכה

בחור־הישיבה בן ה־20 היה מודאג. במקום האותיות השחורות שבספר הגמרא שהיה מונח לפניו בישיבת מאה־שערים, ריקדו לעיניו דמויות של נערות עירומות. מנוי וגמור היה עימו לסלק את ההפרעה הרצינית ללימודיו. האברך ביקר אצל פסיכואנליטיקאי. הלה השכיב אותו על ספת־עור, ישב מאחוריו, האזין לצרותיו. אלו כללו, מלבד פאטה־מורגנה של בחורות עירומות, גם וידויים על מעשי־אונן, שיא כל החטאים בעיני בחור הישיבה.

אחרי שבועות אחדים של טיפול מודרני, עדיין הוסיפו הדמויות החשופות לרקד מעל גבי דפי הספרים. יום אחד פגש הבחור, שהיה עתה כבר אומלל לחלוטין, בבחור נוסף בתל־אביב, שגם הוא נרדף בעבר על־ידי אותם יצורים דימיוניים מעורטלים שריקדו בין האותיות הקדושות.

אולם החבר הצליח להירפא, ולכן יעץ לירושלמי לפנות אל המומחה שעזר לו עצמו: בשכונת קטמון הירושלמית, סיפר החבר, יושב רבי שלוימה, גאון ממש, שיש לו שיטה בדוקה וטובה אלף מונים מן הפסיכואנליזה. „הוא ממש נהדר," הסביר, „הוא בקיא במלאכת הלחימה בהירהורי חטא."

ג' × י"ג. תלמיד הישיבה לא ראה כל רע במיזוג בריא של הרפואה המודרנית עם זו של ימי־הביניים, התייצב למחרת בפני רב שלוימה. הגאון שמע בסבלנות את פרשת צרותיו המיניות, וביקש את האברך לשלשל את מכנסיו.

„אין כשיטת 40 חסר אחד להפגת צרותיך והחזרתך לחיק התורה," הודיע, לקח בידו שוט עור, אמר תפילת „והוא רחום יכפר עוון", והחל בהגשת התרופה.

צריך היה, לדעתו, להצליף ג' פעמים י"ג מלקות על אחוריו של החולה. אולם אחרי הי"ג הראשונות היה הבחור כבר מוכן להפסיק. לא כן רב שלוימה. הוא המשיך עד 39. המחיר שהבחור שילם בסוף הריפוי: 200 פרוטה*, חצי גרוש בעבור כל מכה — וחצי גרוש לצדקה.

מלקות ללא רשיון. בביקורו הבא אצל הפסיכואנליטיקאי, סיפר הבחור, כי נוסף על צרותיו הנפשיות הוא אינו יכול עתה גם לשבת, תיאר את איש־הפלא משכונת קטמון. הרופא התקשר עם המישטרה, וזו מצאה את המלקה המומחה. התרעם רב שלוימה על חוסר־הבנתו של הקצין החוקר. „אני עושה זאת בהחלט לפי דיני חכמים ז"ל", טען בהברה אשכנזית. „כלום פסול הדבר? את התשלום תמורת הריפוי מסרתי לצדקה, לא השארתי בכיסי פרוטה! חוץ מזה," ניסה לשכנע, „כבר ריפאתי עשרות בחורים."

המישטרה, שלמרות חיפושים מדוקדקים ביותר בספר החוקים לא מצאה סעיף מתאים למיקרה בו מכה איש את רעהו בהסכמתו, נאלצה בסופו של דבר להאשים אותו בהאשמה שהיוותה סיום מוצלח לשריד זה של ימי־הביניים: עיסוק בריפוי ללא רישיון.

* לשם השוואה: מחיר העולם הזה השבוע לפני 25 שנה: 220 פרוטה.

הווי

שמשון הבנדיט

כשברא אלוהים את השמיים ואת הארץ וקבע לכל חיה את המישכן שלה — האוויר לציפור, הים לדג, הצלחת לתרנגולת — שכח לקבוע מקום מתאים לאמנים ולסופרים. אלה נודדים מאז מבית־קפה לבית־קפה, בתנועות מיסתוריות שאין להן הסבר טבעי.

בשנים האחרונות הסתודדו אמנים וסופרים ישראליים בקפה כסית שברחוב דיזנגוף בתל־אביב. בכסית אפשר לאכול ולשתות, אך אין זה מקום להרצאות, לוויכוחים ולשפיכת חומצה איש על יצירת רעהו — דבר הדרוש לעצם מהותו של האמן.

מפא"י הבחינה באופן גאוני במחסור זה, וביקשה לפתור בעזרתו בעייה חשובה — כיצד למשוך אליה את האמנים והסופרים שלא נלכדו, עדיין, ברשת מפ"ם. ניגשה מפא"י ופתחה את מועדון מילוא ברחוב זמנהוף בתל־אביב, כמטחווי עגבניה רקובה מקופה כסית.

השבוע התכבד מילוא בהופעה חשובה: דויד בן־גוריון, ראש־הממשלה המבקש יותר ויותר לעשות לעצמו שם כאיש־מדע, השתתף בו בשיחת־יחיד של דויד בן־גוריון על התנ"ך.

השיחה עברה בשקט תרבותי, עד שהתלונן הסופר אברהם קריב כי מישהו הישווה באוזניו את דויד המלך לאבו ג'ילדה, ראש הכנופיה הערבי בימי מאורעות תרצ"ו, ואת שימשון הגיבור ל„באנדיט".

פה נתגלה כי ראש ממשלת ישראל אינו אדם הכפוף לתפיסות מקובלות. „מדוע לא?" שאל, „אני חושב שדויד המלך היה באמת אבו ג'ילדה, ששימשון היה באנדיט."

רבים מן הנוכחים, שחשבו כי מפא"י היא מיפלגה שמרנית מטיבעה, נאלצו להודות שדיעה זו טעונה בדיקה מחדש.

אנשים

● ראש־ממשלת דרום־אפריקה, **דניאל מאלאן**, הכומר האדוק הטוען כי האלוהים רצה בהפרדה בין שחור ולבן, יבקר בשבוע הבא בארץ, במקומות הקדושים, ולא ייפגש עם עיתונאים או נציגים רישמיים כלשהם, פרט לציוני דרום־אפריקה בארץ, שיערכו לו קבלת־פנים לבבית. בביקורו בארץ תעזור לו ידיעתו את השפה העיברית על בוריה, תוצאת התעמקותו בתנ"ך.

● דרום־אפריקאי אחר הוא המחזאי והסופר **אלן פאטון** שמחזהו זעקי ארץ אהובה מוצג עתה בהבימה. בימים אלה מקים פאטון מיפלגה חדשה בדרום־אפריקה, המיפלגה הליברלית, שהיא הראשונה המקבלת חברים ללא הבדלי צבע עור וגזע לשורותיה.

דויד בן־גוריון בשיחה התנ"כית
לידו עומד יעקב („מוש") הורביץ, עורך המדור הספרותי של הארץ

במדינה

(המשך מעמוד 52)
האמן היחיד שהוזמן כידיד המשפחה. היה זה רק טבעי עבור אריס שכאשר התארח דיין בניו־יורק הזמין אותו להתראיין בתכנית הטלוויזיה האמריקאית היחידה המשדרת בעברית, כמו שעשו קודמיו.

אריס לא רצה לפנות לדיין אישית בתוקף היכרותם האישית. העדיף לפנות אליו כאל מרואיין, בצורה רשמית ובאמצעות דובר משרד־החוץ נפתלי לביא. אך התשובה שקיבל היכתה אותו בתדהמה. מספר אריס: „פתאום גיליתי שלפני עומד אדם חסר תרבות והסר חוש אלמנטרי ליחסי־ציבור. התשובה שקיבלתי היתה שלילית ודוחה, ללא טיפת נימוס אלמנטרי. הוא יכול היה לענות לי בצורה שונה, שהשר עמוס ויתראיין בהזדמנות אחרת. הייתי יכול להבין זאת, אבל הוא דיבר אלי כאילו שהוא ברברה סטרייסנד.

„אמרתי ללביא: 'לפני שאתה נותן לי תשובה שלילית, תאמר בבקשה לדיין שאריס סאן רוצה לראיין אותו שתי דקות. אני מוכן לבוא עם המראיין דן שילון ועם הצלם להיכן שהוא רוצה'. אבל לביא המשיך להשיב לי בשחצנות ואמר לי שהוא אפילו לא מוכן למסור לדיין שום דבר. לביא המשיך להתבטא אלי בצורה מגעילה ואמר לי: 'אני אמרתי לא לאיי.בי.סי. ולאן.בי.סי. אז אני אומר לא גם לך ואני לא מתכוון למסור שום דבר לדיין'."

אריס, שנפגע עד עמקי נשמתו מיחסו של לביא אליו ממשיך בכעס: „אני כבר לא מבין מה זה תפקיד של דובר בממשלת־ישראל. דובר חייב להיות אדם עם גישה נכונה. גם אם הוא נאלץ לתת לי תשובה כזאת הוא צריך לדעת לדבר. אני נלחם לבדי על קיומה של התכנית, משקיע כספים, מפרסם את ישראל, מעודד יורדים לחזור ארצה, מעודד אמריקאים לבוא לבקר בישראל ובא אחד כזה כמו לביא ופשוט נותן לי יריקה בפרצוף. הכל יכולתי לסבול, אבל ליחס כזה אני לא רגיל. אם בארץ לא יודעים להעריך את זה וביחוד שר־החוץ, מוטב שאפסיק להיאבק. הרבה יותר פשוט לי לעשות תכנית טלוויזיה יוונית. שם אני מקבל ממשרד־החוץ היווני את כל העזרה הכספית."

דרכי אדם

שביב של תקווה בשביב

עבריין וצרכן־סמים לשעבר, מחזיר עבריינים בתשובה, לאחר שהפך דתי

במיסדרונות בית־המשפט בתל־אביב נראה איש צעיר מעוטר זקן ארוך, ציצית על בגדיו וכיפה על ראשו. לפתע ניגש אליו צעיר, שחזותו העידה עליו שהוא מבאי בית־המשפט הקבועים, והמגיע לשם לעיתים מלווה בשוטרים משני צדדיו. הוא טפח למזוקן על שכמו וחיבקו בחום.

הולצברג כרב
לישיבה בלוויית כלבים

האיש הדתי הצעיר הוא יעקב הולצברג (24), רב משכונת שביב בהרצליה, בעלת השם המפוקפק. הרב הוא בן השכונה, גדל בה והיה מהדמויות המוכרות בה, ולאו דווקא בקרב המאמינים המעטים שבה. הוא היה אחד העבריינים המקובלים במקום. היום הוא חוזר בתשובה ומחזיר בתשובה את חבריו העבריינים, שנקלעו לצרה. מדי פעם ניתן לראותו במיסדרונות בית־המישפט מוקף צעירים, השותים את דבריו בצמא.

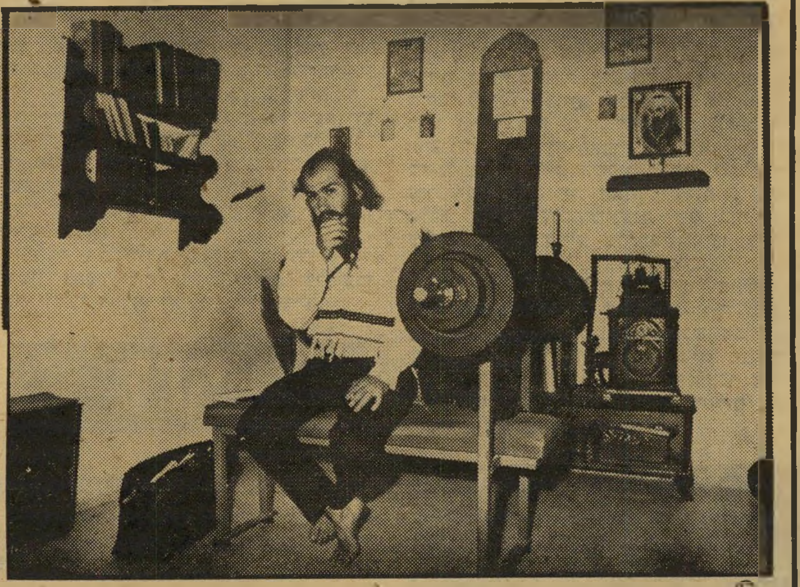

הרב הולצברג בבית־הכנסת שלו
במקום חשיש, אלוהים

„עישנתי סמים בכמויות". יעקב, יליד פולין, גר בשכונה מגיל עשר. „לפני הצבא הייתי בעולם התחתון של השכונה. עישנתי סמים בכמויות. גם כששירתתי בחיל־התובלה, עישנתי המון." „הוא מעיד על עצמו.

קשה להאמין על הגבר המזוקן, שאינו חדל מלמלמל פסוקי־תורה, שהוא מתמצא היטב בסוגי הסמים ובדרך הכנתם, אולם הוא בקי בזה.

„מגיל קטן הייתי את החיים האלה. חייתי על גניבות ופריצות. לא הייתי מוכר ל־מישטרה, ונעצרתי רק פעמיים לתקופות קצרות. גנבתי מתוך עוני ומחסור, לא מתוך תאווה."

מאז שהיה נער צעיר, התחבר לטיפוסים שליליים בשכונה, שהובילוהו אל הפשע. מכאן גם הדרך אל הסמים היתה קצרה. „בהתחלה לקחתי שאכטה, וזה לא השפיע. אחר כך, בפעם העשרים בערך, התחלתי להיות מסטול," נזכר הרב. „בצבא זה נהיה יותר גרוע, בתובלה. הנהגים מגיעים לכל מקום, ומשיגים את הסם בקלות. וגם כאן המשכתי לעשן בקצב. כייף דובדבן, זה הממסטל הכי חזק שישנו," מסביר הרב בבקיאות.

הסמים הקשים שלקח, ובעיות גופניות

מצקין
MATZKIN
מחלקה חדשה לצעירות
ברשת בתי האופנה של מצקין,
יצירות של
מיטב מעצבי האופנה בחו"ל ובישראל
מצקין
MATZKIN
Young Fashion Club
תל אביב•חיפה•ירושלים

בפעם הראשונה בישראל!

תמי גיל
כוכבת המין
של ישראל
פרס ראשון
במפעל-
פיס אירוטי!
של מועדון „קורג'י רול"
אל תחמיץ את המיבצע
הניפתח השבוע ב„בול"

מלידה, לא נתנו לו מנוח. מצבו הפיסי היה קשה. כתוצאה מביקורים בלתי־פוסקים במרפאה הצבאית למד יעקב את רזי החובשות, עד כדי כך שלעיתים היו מטילים עליו החובשים לשמור במקומם על המרפאה, ולטפל בחיילים שיגיעו, שעה שהם הלכו לצפות בסרט.

משהשתחרר, מצא עבודה בחברה להשכרת רכב. שם עבד כ־15 חודשים. בתקופה ההיא נהג לסחוב כלי־רכב ולנהוג בהם, למרות שלא היה בידיו רישיון־נהיגה. „הייתי אז שקוע עמוק בסמים. גם בעבודה עישנתי. הייתי נכנס עם החברה שעישנו, והיינו מעשנים ברכב. אחר־כך הייתי חוזר לעבודה כאילו כלום לא קרה.”

שפת הכלבים. מצבו הגופני הלך

הולצברג כעבריין
גניבה מתוך מחסור

והחמיר, והוא ידע שהכל בא לו מעישון מופרז. רגליו לא תיפקדו עוד, והוא התייסר ייסורי־תופת.

אז צץ במוחו הרעיון לטפל בעצמו. הוא החל רץ בשכונה. תחילה מרחקים קצרים, אחר כך רחוק יותר, עד אשר הגיע, לדבריו, לשיא ׳של 50 ק״מ ריצה רצופה, יחף.

אותה תקופה הביא לו אחיו הבכור ספר, המספר על חיים ללא מחלות, וזה היה גם שמו של הספר. יעקב קרא והאמין; הוא התגבר על צריכת הסמים שלו בעזרת כוח־הרצון, וחש הטבה במצבו. הספר לימד אותו כיצד לחיות חיי טיבעונות, ומאז ועד היום הוא דוגל בטיבעונות. בשעתו גם רצה להקים ישוב של טבעונים, במושב גזר שננטש, בדרך לירושלים.

„רציתי להקים יישוב בסיגנון של אדם קדמון, הכל מהטבע.”

הוא החל רץ מרחקים עצומים. מהרצליה אל סביבותיה, בגשם ובקור, כשרק בגד דק על מותניו. השינוי שחל בגופו עודד אותו. הספר שקרא פקח את עיניו, והוא החליט להחכים יותר. הוא פנה לשמוע הרצאות באוניברסיטת תל־אביב.

להתקבל לא יכל. בקושי סיים בית־ספר עממי, ובתיכון התגלגל זמן קצר ממוסד למוסד, עד שהחליט לנטוש. הוא החל מופיע בהרצאות בבית־הספר לרפואה בתל־אביב. הנושאים, שעליהם דיברו שם, עניינו אותו. הוא החל משתתף באורח פעיל בשיעורים, כשאינו מניח למרצים בשאלותיו הסקרניות. „שאלתי המון שאלות, והפרופסורים אמרו לי ששאלות כמו שלי אני צריך לשאול את הרמב״ם. להם לא היתה תשובה לזה.”

אז עדיין לא היתה ליעקב כל זיקה אל הדת, אולם הוא החליט שעליו ללמוד תורה ויהי מה. הוא ניסה להתקבל כתלמיד מן המניין בישיבות שונות, אך נדחה בכל פעם מחדש. מראהו היה מבהיל במקצת: שערו מגולח, יחף ופרוע, וללא אגורה בכיסו. מלווה תמיד בכעשרה כלבים לפחות, שהיו רצים אחריו שעה שהיה גומא מרחקים בריצותיו הארוכות. הוא נדד מישיבה לישיבה, מחפש קורת גג ומורה, שיסביר לו את רזי הדת.

זה לא היה קל. רבים החליפוהו בנחמן פרקש, איש־הטבע המתבודד. הוא נדד ברחבי הארץ בחיפושיו אחרי ישיבה שתאות לקבלו. תמיד מלווה בכלבים. „למדתי

(המשך בעמוד 60)

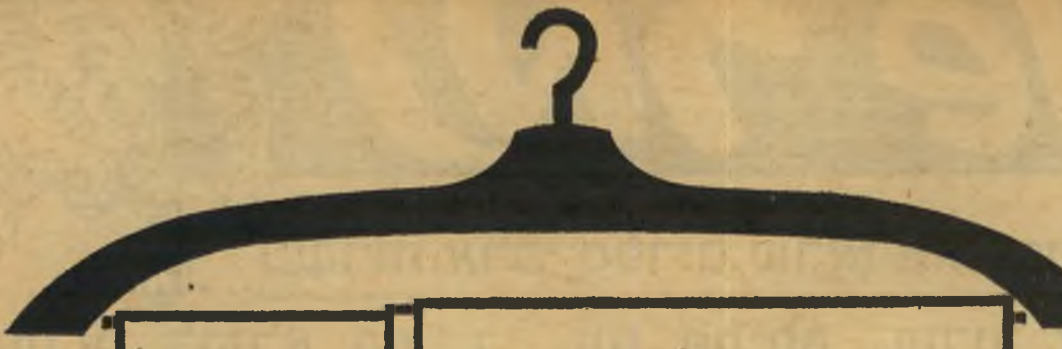

בגדי-ים.
שפע בגדי ים
אופנתיים,
בשלל צבעים
וגוונים, שפע
דוגמאות והדפסים
ביקיני - או שלם,
עם או בלי
כתפיות,
בגדי-חוף תואמים
כובעי-ים -
הכל בטעם טוב,
במבחר עשיר
ובאיכות גבוהה.
כרגיל באיוניר.

ועוד משהו:
ייעוץ מקצועי
בבחירת בגד־הים
המתאים לך.
כדי שתהיי יפה
גם בקיץ.

בגדים

א.ע.ש פרסומאים/רפאל טראו

דיזנגוף 129 ת״א
8.00-19.00
מלון הילטון ת״א
8.00-23.00
מלון דן-כרמל חיפה
8.00-23.00

איוניר
בתי האפנה הראויים לאמונך

התיאטרון העירוני באר שבע
הרולד ומוד
יופי של תיאטרון!
מיכאל הנדלזלץ - ״הארץ״

בתיאטרון ירושלים

יום ה׳ 1.6.	מוצ״ש 3.6
יום א׳ 4.6.	יום ב׳ 12.6
יום ג׳ 13.6.	יום ד׳ 14.6

בתיאטרון העירוני חיפה

יום ה׳ 29.6.	יום א׳ 2.7
יום ב׳ 10.7.	יום א׳ 23.7
יום ג׳ 25.7.	יום ד׳ 26.7
יום א׳ 30.7.	יום ג׳ 1.8
יום ד׳ 2.8.	יום ה׳ 3.8
מוצ״ש 5.8.	יום א׳ 6.8

באולם בית־החייל ת״א

מוצ״ש 26.8.	יום א׳ 27.8

הפרחח ובת השריף
הם היו מלכי הכביש, שני פרחחים שלא שמו על אף אחד...

ברט ריינולדס סלי פילד · ג׳רי ריד
במאי: האל נידהם "Smokey and the Bandit"
בכורה ארצית שבוע 2
„חן” תל־אביב
„ארמון” חיפה
פוטי יוניברסל בהפצת C.I.C

נמר של נייר

עשרות אלפי ספרים שראו אור בעיברית יוצאו למכירה

השבוע לקורא העיברי, עם פתיחת „שבוע הספר העיברי" ✶

רשימת ספרים ומחברים מומלצת לקוראי „העולם הזה"

סיפרות עיברית

בזכות הזעקה

● השנים האחרונות בסיפרות הישראלית עומדות בסימן של חילוף־דורות הדרגתי. הבולטים בספרים שראו אור בשנים האחרונות מעידים על כך שמחבריהם הצליחו, בניגוד לקודמיהם, למקד את כתיבתם בחווייה הישראלית, ולתרגמה על הנייר נאמנה. כתיבתם של סופרים אלה מעידה על דבקותם המחודשת במסורת שתבעה לעצמה את „זכות הזעקה", כפי שניסח זאת י"ח ברנר.

● הבולט בספרים שראו אור בשנים האחרונות הוא זה של **יצחק בן־נר,** שקיעה כפרית (בהוצאת עם עובד). ספרים אחרים של בן־נר: האיש משם (עם עובד) ושני ספרים לילדים: בעיקבות מבעיר השדות (בהוצאת אל"ף) וקישונה (אף הוא בהוצאת עם עובד).

● ספר מעולה ובעל רקע אוטוביוגראפי מובהק פירסם באחרונה הסופר **עמוס עוז,** וזהו ספר ראשון משלו לבני־הנעורים (מגיל שתים־עשרה ועד תישעים־ותשע). הכוונה לסיפרו סומכי (הוצאת עם עובד). ספריו הקודמים של עוז: ארצות התן (מסדה), מקום אחר (ספריית פועלים), מיכאל שלי (עם עובד), עד מוות (ספריית פועלים), לגעת במים, לגעת ברוח (עם עובד) והר העצה הרעה (עם עובד).

● סופר שכוכבו דרך באחרונה הוא **סמי מיכאל,** שסיפרו חסות מתאר קומוניסטים ערבים ויהודים במהלך מילחמת יום־הכיפורים, הפך הבולט בסופרים הישראלים, בעיסוקו בהנפשה רב־מימדית של מיכלול הבעיות האידיאולוגיות שבהן חיים יהודים וערבים בארץ. הספר ראה אור בהוצאת עם עובד. ספר קודם של סמי מיכאל הוא שווים ושווים יותר (בהוצאת בוסתן), שבו הוא מתאר את קליטתם של יהודי עיראק בארץ.

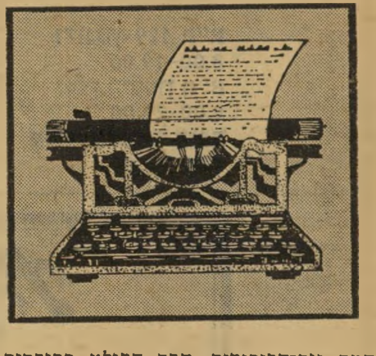

● מילחמת יום־הכיפורים מביאה את גיבורי סיפרו האחרון של **א.ב. יהושע,** המאהב (הוצאת שוקן) למבוי סתום של התלבטויות. הספר, שזכה בשבע מהדורות בתוך יותר משנה, מן הראוי שיעורר בקוראים התעניינות בספריו הקודמים של א.ב. יהושע: מות הזקן (בהוצאת הקיבוץ המאוחד), מול היערות (הקיבוץ המאוחד), מאי, ערב לילה ושחר (הוצאת בימות) ובתחילת קיץ 70' (הוצאת שוקן).

● בזכות הזעקה הברנרית זכתה החודש במהדורה חדשה, תחת הכותרת י"ח ברנר — כתבים. כיתבי ברנר במהדורה זו מקיפים 1850 עמודים, המהווים אבן־יסוד של הכתיבה הסיפרותית בארץ־ישראל. ספר זה, שהודפס על נייר מיוחד, ראה אור תוך שיתוף־פעולה של הוצאות־הספרים הקיבוץ המאוחד וספריית פועלים, והוא ראוי לכבד בו כל מדף ספרים.

שירה עיברית

כלא שש

● שני משוררים צעירים ובשלים הביאה השנה האחרונה למדף סיפרי השירה, מתוך מבול של מאות סיפרי־שירה שראו אור. הראשון הוא **מרדכי גלילי,** ששיריו אפשרות איטית, כלא שש, איציק ובאות גדולה קובצו בסיפרו שירים 1972—1976 (בסיפרי סימן קריאה). בניגוד לשיריו של גלילי, שראו אור קודם כינוסם בכיתבי־עת, הרי קובץ שיריו של **דודו ברק,** איש הבשר איש החלב (הקיבוץ המאוחד) הביא נימה חדשה לשירה העיברית, ודומה שאמנות מלאכת השיר של דודו ברק עשוייה, בייחודה, לתפוס לה מעמד של כבוד בשירה העיברית.

● את המהפכה הלשונית בשירה של שנות ה־70 מספקת, זה כעשור שנים, המשוררת **יונה וולך,** ששירתה קובצה בספר שירה (סיפרי סימן קריאה) ובתוכו מיבחר מספריה דברים (בהוצאת עכשיו) ושני גנים (בהוצאת דגה), וכן שירים שראו אור במוספי־הסיפרות ובכיתבי־העת.

● ספר־שירה מאופק, מעודן ומעולה הוא זה של **הרולד שימל** שירי מלון ציון (הוצאת הקיבוץ המאוחד) המהווה מסע שירי מהאנגלית והעולם היהודי השוקע בניכר אל הנוף והמילה הישראלים.

● שלושה משוררים ותיקים פירסמו במהלך השנה האחרונה סיפרי שירה תוך שהם מבהירים, כי טרם קמו להם מתחרים של ממש. השלושה הם: **יהודה עמיחי, פינחס שדה ודויד אבידן.** 80 השירים שפירסם עמיחי בסיפרו הזמן (בהוצאת שוקן) בולטים בפשטותם, באיכותם ובהתחמקותם מן ההצטעצעות שכה מקובלת על שירת דור המשוררים שבא בעיקבותיו. ספרים קודמים של עמיחי: מאחורי כל זה מסתתר אושר גדול, ולא על־מנת לזכור ובעיקר שירים 1948—1962, הם מניכסי־צאן השירה העיברית. ספר השירים אל שתי נערות נכבדות (בהוצאת שוקן) מאת **פינחס שדה,** מצליח להביא בלשון שירית את השקפת־העולם והמבע האמנותי של שדה, כפי שהובאו בסיפרו הנודע החיים כמשל (בהוצאת שוקן). ספר־שיריו הקודם של שדה, ספר השירים 1947—1970, מקיף גם את מחזור שיריו משא דומה שראה אור בשנת 1951. ספר זה ראה אור בהוצאת שוקן. שירים, תישדורות, מיסמכים היא כותרת־המישנה של הספר תישדורות מלווין־ריגול (הוצאת א. לווין־אפשטיין — מודן) מאת **דויד אבידן,** שראה אור החודש. קיבוץ שיריו של אבידן מהשנים האחרונות בספר, מעיד על כך שהמשורר ממשיך בניסויין בשפה העיברית של המחר. ספרים אחרים של אבידן (כולם בהוצאת א. לווין־אפשטיין — מודן) הם: שירים שימושיים, שירי לחץ, משהו בשביל מישהו והפסיכיאטר האלקטרוני שלי.

● ספר מפתיע שראה אור באחרונה הוא ספר־שיריו של המשורר **אהרון אלמוג** הצדעה לישראל (ספריית פועלים), בו הצליח מחברו לשמר את הטופוגרפיה של תל־אביב כפי שחווה אותה בנעוריו. ספר־שירה נוסף בז'אנר זה הוא נופל לך בפנים (ספריית פועלים) מאת המשורר **אריה סיוון.**

סיפרות מצרית

הגנב והכלבים

● מעט מאד ספרים בתחום הסיפרות היפה תורגמו מערבית לעיברית במהלך 30 שנות המדינה. בימים אלה ראה אור סיפרו של **שמעון בלס** (בהוצאת עם עובד / אופקים), הסיפרות הערבית, העוסק מרביתו בסיפרות מצריים. ספר זה מהווה השלמה לסיפרי־סיקור קודמים כתולדות הסיפרות הערבית (בהוצאת קריית ספר) מאת פרופ' **דונאלד א. ניקולסון,** ומבוא לתולדות הסיפרות הערבית (בהוצאת עם עובד) של **ה. גיב וי. לנדאו.**

● מאז המהפכה המצרית בשנת 1952, ראו אור בעיברית רק ארבעה ספרים מתורגמים מהסיפרות המצרית החדשה. שלושה מתוך הארבעה מאת המחבר המצרי הנודע **נאג'יב מחפוז,** והם: סימטה בקאהיר (בהוצאת עם עובד), הגנב והכלבים (בהוצאת ספריית פועלים) ואהבים וגשם (בהוצאת תמוז). ספר נוסף שתורגם מהסיפרות המצרית החדשה הוא קובץ סיפוריו של **יוסף אידריס,** שיך עלי מאיים (בהוצאת הקיבוץ המאוחד). ספר נוסף המביא מהווי החיים ליד הנילוס הוא סיפרו הנהדר של **אל־טייב צאלח,** עונת הנדידה אל הצפון (בהוצאת עם עובד), אלא שמחברו הוא בעל נתינות סודאנית, המתגורר דרך־קבע בלונדון.

סיפרות מתורגמת

„הסהרוריים"

● השנים האחרונות היו שנים של פתיחה מרצון, מצד המו"לים, לעבר הסיפרות הקלאסית המודרנית. סיפרו של **ז'אן־פול סארטר,** גיל התבונה (הוצאת הקיבוץ המאוחד בשותפות עם ספריית פועלים) ראה אף הוא אור בעיברית. הספר, שהוא החלק הראשון מטרילוגיה שחיבר סארטר על אודות בעיית הקיומיות במהלך מילחמת־העולם השנייה *, מציג לפני הקורא הישראלי ז'אנר מייוחד של סיפרות.

● נושאת־הדגל של הפצת הסיפרות הקלאסית המודרנית היתה הוצאת זמורה ביתן מודן, שפירסמה במהלך השנים האחרונות את מיטב הסיפרות הגרמנית שנכתבה מאז מילחמת־העולם השנייה, שהיא כיום הסיפרות האוונגארדית ביותר. הסופר הגרמני המתורגם ביותר מדור זה הוא חתן פרס נובל, **היינריך בל,** שספריו: המוקיון (בהוצאת מסדה), היכן היית אדם? (מסדה), תמונה קבוצתית עם גברת (זמורה־ביתן־מודן), הכבוד האבוד של קתרינה בלום וביליארד בתשע וחצי (שניהם בהוצאת זמורה־ביתן־מודן). סופר נוסף שספריו החלו רואים אור בעיברית הוא **גינטר גראס,** שתוף הפח (זמורה־ביתן־מודן) וחתול ועכבר (בהוצאת מסדה) שלו זכו בהצלחה רבה בארץ. **זיגפריד לנץ,** שהוא בבחינת סופר אלמוני־למחצה מחוץ לגבולות גרמניה, זכה ששלושה מספריו יתורגמו לעיברית: שיחת העיר (בהוצאת עם עובד), המופת והשעור הגרמני (בהוצאת זמורה־ביתן־מודן). בימים אלה ראה אור סיפרו של **פטר וייס** (מחבר מארה/סאד וטרוצקי בגלות), הצל של גופו של העגלון (סיפרי סימן־קריאה). שני ספרים נוספים מתורגמים מגרמנית הם הר הקסמים (בהוצאת ספריית פועלים) של **תומאס מאן,** והחלק הראשון של הטרילוגיה הסהרוריים מאת **הרמן ברוך** תחת הכותרת פאסנו או הרומאנטיקה (בסיפרי סימן־קריאה).

● מישנתו של דון חואן היא תופעה ספק־סיפרותית ספק־פילוסופית, שקנתה לה מהלכים בארצות־הברית. שני ספרים ממישנה זו של **קרלוס קסטנדה** ראו אור בעיברית: מסע לאיכטלאן (זמורה־ביתן־מודן) וסיפורי עוצמה (בהוצאת מסדה). ספרים נוספים שבהם מתמודדים סופרים עם בעיות תקופתנו: מולוי (סיפרי סימן־קריאה), אנשי גרילה ובמדינה חופשית (זמורה־ביתן־מודן) שניהם משל הסופר ההודי־טרינידדי **ו. ס. נאיפול.**

---

* סארטר פירסם חלק רביעי לטרילוגיה בכתב־העת שלו „זמנים חדשים", מבלי לכנסו יחד עם שלושת החלקים האחרים.

שירה מתורגמת

ברטולד ברכט

● בשנים האחרונות מועטים התירגומים המעולים של שירה לעיברית. ביניהם ניתן למנות את עקדת יסאק (בהוצאת עקד) מאת המשורר הסובייטי ממוצא יהודי **יוסף ברודסקי**, שגורש מברית־המועצות והתיישב בארצות־הברית. ספר־שירה מעולה נוסף הוא זה של המשורר המכסיקאי **אוקטאוויו פז** מסיכות מכסיקאיות (הוצאת כתר), שמחברו זכה אשתקד בפרס ירושלים.

● שירי המשורר היווני יליד אלכסנדריה **קונסטנטין קאוואפי** תורגמו לעיברית ביד אמונה בידי **יורם ברונובסקי**, תחת הכותרת שירה יוונית (בהוצאת ספרית פועלים). ספר־שירה אחר, שתורגם מיוונית בידי **פרופ' שמעון הלקין**, הוא שירים מאת המשורר **גיאורגוס סאפרים** (ספרית פועלים). לפני קרוב ל־30 שנה ראה אור בעיברית קובץ צנום של שירי **ברטולד ברכט** בתרגומו של **מרדכי אבי־שאול** לעיברית (בהוצאת ספריית פועלים). בימים אלה ראתה אור בעיברית אסופת שיריו של ברכט (בסיפרי סימן־קריאה) בתרגומו של **פרופ' בנימין הרושובסקי** (גבי דניאל). אנתולוגיה של שירה גרמנית מאז מילחמת־העולם השנייה ועד לראשית שנות ה־70', שרבים מהשירים הכלולים בה ראו אור במדור זה תחת הכותרת „אנתולוגיה מודרנית" ותורגמו בידי כותב שורות אלה, ראתה אור תחת הכותרת תלויים על צלב הברזל (בהוצאת פרוזה).

מדע בידיוני

„סוחרי החלל"

● אחרי שפל בן קרוב ל־20 שנה, שבמהלכו ניסו מו"לים שונים מדי פעם להפיץ בעיברית את סיפרות המדע־הבדיוני, דומה ש„מחסום הקול" של הקורא הישראלי נשבר, והוא כבר בשל לסוג זה של סיפרות. הראייה: שתי הוצאות־ספרים מהמכובדות ביותר, החלו מפרסמות השנה סידרות של סיפרי מדע־בידיוני. הוצאת עם עובד פירסמה את אל האינסוף מאת **בריאן אולדיס**, חרב השאול מאת **מייקל מורקוק**, כנפי לילה מאת **רוברט סילוורברג**, עיר מאת **קליפורד סימאק**, קץ הילדות מאת **ארתור סי קלארק** ומעבר לעלטה של **אורסולה**

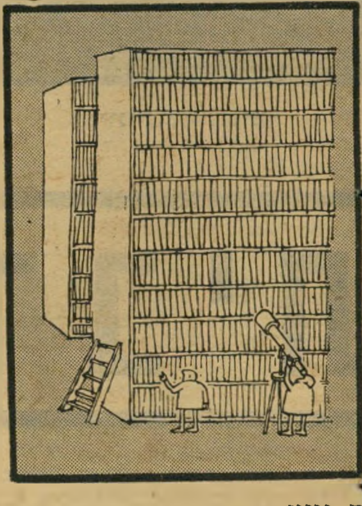

ה גווין. אחרי שפירסמה כמה מספריו של **אייזק אסימוב**, החלה הוצאת מסדה בפירסום סידרה שעימה נמנים סוחרי החלל מאת **פרדריק פול וס.מ. קורנבלות**, הרוח הנושבת מן השמש מאת **ארתור סי. קלארק**. במקביל מתחילה הוצאה זו בפירסום סידרת סיפרי מדע־בידיוני לבני־נעורים, היא סידרת לאקי סטאר מאת **אייזק אסימוב**.

עיון

„מותר האדם"

● סיפרות עיונית הפכה בשנים האחרונות אחד ממוקדי־המשיכה העיקריים של הקורא הישראלי. במבול סיפרי־העיון הניתך על צרכני הספרים בולטים הבאים: **גרשון ויילר** בסיפרו תיאוקרטיה יהודית (עם עובד), **ברוך שפינוזה** מאמר קצר על אלוהים, האדם ואושרו (בהוצאת מגנס), **אורטגה אי־גאסט** בסיפרו מרד ההמונים (זמורה־ביתן־מודן), **הרברט מארכוזה** בסיפרו ארוס וציוויליזאציה (ספריית פועלים), **יעקוב ברונובסקי** בסיפרו מותר האדם (הוצאת מסדה) שעל־פיו חוברה סידרת־טלוויזיה שהוקרנה בשעתו בארץ, **א.ג'.פ. טיילור** בסיפרו מהלך ההיסטוריה הגרמנית (זמורה־ביתן־מודן). שניים מספריה של **אליזבת וייסקמן**: הפאשיזם באיטליה (מסדה) ואירופה של רודנים (זמורה־ביתן־מודן), **שלמה בן־עמי** בסיפרו ספרד בין דיקטאטורה לדמוקרטיה (עם עובד), **יהושע לוריא** בסיפרו פשוטי־עם לוחמי־שיוויון (ספריית פועלים) העוסק בתנועת הלוולרים במילחמת־האזרחים האנגלית במאה ה־17, **ויצחק קליין** הביא פירוש לפרק מתוך הפינומולוגיה של הרוח של **הגל** תחת הכותרת הדיאלקטיקה של האדון והעבד (עם עובד).

● ראוייה־לשבח הוצאת כתר, על סידרת הספרים שפירסמה בחסות אנציקלופדיה יודאיקה, תחת הכותרת עם ישראל ותרבותו, ובה ספרים כמו הסיפור העברי בימי־הביניים, סיפרות המוסר והדרוש והסיפור החסידי מאת **פרופ' יוסף דן**, שירת־הקודש העיברית בימי־הביניים מאת **עזרא פליישר**, סיפרות ההשכלה מאת **שמואל ורסס**, הסיפורת העיברית בתקופת התחיה 1880—1970 מאת **פרופ' גרשון שקד** ותולדות ההגות היהודית מאת **אליעזר שבייד** (שני הספרים האחרונים, בשותפות עם הוצאת הקיבוץ המאוחד).

סיפרי מחזות

„צ'ארלי קאצ'רלי"

● חידוש נוסף במינהגי הקריאה של צרכן התרבות הישראלי הוא הצלחתם של סיפרוני מחזות מקוריים שהועלו על קרשי הבמה, הצלחה המעידה על כך שהמחזה המקורי הצליח לנעוץ שורשים תרבותיים של ממש. דומה שאת הגל החדש של פירסום סיפרוני־מחזות פתחו מחזותיו של **חנוך לוין** שראו אור בהוצאת סימן־קריאה: חפץ, יעקובי ולײדנטל, נעורי ורדה־ל'ה, שיץ, סולומון גריפ ופופר. בהוצאה זו ראה אור גם מחזהו של **ניסים אלוני** אדי קינג. מחזות נוספים שראו אור כסיפרונים הם: זה מסתובב ומושל יריחו של **יוסף מונדי** (שניהם בהוצאת עכשיו), וליל העשרים של **יהושע סובול** (בהוצאת פרוזה).

● בימים אלה ראו אור עוד שני סיפרי־מחזות, חברים מספרים על ישו של **עמוס קינן** וצ'ארלי קאצ'רלי של **דני הורוביץ** שזכה בפרס האי־טי־איי. לשנה זו (שניהם בהוצאת פרוזה). שני סיפרי עיון בתיאטרון הם אלה של ד"ר גדעון עפרת, הדראמה הישראלית (הוצאת צ'ריקובר) והתיאטרון הראדיקלי (בהוצאת מיפ־על השיכפול).

תנועת העבודה

א"י האובדת

● אחרי „המהפך הפוליטי" של לפני שנה, עלתה הפופולאריות של ספרים ומחקרים, רובם בסוציולוגיה, העוסקים בניתוח הסיבות והתהליכים שהביאו את תנועת העבודה לידי נטישת רסן השילטון בארץ. בין אלה בולטים ספריו של פרופ' **יונתן שפירא** אחדות העבודה ההיסטורית (עם עובד) והדמוקראטיה בישראל (מסדה). ניתוח מעמיק ומפורט יותר של תהליך זה מצוי בסיפרם של **דן הורוביץ ומשה ליסק** מיישוב למדינה (עם עובד). ספר נוסף, העוסק בפילוג ההיסטורי במפא"י בראשית שנות ה־40', שרבים רואים בו את הסיבה לקרע האידיאולוגי ששלח את תלמידי **בן־גוריון** לעבר תלמידיו של **זאב ז'בוטינסקי**, הוא סיפרה של **יעל ישי** סיעתיות בתנועת העבודה (עם עובד).

שיחרור האשה

צלע אדם

● בניגוד לניצול הפשטני למטרות אידיאולוגיות הקיים בספריה של **שולמית אלוני** בנושא שיחרור האשה, הביאו השנתיים האחרונות גל של ספרים החותרים לנפץ את המוסכמות על אודות נשים, וגם את המוסכמות שבין הנשים עצמן. בולט ביותר בין ספרים אלה זה של **לזלי הייזלטון** צלע אדם (בהוצאת עידנים), שבו עלה בידיה לתאר את נחיתותה של האשה הישראלית לצד בנות־מינה בארצות המערב. שני ספרים נוספים, העוסקים בשיחרורה של האשה מהכבלים המיניים שהטילו עליה הגברים, הם אלה של **ברברה סימן** אשה ו... חופשיה (בהוצאת רשפים) שמגמתו שיחרורה המיני של האשה, וסיפרה של **שרי הייט** דו"ח הייט שהצליח, תוך שנה וחצי מאז הופעתו בארצות־הברית, להעניק לגיטימציה לאוננות־נשים בצד אוננות־גברים. הספר ראה אור בהוצאת כתר.

אוטוביוגראפיות

חיי אנוואר

● סיפרי־הזכרונות המעולים של השנה שחלפה אינם רבים. ספר־זיכרונותיה של **נאדז'דה מאנדלשטאם** תיקוות השיר (עם עובד) מצליח להציג, בעד הזיכרונות על אודות בעלה, המשורר **אוסיפ מאנדלשטאם**, את סיבלותיו של משורר ענק בגן־העדן הסובייטי. אחיו של הסופר **יוסף חיים ברנר**, המחנך **בנימין ברנר**, מעלה בזיכרונותיו מן השנים 1910 ועד לרצח ברנר ב־1921, בסיפרו גדולה היתה הבדידות את עולמה של ארץ־ישראל באותה עת, בלא ייפיוף או ניפנוף דגלים, תוך

מסירה דייקנית של כל שראו עיניו. הספר מעניק לקוראים בו ממד אחר של אהבת הארץ ועברה הלא־רחוק. נשיא מצריים, **אנוואר אל־סאדאת** מתאר באוטוביוגראפיה שלו סיפור חיי (הוצאת עידנים) את חייו מכפר־הולדתו ועד לטיסתו לירושלים. זהו ספר מרתק, שבניגוד לאוטוביוגראפיות של מנהיגים ישראלים כגולדה **מאיר, אבא אבן, משה דיין ומנחם בגין**, הכנסותיו קודש לקרן לשיפור החיים בכפר־מולדתו של סאדאת.

כתבי־עת

תמונת מצב

שבוע הספר העברי הפך בשנים האחרונות אירוע, למענו מפרסמים עיתוני ושנתוני הסיפרות גיליונות מיוחדים, המשקפים נאמנה את חיי הסיפרות בארץ תוך שהם נותנים תמונת מצב שלהם.

עיתון הסיפרות פרוזה מפרסם בגיליונו החדש את יומני הכתיבה של הסופר **פנחס שדה**, סיפור חדש מאת **אורי אור־לב**, העוסק בעולמו של טייס נטול כח־גברא.

שנתון הסיפרות סימן קריאה מפרסם בגיליונו החדש יצירות של **חנוך לוין יהואש קנז, מאיר ויזלטיר ויעקוב גלאדשטיין**.

בילויים וכסף בטלוויזיה הערבית

* **גליה סופר: המנהל רצה לראות איך אני מחליפה בגדים**
* **אדי סופר לקח את המנהל עם בחורות ליער ירושלים**
* **מזכירת המנהל עבדה חצי שעה בשבוע מאחרי דלת נעולה בחדרו**
* **מזכירה קיבלה הוצאות רכב מבלי שהיה לה רשיון נהיגה**

מנהל הטלוויזיה הערבית יוסף בראל
עבודות צדדיות ובילויים

קריינית גליה סופר
איפה היא מתפשטת?

בתחילה התנהל הכל בדרג של שמועות ולחשושים. מדי פעם היה עובד פלוני מספר לעובד פלמוני פיסת־רכילות נוספת, במיזנון של הטלוויזיה. אחר־כך הגיעו השמועות גם לאוזניהם של מנהלי רשות השידור. הם העדיפו להתעלם מהן. אחר־כך שמעו כמה עיתונאים כי משהו מסריח בממלכת הטלוויזיה הערבית.

ולפתע היה ברור לכולם כי השמועות הפכו כדור־שלג המתגלגל במהירות במידרון. היה גם מי שדאג להגיש תלונות למישטרה. מישטרת ירושלים פתחה בחקירה. הפרקליטות ריכזה חומר. נאספו האשמות וחשדות, חלקם חמורים ביותר וחלקם עסיסיים ופיקנטיים, נגד מנהל הטלוויזיה הערבית, יוסף בראל. האשמות אלה, כאשר יתבררו בבית־המישפט, יסעירו לא רק את עובדי הטלוויזיה אלא את הארץ כולה.

ליוסף בראל מעמד בכיר ביותר ברשות השידור. מאז הופרדה הטלוויזיה הערבית מהעיברית, הפכה דרגתו מקבילה לזו של ארנון צוקרמן, מנהל הטלוויזיה בעיברית, כאשר מעליהם נמצאים רק מנכ"ל הרשות יצחק ליבני והפרופסור ראובן ירון, יושב־ראש הוועד־המנהל.

גם לפני שהופרדו שתי הטלוויזיות, העיברית והערבית, היה מעמדו של בראל בכיר ביותר. הוא היה מנהל המחלקה הערבית, והיה כפוף רק למנהל הטלוויזיה.

המיסגרת המיוחדת של המחלקה הערבית, שאותה עיצב בראל, הפכה עצמאית עוד לפני ההפרדה הרישמית, כיוון שבראל דאג לכך שלהנהלת הטלוויזיה הכללית לא תהיה דריסת־רגל אצלו במחלקה.

על־פי ההאשמות המועלות נגדו כיום, שלט בראל בטלוויזיה הערבית שליטה מוחלטת, תוך שהוא מטיל טרור על העובדים, מנצל את התקציבים הציבוריים כדי לתת מתנות לאנשיו, „לקנות" אחרים או להעניש את אלה שלא סרו למרותו. בראל, הידוע כחובב־נשים מושבע ניצל, על־פי ההאשמות, את מעמדו ואת הכוח שבידי מנהל טלוויזיה. להפגין את יחסו החיובי לנשים שהיו חביבות עליו.

הידידות בינו לבין הצעירה עליזה רומן עלתה למשלם המיסים כסף רב.

יצחק הלוי, מי שהיה עורך בכיר ברדיו ובטלוויזיה, מספר שעליזה רומן עבדה, למעשה, רק יום אחד בשבוע. יעקוב למדן, מפיק בכיר בטלוויזיה, טען השבוע: „בראל ועליזה רומן היו נועלים את החדר מאחוריהם, והיו פותחים אותה רק אחרי שלוש־ת־ריבעי שעה עד שעה." אדי סופר, בעלה של השדרנית גלוריה סופר (סטיוארט), סיפר כי אולץ פעמים אחדות לקחת במכוניתו את המנהל שלו, בראל, יחד עם עליזה רומן לפינה מבודדת ביער ירושלים, להמתין שם עד שיסיימו את טיולם, והכל, בשעות העבודה, כמובן.

גם במיקרה של עליזה רומן, שילם בראל ביד רחבה. למרות שלעליזה לא היתה מכונית, ואפילו לא רישיון־נהיגה, אישר לה הבוס הנדיב אלפי לירות כהוצאות רכב — או, בלשון מינהלת הטלוויזיה: „קמ"ז משימתי" — וכן הוצאות אש"ל פיקטיוויות. יעקוב אורן, מנהל כוח־האדם בטלוויזיה ופקיד בכיר ברשות השידור, שהוא המאשר את ההוצאות מעיד: „לעליזה רומן לא היה רישיון־נדיגה. בראל אישר לה קמ"ז משימתי ואני הפסקתי זאת. אחרי שנודע לו כי קיימתי בירור איתה, ניסה בראל להצדיק את הקמ"ז."

יחסים ידידותיים ותשלומים

גם כתב הטלוויזיה בעיברית ויקטור נחמיאס, מי ששימש תקופה מסויימת סגנו של בראל בטלוויזיה הערבית, הודה כי ידוע לו שעליזה רומן קיבלה קמ"ז ואש"ל פיקטיוויים. אולם תגובתו של בראל עצמו שונה לחלוטין: „לא אישרתי אש"ל פיקטיווי. לא ידעתי שלעליזה רומן אין רישיון נהיגה." את תגובתה של עליזה רומן עצמה אי־אפשר להשיג. מאז החלה הפרשה היא שוהה בחו"ל.

אולם לא רק עם עליזה רומן היו לבראל יחסים ידידותיים. בראל לא היסס גם לנסות ולהתעסק עם הכוכבת של הטלוויזיה הערבית, גלוריה סופר, למרות שבעלה שירת אותו בנאמנות. גלוריה אומנם סירבה להיכנס לפרטים בנושא זה, אך טענה: „בראל הציק לי והשפיל אותי." היא היתה מוכנה לספר רק: „הוא ביקש לראות היכן אני מחליפה את בגדי לפני ההופעה, ואיך אני עושה זאת." גלוריה התלוננה על־כך בפני מנכ"ל רשות השידור.

לבראל היתה פרשה נוספת, עם עובדת המחלקה הערבית, אסתר דיין. לדיברי דיין, ניסה בראל „להתעסק איתה בכוח," וכאשר לא נעתרה לו, החל מתנכל לה עד שנאלצה לעזוב את עבודתה. גם אסתר דיין הגישה תלונה נגד בראל, בין השאר גם למישטרה.

אולם שיטת ההטבות הכספיות שנקט בראל לא היתה מוגבלת לגבי נשים שאת חסדיהן ביקש להשיג — או השיג — בדרך זו, אלא הופעלה גם לגבי עובדים נאמנים. סיפר ויקטור נחמיאס: „כאשר מילאתי את מקומו של בראל, כשהיה בחוץ־לארץ הגיש לי אחד העובדים, עורך הספורט מחמוד אבו־באקר, טופס אש"ל וקמ"ז שלא הגיעו לו. הקפאתי זאת, ואמרי־

תי לו: ,נשאיר את העניין לבראל, שיטפל בו כשיחזור׳. בשובו ארצה, ולתפקידו, קיבל ממני בראל דיווח על מה שקרה בהיעדרו, ובין השאר גם את הסיפור על פרשת אבו־באקר. תגובתו היתה: ,הוא מתנהג בסדר׳ — והוא חתם על הטופס.״ הוסיף על כך יצחק הלוי: „בראל היה מחלק את השעות הנוספות לראויים להן, לפי ראות־עיניו, ולפי דבריו זה היה סוכריה למי שמתנהג יפה׳.״

יצחק הלוי סיפר גם על שיחה שהיתה לו עם בראל בנושא זה: „כששוחחתי איתו על חלוקת השעות הנוספות, הוא אמר לי: ,אף אחד לא יכול להגיד לי למי לתת ולמי לא. אתן לאנשים שאני חושב שהם טובים. לך ולעליזה רומן אני מוכרח לעזור.׳״

עזרא יחזקאל סיפר על פרשת הקמ״ז

כתב־ישׂשכר אדי סופר
הסעה פרטית למנהל

והאש״ל של עובד נוסף מבני־טיפוחיו של בראל, הקריין סעיד קאסם: „קאסם הוא קריין. מעולם לא יצא עם צוות. אבל הוא מקבל קמ״ז כ־1000 לירות לחודש, ועובד רק מחצית השעות שהוא חייב לעבוד.״

כאשר ניסה בראל לקנות את ליבו של עזרא יחזקאל עצמו, הוא שלח אליו את איתן שאבי, עורך יומן שידורי הערבית ברדיו. לדיברי שאבי אמר לו בראל: „תגיד לעזרא יחזקאל שיהיה בן־אדם, ותמורת זאת יקבל אצלי כל חודש 1200 לירות.״ „שאלתי אותו איך זה,״ אומר שאבי, והוא הסביר: „800 לירות שעות נוספות, ו־400 לירות קמ״ז.״ גם ויקטור נחמיאס מאשר את פרשת האש״ל, ומספר על הניסיון האישי שלו עם בראל בעניין זה: „כשבראל היה ,ברוגז׳ אתי, הפסקתי לקבל שעות נוספות, אש״ל וקמ״ז. היו גם מיקרים שעבדתי שעות נוספות ולא קיבלתי עבורן תשלום.״

עבודות נוספות חופשי־חופשי

מסכם את פרשת הרישומים הכוזבים במחלקה הערבית שאול שוחט, מי שהיה איש מחלקת־הכספים ברשות השידור: „המחלקה של בראל היתה חריג לגבי שאר המחלקות. המחלקה הזאת התאפיינה בחשבונות שהיו טעונים בדיקה קפדנית במיוחד, במידה שכמוה לא נדרשה ממחלקות אחרות. שובר־תשלום שהגיע מבראל חייב תמיד בדיקה קפדנית ויסודית, כיוון שאצלם תמיד היו תשלומי־כפל וחריגות. מחלקתו של בראל היתה בתחתית הסולם, מבחינת אי־הסדרים.״

במשך תקופה ארוכה עסק בראל, למרות שהוא מחזיק בתפקיד בכיר ברשות השידור, גם בעבודות פרטיות צדדיות, שאחת מהן היא עבודה בעיתון אל־אנבא, והיו עבודות נוספות. מספר יצחק הלוי: „בראל הוציא דו־שבועון לענייני הגדה, והיה מעסיק את מזכירתו ברשות־השידור בעבודה על הדו־שבועון הזה, שלא היה שייך לרשות. המזכירה, ג׳יהאד, היתה אוספת חומר מהעיתונים אל־פאג׳ר, אל־אנבא ואל־קודס, הדפיסה כל ידיעה על דף

כתב ויקטור נחמיאס
סרב לאשר הוצאות פיקטיביות

נפרד ובראל היה עושה את הסלקציה.״

ויקטור נחמיאס, מי שהיה סגנו של בראל, מוסיף על־כך: „לבראל היתה מישרה מלאה בחוץ. הוא עבד בחברת פרמינגר להפצת תרופות. היתה אפילו תקופה שבה קיבל ממקום עבודתו האחר רכב, ועל נסיעותיו לעבודה באותה מכונית קיבל קמ״ז מרשות השידור.״

ומאחר שהוא עצמו עסק בעבודות פרטיות, איפשר בראל גם לכפופים לו לעסוק בעבודות פרטיות, אפילו אם הדבר היה על חשבון העבודה בטלוויזיה. מובן שגם את האפשרות הזו העניק כ„סוכריה״, לאנשים הנאמנים לו. אחד מאלה היה ארם בליאן, עורך בכיר בחדשות בערבית.

מספר על כך עזרא יחזקאל: „ארם בליאן היה צריך לעבוד מ־3 בבוקר עד 8 בערב, ארבעה ימים בשבוע. אבל הוא היה מגיע לעבודה רק בשעה 12 בצהריים או אפילו ב־2 אחרי־הצהריים, וגם זה רק אחרי שמזכירתו של בראל, ג׳יהאד, היתה מטלפנת אליו ומעירה אותו. בליאן עובד בעיתון אל־אנבא, ומשום כך הוא ישן בבקרים. אבל למרות שקיצר לעצמו את שעות העבודה, הוא היה מקבל 100 שעות נוספות לחודש. כיום הורידו לו את זה ל־50 שעות־נוספות בלבד.״ בראל מכחיש, כמובן, האשמה זו, אולם רבים אחרים בטלוויזיה הערבית מוכנים להעיד על כך. ויקטור נחמיאס מאשר כי הסיפור על בליאן אמיתי.

סנקציות ושיטות הונאה

סעיד קאסם, בן טיפוחים אח״ של בראל, העוסק אף הוא בעבודות פרטיות, זוכה ביחס מיוחד ובתשלום מיוחד. טוען יעקוב למדן: „סעיד קאסם בא לעבודה בסביבות השעה 4 או 5 אחרי־הצהריים, ועבודתו מסתכמת בשעתיים, שעתיים־וחצי ליום.״ מוסיף ויקטור נחמיאס: „לפי הערכתי, אפילו אם סעיד קאסם עבד שישה ימים כפול שלוש שעות ביום, הרי בסך־הכל הוא עבד 18 שעות בשבוע. אבל הוא קיבל שעות נוספות.״ בראל עצמו מכחיש את כל העניין. לדבריו: „העובדים צריכים להופיע לעבודה עד 8.30 בבוקר. מי שלא מופיע עד שעה זו, נחשב כמי שלא הגיע לעבודה. לא נכון שיש כאלה שבאים ב־10 בבוקר או ב־5 אחרי־הצהריים.״

נראה כי בראל שימש גם כיועץ לעובדים שלו, והינחה אותם כיצד להונות את גיזברות רשות השידור ועל־ידי כך לזכות בטובות־הנאה ובקידום. מספר יצחק הלוי: „בראל אמר לי: ,לך תעשה הצהרה אצל עורך־דין שלמדת דראמה במצריים. נגיש את התצהיר, וכך תקבל את הדרגה.׳ הוא נתן לי שמות של שני עורכי־דין. לא עשיתי זאת. אמרתי לו שאני מפחד, שיש לי אשה וילדים.״

כדי לסייע לקידומו האישי בטלוויזיה, נהג בראל להכריז מילחמה על הממונים עליו, על חשבון צופי הטלוויזיה משלמי־האגרה, כשאינו מהסס כלל לפגוע אף בשידורים עצמם. סיפר עזרא יחזקאל: „כשבראל היה מסוכסך עם מנהל הטלוויזיה, זכור לי כי לפחות פעמיים הורה לי לשדר שקופיות במקום סרטים שהוכנו מראש.״ ואילו יעקוב למדן מפרט, באותו עניין: „בראל קרא לשלושת עורכי־היום בחדשות, ואמר להם: ,מהיום ניתן את כל המהדורה בשקופיות. זאת תהיה סנקציה נגד ההנהלה. פעם היה יום שהוגש מהדורה שכולה שקופיות, למרות שבאותו יום היו סרטים מוכנים במגירה.״

קריין סעיד קאסם (שמאל) ונביל חבאר
עובד מחצית השעות שהוא חייב לעבוד

אף שבראל מכחיש את פרשת השקופיות, הודה מנהל הטלוויזיה ארנון צוקרמן באמיתותו של עניין זה, ואמר: „נכון שנזפתי בבראל בזמן האחרון על פגיעה במהלך השידור התקין.״

קשה להיות יריב של בראל, בזאת נוכח מיספר שנים בטלוויזיה הערבית, סלים פתאל. כאשר הופרדה הטלוויזיה הערבית מהעיברית, היה צורך למנות מנהל לטלוויזיה הערבית על־ידי מיכרז. על התפקיד התחרו שניים: יוסף בראל וסלים פתאל.

לפני ועדת המיכרזים היה לבראל „גילוי״ אשר חיסל את סיכויי יריבו. בראל גילה לחברי הוועדה כי המתחרה שלו, פתאל, היה קומוניסט, ולכן אינו יכול להיות מנהל טלוויזיה בישראל.

רק לאחר שהוועדה בחרה בבראל, הסתבר לחבריה פשר העבר הקומוניסטי של פתאל. התברר, כי כאשר הוא היה בן 16, בארץ הולדתו עיראק, הוא היה כרבים אחרים מבני גילו, מקורב לחוגים קומוניסטיים...

בראל עצמו סרב השבוע להגיב באוזני כתב העולם הזה על ההאשמות שהועלו נגדו. התגובות החלקיות שלו, המופיעות לעיל, לא נאמרו ישירות לכתב העולם הזה אלא לאנשים שונים, ופורסמו אחרי שהמערכת וידאה שאכן נאמרו על־ידו.

בתגובתו הישירה להעולם הזה אמר בראל: „כל מה שאומרים עלי נכון. האיש היחידי המוסמך להגיב על כך הוא היועץ־המישפטי של רשות השידור. לי אין כל תגובה.״

מתחרה סלים פתאל
קומוניסט בגיל 16

עובד־חדשות יעקוב למדן
„שיקופיות במקום סרטים״

עורך־בכיר יצחק הלוי
„לך אני מוכרח לעזור״

תפוס את

מדד המחירים!

ביוני ובחודשים הקרובים צפויות עליות מחירים תלולות, עקב הצטברות גורמים שונים: פתיחת הסכמי השכר, תשלום תוספת היוקר, שינוי מס הכנסה ועוד.

הצמד את כספך למדד חודש מאי:

פתח חשבון „טפחות חי כפליים" ותזכה במענק המיידי הגדול ביותר

בשוק החסכון: 16% במקום 10%.

גם אם אין לך היום 36,000 ל"י, ב„טפחות חי כפליים" תוכל להבטיח את זכותך למענק הגדול ביותר;

עד **5,760 ל"י** צמוד למדד נושא ריבית פטור ממס *

אל תחמיץ את מדד המחירים!

פנה עוד היום לסניפי **בנק טפחות** וזכה

במענק הגדול ביותר של „טפחות חי כפליים"

אל תסתפק בפחות-חסוך בבנק

טפחות

בנק משכנתאות לישראל בע"מ

* ההטבות במלואן אחרי 6 שנות חסכון

ירושלים רח' הלני המלכה 9. רח' פארן 5, ככר דוד טנה. **תל אביב** רח' החשמונאים 123. רח' פרישמן 42. **חיפה** רח' פלים 9, בית צים. רח' אחד העם 15 **באר שבע** רח' מצדה מרכז הנגב. **אשדוד** מרכז מסחרי ד', רח' מ.ח. שפירא. **נתניה** רח' הנוטע 16 (סמילנסקי 13) **נצרת־עילית** מרכז מסחרי חדש של שו"פ. **אילת** רח' האלמוגים 215/3

במדינה

(המשך מעמוד 55)
לדבר בשפתם," הוא אומר. „אני משמיע להם נהימות, בדיוק כפי שהם עושים. אם שלמה המלך יכול, גם אני יכול," הוא מתפאר בכישוריו הבלתי־רגילים.

אין לדעת אם מצליח יעקב לשוחח עם חיות, אולם עם בני־אדם הוא מצליח, וזהו סוד כוחו.

„פחדתי מהטומאה." חבריו בשכונה, הנמצאים מאז ומתמיד בסיכסוך ממושך עם החוק, לא קלטו תחילה את הרעיון שיעקב, „זה משלהם", שינה את עורו והפך יהודי מאמין. למרות שעדיין לא התקבל כתלמיד מן המניין בישיבה כלשהי, עשתה לה השמועה כנפיים בשכונה. יעקב השתנה. חבריו החלו להישרך אחריו, מקשיבים לסיפוריו על דרך־החיים החדשה שלו. היה קשה להם להאמין. הוא חש שהוא בדרך הנכונה וההיענות לה זכה מצד חבריו בשכונה עודדה אותו. הוא החליט לתקן אותם.

כיום יש לו, לדבריו, כמה מאות תלמידים. באים מכל הסביבה לשמוע אותו בבית־הנוער המקומי. אחרים, נאמנים יותר, שוהים בביתו הפשוט שעות ארוכות, עד לשעות הקטנות של הלילה, מאזינים לדברים שהוא מרביץ בהם. מדי ערב מתאספים בדירה הקטנה כעשרים צעירים. „יש תוצאות. השכונה הארורה הזו מתעוררת."

יעקב הוא מעין מתווך בין זרוע החוק לבין חבריו העבריינים. הוא מתרוצץ, משתדל, שולח המלצות ובא בעצמו להמליץ. מנסה להמתיק את גזר־דינם.

„אני יכול לתקן את כל השכונה. יש לי השפעה על כולם. כבר עכשיו ישנה התעוררות מסויימת. הם רוצים לחזור בתשובה." לדבריו ביקש לא פעם לערוך ביקורים קבועים בכלא מעשיהו ולנסות להרביץ תורה בכלואים. הביורוקראטיה מונעת בעדו, למרות שהוא עשוי להצליח יותר מאשר רב רגיל, כיוון שבא מאותו רקע, ומכיר את הבעייה גם מהצד האחר של המיתרס.

אין מה לאכול. יעקב מקבל סיוע כספי מישיבת ברסלב. הוא נתמך על־ידם, אולם, לדבריו, אין הסיוע מספיק לו. הדירה מלאה אדם מדי ערב. הצעירים פושטים על המקרר ואוכלים את מזונו המועט. „הם רעבים, אינני יכול להגיד להם אל תקחו." בשל כך לא אחת הוא נותר רעב. „לפעמים אין לי מה לאכול. אני מחביא אוכל בארונות, אבל החבר'ה מחפשים, מוצאים ואוכלים."

נוער

המין החלקי קיבל הכשר

החלטה של היועץ־המישפטי תאפשר לקטינים לקיים יחסי־מין חוקיים

יוסף ו.* הופתע לחלוטין כשהוזמן לחקירה במישטרת חיפה, בחשד של ביצוע מעשה מגונה בילדה. תדהמתו גברה עוד יותר כשנודע לו מי הילדה — לא היתה זו אלא חברתו־לשעבר, רינה** שעימה יצא בקביעות במשך ארבעה חודשים.

הסבריו של יוסף במישטרה לא הועילו. תיק החקירה נגדו הושלם, ומישטרת מחוז חיפה העמידה אותו לדין. חטאו, כפי שפורט בכתב־האישום: „בחודשים יולי־אוקטובר 1975, יצא הנאשם בקביעות עם המתלוננת וביצע בה מעשה מגונה לסרוגין, במשך התקופה הנ"ל, בכך שהיה מכניס את אבר־מינו בין רגליה של המתלוננת, ומשפשף אותו עד שהגיע לסיפוקו המיני."

במקום תודה — אישום. העובדות היו נכונות. יוסף ו. החולוני הכיר את רינה החיפאית, והשניים נהגו לצאת לבלות ואף לקיים יחסי־מין חלקיים, כדרך שנוהגים רבים בני־גילם. רינה היתה באותה תקופה ילדה בת פחות מ־16, ויוסף היה מבוגר ממנה בשנה אחת.

יוסף לא בעל את חברתו, והיה זהיר מאד ביחסיו עימה, אך כל זה לא שינה דבר. יוסף המבוהל, שאין לו כל עבר פלילי, כבר ראה עצמו יושב על ספסל הנאשמים, בגלל חוק מחמיר מיושן.

אלא שפרקליטו, עורך־הדין התל־אביבי דרור מקרין, לא התרגש ביותר. הוא הבין כי מדובר בבעייה עקרונית, והיה בדעתו לעשות כל מאמץ על־מנת למנוע את עריכת המישפט ללקוחו הצעיר. „אם נלך בדרך זו, אפשר יהיה להעמיד לדין את כל החבר'ה מהתיכון. כל תלמיד שביעית שיוצא עם תלמידת שישית, מתחבק ומתנשק איתה — עובר למעשה על חוק זה," מתרעם הפרקליט. „אז במקום להודות לו שלא הכניס אותה להריון, הולכים ומעמידים אותו לדין ?"

הפרקליט פנה אל היועץ־המישפטי־לממשלה, בבקשה לעיכוב הליכים.

במיכתבו כתב עורך־הדין מקרין : „...יחסי הנאשם והמתלוננת היו יחסי חברות, וכל מה שנעשה ביניהם — נעשה מתוך חברות ואהבה. החוק נועד להגן על נערות שגילן פחות מ־16 מפני מעשים מגונים, אך לעניות דעתי נועדו סעיפיו אלה של החוק להגן על נערות צעירות מפני גברים מבוגרים ומנוסים מהן, ולמנוע ניצול תמימותן לרעה על־ידי מבוגרים. אולם המיקרה דנן שונה מהמיקרה ה,קלאסי' שלשמו נועד החוק. אין מדובר כאן בניצול נערה תמימה על־ידי גבר מנוסה ממנה. שני המעורבים בדבר, הנאשם והמתלוננת, היו צעירים למדי והמעשים נעשו במהלך חברותם.

„אם תבקש המדינה להעמיד לדין כל נער צעיר שעשה ,מעשה מגונה' ממין זה בחברתו, הרי לא יהיה לדבר סוף," אמרו טיעוניו המישפטיים של הפרקליט מקרין.

היועץ ביטל. דעתו של היועץ־המישפטי הפרופסור אהרון ברק לא היתה שונה מזו של עורך־הדין מקרין. כך הסתבר ממיכתב ששיגר לפרקליט התל־אביבי ובו בישר לו, לפני שבועות אחדים, כי ההליכים נגד יוסף ו. עוכבו, ומישטרת חיפה נתבקשה לגנוז את התיק.

נערי ישראל יוכלו להמשיך גם להבא לקיים יחסים חלקיים עם חברותיהם הקטינות, מבלי שאיש יאשים אותם במעשים מגונים, ובלבד שייזהרו מלעבור את הגבול.

הונאות

מחפשים את אפוטקר

עורך־הדין הוכרז כעבריין נמלט, אך כבר קודם־לכן היה פושט־רגל

אדם חמור סבר עמד מול השלט המתקלף, שעליו היתה תלויה פיסת־נייר מצהיבה. „יוליוס אפוטקר — מישרד עורכי־דין" הכריז השלט, ואילו הפתק שעליו היה אמור לבשר לבעל המישרד כי הוצא נגדו צו לעיקול מיטלטלין, וכי אם לא יפרע חוב שהוא חב, יוכרז כפושט־רגל. אלא שבעל המישרד לא הוטרד במיוחד מאותו צו. הוא היה אותה שעה במקום־מיסתור בטוח.

האלמוני הביט בזעם על השלט, ואחר פנה לדרכו. היה זה אחד מאותם שנפלו ברישתו של עורך־הדין יוליוס אפוטקר מגבעתיים, הפקידו בידיו כספים ונפלו בפח שנטמן להם.

צו־העיקול הוצא בבית־המשפט־המחוזי בתל־אביב לבקשתו של יוסף שכטר, שאפוטקר היה חייב לו סך 180 אלף לירות, שלא החזיר במשך תקופה ארוכה. כשנמאסו על שכטר התחמקויותיו של עורך־הדין, הוא פנה אל שני עורכי־דין אחרים, הנריק רוסטוביץ ודן סולומון, ביקשם שיפעלו בשמו. השניים באו בדברים עם אפוטקר, והלה הבטיחם שעניין החוב יוסדר.

חלף עב הרוח. אלא שגם עורכי־הדין רוסטוביץ וסולומון לא הצליחו ביותר עם עמיתם.

„נתתי לו את כל האפשרויות," סיפר רוסטוביץ לשופט המחוזי יוסף חריש, בבקשה להכריז על אפוטקר כפושט־רגל. „אמרתי לו שאעשה כל צעד לפנים משורת הדין, ובלבד שיראה כוונה טובה מצידו. אך לא קיבלתי דבר, למרות ההבטחות."

השופט חריש נעתר לבקשה, והוציא צו־עיקול על רכושו של אפוטקר. אלא שכאן נכונה לפרקליטיו של שכטר הפתעה נוספת. הם לא הצליחו לאתר את עורך־הדין הממולח. מישרדו היה נעול, ואילו אשתו טענה שהוא אינו מתגורר בביתם ואין לה מושג היכן הוא נמצא. היא גם ביקשה שלא יוציאו מיטלטלין מביתה, שכן כל הרכוש בבית שייך לה.

חלפו עוד כמה חודשים ובפברואר השנה הכריז השופט חריש על עורך־הדין אפוטקר כפושט־רגל. אלא שזה כבר היה מאוחר מדי. בשלושה החודשים שחלפו בינתיים

(המשך בעמוד 63)

* השם המלא שמור במערכת.

** השם בדוי.

תשבץ העולם הזה 2126

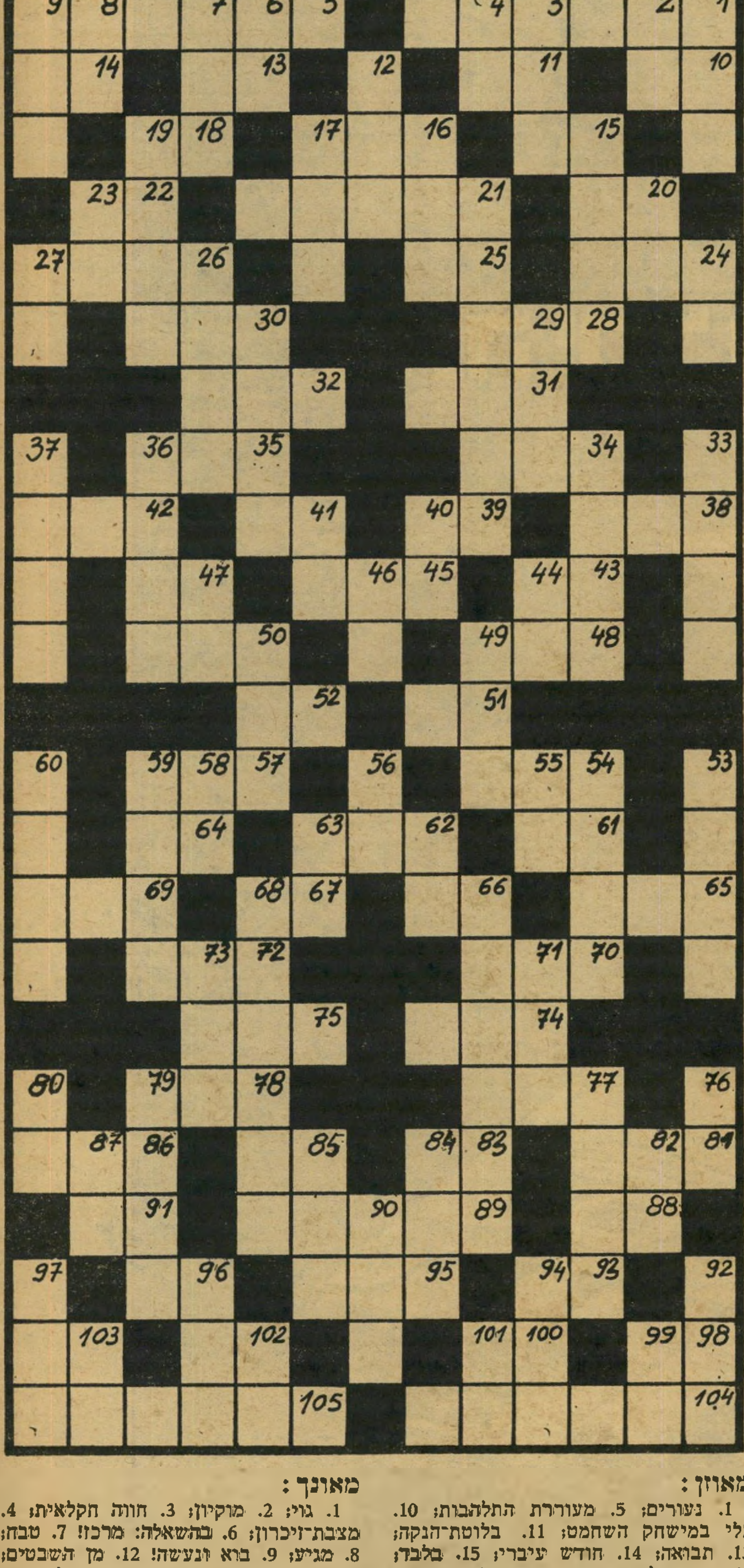

מאוזן:

1. נעורים; 5. מעוררת התלהבות; 10. כלי במישחק השחמט; 11. בלוטת־הנקה; 13. תבואה; 14. חודש עיברי; 15. בלבד; 16. מתוח על־פני מים סוערים; 18. בתוספת, ועוד; 20. פקודה מפורשת; 21. סבון; 22. סחוב ! 24. תרם; 25. קריאת־יגון; 26. שכר; 28. חומת־מגן; 30. שירת־לכת צבאי; 31. מזל רע; 32. רדו דבש; 34. גחלים לוחשות; 35. מקביל לקנה; 38; בפעם נוספת; 41. שביב; 42. שא כנפיך !; 43. מציאות; 45. דיאלקט; 47. מסולם הצלילים; 48. נתיב; 50. יישוב בארץ; 51 מסולם הצלילים; 52. מידת־שטח; 54. צאצא; 57. פגם גופני; 61. פרי־בטן; 62. ידית־הפעלה; 64. מילת־תנאי; 65. מנביאי תרי־עשר; 66. רוח רעה; 67. שים עצמך על כיסא ! 69. תכשיט; 70. שתיקה גמורה; 72. בצוותא; 74. ברונזה; 75. משמש למתיחת האוהל; 77. איש־דת; 78. מתנה, מינחה; 81. סיטואציה; 83. קידומת הולנדית; 85. מספיק ! 8. אנרגיה; 88. מילת־תחינה; 89. רכז; 91. מטבע יפאני; 93. שייך לי; 95. קצין־מודיעין (ר"ת); 96. לא קר; 98. מקולות הגברים במקהלה; 100. מילת־שלילה; 102. ממהר; 103. מרגל ישראלי נודע (ש"מ); 104. עסוקים; 105. תאוצה גדולה.

מאונך:

1. גוי; 2. מוקיון; 3. חווה חקלאית; 4. מצבת־זיכרון; 6. בהשאלה: מרכז! 7. טבח; 8. מגיע; 9. ברא ונעשה! 12. מן השבטים; 15. שיכבה; 16. גופה; 17. מגן על העין; 19. מכהן בתפקיד; 20. עבר; 21. מעין עץ־נוי; 23. מילת־ברירה; 24. ישן; 26. אגורה לשעבר; 27. מילת־שלילה; 29. אחי הבעל; 30. תחרות בריצה; 33. מחוננת בתכונות הנשיות; 34. עדי לצוואר; 36. שגיאה; 37. מפה קטנה; 40. מן השבטים; 41. אחורי הגוף; 44. מזמר; 46. מכינויי האלוהות; 47. עולץ; 49. יישוב חקלאי; 50. אולם; 53. גניחה קלה; 54. ישעיהו היה כזה; 55. אוייב; 56. עכוז; 58. נהר באפריקה; 59. תאריך; 60. שפכטל; 62. בגד־שרד; 63. בוא הלום! 66. פוריטאניות; 8. יישוב ליד ירושלים; 71. מן האמהות; 73. כלי־נשק קדום; 76. נוזל החיים; 77. דרך סלולה; 79. כסף; 80. נורה מן הקשת; 82. בעל־חיים איטי; 84. גנגרנה; 85. חוק; 87. מזמר; 90. זוג; 92. שוט; 94. מין ארג המשמש לכובעים. 96. מחצית; 97. משגיח; 99. כועס; 101. בשבילי; 102. קריאה; 103. בתוכו.

אתה יכול לעשן בשקט.
KENT
WITH THE FAMOUS MICRONITE FILTER
מליונים ברחבי
העולם נהנים מהטעם
היחיד מסוגו של קנט.
הטעם העדין והנפלא שהוא שילוב
של תערובת טבק מעולה ופילטר
"מיקרונייט" המפורסם.
הם מעשנים אותה בשקט.
גם אתה יכול לעשן בשקט.
KENT שווה כל מחיר.
קשר פרסומאים

15 יום ב-
דיזנהויז ספארי
לאלה שמאסו בטיולים "מרובעים"
טיול 5 כוכבים
$1095
(כולל טיסה
ואֵרוח מלא)

בדיזנהויז ספארי
מצלמים ב- קודאק
הנחות מיוחדות
למשתתפים

לכל נוסע - SAFARI BEAUTY KIT שי הלנה רובינשטיין - מַדע היופי.

דיזנהויז בע"מ
נסיעות ותיירות

בן-יהודה 21, תל-אביב
טל. 52140 (10 קווים)
או אצל סוכני הנסיעות המעולים.

במדינה

(המשך מעמוד 61)
הספיק אפוטקר לזכות בתלונה נוספת, הפעם במישטרה.

היה זה אחרי שלקח 100 אלף לירות מכספיה של חיה ברנפלד ז"ל, אחרי שמונה כאפוטרופוס עליה ועל רכושה, מטעם בני־מישפחתה, עוד לפני מותה.

חיה ברנפלד שהתה בסנטוריום ג'יל בקריית־טיבעון, וכל רכושה הופקד אצל אפוטקר. אלא שפניותיו של המוסד לקבל את התשלומים המגיעים לו מהאפוטרופוס לא זכו במענה. עד שנערך הבירור בין הסנטוריום למישפחה, כבר נעלמו עיקבותיו של יוליוס אפוטקר, ולמחור הרמאויות של מישטרת מחוז תל־אביב לא נותר אלא לסגור את תיק החקירה שזה־עתה נפתח, ולהכריז על עורך־הדין כעל עבריין נמלט.

ואז ניעורה לחיים לישכת עורכי־הדין, ולפני ימים אחדים הגישה קובלנה מישמעתית נגד עורך־הדין יוליוס אפוטקר. אולי זה יבהיל אותו.

מראיין אגמון (משמאל, במסיבה)
„תמיד עוקצו מכוון נגד עמו שלו."

הסיגנון החדש
בירה בלי מצב־רוח

ציד־מכשפות בסיגנון מק־ארתיסטי הגיע גם לרשות־השידור

הטלפון צילצל במערכת דבר. „פצצה הוטמנה בבניין," אמר קול אלמוני בטלפון, „אם לא תפנו את הבניין תוך חצי שעה, תתפוצצו כולכם."

הבניין פונה. המשטרה הוזעקה. חבלני המישטרה שהגיעו תוך כמה דקות למקום ערכו חיפוש יסודי בכל הבניין. מאום לא נמצא.

אותה שעה הגיעה אזעקת־שווא טלפונית דומה גם לבניין מרכז מפ"ם בתל־אביב. גם שם פונה הבניין וחבלני המישטרה נאלצו לערוך סריקה, לפני שהורשה לעובדים לחזור לבניין.

איומי־סרק טלפונים אלה, הפכו כבר כמעט לשיגרה בשבועות האחרונים. הם היו חלק ממסע הפחדה והטרדה שיטתי המתנהל בשבועות האחרונים נגד מתנגדי המישטר. מטרתו של מסע זה ברורה: להשתיק את קולם של אלה המעזים להביע באמצעי־התיקשורת דיעות החולקות על עמדותיה הרשמיות של הממשלה. במקביל לאיומים הטלפוניים, מוצפות מערכות העתונים במכתבי השמצה המכוונים נגד עתונאים והוגי־דיעות המבקרים את מדיניות הממשלה.

זורעי בהלות השווא וכותבי מכתבי־השיטנה, במיסגרת ציד־המכשפות המתנהל נגד „המאפיה השמאלנית", מעדיפים בדרך כלל להשאר אלמונים. הראשון שיצא בגלוי בתביעה להדחה על רקע פוליטי הוא עורך־דין אליקים העצני.

בירה ומגמות שמאלניות. העצני (52) מוסמך למשפטים, יליד גרמניה, לשעבר מראשי שורת המתנדבים וכיום מראשי התנועה למען ארץ־ישראל השלימה, הוא עתה תושב קרית־ארבע. מחברון שיגר הפרקליט הממושקף הצנום לוועד המנהל של רשות־השידור, תלונה נגד המראיין יעקב אגמון, מנחה תוכנית הרדיו בירה ומצב־רוח. יותר מכל מעשה אחר שנעשה בשבועות האחרונים משקפת תלונתו של העצני את אווירת ציד־המכשפות ההולכת ומשתלטת על המדינה.

„אני מבקש להגיש תלונה על המגמה הפוליטית השמאלנית בתוכניתו של יעקב אגמון," כתב העצני במכתבו." אין המדובר במגמתיות גרידא, אלא בעשיית שימוש גלוי עד כדי חוצפה בשתי שעות שידור העומדות לרשותו כל ליל שבת לשם מתן הצהרות אישיות שכולן שמאלניות.

„אכן, כדי להמנע מביקורת, אגמון מזמין מדי פעם גם אנשים שלא מאנשי שלומו, אך על הללו הוא שופך קיתונות של לעג וחקירות שתי־וערב צולבות רציניות. בעוד אשר בני טיפוחיו זוכים במחמאות ודברי־תמיכה גלויים מפיו של ה„מנחה". הדבר בולט כל כך ונעשה בגסות גלויה כזו, עד כדי פגיעה בטעם הטוב.

„שלא אובן שלא כהוגן: יש ויש לעסוק באספקט יהודים־ערבים בישראל, אך אצל אגמון קיים עיסוק בלתי פוסק בנושא זה. תמיד עוקצו מכוון נגד עמו שלו. אין זה מקרה. חוגי השמאל הקיצוני מזדהים כיום נפשית כה עמוקות עם החוויה ,הפלסטינית' עד שאיבדו הרבה מן הקשר עם המציאות היהודית, מקור מחצבתם. ...השאלה שלפנינו היא עד כמה חייב שרות השידור הממלכתי לשמש כלי־ביטוי לשנאה עצמית, לראיית העולם מנקודת מבטו של האוייב, ללעג ארסי נגד כל מה שקורה בשטחים המשוחררים של א"י, לעג המופנה נגד כל ישראלי המעז לטעון כי ארץ־ישראל שייכת לעם ישראל."

„אין מקום למנחה מיליטאנטי!" כדי לא ליצור לעצמו תדמית של סותם־פיות, ממתן העצני בשלב זה את תלונתו: „בוודאי, שלפי החוק מגיעה גם לקבוצות ולדיעות של מיעוט אפשרות ביטוי פרופורציונלית.." וגם „אני נאלץ להסכים שהנכונות לתלוקת ארץ־ישראל ההיסטורית מקיפה עשרות אחוזים באוכלוסיה, ולכן בצדק ניתנת לדעות אלה אפשרות ביטוי..."

אבל: „המצדדים במדינה פלסטינית בא"י ההיסטורית הנם מיעוט מבוטל בקרב הציבור היהודי. בירה ומצב־רוח הינה תוכנית שעל פי מגמותיה הגלויות חותרת בהתמדה לקידום האינטרסים והרעיונות של הקמת ,פלסטין' בארץ־ישראל. והואיל ואין בנמצא תנועה פלסטינית זולת אש"ף, אני מטיל ספק אם על פי החוק יש לתוכנית מעין זו ולמנחה מיליטאנטי, בוטה ופוגעני כיעקב אגמון, המטיף לרעיון הפלסטיני, מקום כל עיקר."

על מנת שלא יעלה מישהו בדעתו כי כוונתו של העצני לחיסולו הפיסי של אגמון, מבהיר המשפטן את עצמו: „כוונתי, כמובן, לאגמון בתוכנית פוליטית, ולא לאגמון בשדה המחזאות וכדומה, במידה והוא מסוגל לרסן את עצמו ולא לערבב תרבות במגמותיו הפוליטיות."

העצני ביקש מהוועד המנהל של רשות־השידור להעלות את תלונתו לדיון. על פי הרכבו הנוכחי של הוועד המנהל יש סיכוי רב לבקשתו, שאם תתקבל עלולה לבשר את תחילתו של עידן הטיהור המקארתיסטי בישראל.

רחל מרחלת על כל העולם

זזי
עדיין מחכה

את סיפורה של השחקנית **זזי שביט** רובכם מכירים, עוד מהימים שהיו בביתה סנסציות, כשבתקופת אהבתה הגדולה ל־מלחין **אלדד שרים** ניהל לו זה רומן עם **עדי קפלן**, נשא אותה לאשה ונתן את שמו לבנם. וגם אז ישבה לה זזי בשקט, וחיכתה שאהבתה תחזור אליה.

אבל מה לעשות, נראה שהיא לא התאהבה בדיוק באדם הנכון. אלדד, שיש לו כנראה קוצים במקום המושב הטיבעי, קפץ לו לאמריקה לחודש ימים, ומאז עברו כבר יותר משלושה חודשים ועדיין אין ממנו סימן חיים.

זזי, שהיא חיפאית כשרה ובת להורים מרובעים וצנועים, מופיעה כיום בבאזאר הגדול לצידו של **דני ליטאני** בתפקיד ראשי, ועושה חיל רב בעבודתה. אבל ה־בחורה, שהיא יפהפיה בזכות עצמה, לא מביטה ימינה או שמאלה, ועושה עיניים רק לתמונה של אלדד.

מתי הוא יגיע סוף־סוף אין איש יודע, אבל בינתיים ממשיכה זזי להתגורר ב־דירתם המשותפת בציפיה ליום המאושר שבו אהובה יחזור אליה. התמדה וסבלנות הראויים בהחלט לכל שבח.

אלדד שרים וזזי שביט
ההתמדה — ראויה לשבח

רחוק מן העין

הפעם יש לי בשבילכם נערה עם שם מיוחד. גם זה קורה. **ורד צבעון**. וכל מי שמכיר וראה אותה, נוכח מייד ששמה ראוי לה והיא ראויה לו. והפירחונית הזו היא תושבת אילת, שהצליחה שם לא רע כלל בענייני הלב.

יאקי מיכלין, איש הבית־מרקחת ה־אילתי ומראשי אנשי החברה בעיר ה־דרומית היה ידידה הרציני מאד שנתיים ימים, וורד היתה נוסעת מדי סוף שבוע לאילת, לחבר הקבוע שישב וחיכה לה. ואילו כל השבוע עבדה בתל־אביב, יחד עם חברתה־שותפתה **אליס**.

ורד ואליס החלו את העסק שלהן מ־קטן־קטן, וכיום שתיהן עמוסות ביותר: אליס מתכננת וורד מוכרת. ומי שיראה אותה מוכרת יתקשה להבין איך בוורד קטן כזה מסתתרת אנרגיה כל־כך שופעת.

אבל הנסיעות התכופות לאילת גמרו אותה לגמרי. לכן היא עשתה סוף עם מיכלין התמיר ועברה הסבה ריגשית אל **יעקוב ברזילי**, הלא הוא „ברזל" המוכר עוד מהימים היפים של הבודגה.

וכך, „ברזל" זה גרוש מאשתו, **צינה**, שהיה לה עם אמריקאי בשם **פול**, ואילו ורד והוא חיים יחדיו, בדירתו שברמת־אביב.

הם מסתובבים במקומות־הבידור היקרים והטובים ביותר, עושים חיים ונהנים מהם, ומי שמקורב אליהם ויודע, אומר שהאהבה שולטת שם בכיפה. אומנם, ורד טוענת שהיא עדיין אוהבת את הבית־מרקחת ה־אילתי, אבל הנסיעות פשוט התישו אותה.

אז מי אמר שהאהבה איננה עניין של גיאוגרפיה.

המשולש המאושר

דולי עזרא היא יפהפיה צעירה, שהגיעה לאן שהגיעה בזכות עצמה בלבד. ב־מישפחתה מרובת הילדים שבקריית שלום.

דולי עזרא
האשה — מבסוטה

ממנה יצאה, לא היה לה סיכוי להגיע רחוק. לקחה הקטנה בת ה־23 את עצמה בידיים, למדה עיצוב אופנה והחלה את דרכה בחיים כעצמאית. וכשנוכחה שזה לא־כל־כך קל הכירו לה את **בנצי גיל**, ופה מתחיל הסיפור.

השניים, שעובדים יחד, כנראה גם מבלים הרבה משעותיהם החופשיות יחדיו. אמנם בנצי הוא נשוי פלוס בן, אבל לדבריו, אשתו מבינה שהכל טוב בשביל העסק, העיקר שישגשג. כך עזב בנצי חנות־פר־חים מצליחה ועבר לאופנה. למה? או, לפרחים, כידוע, אין אברים חטובים כמו לבחורות, וחוץ מזה הם לא יודעים לדבר. ואילו הוא, אחרי שנים של דממה, החליט שהגיע הזמן לדבר והוא עושה את זה לא רע, ודי הרבה עם דולי שלו — שלו אומנם רק בשעות העבודה, אבל הם מבלים עם האשה והילד שלו שעות על שעות ב־חגים ובשבתות. הם מסתובבים יחדיו ב־עולם לחפש בדים ודוגמאות, ולא נפרדו אפילו לרגע מן היום שבו הכירו.

אלה שערכו ביניהם את ה„שידוך" מל־אים סיפוק עצמי ושימחה שהעניין עבד טוב, ואפילו האישה מאושרת, כי כיום בנצי שלה אמנם כבר לא מביא פרחים הבי־תה, אבל לעומת זאת היא לבושה תמיד טיפ־טופ ואין פורחת ממנה.

אז אם כולם מאושרים וכל־כך טוב להם, מי אנחנו שנשפוט?

בחורה מסודרת

אחרי שהופנו אלי כמה וכמה שאלות, בנוגע למוצאותיה ומבואותיה של דוגמ־נית־הצילום היפהפיה, **אתי פרי**, אמרתי לעצמי: באמת משונה מאד, והלכתי לחקור את הנושא.

אתי אומנם נעלמה לה בשנתיים האח־רונות מן האופק — אבל לא, רבותי, היא עדיין איתנו. פגשתי בה באחרונה, ועלי לדווח לכם שהיא נראית יוצא־מן־הכלל. וחוץ מזה גם הסתדרה בחיים על הצד היותר טוב.

היא גרה בדירת־פנטהאוז מפוארת ב־רמת־השרון ומגדלת את בנה **אור**, שהוא כיום בן שנה. אבל זה עוד לא הכל. אתי, שנוהגת ב־אמ־וו חדישה, מתכוננת כעת לנסיעה לארצות־הברית לכמה שבועות. לא לשם עסקים, סתם לכיוף. „מה יש, לא מגיע חופש לבנאדם?" היא שואלת. „אומ־נם נכון שאני לא עובדת כל־כך קשה, אבל בעלי עובד גם עובד." אז למה לא, באמת?

ועוד על אתי — ומפיה. „אז ככה," אומרת הנאוה. „נכון שאני כבר לא מדגמנת כמעט בכלל, אבל בכל־זאת, מדי שבוע או שבועיים אני עושה משהו, רק כדי לא לצאת מהמחזור. לא בשביל הכסף, כי זה לא חסר לי, רק בשביל הכיף. למרות שאם הייתי צריכה לעבוד היום באותו המרץ וההספק של פעם, הייתי מתה."

ומה, בכל אופן, היא עושה עם כל־כך הרבה זמן פנוי, כדי שהשיעמום לא יאכל בה? ובכן, היא התחילה לפני כשנתיים ללמוד אמנות במידרשה למורים, ונהנית מאד מן התענוג. יש לה גם תחביב מעניין, והוא הצילום, ומובן שיש לה גם מעבדת־צילום בבית. „נכון שאני גם הרבה עם הילד," היא מסבירה, „אבל בעצם אין לי מה לעשות, כי המטפלת והעוזרת עושות הכל."

רק שלא תגידו לי שאתי פרי לא הצליחה בחיים.

לשיר
בכל מחיר

מסתובב לו זמר מתוסכל בארץ, וטוען שהוא שווה הרבה יותר ממה שהוא מקבל מאת כלי־התיקשורת. הוא הוציא אריכי־נגן שלא נקלטו בשוק והצליח אפילו להגיע למיצעדי־הפיזמונים, אך לעומת זאת לא הצליח להגיע לפיסגה. לדבריו, אין לו פוש רציני ופשוט לא אוהבים אותו. אומנם הוא מחבר מוסיקה לזמרים ידועים ומצליחים שהגיעו רחוק בזכותו, אבל הוא עצמו אינו רואה ברכה רבה. מדוע?

איתן מסורי, חיפאי בן 29, נאה, קצוץ־שיער ומסודר בחיים, מעיד על עצמו כי הוא זמר מן השורה הראשונה. והוא בטוח שהוא שווה הרבה יותר ואין רבים כמותו. הוא מתגורר בדירה שכורה בת שלושה חדרים, נוהג בפיז'ו 504, וחוץ מעניין הקאריירה אין לו טענות. הוא מבסוט מהחיים, טוען שהוא יוצא עם בחורות בצורה סיטונית, ואוהב אותן גבוהות ו־יפות ולא משנה אם הן בנות 18 או יותר מארבעים.

רוצה כאלה לעצמו, אבל רק בצורה חוקית.

איתן מסורי וידידה
הנישואין — טאבו

ופה העוקץ. להינשא מחדש זה טאבו בשבילו, ונראה שהוא ניכווה כהוגן ב־רותחין. אז הילדים יצטרכו לחכות עד... מי יודע מתי.

בינתיים הוא רוצה להיות רק מוכר ומפורסם, והאי־צדק שנעשה לו פשוט עולה לו בבריאות.

שמע בקול אבבא.
קנה נשיונל.

שמע בקול להקת אבבא.
שמע בקולם של ביורן, אנה, בני ואינפריד משוודיה, חברי להקת הפופ המצליחה ביותר בעולם, אשר מכירות תקליטיה שברו את כל השיאים מימי החיפושיות ועד היום.

חברי להקת אבבא יודעים להגיע לאיכות מוסיקלית מושלמת. הם רכשו לעצמם מערכות סטריאו ורדיו טייפים מתוצרת "נשיונל" לשימוש מקצועי, להנאה מושלמת בבית ולהאזנה למצעדי הפזמונים מכל העולם.

שמע בקול חברי להקת אבבא.
הם יכולים להרשות לעצמם לרכוש את הטוב ביותר בעולם - והם ממליצים בכל פה על "נשיונל".

אחרי הכל, הקול של אבבא קובע הכל.

National

צעד קדימה אל המחר.

אריאלי

סטודיו רם
פרסום פלד

תשוש, סחוט

(המשך מעמוד 29)

מים בנושאים שונים השייכים לתחום אחריותו של ראש־הממשלה, אינם זוכים כלל בתשומת־ליבו. מנושאים אחרים, שהיה אמור לטפל בהם ולקבל החלטות בעניינם, הוא מתעלם לחלוטין.

זוהי, אולי, הסיבה לכך שהשר היחידי שבגין מרבה להיפגש עימו, לשוחח ולדון איתו, הוא שר־החוץ משה דיין. לשרים אחרים בממשלה, הזקוקים לא אחת להתייעצות עם בגין בענייני מישרדיהם, יש הרגשה שבגין אינו מתייחס אליהם כלל ואינו מבחין בקיומם.

מאידך, קיימת גם האפשרות שהמצב שאליו נקלע בגין, הוא תוצאה ישירה של התקף־הלב ממנו החלים לפני 13 חודש. התקף־הלב הקשה גרם, ככל הנראה, נזק לכלי־הדם המספקים דם ללב ולמוח, נוסף לאוטם (אינפארקט) של העורק שגרם את התקף־הלב הקודם.

אם אומנם כך הדבר, יכול להיווצר מצב שבו „זורק" הלב קרישי־דם זעירים אל כלי־הדם המובילים אל המוח, ואלה הם הגורמים למצבים זמניים של טישטוש וניתוק מהמציאות.

אולם זאת ניתן לוודא רק באמצעות בדיקה מיוחדת (הסרטת רנטגן) המגלה את מצבם של כלי־הדם באיזור הלב. זוהי בדיקה די מסובכת ולא נעימה במיוחד, ולא ברור כלל אם מנחם בגין אומנם עבר באחרונה בדיקה מעין זו.

ברור רק שרופאיו של בגין, שעמדו על ההידרדרות במצבו הכללי, ניסו לחפש פתרון שיקל על מצבו ויאפשר לו לתפקד כרגיל. הטיפול באמצעות תרופות התגלה כבלתי־יעיל, ואז הועלתה האפשרות לנסות לשפר את מצבו באמצעות ניתוח של „עקיפה ורידית" („קורונארי ביי־פאס").

זהו ניתוח־לב־פתוח, המיועד לגרום שיפור מיידי לאספקת הדם ללב ולמוח. בניתוח זה נוטלים מהרגל פיסת וריד ארוכה הנמתחת קרוב מתחת לעור הירך, מהברך ועד למיפשעה. משתמשים בווריד זה דווקא, משום שלאורכו מצויים מיספר מסתמים המיועדים להבטיח שהדם יזרום בכיוון אחד בלבד — אל הלב.

פיסת וריד זו מחברים, בניתוח־הלב־הפתוח, בעזרת מחט וחוט־משי דק, אל העורק הכלילי. למעשה זוהי מעין השתלת וריד, במקום כלי־הדם האטומים והמוצרים באיזור הלב שנפגעו כתוצאה מהתקף־הלב.

למה לא „עקיפה ורידית"?

„עקיפה ורידית" מעין זו נותנת תוצאות מיידיות, ומסלקת מייד את כל תוצאות־הלוואי של מחלת חוסר־הדם בשריר־הלב. היא גורמת, במרבית המיקרים, שיפור מפליא במצבם של החולים.

על־פי ידיעה שלא ניתן לאמתה, בגלל סירובם של כל הקשורים בעניין להתייחס לנושא בגלוי, הוצע באחרונה למנחם בגין לעבור ניתוח כזה של עקיפה־ורידית.

בגין, על־פי אותה ידיעה, דחה את הרעיון לעבור ניתוח כזה על הסף. לא משום שהוא חושש מפני הניתוח ותוצאותיו. התנגדותו נבעה מן האפשרות שבעיקבות ניתוח כזה ייאלץ להיות מאושפז תקופה ממושכת, וייתכן אף שיהיה צורך בניטרולו המוחלט לשלושה־ארבעה חודשים עד שיהיה מסוגל למילוי תפקידו.

בדרך־כלל, החלמתם של חולים שבהם מבוצעת „עקיפה ורידית", מהירה למדי. הם מסוגלים תוך שבועיים לחזור לחיים תקינים ולמסלול החיים והעבודה הרגיל שלהם.

אלא שסיכויי ההחלמה במיקרים אלה אינדיווידואליים. הם תלויים בגילו של המנותח, במצב בריאותו הכללי ובמצבו הנפשי. ייתכן שבמיקרה של בגין חזו הרופאים את האפשרות הקשה ביותר, זו של החלמה לאורך תקופה ממושכת. עצם האפשרות הזאת פסל אותה לחלוטין בעיני ראש־הממשלה.

בגין אינו נוטה בדרך־כלל לשמוע בעצת רופאיו. כך, למשל, הם יעצו לו באחרונה לקצר במיקצת את שעות פעילותו, אך הוא אינו שועה להם למרות התעייפותו המהירה. „אני מרגיש בריא," הוא נוהג לומר בתרצו את אי־הקפדתו על שעות המנוחה שנגזרו עליו.

במצב זה, שבו אינו מסוגל לתפקד כראוי, במיוחד בתפקיד ראש־הממשלה, מעלה מנחם בגין דאגה וחששות בקרב כל אלה המודעים למצבו האמיתי, והחרדים להשלכות החמורות העלולות לנבוע מכך על מצב המדינה כולה.

מועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל-אביב
טל' 297263

תוכנית חודש יוני

יום ה', 1.6.78
● מצרים כיום
רשמי ביקור של העתונאי
הנס לברכט
(יוקרן סרט שצולם במצרים)

יום ה', 8.6.78
● „אל הגבעה"
סרט אנטי־מלחמתי של הבמאי
יגאל תיבון
(בסוף הסרט — דיון עם הבמאי)

יום ה', 15.6.78
● ערב שירי ברטולט ברכט
„זמן רע ללירקה"
ביצוע: סטלה אבני

יום ה', 22.6.78
● מה קורה בשטחים?
(עובדות, עדויות, הערכות)
עם עו"ד פליציה לנגר ואחרים

יום ה', 29.6.78
● שירה ופוליטיקה
עם המשוררים
סמיח אל־קאסם ואיציק לאור

מיזוג־אוויר מלא — מזנון
המועדון פתוח גם בימי ג'

הפתרון - טילון

תנועה חופשית בכבישים עמוסים ✸
חניה בשפע בכל מקום ✸
צריכת דלק אפסית — 45 ק"מ לליטר ✸

כלי רכב אמין, קל, נוח, נייד וחסכוני — העונה בדיוק על כל הדרישות ומתאים לכל אחד (מגיל 16 עד 90).

רשת מוסכים, מלאי חלפים ושרות מצויין:
תל-אביב: המהיר, דרך פ"ת 110, טל. 253641
חיפה: קפלן, הרצל 74, טל. 664803
י.א.ב.; אלנבי 44, טל. 521813
נהריה: וולפוביץ, הרצל 63, טל. 920543
הוד השרון: סמוראי, דרך השרון 20, טל. 34353
חדרה: אהרונוב, הנשיא 25, טל. 22667
נתניה: מייזליש, ספיר 11, טל. 22843
המעוניינים בהפצה באזורים נוספים יפנו לטלפון 622671, ת"א

מורלה
הטפטים המעוצבים כיצירת אומנות

רובקס
המתנה היפה ביותר

אלבומים וספרי אמנות מפוארים
של הצייר

משה גת

יוצגו בהנחה של 25%
בדוכני המכירה בשבוע הספר העברי

הפצה בלעדית סטימצקי

ד אייר תשל״ח, 31.5.78 שנה 42 המחיר: 13.00 ל״י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2126
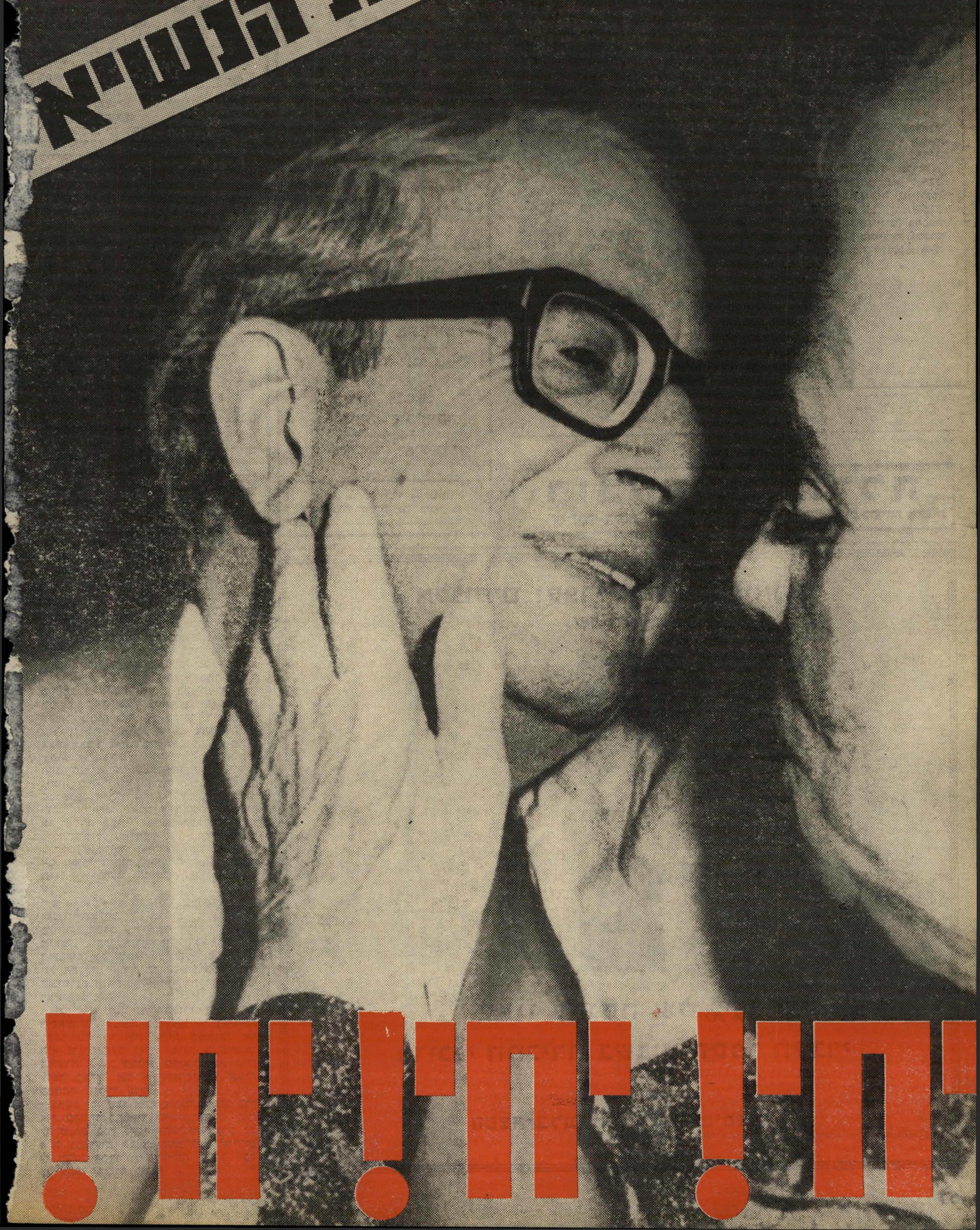
העולם הזה